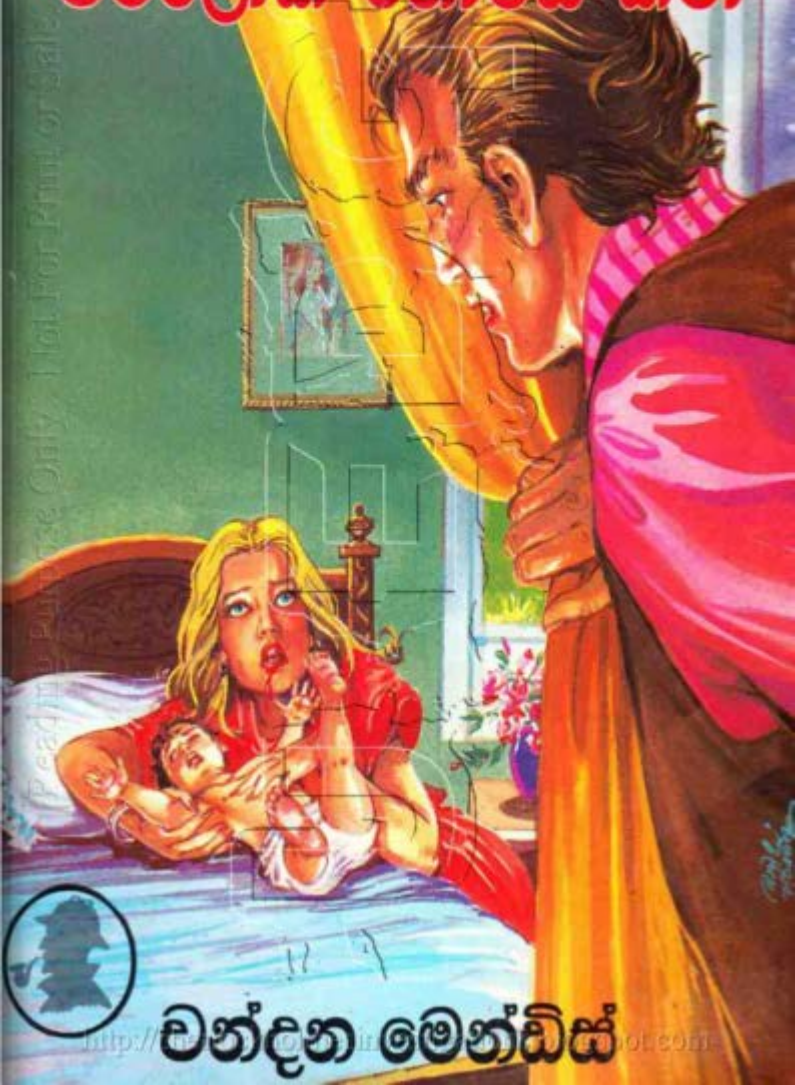

සිව් රහස් සලකුණ
සහ තවත්
ඡරලොක් හෝම්ස් කථා

එන්ද්‍රා මෙන්ඩිස්

Pending Purpose Only.. Not For Print or Sale.

සිව් රහස් සලකුණ

සහ තවත්
ෂර්ලොක් හෝම්ස් කථා

මෙය දීර්ඝ ෂර්ලොක් හෝම්ස් කථා හතරෙන් එකක් වන THE SIGN OF FOUR හි පරිවර්තනයයි.

කලක් ඉන්දියාවේ යුද සේවයේ යෙදී සිට ආපසු එංගලන්තයට එන හමුදා මිතුරන් දෙදෙනෙකි. එයින් කපිතන් මෝස්ටන් අභිරහස් අයුරින් අතුරුදහන් වෙයි. අනෙක් පුද්ගලයා වන මේජර් ෂොල්ටෝ පසු පස එන අදහන පුද්ගලයා කවරෙක් ද? දොස්තර වොට්සන්ගේ ජීවිතයේ සැබෑ වෙනසක් සිදුවන්නේ මෙම පරීක්ෂණයේ දීයි. ඒ කුමක් ද?

මෙම ප්‍රධාන කථාවට අමතරව තවත් කෙටි ෂර්ලොක් හෝම්ස් පරීක්ෂණ තුනක් මෙම ග්‍රන්ථයේ අඩංගු වෙයි.

- i). **ලේ උරා බොන වැම්පයර් හිඟ්‍යාය**
(THE SUSSEX VAMPIRE)
- ii) **විශ්වේරිය මැදුරේ වික්‍රමය**
(THE ADVENTURE OF THE WISTERIA LODGE - THE TIGER OF SAN PEDRO)
- iii) **හතර ගාතන ඇවිද ගිය මිනිසා**
(THE ADVENTURE OF THE CREEPING MAN)

පටුන

සිව් රහස් සලකුණ

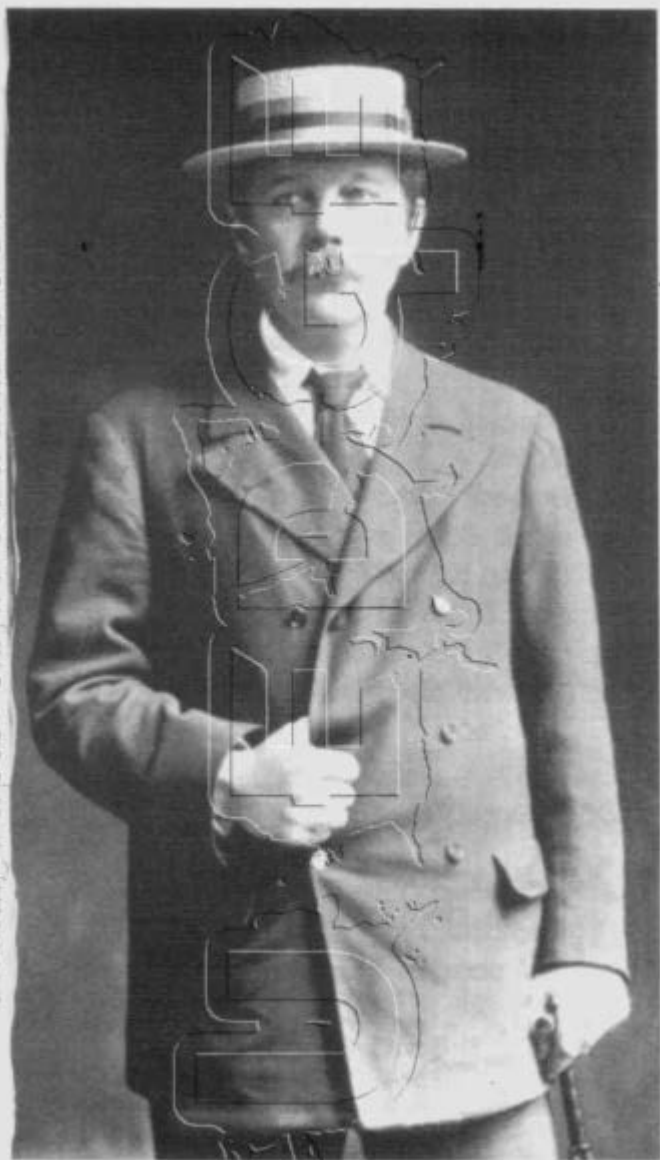
1. තර්කානුකූලව හිමිකරු කිරීමේ ශාස්ත්‍රය	15
2. ඉදිරිපත්වූ අතීත කථාව	23
3. විසඳුමක් සොයා	31
4. තට්ටු මිනිසාගේ කමන්තරය	37
5. පොන්ඩ්වෙර් මැදුරේ බේදව්‍යාචකය	56
6. ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගෙන් කරුණු පැහැදිලි කිරීමක්	66
7. පිප්පයේ සිද්ධිය	76
8. බේකර් විදියේ අවිධිමත් රහස් පරීක්ෂකයෝ	87
9. දම්වැල බිඳී යයි	97
10. දූපත් වාසියාගේ අවසානය	108
11. අග්‍රාවේ මහා නිධානය	124
12. ජොනතන් ස්මෝල්ගේ විස්මයජනක කමන්තරය	131

විස්වේරියා මැදුරේ වික්‍රමය

1. ජෝන් ස්කොට් විකල්ස් මහතාගේ සුවිශේෂ අත්දැකීමක්	154
2. සැන් පෙට්‍රෝග් විනාශය	169

ලේ උරා බොන විමර්ශන භීෂණය	192
--------------------------	-----

හතර ගාතෙන් ඇවිද ගිය මිනිසා.	217
-----------------------------	-----

ශ්‍රීමත් ආතර් කොනන් ඩොයිල්

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

සර් ආතර් කොනන් ඩොයිල් හා ෂර්ලොක් හෝම්ස්

ආතර් කොනන් ඩොයිල් 1859 මැයි 22 දින ස්කොට්ලන්තයේ එඩිංබ්‍රෝ නුවර උපත ලැබුවේය. ඔහුගේ පියා චාල්ස් ඩොයිල්, ස්ථිර රැකියාවක් නොතිබුණු විත්‍ර ශිල්පියෙකු විය. මේරි ඩොයිල් මහත්මියගේ උත්සාහයත්, ඇඩ් අධ්‍යයනයත් නිසා 1877 දී වෛද්‍ය විද්‍යාව හැදෑරීම සඳහා ආතර්ට එඩිංබ්‍රෝ සරසවියට ඇතුළුවීමට හැකිවිය.

වෛද්‍ය උපාධිය ලබා පෝට්ස්මත් නගරයේ පෞද්ගලික වෛද්‍යවරයෙක් ලෙසින් සේවය කළ ආතර් කොනන් ඩොයිල්, 1881 දී ලියූ හෝම්ස් මෙතෙවිය සමග යුග දිවියට පිවිසියේය. ජීවිතයේ කලබලකාරී සමය පසුකළ ඔහු, ලැබුණු විවේකය ගතකළේ රූපයේ පරීක්ෂණ කථා අධ්‍යයනය යෙදවීමෙනි.

වෘත්තීය ලේඛකයෙකු වීමට ඔහුගේ කිසිදු බලාපොරොත්තුවක් නොවීය. එහෙත් ඔහුගේ සිත අසුන් අදහස්වලින් පිරී ඉතිරි යමක් තිබිණ. කොනන් ඩොයිල් ප්‍රථමයෙන්ම 1886 මාර්තු මාසයේ ලියූ ෂර්ලොක් හෝම්ස් කථාන්තරය - A Study in Scarlet (ලෝහිත පරීක්ෂණය) නම් කථාවය. සඟරා කිහිපයකටම යවන ලදුව එය දිගින් දිගටම ප්‍රතික්ෂේප විය. 1886 ඔක්තෝබරයේදී කොනන් ඩොයිල් එය "වෝඩ් ලොක්" ප්‍රකාශන සමාගම වෙත යැව්වේය. ඔවුන්ගෙන් ප්‍රතිචාරයක් ලැබිණ.

"ඔබේ කථාව කියවා අපි සතුටට පත්විමු. එහෙත් මේ වසරේ, අපි සඟරාව වූ බීටන් නත්තල් වාර්ෂික සංග්‍රහයේ එය පළ කළ නොහැක. ඊට හේතුව මේ දිනවල වෙළෙඳපොළේ බාල තත්ත්වයේ රූපයේ පරීක්ෂණ කථා පිරි, ඉතිරි යෑමයි. ඔබේ විරුද්ධත්වයක් නොමැති නම් තවත් අවුරුද්දකින් පසු, ලබන (1887) අපේ නත්තල් වාර්ෂික සංග්‍රහයේ පළකිරීම සඳහා එය භාග්‍යශීලීව කැමැත්තෙනු. එහි සම්පූර්ණ අයිතිය අපට පවරන්නේ නම් ඔබට පවුම් 25ක් ගෙවීමට කැමැත්තෙනු."

මේ ප්‍රතිචාරය ගැන කොනන් ඩොයිල් පසුව මෙසේ කීය. "මම මහත් කලකිරීමට පත්වුණෙමි. ඒ, ලැබෙන මුදල සුළු නිසා නොව, තවත් අවුරුද්දක්ම බලාසිටීමට සිදුවීම නිසයි.

1887 නත්තල් සංග්‍රහයේ පළවූ එම කථාවට, ඊට පසු කවදාවත් තවත් එක් පැත්තකින් මට නොලැබිණි. එම සමාගම 1888 දී එය පොතක් වශයෙන් මුද්‍රණය කළේය. පසුව කීපවරක්ම කළ මුද්‍රණයන් සඳහා මම කර්තෘ භාග ඉල්ලා සිටියෙමි. එය ද ප්‍රතික්ෂේප කරනු ලැබීය."

1890 දී "ස්ටිෆන්ඩ්" සඟරාව ආරම්භ විය. විත්‍ර සහිත මෙම සඟරාව කෙටි කලකින් ජනප්‍රියත්වයට පත්විය. එහි සංස්කාරකවරයා "ස්ටිෆන්ඩ්" සඟරාව සඳහා කථා ලියන මෙන් කොනන් ඩොයිල්ට ආරාධනා කළේය. ඔර්ලොක් හෝම්ස් කථා, පාඨකයෝ මහත් සාදරයෙන් පිළිගත්හ. එංගලන්තයේ පමණක් නොව අමරිකා එක්සත් ජනපදයේ ද ඒවා ජනප්‍රිය විය. තව තවත් කථා ඉල්ලා "ස්ටිෆන්ඩ්" සඟරාවේ කර්තෘ කොනන් ඩොයිල්ට කරදර කළේය.

"බේරෙන්ත බැරි තැන් මම, එකකට පවුම් දාහක් ගෙවනවා නම් කථා දුසිමක් ලියා දෙන්න කැමති බව දන්වලා යැව්වා. දැං ඉතින් මීට පස්සෙ මට කරදර කරන එකක් නැහැ." කොනන් ඩොයිල් තම මවට ලියා යැව්වේය. එහෙත් ඔහුට බේරුමක් නොවීය. එම මුදල ගෙවීමට තමන් කැමැති බව සඟරා කතුවරයා දන්වා එව්වේ හැරෙන තැපෑලෙනි.

ඔර්ලොක් හෝම්ස් කථා ගැන තිබූ ඉල්ලුම කොපමණද යත්, දොස්තර කොනන් ඩොයිල්ට රෝගීනට ප්‍රතිකාර කිරීම හා ලේඛන කළාව එකට කරගෙන යාමට අපහසු කාලයක් එළඹිණ. බෙහෙත් ශාලාව වසා දැමූ ඔහු, පූර්ණකාලීන ලේඛකයෙකු බවට පත්විය. කොපමණ ඔර්ලොක් හෝම්ස් කථා කියවීමටත් පාඨකයෝ එයින් තෘප්තියට පත්නොවූහ. ඔවුහු දිගින් දිගටම එම කථා ඉල්ලා සිටියහ.

"... හෝම්ස් මහත්මයා, මං එකක් කියන්නම්. කතන්දර පොත්වල ඉන්න රහස් පරීක්ෂකයෙයි, ඇත්තටම පොලීසියෙ-ඉන්න අයුරක් පරීක්ෂකයෙයි, උන් පින්කොම් ඔබ ඉදිරියේ තිබ්බොත් උන් පොඩි ළමයි වගේ. ඔබ නම් අතිදක්ෂයෙක්... මහත්මයා, ඔබට ජීවිතයේ උරුම වෘත්තිය අපරාධ පරීක්ෂකයෙක් වීමයි."

ග්ලෝරියා ස්කොට් අතිරේක හෙවත් මරා කෑදවූ ලියුම් කථාවේ වයස්ගත ට්‍රේවර් මහතා හෝම්ස්ට සුදුසුම වෘත්තිය කුමක්දැයි අනාවැකියක් කියන්නාක් මෙන් පැවසුවේය. එතැන් සිට හෝම්ස් යෙදුණු රහස් පරීක්ෂණ සංඛ්‍යාව අතිවිශාලය.

ඔර්ලොක් හෝම්ස් චරිතය නිර්මාණය කිරීම සඳහා කොනන් ඩොයිල් ආදර්ශයට ගත්තේ එඩ්මන්ඩ් විශ්ව විද්‍යාලයේ වෛද්‍ය විද්‍යාව පිළිබඳ මහාචාර්ය ජෝසප් බෙල්ගේ චරිතය බව ප්‍රකට

කරුණිකි. රෝගියා නිරීක්ෂණය කොට, ඔහුගේ රෝගය පමණක් නොව, රැකියාව පිළිබඳවද යමක් කීමට බෙල් සමත්කම් දැක්වීය.

"මේ මනුෂ්‍යයා" මහාචාර්ය ජෝසප් බෙල් රෝගියෙකු පෙන්වමින් තම ශිෂ්‍යයන් ඇමතුවේය. "ඔහු වමන් කාරයෙක්, ඒ වගේම සපත්තු මහන්තෙක්. ඔහුගේ කලිසමේ මේ තැන් මේ විදියට ගෙවී ගොස් තිබෙන්නේ සපතේරුමන් දණහිස් අතර තිරකර තබාගන්නා උපකරණය නිසා. කලිසමේ දකුණු පැත්ත වැඩිපුර ගෙවී ඇත්තේ, ඔහු වම් අතින් සපත්තුවලට ඇණ ගහන නිසා."

තමා වමත හුරු සපත්තු මහන්තෙක් බව, රෝගියා පිළිගත්තේය. "ඔබ නගරයේ දකුණු කෙළවරේ ඉඳලා ජනකොට ගොල්ලු පිටිය හරහා ආ ගමන කොහොමද? වමන්කාරජනක එකක්ද?"

ඔහු වරක් රෝගියෙකුගෙන් විමසුවේ, ඔහු විමතියට පත්කරමිනි. මේ රෝගියා ඇත්තෙන්ම බෙල් කලින් දැනගැනීයා සිටි පුද්ගලයෙකු නොවේ.

"අද වගේ වැනි අවසාන ගොල්ලු පිටියේ තණකොළ තැනි හරියේ තිබෙන රතු පැහැති පස්, සපත්තු අඩියේ ඇලෙනවා. නගරයේ වෙන කොතේවත් මේ වර්ගයේ පස් දකින්නට ලැබෙන්නේ නෑ"

තමා ඒ නිගමනයට එලැඹී ආකාරයට බෙල් තම ශිෂ්‍යයාට පැහැදිලි කළේය.

"මේක බොහොම සරල දෙයක්. නමුත් ඔබ හොඳින් නිරීක්ෂණය කරන්න ඕන. අතින් අල්ලා බලන්න. ඔබේ සියලුම සංවේදී ඉන්ද්‍රියයන් යොදවන්න. ඉන්පසු බුද්ධිය මෙහෙයවා තීරණයකට එන්න." බෙල් තම ශිෂ්‍යයාට අවධාරණය කළේය.

දිනක් බාහිර රෝගීන්ගේ අංශයට ප්‍රතිකාර ගැනීමට පැමිණි රෝගියෙකු ගැන බෙල් මෙසේ කීය.

"මෙන්ත හොඳ සිත් ඇදගන්නාසුලු පරීක්ෂණයකට අවස්ථාවක්. මේ පුද්ගලයා බොහොම වෙලාවට රාජකීය ස්කොට්ලන්ත (රෝයල් ස්කොට්ස්) රෙජිමේන්තුවේ සේවය කොට, මෑතකදී සේවයෙන් ඉවත් වූ හටයෙක් විය යුතුයි. ඔහු සැහෙන කාලයක් පෙරදිග රටක සේවය කර තිබෙනවා. යුද්ධ හමුදාවේ ඔහු සේවය කරන්න ඇත්තේ තුර්ය වාදක කණ්ඩායමේ. එහි ට්‍රම්පට් (හොරණුවක්) වැනි සංගීත භාණ්ඩයක් පිහිටු කෙරුණි."

මෙම නිගමනවලින් ශිෂ්‍යයෝ මහත් පුද්ගලයාට පත්වූහ.

"මං කොහොමද මේ නිගමනවලට ආවේ?"

ඔබ දැක්කාද ඔහු මෙහි පැමිණි වෙලේ සිරුවෙන් සිටගත්තා. හමුදාවේ නොවන කෙනෙක් එහෙම කරන්නේ නෑ. හමුදාවේ කෙනෙක් වුණත්, සේවයෙන් අස්වෙලා කලක් ගතවෙද්දී එය අත්හැර දමනවා. ඒ නිසා, ඔහු හමුදාවෙන් ඉවත්වී ඇත්තේ මෑතකදී බව මට කියන්න පුළුවනි.

ඔබට පෙනෙනවා ඇති ඔහුගේ මුහුණත් බෙල්ලත් අවි රක්ෂියට පිළිස්සී, කළුවී ඇති හැටි. ඒ සමගම ඔහුගේ අතේ තිබෙනවා පව්ව කොටසු ලකුණක්. අවිවට පිළිස්සී තිබෙන ආකාරය අනුව ඔහු උෂ්ණ කළාපික රටක ජීවත්වී ඇති බව කිය හැකියි. පව්ව කෙටු ලකුණ අපේ රටවල දකින්න ලැබෙන ආකාරයේ මෝස්තරයක් නෙමෙයි. ඒ නිසා ඔහු බොහෝ විට පෙරදිග රටක සේවය කළ කෙනෙක්. ඔහුගේ බඳ පටියේ භෞවු වේ රෝයල් ස්කොට්ස් රෙජිමේන්තුවේ ලාංඡනය තිබෙනවා.

ඔහු උසෙන් අඩුයි. මේ තරම් කුඩා ශරීරයක් ඇත්තෙක් යුද්ධ හමුදාවේ සාමාන්‍ය හටයෙක් ලෙස ඉන්නවා දකින්න ලැබෙන්නේ නෑ. ඒ නිසා බොහොම වෙලාවට තුර්ය වාදක කණ්ඩායමේ විය යුතුයි. ඊළඟට බලන්න ඔහු හුස්ම ගන්නාකොට ස්වභාවය; පෙනහැල්ල තුළ පටක, ශ්වසන නාල හා නාලිකා පමණට වඩා ප්‍රසාරණය වීම නිසා වැළැඳුණු එම්ගිසිමා රෝගයේ ලක්ෂණ තිබෙනවා නේද? ඒක බොහොම වෙලාවට සෑදෙන්න ඇත්තේ පියාල පින්තල භොරණුවක් අවුරුදු ගණනක් තිස්සේ පිහිටෙත්. දැන් අපි ඔහුගෙන්ම අහල බලමු.

"ඔබ සේවය කළේ හමුදාවේද?"

"ඔව් මහත්මයා"

"රෝයල් ස්කොට්ස් රෙජිමේන්තුවේ?"

"ඔව් මහත්මයා"

"සැහෙන්න දීර්ඝ කාලයක්?"

"අවුරුදු විස්සක් රාජකාරි කළා"

"ළගදී විශ්‍රාම ගත්තාද?"

"ඔව් මහත්මයා"

"ඔබ සේවය සේවය කළේ තුර්ය වාදක කණ්ඩායමේ?"

"ඔව් මහත්මයා"

"ඔබ කළේ ලොකු හොරණුවක් වැනි විශාල නලාවක් පිහිටයි?"

"නෑ මහත්මයා මං-කළේ බෙර වාදනය!"

මෙම පිළිතුර අසා වෛද්‍ය ශිෂ්‍යයින් මහ හඬින් සිනාසීමට පටන් ගත් කල, බෙල් ද ඊට හවුල් වූ බව පැවසේ.

බාල තරුණ මහලු පාඨකයින්ගේ ඉමහත් ආදරයට පාත්‍රවූ ෂර්ලොක් හෝම්ස් හා දොස්තර වොට්සන්ගේ පරීක්ෂණ ඇතුළත් දීර්ඝ කථා හතරක් සහ කෙටිකථා පන්ස්තියක් කොනන් ඩොයිල් අතින් රචනා කෙරිණි. ඔහු 1886 දී රචනා කොට 1887 දී පළ වූ ලෝකික පරීක්ෂණය කථාවේ සිට 1927 දී පළවූ අවසන් කථාව දක්වා අවුරුදු හතළිහක පමණ කාලයක් ෂර්ලොක් හෝම්ස් කථා නිර්මාණය කළේය. මෙම දීර්ඝ කාලය තුළ කතුවරයා අතින් සිදුවූ සුළු වැරදිමිද හෝම්ස්-රයිකයින්ගේ රසාස්වාදයට හේතු වී ඇත.

"අවසන් ගැටලුව". පරීක්ෂණය ප්‍රකාශයට පත්කිරීමෙන් පසු, බොහෝ දෙනෙකුගේ මතය වූයේ, දිගින් දිගටම ෂර්ලොක් හෝම්ස් කථා ලියා ඩොයිල් වෙහෙසට එත්වී ඇති බවයි. එය සම්පූර්ණ සත්‍යයම නොවේ. සඟරා සංස්කාරකවරුන් නියමිත දිනකට පෙර ෂර්ලොක් හෝම්ස් කථා ලියා සම්පූර්ණ කර දෙන මෙන් බලකරන්නට පටන්ගත් පසු, ඩොයිල් වෙහෙසට පත්වූ බව සැබෑය. එහෙත් ඉංග්‍රීසි සාහිත්‍යයේ ජනප්‍රියම චරිතයක් නිර්මාණය කරන්නට ලැබීම ගැන ඔහු අතිශයින්ම සතුටට පත්විය.

"මගේ රහස් පරීක්ෂණ කථාවලින් මට ලොකු ප්‍රසිද්ධියක් ලැබුණු බව ඇත්තයි. ඒ වූණත් මට හිතෙනවා, මට මීට වඩා සාර්ථක සාහිත්‍ය කෘති නිර්මාණය කරන්නට හැකියාවක් තියෙනවා කියල. එවැනි දෙයක් මා නොකොළොත් මිනිසුන් මාව හඳුන්වාවී, ෂර්ලොක් හෝම්ස් නිර්මාණය කළ ලේඛකයා කියල. ඒකෙන් මට සැහිමකට පත්වෙන්න බෑ."

කෙසේ වෙතත් ඔහු වඩාත් ප්‍රිය කළේ ඓතිහාසික හා සම්භාව්‍ය ගිණයේ ග්‍රන්ථ රචනා කිරීමටයි. මෙවැනි කෘති නිර්මාණය සඳහා කාලය බොහෝ සෙයින් මිඩංගු කළ යුතුවිය. ඉතිහාස පොත් දීර්ඝ ලෙස විමර්ශනය කිරීමට සිදුවිණි. එම කටයුතුවලට ෂර්ලොක් හෝම්ස්ගෙන් දිගින් දිගටම බාධා පැමිණෙන්නට විය.

His Last Bow කථාවේ සඳහන් පරිදි අපරාධ පරීක්ෂණ වෘත්තියෙන් විශ්‍රාම ගන්නා ෂර්ලොක් හෝම්ස්, සසෙක්ස් ප්‍රාන්තයේ

නිවසකට වී මීමැස්සන් ඇතිකරමින් කල්ගත කරයි. ලන්ඩනයේ සිටින චොට්සන් ඉදහිට මිතුරා බැලීමට යයි. අවසන් ෂර්ලොක් හෝම්ස් වික්‍රමය වූ "හොස්කෝම්බ් වලව්වේ පළතිලව්ව" ස්ටැන්ඩ් සඟරාවේ පළවූයේ 1927 මාර්තු මාසයේදී ය. ඉන්පසු හෝම්ස් ගැන අසන්නට නොලැබිණ.

කොනන් ඩොයිල් විසින් රචනා කරන ලද දීර්ඝ ෂර්ලොක් හෝම්ස් කථා සතරකි. A Study in Scarlet (ලෝහිත පරීක්ෂණය), Valley of Fear (බිහිසුණු නිම්නය), The Sign of Four සිව්වරහස් සලකුණ), The Hound of the Baskervilles (සුනඛ ශාපය) නම් කථාන්තරයි.

කෙටි ෂර්ලොක් හෝම්ස් කථා 56 කි, ඒවා The Adventures of Sherlock Holmes (ශර්ලොක් හෝම්ස් වික්‍රමාන්විත පරීක්ෂණ), Memoirs of Sherlock Holmes (ශර්ලොක් හෝම්ස්ගේ මතක සටහන්), The Return of Sherlock Holmes (ශර්ලොක් හෝම්ස් ආපසු එයි), The Case Book of Sherlock Holmes (ශර්ලොක් හෝම්ස් පරීක්ෂණ සටහන් පොත), හා His Last Bow (මබෙන් සමුගනිමි) නම් ග්‍රන්ථ පහේ අඩංගු වෙයි.

1912 දී ඔහු රචනා කළ, දකුණු ඇමරිකාවේ ඇමෙසන් වනාන්තරවලින් සොයාගත් ඩයිනසෝර සතුන්ගේ වාසභූමියක් පිළිබඳ කථාවේ, The Lost World (සිංහල අනුවාදය - සැඟවුණු ලොවේ ස්වාරියක්) පාඨකයින් අතර අතිශය ජනප්‍රියත්වයට පත්විය. එහි ප්‍රධාන චරිතය මහාචාර්ය වැලෙංජර්, එකල වෛද්‍ය විද්‍යාලයේ සිටි මහාචාර්ය රදර්ෆඩ් ඇසුරින් නිර්මාණය වූවකි.

බෝවර් යුද්ධයේදී කොනන් ඩොයිල් (බ්‍රිතාන්‍යය වෙනුවෙන් කළ සේවය ඇගයීමක් වශයෙන් මහරජු විසින් ඔහුට නයිට් පදවියක් පිරිනමන ලදී. එතැන් පටන් ඔහු හැඳින්වූණේ සර් ආතර් කොනන් ඩොයිල් යනුවෙනි. ඔහුගේ එක් විනෝදාංශයක් වූයේ භූතාත්ම පිළිබඳ පර්යේෂණ පැවැත්වීමයි. අපරාධකරුවන් ලෙස අත්අඩංගුවට ගත් සමහර අහිංසකයන් බේරාගැනීම සඳහා ද කොනන් ඩොයිල් තම කාලයත්, ධනයත් නොමසුරුව වැය කළේය.

ඔහුගේ ජීවිතයේ අග භාගය වනවිට එංගලන්තයේ ජීවත්ව සිටි ධනවත්ම ලේඛකයා කොනන් ඩොයිල් බව පැවසේ. ඔහු 1930 ජූලි මස 7 වැනිදා මියගියේය.

වන්දන මෙන්ඩිස්

තර්කානුකූලව නිගමනය කිරීමේ ශාස්ත්‍රය

ගිනිඋදුනට ඉහළින් පිහිටි රාක්කයෙන් පර්ලොක් හෝම්ස් කුඩා බෝතලයක් ද, හම් පසුම්බිඩ්කින් සිරිත්පයක් ද අතට ගනු මම දුටුවෙමි.

"අද මොනවද විදගන්න හදන්නෙ? මෝරීන්ද කොකේන්ද?"
මම ඇසිමි.

"කොකේන් සියයට හතක ද්‍රාවණයක්. ඔබත් කැමතිද විකක් පාවිච්චි කරල බලන්න?"

"මට එපා" මම පිළිතුලෙන් එය ප්‍රතික්ෂේප කළෙමි.

"ඇඟහනිස්සානයේදී මා මුහුණදීපු අසනීප, තුවාල ආදියෙන් දුර්වල වුණු මගේ සිරුර, තවමත් සාමාන්‍ය තත්ත්වයට පත්වෙලා නැහැ. ශරීරය තවත් වධහිංසාවලට භාජනය කරන්න මම කැමති නැ."

මගේ වේගවත් ප්‍රතිචාරය ගැන ඔහුට සිනා පහළ විය.

"ඔබේ කතාවෙන් ඇත්තක් තියෙනවා වොට්සන්. මේකෙන් ශරීරයට ඇතිවෙන්නේ ලොකු අයහපතක් බව මට තේරෙනවා.

නමුත්

"ඔය බෙහෙතෙන් සමහරවිට ඔබේ මොළයේ තාවකාලික උත්තේජනයක් ඇතිවෙනවා වෙන්න පිළිවිත්." මම කීවෙමි. "ඒත් කල්පනා කරල බලන්න. ඒකෙන් ඔබේ ශරීරයට වෙන හානිය. ඔබේ ශරීරයේ පටක ඉතාම ඉක්මනින් ඔය විෂ මාෂධය නිසා විනාශවෙලා යනවා. ඒව ආපහු යවා තත්ත්වයට පත්වීමක් සිදුවෙන්නෙ නැ. සුව කරන්න බැරි බරපතල හානියක් එයින් සිරුරට සිදුවෙන බවට කිසිම සැකයක් නැ. මතක තියාගන්න. මා මේ දේවල් ඔබට කියන්නේ මිත්‍රයෙන් හැටියට පමණක් නොවෙයි, වෛද්‍යවරයෙක් හැටියටත් බව"

ඔහු එයින් කෝපයට පත්වූ බවක් නොපෙනිණ. හෝම්ස් දිග කතාවකට මුලපුරමින් හාන්සි පුටුවේ ඇළවුණේය.

"මගේ මොළයට මේ එක තැන පල්වෙව් තිබෙන එක දරාගන්න බැරි දෙයක්." හෝම්ස් කීය. "දෙන්න මට විසඳන්න අමාරු ගැටලු, නැත්නම් තේරුම් ගැනීමට අපහසු රහස් ලියවිල්ලක්, බොහොම පැටළිලි සහිත විසඳීමට දුෂ්කර ප්‍රශ්නයක්. අන්න එතකොට මට එන්න පුළුවන් මා කැමති පරිසරයට. එතකොට මට මේ උත්තේජක උවමනා නැහැ. කිසිම වැඩක නොයෙදී ඔහේ කාලය ගත කරන එක මට හරිම අප්‍රසන්න දෙයක්. මම කැමතියි මගේ මොළය වෙනෙසලා ප්‍රමෝදයක් ලබන්න. අන්න ඒ නිසාම තමයි මම මේ වෘත්තිය තෝරා ගත්තේ. මේ වෘත්තිය මම නිර්මාණය කළා කිව්වොත් වඩාත් නිවැරදියි. ඒ මොකද මං විතරයි මේ ලෝකෙ, මේ වෘත්තියෙ යෙදී ඉන්න එකම තැනැත්තා."

"එකම නිල නොලත් අපරාධ පරීක්ෂකයා?" මම ඇසිමි.

"එකම නිල නොලත් උපදේශක අපරාධ පරීක්ෂකයා." ඔහු කීය.

"රහස් පරීක්ෂණයන් පිළිබඳ අන්තිම ඇපාල් උසාවිය. ලෙස්ට්‍රේඩ්, ටෝබියස් ග්‍රෙග්සන් හෝ ඇතල්නි ජෝන්ස්ලාට ගැටලු විසඳගන්න බැරිවුණාම, (එහෙම බැරිවීම සාමාන්‍යයෙන් සිදුවන දෙයක්) මා ළඟටයි එන්නෙ. මම සියලුම දත්තයන් පරීක්ෂා කරල, විශ්ලේෂණය කරල, විශේෂඥ උපදෙසක් දෙනවා. ඒකෙන් මට කිසිම ගෞරවයක් ප්‍රසිද්ධියක් ලැබෙන්නෙ නැ. මගේ නම පත්තරේට වැටෙන්නේ නැ. මට ලැබෙන ලොකුම තෑග්ග තමයි මගේ සුවිශේෂ හැකියාවන් උපයෝගී කරගන්න පුළුවන් ක්ෂේත්‍රයක වැඩ කරන එක. ඔබට දකින්න ලැබුණහේ, මා පරීක්ෂණයක යෙදෙන ආකාරය ගැන, ජෙෆර්සන් හෝප් සිද්ධියේදී"

"ඇත්තෙන්ම ඔව්. මට ජීවිතේටම ඒ වගේ දේකට මුහුණ දෙන්න ලැබිල නැ." මම කීවෙමි. "ලෝගික පරීක්ෂණය" කියල ආකර්ෂණීය නමක් එහෙම දලා මම ඒ සිද්ධියෙන් පොඩි කරාන්තරයක් ලිව්වා."

"ඔව් මං ඒක කියවල බැලුවා." හෝම්ස් කීය. "ඒ කෘතිය නම් මට අගය කරන්න බෑ. අඩංකව කියනව නම්, අපරාධ පරීක්ෂණයන් එක්තරා විද්‍යාවක්. ඒකෙ කරුණු ඉදිරිපත් කරන්න ඕනෙ හැගීම්වලට වහල් නොවී, අනුකම්පා විරහිතව. ඔබ කරන්න හදල තියෙන්නෙ යුක්ලිඩ් ගේ ජ්‍යාමිතික ප්‍රමේයකට ආදර කරාවක් මිශ්‍ර කරන්න උත්සාහ කිරීම වගේ වැඩක්"

"ආදර කරාවක් ඒක තිබුණ හේ. එහි අඩංගු කාරණාවල වෙනසක් කරන්න මට අයිතියක් නැ."

"එතැනදී ප්‍රධාන කෑනක් දෙන්න තිබුණේ දත්ත සහ නිරීක්ෂණයන් ක්‍රමානුකූලව විශ්ලේෂණය කිරීම මගින්, මා ඒ ගැටලුව විසඳූ ආකාරයට යි"

ඒ කරාවෙන් මම මදක් නොසතුටට පත්වීමි. මා ලියන සෑම කරාන්තරයක්ම සෑම වගන්තියක්ම ඔහුගේ දක්ෂකම් හුවා දක්වීමට වෙන් කළ යුතුද? බේකර් විදියේ නිවහනේ අපි අවුරුද්දක් පමණ එකට කල් ගෙවා ඇත්තෙමු. මේ කාලය තුළ ඔහුගේ මතුවීම්න් පෙනෙන්නට තිබුණු නිහඩභාවයට යටින්, සැඟවී ඇති ආත්මාභිමානයක් මට කිහිප වරක් දකින්නට ලැබී ඇත.

මම නිහඩව මගේ කකුලේ වේදනා දෙන ස්ථානය පිරිමැදීමට පටන්ගත්තෙමි. කලකට පෙර ජසායිල් උණ්ඩයක් වැදීමෙන් මගේ කකුලට බරපතල කුලාලයක් සිදුවිණි. එයින් සුවය ලැබූ පසු ඇවිදීමට අපහසුවක් නොවීය. එහෙත් කාලගුණයේ වෙනස්වීම් සමඟ දත් වරින්වර කකුල වේදනා ගෙන දෙන්නට පටන්ගෙන ඇත.

"මගේ උපදේශක සේවය මැනකදී, යුරෝපා මහාද්වීපය දක්වා විහිදුණා." හෝමස් කීය. "ඔබ අහල ඇති ප්‍රංශයේ රහස් පරීක්ෂකයෙක් වන ප්‍රංශුවා ලෙ ඩිලාඩි ගැන. ඔහු බොහොම දක්ෂකම් පෙන්වන නිලධාරියෙක්. යම් ප්‍රශ්නයක් සම්බන්ධයෙන් මගෙන් උපදෙස් පැතුවා. මම ඔහුට උදව් කළා. මේ මට සතුති කරලා ලියුමක් එවලා"

හෝමස් මා සිටි දෙසට ලිපියක් විසි කළේය. මම එය කියවා බැලීමි. ප්‍රංශ ජාතිකයා විසින් හෝමස්ගේ දක්ෂකම් අතිශයින් වර්ණනා කොට, ලැබුණු උදව්ව බෙහෙවින් අගය කොට තිබිණි.

"එයා ලියුම ලියලා තියෙන්නෙ, ගෝලයෙක් තම ගුරුවරයාට ලියන ආකාරයට" මම කීවෙමි.

"ආ ඔව්. මගෙන් ලැබුණු සහයෝගය ගැන ඔහු හිතාගෙන ඉන්නෙ මිනෙව්ටත් වඩා ඉහළින්. ඔහුත් සෑහෙන දක්ෂයෙක්. දත් මිනිහා මගේ කෘති ප්‍රංශ - භාෂාවට පරිවර්තනය කරන්න පටන් අරගෙන"

"ඔබෙ කෘති?"

"ආ ඔබ ඒ ගැන තවම දන්නෙ නැහැ නේද?" හෝමස් ඇසීය. "අපරාධ පරීක්ෂණයේ ආක්ෂේප අංශයේ විෂයයන් ගැන. මම කුඩා පොත් කීපයක් ලියල තියෙනවා. මේ පොත් පිංච

බලන්න. මේක, නොයෙක් දුම්කොළ වර්ගවල අළුවලින්, දුම්කොළ විශේෂය හඳුනාගන්න ක්‍රමය ගැන. මේකෙ තිබෙනවා සිගරට්, සුරැට්ටු හා පයිප්ප දුම්කොළ වර්ග එකසිය හතළිහක් වෙන්ව හඳුනාගන්න හැටි. වර්ණ විත්‍ය ආධාරයෙන් මම ඒක පැහැදිලි කරල තියෙනවා. මිනීමැරුම් සිදුවූ ස්ථානවල අපට බොහොම වෙලාවට දකින්න ලැබෙන දෙයක් මේ සිගරට් අළු. අපරාධකාරයා උරල තියෙන්නෙ ඉන්දියානු යුත්තා සුරැට්ටුවක්ද කියල පැහැදිලිව කියන්න පුළුවන් නම්, ඒකෙන් ඔහු හඳුනාගැනීම වඩාත් පහසු වෙනවා. පුහුණුවක් ලබපු තැනැත්තාට වූ විනාපොලි සුරැට්ටුවේ කළුපාට අළු සහ බර්ඩස් අයි දුම්කොළවල සුදුපාට අළුවල වෙනස පහසුවෙන් අඳුනගන්න පුළුවනි; හරියට අර්තාපල් අලයක් ගෝවා ගෙඩියකින් වෙන්කරලා හඳුනගන්න පුළුවන් වගේ.

"ඉතාම සියුම් දේට, ඔබේ තියෙනව නේ පුද්ගලිකාර දක්ෂතාවයක්" මම කීවෙමි.

"ඒ සියුම් දේ කොයිතරම් වැදගත්ද කියන එක මම අමතක කරන්නෙ නෑ." හෝම්ස් කීය. "මේ තමයි පා සටහන් පරීක්ෂා කිරීමේ ශාස්ත්‍රය පිළිබඳ මා ලියූ පොත. මේකෙ මම විස්තර කළා පැරිස් බදමය ආධාරයෙන් පාද ලාංඡනය ලබාගත හැකි ආකාරය හා ඒවා කල් තබාගැනීමේ ක්‍රමය.

මෙන්න මේ පොතේ විස්තර වෙන්නෙ අත්ල පරීක්ෂා කිරීමෙන් පුද්ගලයකු හඳුනාගත හැකි ආකාරය ගැන. නොයෙක් නොයෙක් වෘත්තීන්වල යෙදෙන පුද්ගලයින්ගෙ, අත්ලේ එම වෘත්තිය අනුව විශේෂ සලකුණු පිහිටනවා. භාවිකයන්, මුද්‍රණ කර්මාන්තකරුවන්, අකුරු අමුතන්නන්, වේවැල්වලින් වියන්නන්, දියමන්ති ඔප්දමන්නන්, ගල් වැඩකරුවන් ආදී වෘත්තීන් ගණනාවක යෙදිල ඉන්න අයගේ අත්වල පිහිටි වෙනස්කම්, මම තිත්ත මුද්‍රා උපයෝගී කරගෙන විස්තර කළා. මේක හුගක්ම වැදගත් වෙනවා නාඳුනන මළසිරුරක් හඳුනාගන්න. නැත්නම් අපරාධකාරයින්ගේ මුල් වතගොත හොයාගන්න. මේව අහගෙන ඉන්න ඔබට කම්මැලිත් ඇති?"

"කොහොමටවත් නෑ." මම කීවෙමි. "විශේෂයෙන්ම ඔබ මේවා ප්‍රායෝගිකව ප්‍රයෝජනයට ගන්න හැටි දකල තිබෙන නිසා. ඔබ නිරීක්ෂණය හා නිගමනය ගැන කතා කළා. මේ දෙකම බොහෝ දුරට එකක් නේද?"

"අපොයි නෑ." පුටුවේ පිටුපසට හේන්‍රි විශ්‍රාමයෙන් සිටින බව පෙනේ. "උදහරණයක් වශයෙන් බලන්න; මට නිරීක්ෂණයෙන් කිව හැකියි ඔබ අද උදේ විශ්මේ තැපැල් කන්තෝරුවට ගොස් ඇති බව. නමුත් තර්කානුකූලව නිගමනයකට එළඹීමෙන් තමයි මට කියන්න පුළුවන් ඔබ එහිදී විදුලිපුවතක් යැවූ බව."

"හරි. කාරණා දෙකම හරි. ඔබ ඒක කොහොමද දන්නෙත්තේ? මම කාටවත් කිව්වේ නැහැනේ?" මම ඇසුවෙමි.

"ඒක හරිම සරලයි" හෝමිස් සිනාපුණේය. "මට පෙනෙනවා ඔබේ සපත්තු අඩියේ එක් පැත්තක රතු පැහැති පස් වර්ගයක් ඇලිලා තියෙන හැටි. විශ්මේ තැපැල් කන්තෝරුව ඉදිරිපසම, කම්කරුවන් පදික වේදිකාවේ කොන්ක්‍රීට් ලෑලි ගළවලා, එතැනින් එළියට රතු පැහැති පස් ගොඩක් දමල තිබෙනවා. ඒවා නොපාහා තැපැල් කන්තෝරුවට ඇතුළුවෙන්න අමාරුයි. මේ පස්වල රතු පැහැය ඉතාම සුවිශේෂ එකක්. මං දන්න කර්මීන් මේ අහලක නෑ ඒ පස් වර්ගය. අන්න ඒ ටික තමා නිරීක්ෂණය. ඉතිරි ටික නිගමනය."

"ඔබ කොහොමද විදුලි පණිවුඩය ගැන දන්නෙත්තේ?"

"ඇයි, මම දන්නවා අද උදේ ඉඳලම ඔබ ලිපියක් ලිව්වේ නැහැ. ඒ වගේම මට පෙනෙනවා ඔබේ මේසය උඩ මුද්දර කොළයක් හා තැපැල්පත් මිටියක් තිබෙනවා. එහෙනම් ඔබ තැපැල් කන්තෝරුවට යන්න ඇත්තේ කුමකටද, විදුලිපුවතක් යැවීමට මිස? කාරණා රාශියකින් විය නොහැකි ඒවා එකින් එක බැහැර කළාට පස්සෙ, ඉතිරි වෙන එක තමා සත්‍යය"

"මේ සිද්ධියෙදි නම් ඒක හරියටම හරි." මම කීවෙමි. "ඔබේ මේ සිද්ධාන්ත මා වඩාත් දැඩි ලෙස පරීක්ෂණයකට ලක්කරලා බලන්නම්. ඔබේ බුද්ධියටත් වෘත්තියටත් අගෞරව කරනව කියල හිතන්න එපා"

"කිසිසේත් නැහැ. ඇත්තෙන්ම ඔබ මට ගැටලුවක් ඉදිරිපත් කරනවා නම් ඒක ලොකු සතුටට කරුණක්" හෝමිස් කීය.

"මං අහල තියෙනවා ඔබ කියනවා, කවුරු හරි යම්කිසි දෙයක් දිනපතාම වගේ පාවිච්චියට ගන්නෙත්තේ, ඒකෙ එම පුද්ගලයා ගැන සටහන් වෙනවා කියල. මෙන්න මං ළඟ තියෙනවා සාක්ෂි"

මරලෝසුවක්. මේක මට ලැබුණේ ළගකදී. මේක අයිතිව තිබුණු පුද්ගලයාගේ වර්තය, ජීවන රටාම ගැන ඔබට මොනවද කියන්න පුළුවන්?"

මා මරලෝසුව ඔහු අත තැබුවේ, මද විනෝදජනක සිතුවිල්ලකුත් සමගය. මේක නම් ඔහුට කිසිසේත් විසඳීමට නොහැකි ගැටළුවක් වනු නොඅනුමානයි, මම සිතුවෙමි.

මරලෝසුව අත්ල මත තබා එහි බර අනුමාන කළ හෝම්ස් ඊළඟට එහි මුහුණත හා පිටිපස හොඳින් පරීක්ෂා කළේය. දෙවනුව ප්‍රබල උත්තල කාවයක් අතට ගත් ඔහු, මරලෝසුවේ පිටුපස පියන විවෘතකොට තවදුරටත් පරීක්ෂා කර බැලුවේය. ඉන්පසු බලාපොරොත්තු සුන්වූ මුහුණෙන් මරලෝසුව මා අතට පත්කරදී මට සිනහව නවත්වා ගැනීමට අපහසු විය.

"මේකෙන් කාරණා මොකුත් නොයාගන්න අමාරුයි." හෝම්ස් කීය. "මරලෝසුව ළගකදී පිරිසිදු කරල තියෙනවා. මට නොයාගන්න තිබූ වැදගත්ම දේවල් රාශියක් ඒ නිසා මට දැනගන්න ක්‍රමයක් නැ."

"ඔබ හරි. මරලෝසුව මා අතට ලැබෙන්න පෙර එය පිරිසිදු කරලා තිබුණා"

බොරු නිදහසට කරුණු පෙන්වා මගේ ප්‍රශ්නයෙන් පැන යාම ගැන මම සිතෙන් හෝම්ස්ට දෙස් නැඟුවෙමි. පිරිසිදු නොකළ මරලෝසුවකින් ඔහුට පැවසිය හැක්කේ කුමක්ද?

"ඒ තරම් සතුටුදයක නැතිවුණත්, මගේ පරීක්ෂාව සම්පූර්ණයෙන්ම නිෂ්ඵල එකක් වුණේ නැහැ. මා විශ්වාස කරනවා මේ මරලෝසුවේ අයිතිකාරයා ඔබේ අයිියා. ඔහුට එය උරුම වුණේ ඔබේ පියාගෙන්?"

"ඒ නිගමනයට ඔබ එන්න පුළුවන් මරලෝසුව පිටිපස ඇති H.W. යන අකුරුවලින්?" මම ඇසිමි.

"මරලෝසුව අවුරුදු පනහකට පමණ පෙර සෑදූ එකක්." හෝම්ස් කීය. "එහි කැටයම් කර ඇති අකුරුත් ඒ තරමටම පරණයි. පසුගිය පරම්පරාව වෙනුවෙන් නිෂ්පාදනය වූ මරලෝසුවක්. පියාට අයත් මෙවැනි වටිනා දේවල්, ආභරණ, සාමාන්‍යයෙන් ලැබෙන්නේ වැඩිමහල් පුත්‍රයාට. ඔබේ පියා මියගිහිත් බව මා දන්නවා. ඒ නිසා මෙය ඔබේ අයිියා සතුව තිබූ දෙයක්. තම මොනවද කියන්න පුළුවන්"

ඔහු බොහොම අසිද්ධිවේලට ජීවත්වූ නොසැලකිලිමත් කෙනෙක්. ඔහුට දියුණුවීමට උවමනාව තිබුණා නම් එසේ කිරීමට බොහෝ අවස්ථා හා මුදල් තිබුණා. එහෙත් ඔහු ඒ ගැන සැලකිලිමත් වුණේ නැහැ. දිළිත්දෙකු හැටියටයි ජීවත් වුණේ. අත්තිමේදී මත්පැනට ඇබ්බැහිවී මියගියා. එපමණයි මට කියන්න පුළුවන්."

මා එක්වරම පුටුවෙන් නැගිටිමට බලවත් චිත්ත වේදනාවෙනි. "ඔබට වටින්නෙ නෑ හෝමස් මේ ඔගේ කතාවක් කියන්න. මගේ අයිිය ගැන විස්තර ඔබ වෙතත් ක්‍රමයකින් හොයාගෙන, ඔබ පෙන්වන්න හදනවා ඒ ඔක්කොම ඔරලෝසුවෙන් හොයා ගනිපු ඒවා හැටියට. ඔබ හිතන්නෙ මං ඔබ විශ්වාස කරනව කියලද? කොටින් කියනව නම් ඔබ කරන්නෙ වංචාවක්"

"මගේ හිතවත් දෙස්තර මහත්තයා, මේ නිරීක්ෂණවලින් ගත හැකි නිගමන ගැන හිතුවා මිසක්, ඒ කාරණාවලින් ඔබේ හිතට වේදනාවක් ගෙන ඒවී කියල මට හිතූණේ නෑ. මට සමාවෙන්න. මේ ඔරලෝසුව පරීක්ෂා කරන තුරු ඔබට සහෝදරයෙක් හිටි බව වත් මම දනහිටියෙ නෑ."

"එහෙනම් කොහොමද ඔබ මේ විස්තර ඔක්කොම දුන ගත්තේ? ඒ සියල්ල අතුරක් නැර ඇත්ත"

"මං හිතුවෙ නැහැ ඒක ඔය තරමටම නිවැරදි වේවි කියල." හෝමස් කිය. "මං මුලින්ම කිව්වෙ ඔබේ අයිියා නොසැලකිලිමත් කෙනෙක් කියල. ඔරලෝසුවේ ආවරණයේ පහළ කොටස පරීක්ෂා කළොත් ඔබට පෙනෙවි ඒකේ තැලිම්, කැපිම්, සිරිම් පාරවල් තිබෙනවා. ඊට හේතුව යතුරු කාසි වගේ දේවල් සමග එකම සාක්කුවේ ඔරලෝසුව තබාගැනීම. පවුම් පහහක් වටිනා ඔරලෝසුවක්, මේ විදියට පාවිච්චි කරන කෙනෙක් නොසැලකිලිමත් බව කියන්න අමාරු නෑ. ඊළඟට මෙවැනි වටිනා ඔරලෝසුවක් උරුම වූ කෙනෙකුට වෙනත් නොයෙකුත් ආකාරයේ දේපල හිමි වූ බවට සැක නැහැ."

"මම පිළිගන්නවා ඒ කරුණු නිවැරදි බව."

"එංගලන්තයේ බඩු උකස් ගන්න අය අතර සිරිතක් තමයි, මුදල් ගෙවූ රිසිට් පතේ අංකය, ඔරලෝසු ආවරණය මත සුරා ලකුණු

කිරීම. ඒක ලේඛනයක් ඇලවීමට වඩා පහසුයි. එවැනි අංක හතරකට නොඅඩු ප්‍රමාණයක් මෙහි තිබෙන බව මම දුටුවා. ඒකෙන් ගත හැකි නිගමනය මොකක්ද? ඔහු බොහෝ දුප්පතෙකුට සිටි බව සහ වරින්වර ඔහුට සරුසාර කාල තිබුණු බව. නැත්තං ඔහුට වරින්වර ඔරලෝසුව උකසින් බේරගන්නා ලැබෙන්නේ නැහැනේ?"

"ඊළඟට බීමට වැටුණු බව?"

"ඔරලෝසුව වසින් කිරීම සඳහා යතුර ඇතුළු කරන යතුරු කට අවට හොඳින් බලන්න. ඔබට පෙනේද දහසකට අධික සිරිමේ ලකුණු. ඒවා ඇතිවුණේ වසින් කරන යතුරු ලිස්සා ගිහින් ලෝහ තහඩුවේ වැදීමෙන්. නිසර දෙවෙලේ මත්පැන් බොන කෙනෙකුගේ අතේ වෙවිලීම නිසා තමයි මේ දේවල් සිද්ධ වෙන්නේ. ඒ නිසා බේබද්දෙකුගේ ඔරලෝසුවේ මේ ලකුණු අනිවාර්යයෙන්ම තිබෙනවා. ඉතින් ඔබට තේරෙනවාද, මේක අබිරහසක් නැහැ කියලා?"

"දැන් මට හොඳයිම පැහැදිලියි. ඔබට දෙස් පැවරීම අසාධාරණය බව මම පිළිගන්නවා හෝමස්. මේ දවසවල ඔබ ආරම්භ කරල තිබෙන අලුත් පරීක්ෂණ මොනවාද?"

"මොකුත් නෑ. ඒ නිසා තමයි මේ කොහේන් බෝතලය එළියට ආවේ. මොළය වෙනසන්නේ නැතුව මට ජීවත්වෙන්න බෑ. අපරාධ පරීක්ෂණය සඳහා දක්ෂකම්වලින් ඇති පලේ මොකක්ද, ඒම භාවිතකරන්න අපරාධ සිද්ධ වෙන්නේ නැත්නම්?"

මා එයට පිළිතුරු දීමට සූදානම් වුවා පමණි. දෙරට තට්ටු කරන හඩක් ඇසිණ. අපේ නිවස හිමිකාරිය වූ හඩසන් මහත්මිය, ආගන්තුක පත්‍රයක් සහිත පිහිතල බන්දේසියක් අප ඉදිරියට ගෙන ආවාය.

"මහත්මයා, ඔබ හමුවීමට තරුණ තෝනා කෙනෙක්"

හෝමස් ආගන්තුක පත්‍රය කියෙව්වේය.

"මේරි මෝස්ටන්, මෙනෙවිය. හම්, මට නම් මතක නෑ කවුද කියල. කරුණාකරල ඇයට එන්න කියන්න. යන්න එපා වොට්සන්. මං කැමතියි ඔබත් මෙහි සිටිනවා නම්."

ඉදිරිපත් වූ අතීත කථාව

මෝස්ටන් මෙනෙවිය කාමරයට ඇතුළුවාය. ඇ අලංකාර, එහෙත් වාම ඇඳුම් පැළඳුම්වලින් ඇරසි සිටියාය. දුඹුරු හිසකෙස් ඇත්තියක වූ ඇයට හිඳුණේ කුඩා සිහින් සිරුරකි. වාම ඇඳුමෙන් මට සිතාගත හැකි වූයේ ඇය එතරම් ධනවත් පවුලක තරුණියක නොවන බවයි. මුහුණේ ඉතා ශෝභා සම්පන්න බවක් නොතිබුණ ද, ප්‍රියමනාප, එමෙන්ම සිත් ආකර්ෂණය කරන පෙනුමක් ඇය සතුවිය. ඡරලොක් හෝම්ස් පෙත්වූ අසුනේ හිඳගනිද්දී ඇගේ දෑත් මෙන්ම දෙතොල ද වෙවුලක ස්වභාවයක් මම දුටුවෙමි. ඇය යම්කිසි තදබල චිත්ත ප්‍රීඩාවකට මුහුණ දී ඇති සැටියක් එයින් මම සිතාගනිමි.

"ඡරලොක් හෝම්ස් මහත්මයාණෙනි, ඔබ ගැන මට කිව්වේ සිසිල් ෆෝරස්ටර් මහත්මිය. මා අස්වය කරන්නේ ඇය ළග. ඇගේ බැටුලවත් විසඳීමේදී ඔබ දක්වූ දක්ෂතමත්, මබේ කරුණාවත්තකම බැහැත් ඇය බොහොම පැහැදි සිටින්නේ"

"සිසිල් ෆෝරස්ටර් මහත්මිය?" - හෝම්ස් මඳක් කල්පනා කළේය. "ඔව්, ඇය වෙනුවෙන් යම් සේවාවක් මගෙන් ඉටුවෙන්න ඇති. මට මතක හැටියට එය ඉතා සුළු කාරණයක් ගැන"

"ඇය නං එහෙම හිතන්නෝ නැ; ඒ බොහොම වුණත් මගේ ප්‍රශ්නය නම් සුළු එකක් කියල ඔබ කියන එකක් නැහැ. මම දන් පැවළිල ඉන්නේ, කියල තේරුම් කරන්න බැරි තරම් මහා පුද්ගලාකාර අවුල් ගොඩක්"

හෝම්ස් ඇගේ කථාවට විශේෂ අවධානයක් යොමු කරන ආකාරයෙන්, පුටුවේ මඳක් ඉදිරියට නැමුණේය.

"ඉතින් කියන්න මබේ කථාව"

මා එහි රැඳී සිටීම ඇගේ කථාවට බාධාවක් වේ යයි මට සිතීම. එහෙත් ඉවත්ව යාමට මම නැගිටිවෙමි.

"ඔබේ මිත්‍රයාට මෙහි දැනෙන්න පුළුවන් නම්, එයින් මට ලොකු පිහිටක් ලබාගන්න පුළුවනි." ඇ කීවාය.
මම යළිත් අසුන් ගත්තෙමි.

"කරාට ටිකක් කෙටියෙන් කියනවා නම් මෙහෙමයි. මගේ පියා ඉන්දියාවේ රඳවා තිබෙන බ්‍රිතාන්‍ය යුද්ධ හමුදාවේ නිලධාරියෙක්. මගේ අම්මා මා කුඩා කාලයේම මියගියා. මා වයසින් වැඩේද්දි තාත්තා මාව ඉන්දියාවේ ඉඳල එංගලන්තයට එව්වා. එකල එංගලන්තයේ අපේ ඇතින් කිසිවෙක් නොහිටි නිසා, මාව එඩිංබ්‍රොහි උසස් පෙළේ නේවාසික බාලිකා පාසලක නැවැත්වුවා. වයස අවුරුදු දහහත වන තුරු මා එහි රැඳී සිටියා. ඔහුගේ රෙජිමේන්තුවේ එවක ලේකම් කපිතාන් වරයෙකුට සිටි මගේ පියා, 1878 දී අවුරුද්දක ක්‍රිඩාවක් ලබාගෙන එංගලන්තයට ආවා. ඔහු ලන්ඩනයේ සිට මට එඩිංබ්‍රොවලට විදුලි පුවතක් එවල තිබුණා; ඔහු කරදරයක් නැතුව ලන්ඩනයට පැමිණි බවත්, දනට ලැංහැම් හෝටලයේ නවාතැන් ගෙන සිටින බවත් කියලා. හැකි ඉක්මනින් එහි එන ලෙස ඔහු දන්වා තිබුණා. ඔහුගේ පණිවුඩය සෙනෙහසින් පිරුණු එකක් බව මට මතකයි.

ලන්ඩනයට ඇවිත් මම ලැංහැම් හෝටලය වෙත පැමිණියා. කපිතාන් මෝස්ටන් පැමිණි එම හෝටලයේ ලැගුම් ගත් බවත්, කලින්ද රාත්‍රියේ බැහැරක හිඟින් ආපසු හෝටලයට නොපැමිණි බවත් ඔවුන් පැවසුවා. එද දවසෙම පියා ආපසු එනතුරු මම හෝටලයේ බලාගෙන හිටියා. ඔහු ආවේ නැහැ. ඉන්පසු හෝටලයේ කළමනාකාර තැනගේ කීමට මම පොලීසියට දනුම් දුන්නා. ඊට පසුවද පත්තරවලත් දන්වීම් පළකළා. එයින් ප්‍රයෝජනයක් වුණේ නැහැ. එද සිට අද වනතුරුත් මගේ ඒ අවාසනාවන්ත පියා ගැන කිසිම ආරංචියක් නැහැ. ඔහු ආපසු එංගලන්තයට ආවේ සතුටක් සැහිසිමක් ලැබීමේ ලොකු බලාපොරොත්තු ඇතිව. ඒත්"

ඇ ඉකිගසමින් හැඩිමට පටන්ගත් නිසා කතාව නැවතීණ.
"කවදද ඒ දිනය?" හෝමස් ඇසුවේ ඔහුගේ සටහන් පොත විවෘත කරමිනි.

"ඔහු අතුරුදන් වුණේ 1878 දෙසැම්බර් තුන්වැනිද, දනට අවුරුදු දහයකට පමණ පෙර"

"ඔහුගේ බඩුබාහිරාදිය?"

"ඒව හෝටලයේ තිබුණා. ඔහුගේ අතුරුදන්වීමට සම්බන්ධ යයි සැක කළ හැකි කිසිවක් එහි තිබුණේ නැහැ. ඇදුම් සමහරක්, පොත් කිහිපයක්, අන්දමන් දූපත්වලින් ගෙනා නොයෙක් විදියේ අරුමෝසම් බඩු රාශියක් තමා එහි තිබූ බඩු. ඔහු අන්දමන් දූපත්වල බන්ධනාගාර කඳවුරක ආරක්ෂක සේවයෙහි යෙදිල හිටියේ."

"ලන්ඩන් නගරයේ ඔහුට මිතුරන් හිටියද?"

"අපි දන්නෙ එකම එක්සත්තයි. මේජර් ෂොල්ටෝ පමණයි. ඔහුත් මගේ පියා සේවය කළ බොම්බායේ 34 වැනි පාබල හමුදාවෙහි සේවය කළේ. ඔහු ඊට ටික කලකට පෙර හමුදා සේවයෙන් විශ්‍රාම අරගෙන එංගලන්තයට ඇවිත්, ඉහළ තෝවුඩ්වල පදිංචිව සිටියා. අපි ඔහුගෙන් අහල බැලුවා. නමුත් මගේ පියා එංගලන්තයට ආපසු පැමිණි බව වත් ඔහු දන හිටියේ නැ."

"ඉතාම සුවිශේෂ සිදුවීමක්" හෝම්ස් කීය.

"එහි ඇති විශේෂතම කොටස මං තව කිව්වෙ නැ. අවුරුදු හයකට පමණ කලින්, නවියටම් කියනවු තුමි 1882 මැයි මාසෙ හතරවැනිදා 'ටයිම්ස්' පත්තරේ දන්වීමක් පළවුණා.

"ඒකෙ සඳහන් වෙලා තිබුණේ මෙහෙමයි. මේරි මෝස්ටන් මෙනෙවියගේ ලිපිනය දන්වන්න. එසේ ඉදිරිපත් වීමෙන් ඇයට චායියක් සැලසෙනු ඇත. ඒ දන්වීම පළකළ නැතැත්තාගේ නම හෝ ලිපිනය සඳහන් වෙලා තිබුණේ නැහැ.

"ඒ දවස් වෙනකොට මම, සීසිල්, ෆෝරස්ටර් මහත්මියගේ නිවසේ සේවට බැඳුණා පමණයි. ඇගේ කුඩා දරුවන්ගේ ගුරුවරිය ලෙසයි මා එහි රැකියාව කළේ. ඇගේ උපදෙස් අනුව මගේ නම හා ලිපිනය පුවත්පතේ දන්වීම් නිවැරදිව එළඹිණි. එදම මට නැපැලෙන් පාර්සලයක් ලැබුණා. එය තුළ තිබුණේ ප්‍රමාණයෙන් ඉතා විශාල අලංකාර මුතු ඇටයක්. එහි කිසිදෙයක් ලියා තිබුණේ වත් ලිපියක් අඩංගු වූයේ වත් නැහැ. ඊට පස්සේ සැම අවුරුද්දකම එම දිනයට, එවැනිම වටිනා මුතු ඇටයක් නැපැලෙන් ලැබුණා. මැණික් පිළිබඳ විශේෂඥයකුගේ මතය, මේ මුතු ඇට ඉතාම දුර්ලභ වර්ගයක ඉතාම වටිනා මුතු බවයි. එහි අලංකාරය ඔබේ දැසින්ම බලන්න."

කුඩා පෙට්ටියක් විවෘත කළ ඇය, එතුළ තිබූ ඉතා අලංකාර මුතු ඇට හයක් අපට පෙන්වුවාය.

"ඔබේ කථාන්තරය ඉතාම සිත් ඇදගන්නාසුලු එකක්. ඊට පස්සෙ වෙන මොනවද ඔබ මුහුණ පෑවේ?" හෝමස් ඇසීය.

"ඔව්. ඒක වුණේ අද. ඒකයි මං ඔබ හමුවෙන්න ආවෙ. අද උදේ මට මේ ලියුම ලැබුණා. ඒක ඔබම කියවලා බලන්නකො"

"ස්තූතියි. ඔය ලියුම් කවරයක් දෙන්න." හෝමස් එය ඉල්ලා ගත්තේය.

"තැපැල් මුද්‍රාව, නිව්ත දිග ලත්ඛනය. දිනය ජූලි 7. ලියුම් කවරයේ කෙළවර පිරිමියෙකුගේ මහපට්‍රැයිලි සලකුණක්. ලියුම් බෙදන්නාගේ වෙන්නත් පුළුවනි. ඉතාම හොඳ වර්ගයේ ලියුම් කවර හා කඩදසි. ඒ ගැන සැලකිලිමත් වෙන කෙනෙක්. ආපසු ලිපිනයක් සඳහන් කර නැහැ.

"අද රාත්‍රි 7ට ලයිසියම් නාතර ශාලාව වෙත පැමිණෙන්න. එහි වම් පැත්තේ සිට තුන්වැනි කුළුන මුග රැඳී සිටින්න. ඔබට අවිශ්වාස නම් මිතුරන් දෙදෙනෙකු කැඳවා ගෙන එන්න. ඔබ අසාධාරණයකට ලක්වූ කාන්තාවක්. එය නිවැරදි කොට සාධාරණත්වය ඉටු කරමු. පොලීසිය කැඳවාගෙන එන්න එපා. එහෙම වුණොත් සියල්ල අසාර්ථක වේවි.

මෙයට,
ඔබේ
නොදුටු මිතුරා.

"ඇත්තෙන්ම මේක පූර්ව ගැටලුවක්." හෝමස් කීය. "ඔබ මොකක්ද ඉතින් කරන්න බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ මෝස්ටන් මෙනෙවිය?"

"අන්න ඒක තමා මටත්-ඔබේත් දන්නන්න මිනෙ."

"අපි යමු. ඔබේ නුදුටු මිතුරා කියනවු නේ මිතුරන් දෙදෙනෙක් කැඳවාගෙන එන්න කියල. දෙස්තර වොට්සනුයි මායි එන්නම්. මිට පෙර මේ වගේ පරීක්ෂණවලදී අපි දෙදෙනාම එකට සහභාගි වුණා"

"නමුත් ඔහු ඒවිද?" ඇය මා දෙස බලමින් ඇසුවේ ආයාචනයක් කරන විලාසයෙනි.

"මගේ පැමිණීම ඔබට උපකාරයක් නම්, මං බොහොම සන්තෝසෙන් එනවා" මම මහත් උදෙසාගයෙන් පිළිතුරු දුන්නෙමි.

"ඔබ දෙදෙනා හරිම කරුණාවන්තයි. ඇය කීවාය. මං ගතකරන්නේ බොහොම නිහඩ ජීවිතයක්. ඒ නිසා මා සමග යෑමට මිතුරන් කිසිවෙකු නැහැ. මං හටස හය වෙනකොට මෙහේට ආවොත් ඇති වෙයිද?"

"ඔව්. ඊට වඩා ප්‍රමාද වෙන්න එපා. තවත් ප්‍රශ්නයක් තියෙනවා. මේ ලියුමේ තිබෙන අත් අකුරුත්, මුතු ඇට එව්පු පෙට්ටිවල ලිපිනය ලියා තිබූ අත් අකුරුත්, එක සමානද?" හෝමස් ඇසීය.

"ඒ ඔක්කොම මා ළග තියෙනවා. මෙන්න බලන්න" ඇය පාර්සල් ඔතා තිබූ කඩදාසි කිහිපය අත් බෑගයෙන් එළියට ගත්තාය.

"ඇත්තෙන්ම, ඔබ අපේ අනුග්‍රාහකයන් අතරේ ආදර්ශමත් කෙනෙක්. උච්ඡතා කරන්නේ මොනවද කියන එක ගැන ඔබට ඉවක් තියෙනවා. අපි බලමු කඩදාසි වික" කී රේලොක් හෝමස් කඩදාසි කැබලි සියල්ල මෙසය මත දිග හැර පරීක්ෂා කර බැලුවේය.

"හැම එකකම, අත්අකුරු ඉතා ඕනෑකමින් විකෘති කරලා ලියපුවා, ලියුම හැරෙන්න. නමුත් මේ හැම එකක්ම ලියලා තියෙන්නේ එකම පුද්ගලයෙක්. ඒකෙ සැකයක් නෑ. බලන්න මේ 'E' අකුර හික් හැඩට කැඩෙන හැටි. ඊළගට 'S' අකුර අවසන් වෙද්දි චක්‍ර වෙන හැටි. මෝස්ටන් මෙනෙටිය. ඔබට හිස් බලාපොරොත්තු දීමට මම කැමති නෑ. නමුත් මේ අකුරුවලයි ඔබේ පියාගෙ අත් අකුරුවලයි යම් සමාන කමක් එහෙම තිබෙනවද?"

"කිසිම සමාන කමක් නෑ. සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස්"

"ඔබ එසේ කියාපි යයි මා බලාපොරොත්තු වුණා. එහෙනම්, සවස හයට අපි ඔබ එනතුරු බලාගෙන ඉන්නවා. මං මේ කඩදාසි කැබලි වික තබාගන්නම්. එව්ව මට මේ ගැන තව විකක් කල්පනා කරන්න පුළුවන්. තවම කුනහමාරයිනේ. එහෙනම් නැවත හමුවෙමු."

"ආයුබෝවන්, නැවත හමුවෙමු" අප දෙදෙනා දෙස බලා කරුණික සිනාවක් පෑ ඇය, මුතු ඇට සහිත කුඩා පෙට්ටිය ළමැද සහවාගෙන පිටව ගියාය.

මම ජනේලය ළඟට ගොස් ඇය විදියේ ඇවිද ගිය ආකාරය බලා සිටියෙමි.

"කොයිතරම් ලස්සන කාන්තාවක්ද?" මම හෝම්ස් දෙසට හැරෙමින් පැවසුවෙමි.

ඔහු පයිප්පය දල්වා ගෙන, පුටුවේ වාඩිවී දැස් පියාගෙන සිටියේය.

"මට නම් එහෙම පෙනුණේ නෑ! ඔහු පැවසුවේ කිසිදු හැඟීමකින් තොරවය.

"වෙලාවකට ඔබ යන්ත්‍රයක් වගෙයි හෝම්ස්. ඔබේ කිසිම මනුෂ්‍ය ගතිගුණයක් නෑ"

"කෙනෙකුගේ බාහිර පෙනුම, ගතිගුණ අහර හැසිරීමෙන් අපේ බුද්ධිමත් විනිශ්චයට බලපෑමක් ඇතිවෙන්නා ඉඬදෙන එක වැරදියි." හෝම්ස් කීය. "අනුග්‍රාහකයෙක් කියන්නේ, මට නං ගැටලුවක්. තර්කානුකූලව යමක් විසඳීමට ගත්තා උත්සාහයක්, බාහිර පෙනුම නිසා වරදින්න පුළුවනි. මං දන්නා ඉතාමත් ශෝභනම කාන්තාව, රක්ෂණ මුදල් ලබාගන්නා අරමුණෙන් පුංචි දරුවන් තුන්දෙනෙකු මරාදලා එල්ලුම්ගස් ගියා. ඒ වගේම මා දැකපු පෙනුමෙන් ඉතාම අප්‍රසන්න වූ පුද්ගලයා ලන්ඩනයේ දුප්පතුනට පවුම් දෙලක්ෂ පනස්දහසක් පරිත්‍යාග කළ දහපතියෙක්."

ඔරලොක් හෝම්ස් අවශ්‍යතාවයක් සඳහා බැහැර ගියේය. මම පොතක් අතට ගෙන ජනේලය අසලින් හිඳගත්තෙමි. එහෙත් දිගින් දිගටම මගේ මතකයට ආවේ ස්වල්ප වේලාවකට පෙර මෙහි ඇවිත් ගිය ආගන්තුකයාය. ඇගේ ප්‍රියංකර සිනහව, මිසුරු කටහඬ මගේ සිතේ රැවිසිළි රැවි දුන්නේය. ඇය වටා ඇති මහ අබිරහස කුමක්ද? ඇගේ පියා අතුරුදන් වන විට ඇගේ වයස අවුරුදු දහහතක් වූයේ නම් දන් ඇගේ වයස විසිහතක් විය යුතුය. කදිම වයසක්. තරුණ වයසේ සබ්කෝලය නැතිවී ගොස් අත්දැකීම්වලින් තැන්පත් බව ලැබූ වයසක්!

විසඳුමක් සොයා.....

හෝමස් ආපසු එනවිට සවස් පහමාර් පමණ විය. ඔහු බොහෝ ප්‍රීතිමත් තෘප්තිමත් ස්වභාවයකින් සිටියේය.

"මේකෙ ඒ තරම් ලොකු අබිරහසක් නෑ" ඔහු පැවසුවේ මා ඔහු වෙනුවෙන් පිළියෙළ කළ තේ කෝප්පය අතට ගනිමිනි. "අපට ලැබිල තිබෙන සාක්ෂිවල හැටියට සිදුවෙන්න පුළුවන් එකම දෙයයි"

"මොනවා? ඔබ ප්‍රශ්නය දැනටම විසඳලත් ඉවරද?"

"එහෙමම යි කියන්න බැහැ වොට්සන්. ඒත් ගැටලුව විසඳීමට උදව් වෙන වැදගත් කාරණයක් මං හොයාගත්තා. පරණ ටයිම්ස් පත්තර රාශියක් පෙරළල බලල මං හොයා ගත්තා, 34 වැනි බොම්බයේ පාබළ හමුද සේනාංකයක් කළින් සේවය කළ, ඉහළ නෝවුඩ් හි විසූ මේජර් ෂොල්ටෝ 1882 මාර්තු 28 වැනිද මියගිය බව"

"ඒකෙන් පැහැදිලි වෙන්නෙ මොකක්ද?"

"ඔබට ඒක තේරුම් ගන්න අමාරුයි?" හෝමස් ඇසීය. "මට පුදුමයි ඔබ ගැන. ප්‍රශ්නය දිහා මේ විදියට බලන්න. කපිතන් මෝස්ටන් අතුරුදන් වුණා. ඔහුට ලන්ඩනයේ හමුවෙන්න හිටි එකම පුද්ගලයා මේජර් ෂොල්ටෝ. නමුත් ෂොල්ටෝ කියන්නේ ඔහුගේ මිත්‍රයා ලන්ඩනයට පැමිණි බව වත් ඔහු දන්නෙ නැහැ කියල. අවුරුදු හතරකට පස්සෙ ෂොල්ටෝ මියගියා. ඔහුගේ මරණයෙන් සතියක් ඇතුළත කපිතන් මෝස්ටන්ගේ දියණියට වටිනා තෘගයක් ලැබෙනවා. ඇයට මේ තෘග අවුරුද්දකට වරක් දිගටම ලැබෙනවා. ඊළඟට ඇයට ලැබෙනවා ලියුමක්, ඇය අසාධාරණයකට ලක්වූ කාන්තාවක් බව කියලා. ඇයට සිදුවූ අසාධාරණය මොකක්ද, ඇගේ පියා ඇයට අහිමි කිරීම හැරෙන්න? ෂොල්ටෝගෙ මරණය සිදුවුණු ඉක්මනින් මේ තෘග ප්‍රදානය

පටන්ගත්තේ ඇයි? පැහැදිලිවමි ෂොල්ටෝගේ දේපළ උරුම වූ තැනැත්තා දනගත්තා මේ අධිරහස ගැන. ඔහු හෝ ඇය මෝස්ටන් මෙනෙවිය ගැන අනුකම්පා කරල ඔන්දියක් ගෙවීමට තීරණය කළා. ඊට වඩා යෝග්‍ය පැහැදිලි කිරීමක් ඔබට ඉදිරිපත් කරන්න පුළුවන්ද?"

"පුද්ගලිකව වන්දි ගෙවීමක්" මම කීවෙමි, "අවුරුදු දහයකට ඉස්සර වේලා ලියන්නේ නැතුව, ඇයි මේ ලිපිය දැන් ලියන්නේ? ඇය වෙනුවෙන් ඉටුවෙන්න පුළුවන් සාධාරණය මොකක්ද? ඇගේ පියා ජීවතුන් අතර ඉන්නවා කියල හිතුවොත් ඒක පමණට වැඩි බලාපොරොත්තු කබාගැනීමක්ද? අපි දන්නා තරමින් ඇයට සිදුවෙව්ව වෙනත් අසාධාරණයක් නැහැනේ?"

"නොපැහැදිලි හැන් රාශියක් තියෙනවා." හෝම්ස් කීය. "දැන් අපි යන ගමනෙන් ඒවා ඔක්කොම විසඳේයි. අපි අන්න කුලී රියක් ආවා. මෝස්ටන් මෙනෙවිය ඇතුළෙ ඉන්නවා. ඔබ සුදනම් නේද? අපි ඉක්මන් කරලා යමු වොට්සන්"

හිස්ටරියා පැළඳගෙන, මහේ බරින් වැඩි ශක්තිමත් සැරයටිය අතට ගත්තෙමි. හෝම්ස් ඔහුගේ රිවෝල්වරය සාක්කුවට දමා ගත්තේය.

මෝස්ටන් මෙනෙවිය අඳුරු පැහැති ලොකු කමායකින් සැරසී සිටියාය. එහෙත් ඇගේ මුහුණේ අක්නට ලැබුණේ සුදුමැලි බවකි. එම රාත්‍රියේ අපට යෙදීමට සිදුවී තිබුණු කාර්යයේ බැරෑරුම්කම් සලකන විට ඇය වැනි කාන්තාවක් කැළැහීමට පත්වීම පුද්ගලයක් නොවේ. එහෙත් ෂර්ලොක් හෝම්ස් යළිත් ඉදිරිපත් කළ ප්‍රශ්න කිහිපයකට ඇය අප්‍රමාදව පිළිතුරු දුන්නාය.

"මේජර් ෂොල්ටෝ මහේ පියාගේ හොඳම යාළුවෙක්. ඔහුගේ ලියුම්වල මේජර් ෂොල්ටෝ ගැන නිතර නිතර සඳහන් කරල තිබුණා. අන්දමත් දුපත්වල රඳවා තිබුණු බ්‍රිතාන්‍ය හමුදා සේනාංකය තිබුණේ ඔවුන් දෙදෙනා-භාරයේ."

ඒක නෙමෙයි හෝම්ස් මහත්මයා. තාත්තගේ බඩු තිබූ පෙට්ටියක තිබිල මට ලියවිල්ලක් හම්බවුණා. ඒකෙන් අදහස් කරන්නේ මොකක්ද කියල කාටවත් තේරුම් ගන්න බෑ. මං හිතන්නේ නෑ ඒක ඒ හැටි වැදගත් එකක් කියල. ඒ වුණත් ඔබට පෙන්වන්න මං ඒක අරන් ආව"

The sign of the Four

Jonathan Small. Mahomet Singh
Abdullah Khan. Dost Akbar

ඇය දුන් කඩදසිය දිගහැර, කුඩා ලන්තැරුමේ එළියෙන් තමාගේ දිවිත්ව කාවය ආධාරයෙන් හෝම්ස් එය සවික්ෂා කළේය.

"ඉන්දියාවේ හඳුන් කඩදසියක්, කාලයක් අල්පෙනෙන්තකින් ලැල්ලකට සවිකර තිබිල තියෙනවා. මේ රූප සටහන විශාල ගොඩනැගිල්ලක සැලැස්මක් වගෙයි පෙනෙන්නේ. එක තැනක තියෙනව රතුපාටින් දුටු කඩදසියක්. ඊට උඩින් පැන්සලයකින් ලියල තියෙනවා වමේ සිට 3.37 ක් යනුවෙන්."

කඩදසියේ වම් කෙළවරේ රූපාක්ෂර වැනි යම්කිසි ගුප්ත සටහනකි. එය එකට එකක් ගැටී සිටින සේ ඇඳ තිබූ කුරුස ලකුණු හතරක් ලෙස විස්තර කළ හැක. ඊටත් පහතින් ගොරහැඩ අත්අකුරින් මෙසේ ලියා තිබිණ.

"හතර දෙනාගේ ලකුණ - ජොනතන් ස්මෝල්, මහෝමත් සිං, අබ්දුල්ලා ඩාන්, දෝස්ත් අක්බාර"

අපේ පරීක්ෂණයට මේ ලියවිල්ලේ මොකුත් සම්බන්ධකමක් ඇති කියල මට නං පෙනෙන්නෙ නෑ. ඒ වුණත් මේක මොකක් හරි වැදගත් ලියවිල්ලක්. කාලයක් මේක සාක්ෂි දිනපොතක් වැනි පොතක් ඇතුළෙ තබාගෙන ඉඳල තියෙනවා" හෝම්ස් කීය.

"ඔව්. එවැනි පොතක තිබිල තමයි මටත් එය ලැබුණේ"

"මේක පරෙස්සම් කරල තියාගන්න මෝස්ටන් මෙනෙවිය. සමහරවිට ඉදිරි කාලෙදි අපට ඕන වෙන්ත පුළුවනි. මට දැන් තිබෙනවා, මේක අපි මුලින් හිතුවාට වඩා සංකීර්ණ ගැටලුවක් කියලා"

අශ්වකරත්තයේ ආසනගේ පසුපසට හේත්තු වී, හෝම්ස් ගැඹුරු කල්පනාවක වෙළි සිටියේය. ඔම මෝස්ටන් මෙනෙවිය සමග පහත් හඬින් කතාබහක යෙදුනෙමි. එහෙත් ගමන අවසාන වන තුරු ම හෝම්ස් නම් ඔහුගේ කල්පනාවේම යෙදී සිටියේය. ඒ අතර තම සටහන් පොත දණහිස මත තබාගත් ඔහු, කුඩා ලන්තැරුමේ එළියෙන් වරින්වර යමක් සටහන් කර ගත්තේය.

ලයිසියම් නාත්‍ය ශාලාවේ දෙපස දෙරවු අසල, සෑහෙන සෙනගක් එක් රැස්වී සිටියේය. ලොකු කුඩා අශ්වකරත්තවලින් පැමිණි සෙනග නාත්‍ය ශාලාවට ඇතුළුවීමට සූදනම් විය. හමුවීමට නියම කරගත් තුන්වැනි කුළුන දෙසට අපි ගමන් කළෙමු. අශ්ව කරත්ත රියැදුරකුගේ ඇඳුමෙන් පැරසුණු දුඹුරු පැහැති පුද්ගලයෙක් අප වෙත පැමිණියේ ය.

"මෝස්ටන් මෙනෙවිය එක්ක ආවෙ ඔය කාණ්ඩෙද?"

"මම මෝස්ටන් මෙනෙවිය." ඇය කීවාය. "මේ මගේ මිත්‍රයෝ දෙදෙනා"

ඔහු අප වෙත හෙළුවේ සුපරීක්ෂාකාරී බැල්මකි.

"මට සමාවෙන්න නෝනා. නමුත් ඔබට සහතික වෙන්න පුළුවන්ද ඔබේ මිත්‍රයන් දෙදෙනාගෙන් කවුරුවත් පොලිස් නිලධාරයන් නෙමෙයි කියල?"

"ඒ ගැන මම සහතික වෙනවා" ඇ වැඩිදුරු දුන්නාය.

එයින් සැහිමට පත්වූ ඔහු, මහත් කර්කශ හඬකින් සිවුරුහන් කළේය. ඒ සමගම සැහෙන ඉඩකඩ සහිත ලොකු අශ්වකරත්තයක් පැමිණ අප ඉදිරියේ නැඟිණි. අපි රිය තුළ අසුන් ගත්තෙමු. අපෙන් පුශ්න කළ තැනැත්තා විසඳුරු පසුපස අසුනේ හිඳගත්තේය. මොහොතකින් රිය, ලුක්කිනගේ විදිහරහා වේගයෙන් ඇදී යන්නට පටන්ගත්තේය.

අප මේ මුහුණ දෙන්නේ පුද්ගලිකව අත්දැකීමකටයි. අප මේ යන්නේ කොතැනකට දැයි අපි නොදනිමු. ඒ කුමක් සඳහාද කියාවත් අපි නොදන්නෙමු. එක්කෝ මේ ඇරයුම මහා රැවිල්ලකි. නැතිනම් අපේ ගමනෙන් වැදගත් කාරණා ඊළිඳුවා විසඳුමය. මෝස්ටන් මෙනෙවිය සුපුරුදු ලෙස සිත දඩි කරගෙන කල්පනා කරමින් සිටියි. මා ඇඟහිස්ථානයේ මුහුණ දුන් වික්‍රමාන්විත ක්‍රියා ගැන පවසා, ඇය ප්‍රසන්න ස්වභාවයකට ගෙන ඒමට මා උත්සාහ කළ යුතුය.

එහෙත් ඇත්තම කියනවා - නම් මා සිටියේ ද අපමණ කැළැඹීමෙනි. මගේ කරා එතරම් සාර්ථක නොවූ බව මටම වැටහිණි. එක් කරාවකදී, එක් මැදියම් රාත්‍රියක තුවක්කුවක් මගේ කුඩාරම තුළට හිස දමා බැඳු බවක්. මා උභය කාණු දෙකේ ව්‍යාඝ්‍රයකුගෙන් වෙඩි තබා මැරූ හැටින් මා පැවසූ හැටි, මේරි මෝස්ටන් අදටත් කියා සිටියි.

අප ගමන් කරමින් සිටියේ කුමන දිශාවකටද යන්න මට නම් තේරුම් ගත නොහැකි විය. අප ගමන් ගත්තේ වංගු සහිත අතුරු පාරවල්වල වුවත්, එම ප්‍රදේශය කුමක් දැයි හෝම්ස් සිහින් හඬින් මට දනුම් දුන්නේය.

"දං අපි යන්නේ රෝගවස්ටන් මාවතේ, දුන් වින්සන්ට් චතුරශ්‍රය, ඔන්න අපි ආව වොක්ස්හෝල් පාලම් මාවතට, මට පේන හැටියට

අපි යන්නෙ සරේ පැත්තට. ඔය දුන් අපි ගමන් කරන්නෙ පාලම උඩින්. තේමස් ගඟත් යන්නමට ජේනඩ්, වර්ඩ්ස්වත් පාර, රොබට් විදිය, වරාය පටුමග. අපට යන්න වෙලා තියෙන්නේ නගරයේ ඉහළ පෙළේ මිනිස්සු වාසය කරන පැත්තකට නෙමෙයි."

ගොඩාලින් තැනූ ඒකාකාරි නිවාස ජේලියක් පසු කළෙමු. ඊළඟට පිහිටියේ වෙන් වෙන්ව පිහිටි තට්ටු දෙකේ නිවාසය. ඒ සියල්ල අඳුරේ තිබිණ. අන්තිමේදී කුස්සියේ ජනේලියෙන් මඳ ආලෝකයක් විහිදුණු නිවසක් ළඟ අශ්ව කර්මාන්තය නවත්වන ලදී.

දෙරට තට්ටු කළ වහාම එය විවෘත විය. සුදු රෙද්දක් හා කහ පැහැති කඩායක් හැඳූ කහ පැහැති තලප්පාවක් හිසේ බැඳ සිටි ඉන්දියානු සේවකයෙක් ආමිණ අප පිළිගත්තේය.

"ඔබ එතතුරු මහත්මිය බලාගෙන ඉන්නෙ"

ඔහු එසේ කියන විටත් ඇතුළේ කාමරයකින් කිසිවකු ඔහු අමතන හඬ ඇසිණ.

"කිත්මුත්ගර්. ඔවුන් කෙළින්ම මෙහාටම එක්ක එන්න"

තට්ට මිනිසාගේ කටාන්තරය

අදුරු අප්‍රසන්න පැස්පයක් හරහා ගොස්, අපි කාමරයට ඇතුළුවීමු. කහ පැහැති එළියකින් හොඳින් අලෝකමත් වූ කාමරය මැද කුඩා මිනිසකු නැගිට සිටියේය. ඔහුගේ හිසකෙස් හැලියාම නිසා පැයුණු තට්ටය සහිත උස් වූ හිස හොඳින් කැපී පෙනිණ.

දැන් එකට අල්ලාගෙන, විවෙකු, දැන් අඟවමින් සිටි ඔහුගේ මුහුණේ ප්‍රකාශ වූ හැඟීම් මොහොතින් මොහොත වෙනස් විය. විවෙක ඔහුගේ මුහුණේ සිනහව පිරී ඇත. තව මොහොතකින් එය වෙනස් වී මුහුණේ රෝද පෙනුමක් දිස්වේ. යළිත් එය සිනහ මුහුණකට හැරෙන්නේ එක් කෂණයකිනි. එය ඉතා වේගයෙන් සිදුවූයේ කිසිදු නැවතීමකින් තොරවය. ඔහුගේ විශාල යටිතොල පහතට එල්ලා වැටුණු නිසා අක්‍රමිකව පිහිටි අවලක්ෂණ කහ පැහැති දත් දෙපෙළ පැහැදිලිව පෙනිණ. තට්ට හිස නිසා වයස්ගත බවක් දිස් වූවත්, ඇත්තෙන්ම ඔහුගේ වයස අවුරුදු තිහක් වූ බව පසුව අපට දනගන්නට ලැබිණ.

“මෝස්ටන් මෙනෙවිය, මහත්වරුනි. මගේ විවේකාගාරයට ඔබව ගෞරවයෙන් පිළිගන්නවා. ඉතාම කුඩා තැනක්. ඒත් කාන්තාරයක් වැනි දකුණු උත්තරයේ පිහිටි කලාත්මක කෂමභූමියක්, කලා ආශ්‍රමයක්.”

ඔහු අපව සාදරයෙන් පිළිගත් කාමරයේ දර්ශනයෙන් අපි මහත් පුදුමයට පත්වුණෙමු. ඒ අබලන් නිවසේ ඔහුගේ කාමරය පිත්තල මුද්දක සවිකළ අතර්ඝ දියමන්තියක් යයි මට සිතීණ. බිත්ති සියල්ලම වැසි තිබුණේ විචිත්‍ර ලෙස ගෙත්තම් කළ තිර රෙදිවලිනි. තිර නොමැති තැනකු ඉතා දර්ශනීය තෙල් සායම් චිත්‍ර හෝ පෙරදිග මල් බදුන් දැකිය හැකිවිය. තැඹිලි හා කළු පැහැය මිශ්‍ර අතර්ඝ විල්ලුද පලස මත පා තැබූ විශාල පා ඇතුළට එබී ගියේය. බිත්තිවල ව්‍යාඝ්‍ර සම් දෙකක් සවිකොට තිබූ අතර, කාමරයේ කෙළවර තිබූ

"මගේ පියා මියගියේ නව මට තේරුණා"

ගෙඩුගොඩාවකින් පෙරදිග වැසියන්ගේ සුබෝපහෝගී දිවි පෙවෙතක් පළිබිඹු විය. කාමරය මැද පරෙවියකුගේ හැඩය ගත් රිදී පහනක් දල්විණි. එයින් ආලෝකය පමණක් නොව සිසුම් සුගන්ධයක් ද නිකුත් විය.

"මගේ නම තැඩියස් මොල්ටෝ. ඔබ මෝස්ටන් මෙනෙවිය. මේ මහත්වරු?"

"මේ මොල්ටෝ හෝමස් මහත්මයා, මේ මහත්මයා දෙස්තර වොට්සන්"

"දෙස්තර මහත්මයා? මහත්මයා ඔබ ළඟ ලෙඩුන් සෝදිසි කරන නලාව තිබෙනවද? කරුණාකරලා ඔබට මාව පරීක්ෂා කරන්න පුළුවන්ද? මගේ හදවතේ ක්‍රියාත්මක කපාටය ගැන මට විකක් සැකයි. ද්විතීන්ධ කපාටය නම් හොඳට වැඩ කරනවා. නමුත් ක්‍රියාත්මක කපාටයේ තත්ත්වය ගැන ඔබට උපදෙසක් දෙන්න පුළුවන් නම් මා එය අගය කරනවා."

මම ඔහු පරීක්ෂා කොට බැලුවෙමි. ඔහුගේ හෘද ස්ථන්දනයට සවන් දුන්නෙමි. එහෙත් එහි වරදක් ඇති බවක් නම් මට නොදැනිණි. කෙසේ වෙතත් ඔහු සිටියේ අධික බියෙනි. ඔහුගේ මුළු සිරුරේම වෙහිලීමක් පැවතිණි.

"ඔබේ හදවත නිරෝගී බවයි මට නම් පෙනෙන්නේ. බය වෙන්න කාරණයක් නෑ"

"ඒක අහන්නත් සතුටුයි. ඒ මොකද බොහොම කාලෙක ඉඳල හදවතේ කපාටවල තත්ත්වය ගැන. මගේ හිතේ ලොකු සැකයක් තිබුණා. මෝස්ටන් මෙනෙවිය. ඔබේ පියා ඔහුගේ හදවත අනවශ්‍ය පීඩනයකට ලක් නොකළ නම් අදත් ඔහු ජීවතුන් අතර"

"මේ නොසැලකිලිමත් කතාවට ඔහුට කම්මුල් පහරක් ගැසීමට තරම් මගේ සිතේ කෝපයක් ඇතිවිය. මෙවැනි වේදනා සහගත කරුණක් මෝස්ටන් මෙනෙවියට දැවසීමේදී ඔහු ඊට වඩා සැලකිලිමත් විය යුතුව තිබිණි. ඇගේ මුහුණ සම්පූර්ණයෙන්ම සුළුමැලි විය. ඇය ඉක්මනින්ම අසුනෙහි හිඳගත්තාය.

"මගේ පියා මියගියින් බව මට තේරුණා"

"මං. ඔබට විස්තර ඔක්කොම කියන්නම්. එව්වර විතරක් නෙමෙයි. බාතොලම්සු අයියා මොනව කිව්වත්, මං ඔබට සාධාරණය ඉටු කරනවා. මේ මහත්වරු දෙන්න ඇවිත් ඉන්න එක

"සමාවේන්ත කොල්වේර් මහත්මයා..... මං ආවේ ඔබ කියනව කිව් කථාව....."

හොඳයි. ඔබේ පරීක්ෂණය වැඩිදුරටත් නෙමෙයි; මං මේ කියන්න කරන්න හදන දේවල සාක්ෂි කාරයෝ නැවියත්. අපි තුන්දෙනාට පුළුවන් බාහොලමිටුට බලකර හිටින්න. පිට මිනිස්සු, පොලිස් නිලධාරයන් කවුරුවත් මිනෙ නැ. කාගෙවත් බලපෑමක් නැතුව මේක අපටම විසඳගන්න පුළුවනි. මේව ප්‍රසිද්ධියට පත්වෙන එක තරම් බාහොලමිටුට කේන්සි යන වෙන දෙයක් නැ."

සෝපාවේ වාඩිවූ ඔහු අප දෙස විමසිල්ලෙන් බලා සිටියේය.
"ඔබ අපට කියන දේවල් කිසිවෙකුට නොකියන බවට මම පොරොන්දු වෙන්නමි." හෝමස් කීය. මම ද හිස සොලවා එයට එකඟත්වය පළකළෙමි.

"ඒක හොඳයි, ඒක හොඳයි." ඡෝල්ටෝ කීය. "මෝස්ටන් මෙනෙවිය. ඔබ මොනදිද බොන්නෙ? රසවත් ඉතාලි වයින? සෑරෙන් අඩු හංගේරියන් වයින? මා ළඟ තියෙන්නෙ එව්වරයි. බෝතලයක් අරින්නද? එසා? මගේ දුම්පානය ගැන ඔබේ විරුද්ධත්වයක් නැහැ නේද? බොහොම කලබලයට පත්වෙන මගේ ස්නායු සමනය කරන්න මේ හදිගුඩාවෙන් ලැබෙන්නෙ ලොකු පිහිටක්."

දුම් උගුරක් උරා ඔහු කතාව අරඹන තුරු අපි ඔහු වටේ වාඩිවී නොඉවසිල්ලෙන් බලා සිටියෙමු.

"ඔබට මේ කාරණා එළිකරන්න තීරණය කළාම, මගේ ලිපිනය ඔබට දන්වන්න වුණත් ඉඩ තිබුණා." ඡෝල්ටෝ කීය. "ඒත් මම බියවුණා, මගේ ඉල්ලීම නොසලකා ඔබ කවුරුත් හෝ අප්‍රියජනක පුද්ගලයින් මෙහාට කැඳවාගෙන ඒව් කියල. ඒ හින්දයි මගේ නියෝජිතයා විලියම්ස් එව්වේ. ඒව්ට ඔහුට අවස්ථාවක් ලැබෙනවා පැමිණෙන අය බලාගන්න. ඔහු දක්ෂයි. පුද්ගලයින් මොන වගේ අයද කියල හඳුනාගන්න. මට සමාවෙන්න මේ වගේ ක්‍රියා මාර්ගයක් ගන්නට. ඒ මොකද මම ඒ තරම් සමාජයිලි පුද්ගලයෙක් නෙමෙයි. පොලිස් නිලධාරයෙක් දකින එක තරම් මට වෙනත් අප්‍රසන්න දර්ශනයක් නැ. මම කලාකෘති රසාස්වාදනය කරමින් ජීවත්වෙන කෙනෙක් බව ඔබට පෙනෙනවා ඇති. සැල්ට්ටෝ රෝසාගේ සිතුවම් ගැන බැලුවමි"

"මට සමාවෙන්න ඡෝල්ටෝ මහත්මයා." මෝස්ටන් මෙනෙවිය පැවසුවාය. "මං මේ ආවේ ඔබ මට කියනව කිව් කථාන්තරය

දනගන්නයි. දං හුඟාක් රැවෙලා මං වඩා කැමතියි ඔබට කියන්න ඇති දේ ඉක්මනට, කෙටියෙන් කියන්න පුළුවන් නම්"

"මේ වැඩේට අපට වෙලා ගතකරන්න සිදුවෙනවා." ඡොල්ටෝ කිය. "අපි නෝට්ටුවලට ගිහිං මගේ අයියා බානොලමියු හමුවෙන්න ඕන නේ. මම, නිවැරදියි කියල හිතල මම මේ ක්‍රියාමාර්ගය ගන්නවට ඔහු මාත් එක්ක හරි කේන්තියෙන් ඉන්නෙ. ඊයේ රැ අපි දෙන්නෙම කතාබහ ඉවර වුණේ, උණුසුම් වර්ෂා හුවමාරුවක් බවට පත්වෙලා. ඔහුට කේන්ති ගියාම මොන තරම් රෝග පුද්ගලයෙක්ද කියල ඔබට හිතාගන්න අමාරුයි."

"අපට නෝට්ටු යන්න තියෙනවා නම් අපි දැන් පිටත්වෙමු" මම කීවෙමි.

ඔහු නොනවත්වා ම සිනාසුණේය. කන්දෙක රතු වනතුරු සිනාසුණේය.

"එහෙම හරියන්නෙ නෑ. එකපාරටම ඔබට එහි රැගෙන ගියොත් ඔහු මොනව කියාවිද? මේ කාරණය සම්බන්ධයෙන් අප සිටින්නේ කුමන තත්ත්වයකද කියල ඔබ මුලින් තේරුම් ගන්න ඕනෙ."

මගේ පියා මේජර් ජෝන් ඡොල්ටෝ ඉන්දියාවේ රඳවා තිබූ බ්‍රිතාන්‍ය හමුදාවේ සේවය කළේ. ඔහු අවුරුදු එකොළහකට කලින් විශ්‍රාම ගත්තා. ඊට පස්සේ එංගලන්තයට ඇවිත් ඉහළ නෝට්ටුවල පොත්සිවෙරි මන්දිරයේ පදිංචිවුණා. ඉන්දියාවේ කරපු රැකියාවෙන් ඔහු විශාල ධනයක් රැස්කරගෙන තිබුණා. ඔහු ආපසු එද්දී ඒ මුදල් සම්භාරයත්, නොයෙක් අරුමෝසම් බඩු, කලාකෘති රාශියකුත්, ඉන්දියන් ජාතික සේවකයන් කිහිපදෙනෙකුත් ගෙන ආවා. ඊට පස්සේ ඔහු බොහොම සුබෝපහෝගි විදියට ජීවත්වුණා. මාත් මගේ නිවුන් සොහොයුරු බානොලමියුත් විතරයි ඔහුට සිටිය දරුවන්.

කපිතන් මෝස්ටන් අතුරුදන් වීමෙන් ඇතිවුණු ආන්දෝලනය මට හොඳට මතකයි. අපි ඒක පුවත්පත්වල කියවලා අපේ පියාත් සමග බොහොම සාකච්ඡා කළා. ඒ මොකද ඔහු අපේ පියාගෙ හොඳ යාළුවෙක් බව අපි දන ගිටියා. මෝස්ටන්ගෙ අතුරුදන් වීම පිළිබඳව මගේ පියාත් නොයෙක් අදහස් පළකළා. ඒත් අපි මොහොතකටවත් සැක කළේ නෑ. මෝස්ටන්ගෙ අතුරුදන්වීම ගැන සියලු විස්තර දන්නා එක්ම පුද්ගලයා අපේ පියා බව. ඔහු ඒක හිතේ හංගාගෙන සිටි බව අපි කොහොම හිතාගන්නද?

"..... ඔහුගේ ආරක්ෂාවට බොක්සිං ශූරයින්
දෙදෙනෙකු බඳවා ගන්නා"

ඒ වුණත් අපේ පියා වලේ මොකක් හරි අන්තරාදායක අධිරහසක් ගොඩනැගී ඇති බව නම් අපට තේරුණා. ඔහු කොයි වෙලාවකවත් තනියම ගෙදරින් පිට ගියේ නෑ. පොත්ඩිවෙරි මැදුරේ ඔහුගේ ආරක්ෂාවට වෘත්තීය බොක්සිං ශූරයින් දෙදෙනෙකු බඳවා ගත්තා. අද ඔබ මෙහි කැඳවාගෙන ආ විලියම්ස් එයින් එක්කෙනෙක්. ඔහු වරක් එංගලන්තයේ ලයිව්ෂීර් බොක්සිං ශූරතාවය දිනපු කෙනෙක්. පියා බයවෙලා හිටියේ මොකක් ගැනද කියලා ඔහු කිසිම දවසක අප සමග කිව්වේ නැහැ. ඒත් ලී බොරු කකුලක් පැළඳි මිනිසුන් ගැන ඔහු සිටියේ හිතේ ලොකු හයකින්. වරක් ඔහු ලී කකුලක් තිබූ, ගෙදරට ආපු මිනිහෙකුට වෙඩි තැබුවා. පස්සෙයි දනගත්තේ ඒ මිනිහා හෙයින් ග්‍රෙව් ගිය අහිංසක වෙළෙන්දෙක් බව. ඒක ප්‍රසිද්ධියට පත්තොව් සමාදාන කරගන්න අපට විශාල මුදලක් ගෙවන්න සිදුවුණා.

1882 අවුරුද්දේ මුල හරියේ මගේ පියාට ඉන්දියාවෙන් ලියුමක් ලැබුණා. ඒක කියවලා ඔහු පුද්ගලිකව විදිහට කැළැහීමට පත්වුණා. උදේ කෑම ගනිමින් සිටි වෙලාවේ ලියුම ඇරල බැලූ ඔහු ක්ලාන්ත නොවුණා විතරයි. අපට පෙනුණු හැටියට එද ඉඳල ඔහු ජීවත්වුණේ මරණ හයෙන්. ලියුමේ සඳහන්ව තිබුණේ මොකක්ද කියල මට කියවන්න ලැබුණේ නෑ. ඒත් ඒක කටු අතුරින් ලියු කෙටි ලියුමක් බව මම යත්තමට දක්කා. මගේ පියා ජලිහාව ඉදිමීමේ රෝගයෙන් බොහෝ කාලයක් තිස්සේ දුක් විඳිමින් සිටියේ. මේ ලියුමෙන් පස්සෙ ඔහුගෙ තත්ත්වය තවත් නරක අතට හැරුණා. එක දවසක් ඔහු අප දෙදෙනා කැඳවුවා. ඒ වනවිට ඔහු බොහොම අසාධ්‍ය තත්ත්වයට පත්වෙලයි හිටියේ. ඔහුගෙ අවසානය ළඟාවී ඇති නිසා අපට කතාකරන්න උඩමනා බවයි ඔහු දන්වා එව්වේ.

අපි ඔහුගෙ කාමරයට ඇතුළුවෙද්දී ඔහු බොහොම අමාරුවෙන් හුස්ම ගනිමින් හිටියේ. පිටුපසට කොටට තබලා, ඔහුගෙ හිස කෙළින් කරලා ඇඳේ සිටියේ. අපි කාමරයට ඇතුළුවුණාට පස්සෙ දෙර යතුරු දමල වහන්න කියල ඔහු ආයාචනා කළා. ඊට පස්සෙ අපි දෙන්නට ඇඳේ දෙපැත්තෙන් ඔහුට ළංවෙන්න කිව්වා. ඊළඟට අපේ අත්වලින් අල්ලගෙන ඔහු කිව්ව කතාව ඉතා පුද්ගලිකව එකක්. මං ඔහුගෙ වචනවලින්ම එය ඔබට කියන්නම්.

"..... වරක් ඔහු ලී කතුලක් තිබූ අභියෝග
වෙළෙන්දකුට වෙඩි තිබිණ"

"මගේ මේ අත්තිම වෙලාවේ මගේ හිතට ලොකු බරක් වෙලා තියෙන්නෙ එක දෙයයි. ඒ තමයි අහිංසක මෝස්ටන්ගෙ අනාර් වෙච්ච දියණිය ගැන. ජීවිත කාලයක් පුරා මගේ හිතේ තිබුණු තණහාව නිසා ඇයට දිය යුතු කොටස මට දෙන්න බැරිවුණා. මා සතු නිධානයෙන් භාගයක් වත් ඇයට අයිතියි. ඒ නිධානයෙන් මේ දක්වා මා ලබාගනිපු එළ-ප්‍රයෝජනයකුත් නැහැ. තණහාව කියන එකේ මෝඩකමත් අන්ධ භාවයත් එහෙම තමයි. වස්තුවට තිබුණු කැදරකම නිසා, ඒක තව කෙනෙක් එක්ක හවුලේ බෙදගන්න මම කැමති උණේ නෑ. අර ක්වීනින් බෝතලේ ළඟ තියෙන මුතු අල්ලපු ටියරා එක පුතාලට පෙනෙනව නේද? මම ඒක එළියට ගත්තේ මෝස්ටන්ගේ දුට්ට යවන්න. ඒත් ඒකටත් මට ලෝබ හිතුණා. ඔබ දෙදෙනා මගේ පුතුන් හැටියට ඒ යුතුකම ඉටුකරන්න. මේ ආශ්‍රා නිධානයෙන් සාධාරණ කොටසක් ඇයට භාර දෙන්න. ඒත් මං ජීවත්ව ඉන්න තුරු කිසිම දෙයක්, ඔය ටියරා එකවත් දෙන්න එපා. බොහොම අසාධ්‍ය වෙච්ච රෝගීන් පවා, සමහර විට සුවය ලබල තියෙනවා.

ඉතින් මෝස්ටන් මියගිය හැටි මං ඔබ දෙදෙනාට කියන්නම්. මෝස්ටන් බොහොම කාලයක් තිස්සේ හෘදයාබාධයකින් පෙළුණු කෙනෙක්. ඒත් මේ බව ඔහු කාටවත් ඇඟවුවේ නෑ. මා එය දැන ගිටියා. ඉන්ද්‍රියාවෙදි අපි මුහුණ දිපු ඉතාම සුවිශේෂ සිදුවීම් මාලාවකින් පස්සේ, අපි දෙදෙනාට විශාල නිධානයක් හිමිවුණා. මා විශ්‍රාම ලබා ආපහු එද්දී එය එංගලන්තයට ගෙන ආවා. මෝස්ටන් ලන්ඩනයට ආපු ගමන් කළේ ඔහුගේ කොටස ඉල්ලාගෙන මා සොයා පැමිණීමයි.

ගෙදර දෙර විවෘත කරල ඔහුව ඇතුළට කැඳවාගෙන ආවේ, කාලෙකට ඉස්සර මියගිය මගේ හිතවත්ම සේවකයා, ලාල් චෝදි. වස්තුව බෙදගතයුතු ආකාරය ගැන මෝස්ටන්ටත් මටත් එකඟතාවයකට එන්න බැරිවුණා. අපි බහිත්බස්වුණා. බොහොම තදින් කේන්ති ගිය මෝස්ටන් එක සැරේම පුටුවෙන් නැගිට්වා. එක්වරම ඔහුගේ මුහුණ වෙනස් වුණා. අත ගියා පපුවට. මුහුණ සුදුමැලි වෙලා එක සැරේම පිටිපස්සට වැටුණා. ඒ වෙලාවේ ඔහුගේ හිස නිදන් පෙට්ටියේ එල් දරයේ වැදුණා. මම ළඟට ගිහිත් බැලුවාමයි දක්කේ, ඔහු මියගොස් බව!

"ලියම කියවූ ඔහුගේ (තත්ත්වය අසාධ්‍ය අතට හැරුණා"

මා දැන් කළ යුත්තේ මොකක්ද කියලා මං සැහෙන වෙලාවක් කල්පනා කළා. ඔහුගේ මරණය ස්වාභාවික එකක් වුණත්, ඔහු මරා දමුවා යයි මට විරුද්ධව චෝදනා එල්ල විය හැකි බව මට වැටහුණා. අප දෙදෙනා අතරේ සන්ධිවක් ඇතිවුණු වෙලාවේ සිදුවුණු මරණය; ඊළඟට ඔහුගේ හිසේ තිබුණු කැපුම් තුවාලය; මේ ඔක්කොම මට විරුද්ධව සාක්ෂි හැටියට එල්ල විය හැකි බව මම තේරුම් ගත්තා. ඊළඟට මේ මරණය ගැන පොලිස් පරීක්ෂණයක් පැවැත්වුවොත් වස්තුව සම්බන්ධ දේවල් කිසිවක් හංගන්න, ලැබෙන්නෙ නෑ. මේ වස්තුව සම්පූර්ණ රහස්‍යත්ව කියාගන්න මට ඕනෙකම තිබුණා. මෝස්ටන් එද හෝටලෙන් පිටවෙලා එද්දී ඔහු යත්තේ කොහේද කියලා කිසිවෙකුට නොකිව් බව මට මුලදීම කියල තිබුණා. එහෙනම් කුටුරුවත්, කවදවත් මේ ගැන දනගන්න නැතුවට කමක් නැහැ කියලා මට හිතුණා.

මේ ගැන මං තවදුරටත් කල්පනා කරද්දී තමයි ලාල් වෝද් කාමරේට ආවේ. ඇතුළට ඇවිත් ඔහු දෙග් අගුළු දමමා.

"බයවෙන්න එපා මහත්මයා. ඔබ ඔහු මරා දුටු බව මම කාටවත් දනගන්න ඉඩ තියෙන්න නෑ. අපි ඔහු ගෙන ගිහිං කොහේ හරි වළඳමු"

"මං ඔහු මරා දමමේ නෑ" මං කිව්වා.
නමුත් වෝද් ඒක පිළිගන්නෙ නෑ ඔහු සිනාසෙමින් හිස සොලවලා කිව්වේ.

"මං ඔබේ සන්ධිව ඔක්කොම අහගෙනයි හිටියෙ මහත්මයා. ඊට පස්සෙ ඔබ ඔහුට පහරදීපු හැටි මට ඇහුණා. ඒ වුණත් බය වෙන්න එපා. මං මේ ගැන කට නොලවන්නෙ නෑ. ගෙදර කවුරුත් නිදි. අපි ඉක්මන් කරලා ඔහුව කොහේට හරි ගෙනිහිං දමු."

ඒකෙන් මට තේරුණා පරීක්ෂණයක් පැවැත්වුවොත් මට අත්වෙන ඉරණම. මගේ විශ්වාසවන්ත සේවකයා වත් මාව විශ්වාස නොකළ නම්, පූර් සභාවක ඉන්න මෝඩ වෙළෙන්දෝ දෙළොස් දෙනෙක් මාව විශ්වාස කරාවිද?

ලාල් වෝද්යි මායි එද රැම මිනිය වළ දමමා. දින කිහිපයකින් කපිතාන් මෝස්ටන්ගේ අදහන අතුරුදන් වීම පිළිබඳව පුවත්පත්වල විස්තර පළවුණා. දං ඔබට තේරෙනව ඇති මෝස්ටන්ගේ මරණය සම්බන්ධයෙන් මගේ අතේ වැරද්දක් නැති බව.

"මෝස්ටන්ගේ අනාර් ජේම්ස් දිසානායක මගේ හිතට ලොකු බරක්....."

නමුත් මම වැරදිකාරයා වෙනවා කාරණා කීපයකට. එකක් ඔහුගේ මිනිය සඟවනු එකට. ඊළඟට වස්තුව ඔක්කොම හංගාගෙන ඔහුගේ කොටසක් දැයිතිකර ගැනීම ගැන. ඒ නිසා මං ඔබෙන් ඉල්ලා හිටිනවා මේකට මෝස්ටන් මෙනෙවියට වන්දියක් ගෙවන්න කියලා. ඔබේ කන් මගේ කට ළඟට කිට්ටු කරන්න. වස්තුව හංගලා තියෙන්නේ....."

"මේ මොහොතේ මගේ පියාගේ මුහුණ මහා හයංකාර විදියට වෙනස් වුණා. ඔහුගේ දෑස් උඩ ගියා. හස්ත පහතට වැටුණා. ඒ වෙලාවේ ඔහු කෑගහනු හැටි මට කවදවත් අමතක කරන්න බෑ"

"..... ඔහුට එන්න දෙන්න එපා! දෙවියන්ගෙ නාමෙන් ඔහුට එන්න දෙන්න එපා!"

පියාගෙ දෑස් යොමුවෙලා තිබුණු ජනේලය දෙසට අපි ආපහු හැරිල බැලුවා. මහා රෝග මුහුණක් ජනෙල් වීදුරුවෙන් අප දිහා බලාගෙන ඉන්න හැටි අපි දක්කා. ඔහුගේ නාසය ජනෙල් වීදුරුවට තද වෙච්ච තැන සුදුමැලිව තිබුණා. මුහුණ රැවුලකින් වැහිලා. මහ කුරිරු දෑස් දෙකකින් අප දිහා බලාගෙන හිටියේ, අපත් එක්ක වෙරයෙන් බව පැහැදිලිවම පෙනුණා. ඔහු අල්ලා ගැනීමේ අදහසින් මාත් අයියාත් ජනේලය පුහුට කියත්, ඔහු පැන ගියා. ආපසු ඇවිත් බලනවිට මගේ පියාගෙ හිස පැත්තකට කඩා වැටී තිබුණා. ඔහු මියගිහිත් බව අප තේරුම් ගත්තා.

එද රැම අපි වත්ත පරීක්ෂා කරල බැලුවා. ඒත් අර මිනිහා ගැන සලකුණු තිබුණේ එකම එකයි. අර ජනේලය ළඟ මල්පාත්තියේ එක කකුලක පමණක් අඩි සටහනක් තිබුණා. ඒකෙන් අපට තේරුණා වීදුරුවේ අප දුටු දේ හිතෙන් ඔමාගත් දෙයක් නොවන බව.

පසුවද උදේ අපට දකින්නට ලැබුණා පියාගෙ කාමරයේ ජනේලය කවුද විවෘත කර ඇති බව. ඔහුගේ පෙට්ටි, අල්මාරි, ලාවිටු හැම දෙයක් ඇදල, ඒවල තිබුණු දේවල් එළියට දමල තිබුණා. පියාගේ මිනිස් පසුව මහ කොළ කැබැල්ලක් තබා තිබුණා. එහි ලියා තිබුණා "හතර දෙනාගේ සලකුණ" කියලා. ඒක තේරුම් මොකක්ද කියලවත්, ඒ ආපු මිනිහ කවුද කියලවත් අපට කවදවත් දනගන්න ලැබුණේ නෑ. හැම දෙයක්ම ඇදල, අවුස්සල බිමට දලා තිබුණත්, කිසිදෙයක් හොරකම් කරගෙන ගිය බවක් පෙනෙන්න තිබුණේ නෑ.

"දෙවියන්ගේ නාමයෙන් ඔහුට එන්න දෙන්න එපා!"

කරාව මදකට නැවැත්වූ කැඩියස් ෂොල්ටෝ ඔහුගේ නිව් ගොස් තිබුණු ගඩුගුඩාව යළි දල්වා දුම් උතුරු කිහිපයක් ඉරුවේය. සිය පියාගේ මරණය ගැන ඇසූ මෝස්ටන් මෙනෙවිය පුදුමැලිව සිටියාය. ඇය ක්ලාන්ත වී බිම ඇඳවැටෙතැයි මම බිය වූයෙමි. අසල තිබූ වතුර ඩිකැන්ටරයකින් වතුර විදුරුවක් මම ඇයට බිමට දුන්නෙමි. ඉන්පසු ඇ ඉක්මනින් නැගිට පත්වූවාය.

ඒකාකාරී ජීවිතය ගැන අද උදේ මැයිවිලි කියමින් සිටි හෝම්ස්ට විසදීම සඳහා ගැටලුවක් අදම ලැබී ඇත. මෙය විසදීම සඳහා ඔහුගේ විවක්ෂණ භාවය සම්පූර්ණයෙන්ම යෙදීමට සිදුවන බව නොඅනුමානය. ෂොල්ටෝ යළිත් කරාව පටන් ගත්තේය.

"ඔබට හිතාගන්න පුළුවන් ඇති පියා සඳහන් කළ වස්තුව ගැන, මාත් මගේ සොහොයුරුන් කොයිතරම් කැළැහීමකට පත්වුණද කියලා, සති ගණන්, මාස ගණන්, අපි වත්තේ හැම තැනකම, අඟලක් නැර හාරලා බැලුවා. ඒත් ලැබුණේ නෑ. පියා වස්තුව හංගපු තැන ඔහුගේ දෙතොල් අහ තිබිලත්, අපට අහගන්න බැව්වුණා නේද කියල හිතෙන කොට පිස්සු හැඳෙනවා නේද? ඔහු එළියට ගෙන තිබුණු ආහරණයෙන්ම අපට හිතාගන්න පුළුවන් වුණා, සඟවා තිබෙන වස්තුව කොයිතරම් වටිනාමිදැනුණිද කියලා.

මේ මුතු අල්ලපු රන් ආහරණය ගැන අපි දෙන්න සාකච්ඡා කළා. මුතු ඇට ඉතා වටිනා නිසා ඒවා අකක් වත් අහිමි කරගන්න බාහොලමිසු කැමති උණේ නෑ. ඔහුගේ ස්වභාවයත් මගේ පියාගේ වගේමයි. ඔය ආහරණය ඇයට දුන්නොත් ආරංචිය කටින් කට ගිහිං අපි කරදරේ වැටෙන්න ඉඩ තියෙනවා කියලයි ඔහු කීව්වේ. ඇය අසරණ තත්ත්වයෙන් මුදවා ගැනීමට අප යමක් කළ යුතු බව මම ඔහුට පහදලා දුන්නා. ඇය අවනුච්ඡෙන් යමක් කරන්න මම බොහොම අමාරුවෙන් ඔහුව කැමති කරවා ගත්තා. ඒ නිසා තමයි ඇගේ ලිපිතය හොයාගෙන ගලවාගත් මුතු ඇටය බැගින් වරින්වර තැපෑලෙන් එව්වේ."

"ඒක බොහොම කරුණාවන්ත ක්‍රියාවක්. ඔබ ඉතාම ශුණවත් මහත්මයෙක්" මෝස්ටන් මෙනෙවිය තම කෘතඥතාවය පුදකළාය.

"අපි ඔබේ බුද්දයේ භාරකරුවෝ කියලයි මට හිතුණේ. බාහොලමිසු අයිය නම් එහෙම හිතුවේ නෑ." ෂොල්ටෝ කීය. "අනෙක මේ වගේ කරුණ, අහිංසක කාන්තාවකට අයත් දේපොළ

එංචා කරගැනීම අපරාධයක් කියලයි මට හිතුවේ. මේ විදියට අපේ අදහස්වල ගැටුම බොහොම දුරදිම ගියා. ඉතින් මට සිදුවුණා පොත්ඩිවෙරි මන්දිරයෙන් අස්වෙලා ඇවිත් වෙනම තැනක පදිංචි වෙන්න. ඒ නිසා තමයි කිත්මුත්ගර් හා ඩිලියම්ස් සමග මං මෙතේ පදිංචියට ආවෙ.

ඊයෙ මට දනගන්න ලැබුණා ඉතාමත් වැදගත් කාරණයක්. ඒ තමයි සඟවලා තිබුණු වස්තුව හමුවී ඇති බව. ඒ නිසයි මම මෝස්ටන් මෙනෙවිය මෙහි කැඳවුවෙ. අපට දැන් තියෙන්නෙ නෝට්ටුවලට ගිහිං අපේ කොටස බානොලමිසුගෙන් ඉල්ලා හිටින්නයි. මං ඊයේ රැ මේ ගැන ඔහුත් එක්ක සාකච්ඡා කළා. ඔහු අප එනතුරු බලාගෙන ඇති, ඉතාම සතුටෙන් නොවුණත්

අපි මද වේලාවක් තිහඬුව සිටියෙමු.

මෙවර කතාව ඇරඹුවේ තෝම්ස්.

"මහත්මයා, ඔබ මුල ඉඳලම ක්‍රියාකරල තිබෙන ආකාරය ඉතාම නිවැරදියි. ඒකට කෘතඥ ඍලකීමක් ලෙස ඔබට නොපැහැදිලි සමහර තැන් පැහැදිලි කරදීමට අපට හැකිවෙයි. නමුත් මෝස්ටන් මෙනෙවිය කිව්ව වගේ දැන් හුඟක් රැ වෙලා. කරන්න තිබෙන දේවල් ප්‍රමාදයක් නැතුව අවසන් කළොත් වඩාත් හොඳයි කියල මටත් හිතෙනවා"

ගඩුගුඩා පයිප්පය ඉවත දමූ ඡොල්ටෝ, විශාල කබායක් එළියට ගත්තේය. මුළු සිරුරම වැසෙන සේ එය හැඳගෙන, කැප් තොප්පියක් හිසේ දමාගත්තේය. එහි දෙපසින් එල්ලුණු පටි දෙකකින් දෙකන් ද වසා ගත්තේය.

අප සඳහා කුලී රියක් එළියේ නවතා තිබිණ. අප එයට නැගුණු වහාම රිය වේගයෙන් ගමන් කරන්නට පටන්ගත්තේය. අස්වරියේ රෝද පොළොවේ ගැටීමෙන් නැගෙනි ශබ්දය පරයමින් ඡොල්ටෝ ඔහුගේ කථාව නොනවත්වාම කරගෙන ගියේය.

"බානොලමිසු හරි දක්ෂයා. වස්තුව හංගපු තැන ඔහු හොයාගත්තෙ කොහොමෙයි කියලද ඔබ හිතන්නෙ? ඔහු නිගමනය කරලා තිබුණා, වස්තුව තිබිය යුත්තේ නිවස තුළමයි කියලා. ඔහු නිවසේ දිග, පළල, උස හැම එකක්ම මැන බැලුවා. එළියෙන් මැනලා බැලුවාම ගෙඩි උස අඩි හත්තැ හතරක් වුණත්, ගේ ඇතුළෙන් කාමරවල උස වෙන වෙනම මැනලා එකතු කරාම

ලැබුණේ අධි හැත්තෑවුයි. අධි හතරක ප්‍රමාණයට මොකද වුණේ? මේක තිබෙන්න මත ගොඩනැගිල්ලේ මුදුනෙ විය යුතුයි. ඉතින් ඔහු උසටම වහලක් තිබෙන කාමරයේ සිටිලිම සිදුරු කළා. ඒකෙන් බැලුවාම ඔහු දක්කා සිටිලිමේ ආරක්ෂක කුටියක්. ඒකෙ ඇතුළෙ බාල්ක දෙකක් මත තියලා තිබුණා වස්තුව තැන්පත් කරපු පෙට්ටිය. ඔහු ඒක පහළට ගත්තා. ඒ තුළ තිබුණු රත්තරන් මුතු මැණික්වල විවිධාකාර ඔහු ගණන් බලල තිබුණා. ඒ වික අඩුම ගණනේ රත්පවුම් පත්ලක්සෙකට වැඩියෙන් වටිනාවා."

මේ යෝධ ධනස්කන්ධය ගැන සඳහන් කළ විට අපි පුදුමයෙන් එකිනෙකා දෙස බැලුවෙමු. පෙර පාසල් ගුරුවරියක්ව සිටින මෝස්ටන් මෙනෙවිය දුන් එංගලන්තයේ ධනවත්ම සිටුවරියක වන බව නොඅනුමානය. හිතමුත් මිතුරෙකුට මෙවැනි වාසනාවක් උරුම වූ විට අප ද ප්‍රීති විය යුතු ය. එහෙත් මගේ සිත නම් ඊර්ෂ්‍යාවෙන් පිරුණු බව මා පවසන්නේ ඉමහත් ලජ්ජාවෙනි. අපහසුවෙන් වචන කිහිපයක් ගළපාගෙන ඇයට සුබ පැතු මම ඉන්පසු තිහඩ වූයෙමි. ඔහුට ඇති රෝගාබාධ ගැන කැඩියස් ෂොල්ටෝ දිගින් දිගටම දෙඩුවා මට යන්නමින් මතකය. අන්තිමේදී ගමන අවසන් කරමින් අශ්වකරත්තය නැවැත්වූ විට මට ලොකු සහනයක් දුනිණ. රියැදුරා පහළට බැස රියේ දෙරටු විවෘත කළේය.

"මෝස්ටන් මෙනෙවිය. මෙන්න අපි ආවා පොන්ඩ්වෙරි මන්දිරයට" ෂොල්ටෝ පැවසුවේය.

සිය වේගයෙන් ගමන්කරන්නට පටන් ගත්තේය.

පොත්ඩිවෙරි මැඳුරේ බේදවාචකය

අපේ ගමනාන්තයට ළඟා වූ විට වේලාව රාත්‍රී එකොළහ පමණ වී තිබිණි. සන වලාකුළෙන් අහසේ කැනින් තැන ආවරණය වී ඇත. එහෙත් අධිසඳක ආලෝකය ඒ අතරින් විහිදිණ. කෙසේ වෙතත් අපේ ගමන් මග අපට වඩාත් පැහැදිලිව පෙන්වනු සඳහා භෞල්ටෝ අශ්වරියේ පැති ලන්තැරුමක් අතට ගත්තේය.

පොත්ඩිවෙරි මන්දිරය කළුගල්වලින් තැනූ ඉතා උස් කාප්පයකින් වටවී තිබිණ. ආරක්ෂාව සඳහා කාප්පය මත දිගටම වීදුරු කටු සවිකර තිබිණ. කාප්පයෙන් ඇතුළුවීම සඳහා තිබුණේ පටු දෙරටුවකි. එය ගස්නිමක් ගේටටුවකින් අවහිර කොට තිබිණ. භෞල්ටෝ මෙයට තවදුරු කළේ එක් පිහේද සංඥාවක ආකාරයටයි.

"මය කවුද?" ඇතුළේ සිටි කිසිවකු ඇසුවේ රළු හඬකින්.

"මේ මම මැක්මඩෝ. මගේ තවදුරු කිරීම තවමත් ඔහේට අදුනගන්න බැරිද හැබෑ?"

මැසිවිලි නඟන හඬක් සමගම යතුරු හා දම්වැල් අගුළුවල ගැටෙන ඔබ්දයක් ඇසිණ. ගේටටු පියන/විවෘත විය. ලන්තැරුමක් අතින් ගත් මිටි පුද්ගලයෙක් දෙරටුව අවහිර කරමින් සිටගත්තේය. ඔහු අප දෙස බැලුවේ සැකයෙනි.

"තැඩියස් මහත්මයානේද? ඒ ඉතිරි මේ අතින් අය කවුද? ඒ අය ඇතුළට ගන්න කියලා අපේ මහත්තයා මට දන්නල නෑ?"

"අයිය එහෙම කිව්වේ නැද්ද මැක්මඩෝ? ඒක හරිම පුදුමයි නේ. ඊයේ රැ මං අයියට කිව්වා යාච්චා වීකක් එක්කගෙන මෙහේ එනවා කියලා"

"අපේ මහත්තයා අද දවසටම කාමරෙන් එළියට ආවේ නෑ. තැඩියස් මහත්තයාට ඇතුළට යන්න නං ඉඩ දෙන්න පුළුවනි. ඒත් ඔබේ මිත්‍රයන්ට නම් එළියේ ඉන්න වේවි. දන්නවනේ මට පනවලා තියෙන රෙගුලාසි?"

"ඒ වැඩේ හරි නෑ මැක්මඩෝ. මේ කාණ්ඩේ ගැන මම සහතික වෙන්නම්. ඒ ඇති නේ? තරුණ කෝකා කෙනෙකුත් මෙතන ඉන්නවා. ඇය කොහොමද මේ මහ රූ පාර අයින් ගියාද? ඉන්නේ?"

"බොහොම කණගාටුයි තැඩියස් මහත්මයා. ඒ ගොල්ලො ඔබතුමාගේ යාච්චාව වෙන්නු පුළුවන. ඒ උණත් අපේ මහත්තය මට හොඳට පඩි ගෙවන්නෙ ඔගේ රස්සාව හරියට කරන්න. මං ඔබේ යාච්චාව කවුරුවත් අදහන්නේ නෑ?"

"නෑ මැක්මඩෝ; ඔබට මාව අමතක වෙන්න බෑ." හෝමස් කීය. "අවුරුදු හතරකට ඉස්සරවෙලා ඇලිසන් ක්‍රිඩාගාරයේදී වට තුනක් ඔබත් එක්ක ගුටි ඇතගනිපු බොක්සිං ක්‍රීඩකයා ඔබට අමතකද?"

"මොනවා? මේ මරලොක් හෝමස් මහත්තයාද? දෙයියම්පා මං ඔබව දක්කෙ නැති හැටි. මතන පැත්තකට වෙලා ඉන්නෙ නැතුව ඔගේ යටි හක්කට බොක්සිං පාරක් දන්න නං, මං ඔබව පහසුවෙන් අදහ ගන්නව නේ. අයියෝ ඔබේ බොක්සිං ක්‍රීඩාවට තියෙන දක්කෙමෙන් කිසිම වැඩක් ගත්තෙ නැහැ නේ. දිගටම සෙල්ලං කළා නං ඔබට ඉහළටම යන්න තිබුණා."

"පේනව නේද වොට්සන්. වෙනු රස්සාවක් හරි නොහියොත් තවත් එක විද්‍යාතුකුල වෘත්තියක් හරි මා මෙනුවෙන් ඉතිරිවෙලා තියෙන බව."

හෝමස් සිතාසෙමින් කීය.

"එන්න මහත්මයා, එන්න ඇතුළට. ඔබත් ඔබේ යහළුවනුත් ඔක්කොම. මට කණගාටුයි තැඩියස් මහත්මයා. ඒ වුණත් ඔබේ යහළුවන් ඇතුළට ගන්න ඉස්සරු වෙලා කවුද කියල අදහගෙන ඉන්න එපායෑ."

බොරළු පාර කෙළවර-පුයේ වත්ත මැද පිහිටි ඉතා විශාල මන්දිරයකිනි. එය සම්පූර්ණයෙන්ම ආගේ අඳුරේ පැවැතිණ. එහි තිබූ නිහඩතාවය අප සිත්වල ඇති කළේ බියකි, එකිතයකි. තැඩියස් මොල්ටෝ පවා බියෙන් සැලෙන අයුරු අපට වටහාගත නැතිවිය. ඒ ඔහුගේ වෙවුලන අතත් සමග සෙලවුණු ලත්තැරුමෙනි.

"මට තේරුම් ගන්න අමාරුයි. මොකක් හරි පටළැවිල්ලක් වෙලා වගෙයි. මං බාහොලමිටුට පැහැදිලිවම කිව්වා අද රූ මේ වෙලාවට අපි එන බව. කෝ ඒ වුණට ඔහුගේ කාමරේ එළියක් වත් නැහැනෙ. මට මේ-මොකක් වත් තේරුම් ගන්න බෑ"

"ඔහු හැමවිටම දොරටු මේ විදියට තදින්ම ආරක්ෂාව යොදාලද තියෙන්නේ?"

"ඔව්. ඔහුත් තාත්තගෙ වැඩ පිළිවෙළ එහෙමම කරගෙන යනවා. තාත්තගෙ වැඩ සැලකිලි තිබුණේ බාහොලමිටුට. මට වෙලාවකට හිතෙනවා තාත්ත මට නොකිව් රහස් අයියට කියන්න ඇති කියලා."

අර යන්නමට හද එළිය වැටුණු ජනේලෙ ජේතව නේද? ඒක කමයි එයාගෙ කාමරේ. ඒත් ඇතුළෙ ඵළියක් නං නැ"

"නැහැ නේන්නම්. ඒත් දොරටු මෙහි පැත්තෙ ජනේලෙ නම් ඵළියක් පෙනෙනවා" හෝම්ස් කීය.

"ඒ ගෘහ පාලිකාව, බර්න්ස්ටන් මහත්මියගෙ කාමරේ. මොකද වෙලා තියෙන්නෙ කියලා ඇයගෙන් දැනගන්න පුළුවනි. ඔබ මිනිත්තුවකට ඵළියෙ-ඉන්න. අපි ඔක්කොම එක සැරේ ගියොත් ඇ කලබල වෙව්. ඒත්

දෙවියනේ ඒ මොකක්ද?

අන්ධකාරයේ ගිලි තිබුණු නිවසේ හිඟඩතාවය බිදිමින්, එක් වරම මහා විලාප හඬක් නැගිණි. ඒ සමගම කාන්තාවක් ඉකිබිඳ හඬා වැටෙන ශබ්දය ද සැකිල්ලිලිය. මෝස්ටන් මෙනෙවිය මගේ අතින් අල්ලා ගත්තාය.

"ඒ බර්න්ස්ටන් මහත්මිය. ඇබ් ව්නෙයි ගැනු කෙනෙකුට ඉන්නෙ. ඔහොම ඉන්න. මම ඉක්මනට එන්නම්."

ෂොල්ටෝ ගේට්ටුවට තට්ටු කළ විශේෂ තාලයටම දොරටු තට්ටු කළේය. වයස්ගත කාන්තාවක් පැමිණ දොර විවෘත කළාය.

"තැඩියස් මහත්මයා මේ ඔබද? අනේ ඔබ ආව එක කොයිතරම් දෙයක්ද මේ වෙලාවේ" දොර විසා ඔහු ඇතුළට යද්දී ඇගේ කටහඬ යන්නමින් ඇසිණි.

ෂොල්ටෝ අපට භාරදී ගිය ලන්කාරුම වටේටම කරකවමින් හෝම්ස් නිවස හා ගෙවත්ත දෙස පරීක්ෂාවෙන් බැලුවේය. ගෙවත්ත පුරා සෑම තැනකම විශාල කුණු ගොඩවල් හා පස් ගොඩවල් දක්නට ලැබිණි.

ගිහියට පත්ව සිටි මෝස්ටන් මෙනෙවිය මගේ අත තදින් අල්ලාගෙන සිටියාය. මීට පෙර කිසි දිනෙක එකිනෙකා දක නොතිබූ, කිසිදු දැනගැනුමක් නොතිබුණු අප දෙදෙනා, මේ හයංකර පරිසරයේ අතිනක් ගෙන සිටියේ කුඩා දරුවන් දෙදෙනෙකු මෙනි.

"මෙතන මහා පුද්ගලාකාර තැනක්" වටපිට බලමින් ඇය කීවාය.

මුළු එංගලන්තයේම සිටින දුරුමියන් වාසය කරන්නේ මේ වත්තේ දැයි සැක සිතෙන තරමට, සැම තැනකම වළවල් හාරා පස් ගොඩ දමා තිබිණ.

"මේ විදියට බිම් හැමතැනම වළවල් හාරල තියෙනවා මං දකල තියෙන්නෙ එකම සැරයයි." හෝම්ස් කිය. "ඒ ඔස්ට්‍රේලියාවේ බැලර්විල, රත්තරන් ඉල්ලම් කොටාපු තැන්වල. බලාගෙන ගියාම ඒකෙ පුදුමයක් නෑ. මේ අයත් අවුරුදු ගණනාවක් තිස්සෙ වස්තුව නංගල තිබුණු තැන හොයල හේ."

මේ මොහොතේ දෙර විවෘත විය. දැක් ඉදිරියට දිගුකරගෙන පොල්වෝ අප වෙත දිව ආවේය.

"බාහොලමියුට මොනවා හරි කරදරයක්. මට හරිම හයයි. මගේ ස්නායුවලට මේක ඔයොත්තු දෙන්නෙන නෑ" ඔහු පැවසුවේ බාගෙට හඩමිනි.

"අපි ගෙට ගිහින් බලමු" හෝම්ස් කිය.

මහත් සේ කැළැඹී සිටි ගෘහපාලිකාව හයෙන් තුස්තව සිටියාය. මෝස්ටන් මෙනෙවියගේ දර්ශනයෙන්ම ඇය මහත් සැනසුමක් ලැබූ බව පෙනිණ.

"ඔබේ ඔය ලස්සන්, ගාත්ත මුහුණට මුදුවියන්ගේ ආශිර්වාදය ලැබෙව්. ඔබ දැකීමත් මට සැනසීමක් නෝනා. අද නම් මට මුහුණපාන්න වෙලා තියෙන්නෙ පුදුමාකාර හයංකර දේවලට"

බර්න්ස්ටන් මහත්මිය වෙත ළංවූ මෝස්ටන් මෙනෙවිය, වැඩිමහලු කාන්තාවගේ උරහිස වටා අත් යවමින් කරුණාබර වදන් කිහිපයක් පැවසුවාය. හිතියෙන් පුදුමැලිව සිටි ඇගේ මුහුණ යළි යථා තත්ත්වයට පත්විය.

"මහත්තයා ඇතුළෙන් දෙර වහගෙන. කොච්චර කතා කළත් දෙර අරින්නෙ නෑ." බර්න්ස්ටන් මහත්මිය කීවාය. "අද උදේ ඉඳලම මම බලාගෙන හිටිය ඔහු කථා කරාහි තියල. ඒත් මොකුත් සද්දයක් නෑ. බොහොම වෙලාවට ඔහු කාමරේට වෙලා තනියම ඉන්න තමයි කැමති. ඒත් මගේ හිතට හරි නෑ. බැරිම තැන මං ගිහිං යතුරු සිදුරෙන් කාමරය ඇතුළු බැලුවා."

තැඩියස් මහත්තයා ඔබත් ගිහිං බලන්න. බාහොලමියු මහත්තයා සන්තෝසෙන් ඉන්න හැටිත් දුකෙන් ඉන්න හැටිත්, පහුගිය අවුරුදු දහයක් තිස්සෙම මම දකල තියෙනවා. ඒත් අද නම් ඔහුගේ මුහුණ හරිම අමුතුයි. කවදවත් ඔහු ඒ විදියට ඉන්නවා මං නං දකල නෑ"

තැඩියස් ඡොල්ටෝ සිටියේ හිතියෙන් වෙවුලමිනි. යටිතනුව දක්වා පිහිද හිය වෙවුලිම් නිසා දත් එකට ගැටෙන හඩ පවා අපට ඇසිණ. ලන්තාරුම අතට ගත් හෝමස් පෙරමුණ ගත්තේය. ඡොල්ටෝගේ දණහිස් ද වෙවුලන්නට පටන් ගත්තෙන් ඔහුගේ කිහිලි යටින් අත් යවා, උඩ තට්ටුවට නැගීමට මම ආධාර කළෙමි. මගේ වාරුවෙන් ඔහු—උඩට නැගීමට සමත් විය. මෝස්ටන් මෙනෙවිය ගෘහ පාලිකාව සමග පහළ තට්ටුවේ නැවතුණාය.

සාක්කුවෙන් උත්තල කාවයක් එළියට ගත් හෝමස් ප්‍රථමයෙන් තරප්පු පෙළ පරීක්ෂා කළේය. කොහුවලින් තැනු ලනු පැරුක් බුමුතුරුණ ලෙස තරප්පුව දිගට අතුරා තිබිණ. ඒ මත තිබූ දුච්චි පැල්ලම් හෝමස්ගේ පරීක්ෂාවට ලක්විය. ලන්තාරුම තරප්පුවලට ළං කොට, ඒවා පිරික්සමින් හෝමස් උඩට නැග්ගේ ඉතා සෙමිනි. අපි ඔහු පසුපස ගමන් ගත්තෙමු.

හෝමස්, බාතොලමියු ඡොල්ටෝගේ කාමරයේ දෙරට තට්ටු කළේය. පිළිතුරක් නැත. ඔහු දෙර විවෘත කිරීමට උත්සාහ කළත් එය ඇතුළතින් අගුළු ද තිබිණ. හිස පහත් කොට යතුරු කටට ඇස තබා බැලූ හෝමස් එක්වරම හුස්මක් ඉහළට අදිමින් සිටගත්තේය.

"මට පෙනෙන හැටියට මෙතන මොකක් හරි තරක වැඩක් සිද්ධ වෙලා තියෙන්නෙ. වොටසන් ඔබට මොනවද හිතෙන්නෙ?"

මමත් යතුරු සිදුරෙන් එබී බැලුවෙමි. මගේ සිතට එක්වරම අප්‍රමාණ හයක් ඇතිවිය. කාමරය ඇතුළට සඳ එළිය වැටී තිබිණ. අදුරු සෙවණැලි අතරින් මා දෙස බලා සිටියේ තැඩියස් ඡොල්ටෝගේ මුහුණයි. ඉතා දරුණු, බියකරු සිතහවක් සමග මුහුණ නිශ්චලව පිහිටා තිබිණ. එය අපේ මිත්‍රයාගේ මුහුණට කොතරම් සමානද යත්, තැඩියස් අප ළග සිටී දැයි සැක හැර දැනගැනීමට මම ආපසු හැරී බැලුවෙමි. ඔවුන් දෙදෙනා නිවුන් සොහොයුරන් යයි පවසා තිබූ බව ඉන්පසු මට සිහි විය.

"මහ දරුණු දෙයක් සිද්ධ වෙලා වගෙයි. මොකක්ද අපි කරන්නෙ?" මම ඇසුවෙමි.

"දෙර කඩන්න වෙනවා" කිව් හෝමස් තම සම්පූර්ණ ශක්තිය යොදා දෙර තල්ලු කළේය. එයින් "කිරි කිරි" හඩක් නැඟුණත් දෙර සෙලවුණේවත් නැත. මිළඟට අපි දෙදෙනාම වෙර යොදා වේගයෙන් එක්වරම දෙර වෙත පැත්තෙමු. අගුළු කැඩී ගියේය. අපි බාතොලමියු ඡොල්ටෝගේ කාමරයට ඇතුළු වූයෙමු.

"මේ කාමරේ රසායන විද්‍යා පර්යේෂණාගාරයක් වගෙයි"

මේසය මත බත්සන් දහන, පරීක්ෂණ නළ, හංසපාතික ආදී උපකරණ රාශියක් තිබිණ. බිත්ති අසල රාක්ක දෙකකම ගබඩා කොට තිබුණේ නොයෙක් රසායනික ද්‍රව්‍ය හා ප්‍රතිකාරක අඩංගු බෝතල්ය. කාමරයේ තවත් කෙළවරක ප්‍රබල අම්ල අඩංගු බෝතල් කිහිපයකි. මෙයින් එක් බෝතලයක් බිඳී යෑම නිසාදෝ අදුරු පැහැති ද්‍රවයක් කාමරයේ බිම ගලාගොස් තිබිණ. එම රසායනයෙන් එක් සුවිශේෂ බනිජ තෙල් සුගන්ධයක් නිකුත් විය.

කාමරයේ මැද, කැඩී බිඳී ගිය ලී පතුරු සහ හුණු බදම වැටී තිබිණ. ඒ අසලම පිහිටියේ ඉණිමඟකි. ඒ කෙළින්ම සිටිලීමේ මිනිසෙකුට යා හැකි තරම් ලොකු විවරයකි. දිගු කශියක් නුදුරින් බිම විසිකොට තිබිණ.

මේසය අසලම හාන්සි පුටුවකි, ගෙහිමිඳා වාඩිවී සිටියේ එහිය. ඔහුගේ හිස වම්පසට කඩා වැටී උරහිසට හේන්තු වී තිබිණ. දෙඇස් විවෘතව තිබුණු අතර, ඔහුගේ වූයේ තේරුම් ගැනීමට අපහසු කාලේ, වියරු එමෙන්ම ගුප්ත සිතහවකි. ඔහුගේ ශරීරය සිතලව දරදඩුවී තිබීම නිසා බාහොලමියු මියයන්නට ඇත්තේ පැය ගණනාවකට පෙර බව මට සිතාගත හැකිවිණ.

ඔහු අසලම මේසය මත සැරයටියක් විය. එහි හිසට පාෂාණයක් සවිකොට, වැල්වලින් හොඳින් වෙලා තිබිණ.

"මේක කියවල බලන්න වොටසන්"

මේසය මත තිබූ කඩදසිය පිරික්සූ හෝමස් එය මා අතට දුන්නේය.

"හතර දෙනාගේ ලකුණ" එහි සටහනුව තිබිණ.

"දෙයියන්ගේ නාමෙන් මොකක්ද මේක තේරුම?"

තැඩියස් ෂොල්ටෝ ඇසුවේ වේදනාත්මක ස්වරයකිනි.

"තේරුම? තේරුම නම් මිනීමැරීම" හෝමස් පැවසුවේ මිනිය පරීක්ෂා කරමිනි.

"අහා! මං හිතුව මෙහෙම දෙයක් ඇති කියල. මේ බලන්න" හෝමස් පෙන්වූ ස්ථානය මම පරීක්ෂා කළෙමි.

බාහොලමියුගේ වම් කනට මදක් ඉහළින් සම මත කළුපැහැති දිගු කටුවක් ඇති තිබිණ.

"හේරුම? හේරුම නම් මිනීමැරීම"

"මේක ගහක කටුවක් වගේයි"

"ඇත්තෙන්ම මව්. ගහකින් කඩාගිනිපු කටුවක්. ඔබට ඕනෙ නම් ඒක ගලවා ගන්න. හැබැයි ප්‍රවේශමෙන්. ඔය තුඩේ දරුණු විෂ වර්ගයක් ආලේප කරලා තියෙන්නෙ."

මම එය පරෙස්සමෙන් ගලවා අතට ගනිමි.

"නිකම්ම ගැළැවිලා ආවා. ඒක ඒ තරම්ම යටට ඇතිලා නැහැ. තුවාල වුණු තැනින් ගලපු ලේ ඩික්දුවක් ඇරෙන්න, වෙන ලකුණක් වත් නැහැ."

මේක මට නම් අගක් මුලක් තේරුම් ගන්න බැරි මහා ගැටලුවක්. පැටළිලි ගතිය එන්න එන්නම වැඩිවෙන්නවා." මම කීවෙමි.

"ඔබට එහෙම දුනාට මට නම් මේතන වෙලා තියෙන්නෙ මොනවද කියලා එන්න එන්නම පැහැදිලි වෙන්නවා." හෝමිස් කීය.

"මේවා වෙන් වෙන් සිදුවීම් රැස්ක් වුණත්, ඒවා එකට එකක් සම්බන්ධයි. ඒ බව පෙන්වන්න මට අවශ්‍ය වෙන්නෙ තව සාධක කිහිපයක් පමණයි"

අප සමග පැමිණි කැඩියක් හොල්ටෝ පිළිබඳව මේ වන විට අපට අමතක වී තිබිණ. මේ බියකරු දර්ශනයෙන් අපමණ කැළැහීමට පත්වූ ඔහු සිටියේ, සිත් වේදනාවෙන් කෙදිරිගාමිනි. එහෙත් එක්වරම ඔහු මහ හඬින් කැහැසුණේය.

"දෙවියනේ! නිධානෙ හොරු අරං ගිහිල්ලා! වස්තුව ඔක්කොම උත් කොල්ලකාගෙන ගිහිං. අප විවරයෙන් තමයි අපි ඒ පෙට්ටිය පහළට ගත්තෙ. මාත් ඔහුට උදව් කළා ඒ වැඩට. අන්තිම වරට බාතොලම්යුව පණපිටින් දක්කෙන් මම. මං පහළට බහින කොට අයිය දෙර හොඳින් අතුළු දන ස්ථදේ පවා මට ඇහුණා"

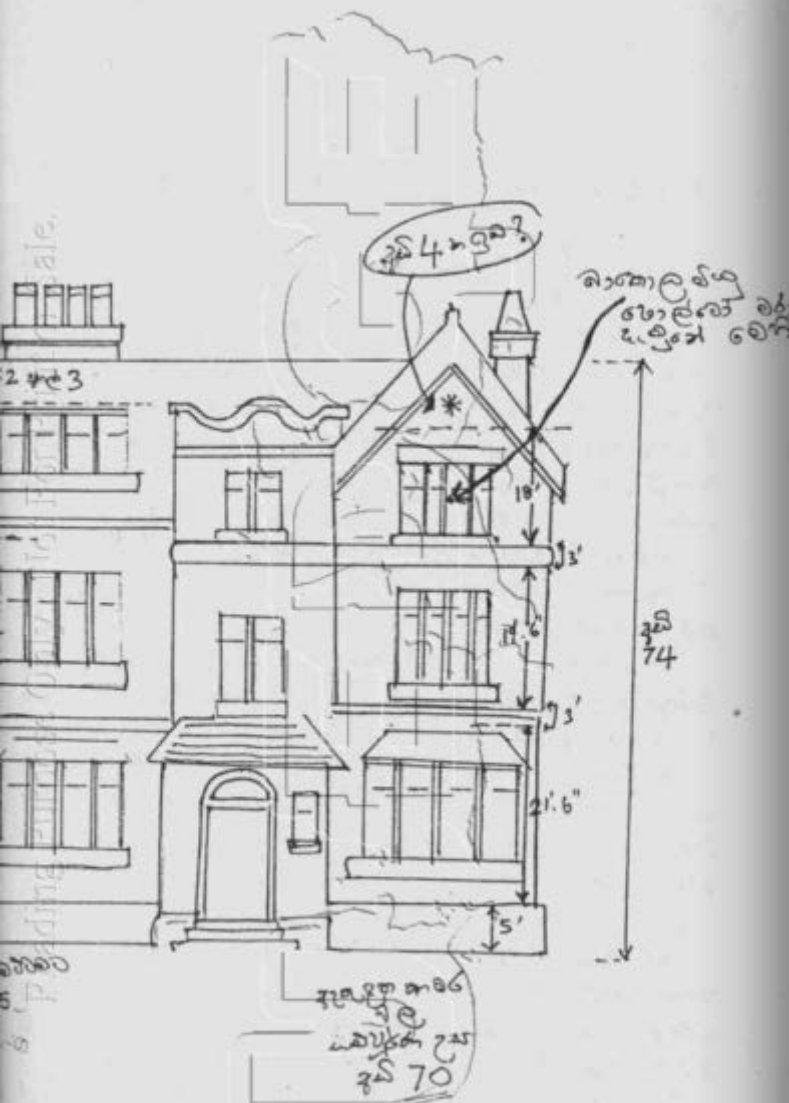
"ඒ කියට විතරද?"

"ඒ රැ දහයට. දුන් ඉතින් ඔහු මැරිලා. පොලිසියෙන් මෙහේට ඒව්. පොලිසියෙන් හිතාපි මේක මගේ වැඩක් කියලා. ඒකෙ සැකයක් නෑ. මාව තමා අහුවෙන්නෙ. ඔය මහත්වරු හිතන්නෙ නැහැ තේද මේක මම කළා කියලා? මං ඒක කළා නම් මං ඔබව මෙහාට එක්කගෙන ඒව්ද? අනේ දෙවියනේ! මං දන්නව මට පිස්සු හැදේවි."

"ඔබට බයවෙන්න කාණ්ඩයක් නැතැ නොල්වෝ මහත්තයා. මං මේ කියන දේ අහන්න. පොලීසියට ගිහිත් මේ මරණය ගැන පැමිණිලි කරන්න. ඔවුනට අවශ්‍ය ඕනෑම උපකාරයක් කිරීමට ඔබ සූදනම් කියන්න. ඔබ ගිහිං ආපත්ත පනතුරු අප මෙහේ ඉන්නවා."

තෝම්ස්ගේ අවවාදය පිළිගත් තැඩියස්, නොල්වෝ අඳුරේම තරප්පු දෙපළ බැස යන හඩ අපට ඇසිණ.

ඔබේ නිවෙස් !! පොත්පත් මතදිවේ.

අර්ලොක් හෝම්ස් ගෙන් කරුණු පැහැදිලි කිරීමක්

"මන්න වොටසන් අපට කැමැති විදියට පරීක්ෂණය කරන්න පුළුල් භාගයක් තියෙනවා. අපි ඒකෙන් නියම ප්‍රයෝජනය ගනිමු."

හෝම්ස් කීවේ සතුටෙන් තම දෑත් පිරිමදිමිනි.

"මං ඔබට කිව්වා වගේ මේ ගැටලුව මම බොහොම දුරට විසඳලා අවසන්." හෝම්ස් කීය. "ඒ වුණත් ඕනෑවට වඩා ඒ ගැන විශ්වාසය තියලා ඉතුරු වැඩ වික වරද්දගන්න හොඳ නෑ. මේක මතුවපින් පෙනෙන්නෙ බොහොම සරල සිද්ධීන් මාලාවක් වගෙයි. නමුත් යටින් මොනුව හරි සංකීර්ණ දෙයක් තියෙන්න පුළුවනි."

"බොහොම සරල?" මම විස්මය පළකළෙමි.

"ඇත්තෙන්ම ඔව්." ඔහු කතාව ඇරඹුවේ වෛද්‍ය විශාරදයෙක් තම ශිෂ්‍යයින්ට කරුණු පැහැදිලි කර දෙන ආකාරයටය.

"වොටසන්, ඔය කෙළවරේ තියෙන පුටුවේ ඉඳගන්න. මෙතැන තිබෙන සලකුණු මත ඔබේ පා සටහන් වැදුණොත් ප්‍රශ්නය තවත් පැටලෙන්න ඉඩ තියෙනවා. අන්න හොඳයි."

"ඉස්සර වෙලාම අපි කල්පනා කරල බලමු, මේ ආව කියන හොරු ආවෙ කොහොමද? ඊළඟට පිටුවෙලා ගියේ කොහොමද? ඊයේ රැ අගුර දම්මට පස්සෙ ඔයර නම් ඇරල නැහැ. ජනේලය කොහොමද කියල බලමු"

හෝම්ස් පහත අල්ලා ජනේලය ඒරික්ෂා කළේය.

"ඔව් ඒකත් ඇතුළතින් හොඳට අගුරු දල. දෑත් ජනේලය අරිමු. පහළ ඉඳන් උඩට එන එතුරු පයිප්පයක් අහලකවත් නැහැ. වහලෙන් මෙතනට එන්න කොහොමටවත් පුළුවන් කමක් නෑ. ඒ වුණත් මිනිහෙක් ජනේලය ළඟට ඇවිත් තියෙනවා."

ඊයේ රැ මෙහාට විකක් වැහැල තියෙනවා. මේ බලන්න ජනේල් පඩියේ මඩ විකක් එක්ක පා සටහනක්. මේ බලන්න තවත් මඩ සහිත රවුම් ලකුණක්. ඊළඟට ඒ ලකුණම පොළොවේ. අයෙමත් ඒ

ලකුණ මෙසෙ ළඟ. මේ බලන්න වොට්සන්. මේක නං ඉතා අලංකාර ප්‍රදර්ශනයක් කිව හැකි."

මඩවලින් ඇදුණු රවුම් ලකුණු මම පරීක්ෂා කළෙමි.

"මේක අඩි සටහනක් නෙමෙයි?"

"ඔව්. නමුත් ඒක අඩි සටහනකට වඩා අපට වටිනවා. ඒක ලී බොරු කකුලකින් ඇතිවූ ලාංඡනය. සපත්තුවේ සටහන කිබෙන්තේ මේ ජනෙල් පඩිය උඩ. විදුහි ප්‍රදේශයට පළල ලෝහ තහඩුවක් යොදා සෑදූ සපත්තුවක්. ඒ ළඟම තියෙනවා ලී බොරු කකුලේ ලාංඡනය."

"එහෙනම් අර ලී කකුල් කාරය වෙන්න ඇති?"

"ඇත්තෙන්ම ඔව්. එව්වර විතරක් නෙමෙයි. ඔහුට උදව් කාරයෙකුත් ඉඳල තියෙනවා. බොහොම දක්ෂ, ක්‍රියාශූර කෙනෙක්. ඔබට අර බිත්තිය දිගේ ඉහළට නගින්න පුළුවන්ද වොට්සන්?"

ජනේලය විවෘත කොට හිස එළියට දමා බැලුවෙමි. බිත්තියට හොඳින් සඳ එළිය වැටී ඇත. අප සිටියේ පොළොවේ සිට අඩි 60 ක් පමණ ඉහළිනි. කකුලක් තැබිය හැකි කිසිම දෙයක් බිත්තියේ නැත. අඩුම වශයෙන් බිත්තියේ පරිදි විමක් වත් නැත.

"බිත්තිය දිගේ නගින එක නං කොහොමවත් කරන්න බෑ" මම කීවෙමි.

"ඔව්. උදව්වක් නැතුව කොහොමවත් බෑ. ඒ වුණත් අර අතන තියෙන දිග කහයේ එක කොනක් මේ උඩ තියෙන කොක්කේ ගැට ගහලා, කහය ජනේලයෙන් එළියට දැමීමොත්?"

"හොඳයි ඒ විදියට උඩට ඇවිත්, ඒ විදියටම පිටවෙලා ගියා කියමුකෝ. ඊළඟට?"

"අර උදව්කාරයාට පුළුවනි, කහය ආයෙමත් උඩට ඇදලා අරගෙන, කොක්කෙන් ගළවලා පැත්තකට දමන්න. ඊළඟට ජනේලය වහනවා. අනෙකුත් අගුළු දල තමත් ආව විදියටම කාමරෙන් පිටවෙලා යනවා. තවත් පොඩි කාරණයක් තිබෙනවා"

හෝම්ස් කීවේ කහය පරීක්ෂා කරමිනි.

"..... අපේ ලී කකුල්කාර මිත්‍රයා කහයේ නගින්න දක්ෂයෙක් වුණාට, වෘත්තීය නාවිකයෙක් නොවෙයි. ඔහුගේ අත්ල බොහොම සිනිදුයි. කාචයෙන් බැලුවාම මට පෙනෙනවා කහයේ තැත්

තැන්වල ලේ බිත්දු. කුහලයේ අන්තිම හරිය ඔහු බොහොම වේගයෙන් පහළට රූවා ගිහින් තියෙනවා. කොයි තරම් වේගයෙන්ද කිව්වොත් අත්ලේ සම තැන් තැන්වලින් ගැළවී ගිහින් ඇති."

"ඒව ඔක්කොම හරියි කියමු. නමුත් ගැටලුව තවත් පැටළෙනවා මිසක් පැහැදිලි වීමක් වෙන්නෙ නැහැනේ. කවිද මේ අදහන උදව් කාරයා? එයා කොහොමද මේ කාමරේට ආවේ?"

"ඔව් ඔව්. මේ උදව්කාරයා විශේෂ කෙනෙක්. ඔහු නිසා මේ අපරාධය සාමාන්‍ය එකකට වඩා ඉතා විශේෂ එකක් වෙනවා." හෝම්ස් කීය. "එංගලන්තයේ අපරාධ ඉතිහාසයේ ඔහු නව වාර්තාවක් පිහිටුවනවා. මේ වගේ අපරාධ මීට පෙර ඉන්දියාවෙන්, මගේ මතකය හරි නම් සෙනෙගාම්බියාවෙන් සිදුවෙලා තිබෙනවා."

"ඔහු කොහොමද ඇතුළට ආවේ? දොර අගුළුදලා වහලා. ජනේලයට ළං වෙන්නත් බැගිනි උදුනෙ දුම් එළියට යන දුම් කවුළුවෙන්ද ඇතුළට ආවේ?"

"ඒ ගැනත් මං හිතුවා. එතනින් එන්න බැ. එතන හුඟක් පටුයි" හෝම්ස් කීය.

"එහෙනම් කොහොමද?" මම ඇසුවෙමි.

"මගේ උපදෙස් අනුගමනය කරන්න. සිදුවිය නොහැකි සියල්ල ඉවත් කළාම ඉතුරු වෙන එක අර ගන්න. සිදුවේ යයි හිතාගැනීමට කොයිතරම් අමාරු වුණත් ඒක තමයි සත්‍යය. අප දන්නවා ඔහු දෙරෙන්, ජනේලයෙන් හෝ දුම් කවුළුවෙන් ආවේ නැහැ කියලා. අපි දන්නවා ඔහු කාමරයේ සැහවි සිටිය වෙන්නත් බැහැ කියලා. එතකොට කොහොමද ආවේ?"

"ඔහු ආවේ සිව්විලිමේ තියෙන සිදුරෙන්" මම කීවෙමි.

"හරියට හරි. එහෙම වෙන්න ඕනේ. ඔබට මේ ලන්තැරුම් අල්ලගන්න පුළුවන් නම් අපේ පරීක්ෂණය තවත් ඉදිරියට ගෙනියන්න පුළුවන්. ඒ කියන්නේ මීට ඉහළින් ඇති කාමරයට, වස්තුව හංගලා තිබුණු රහස් කුටියට."

ඉඹි මග දිගේ ඉහළට නැගී හෝම්ස් පරාල දෙකක එල්ලී කුටිය තුළට පැන ගත්තේය. ඉන්පසු විවරය තුළින් අත දිගු කළ ඔහු, ලන්තැරුම් ගෙන, මටද එහි යාමට ඉඩ සැලැස්වීය.

මේ රහස් කුටිය දිගින් අඩි දහයක් පමණ ද පළලින් අඩි හයක් පමණ ද විය. එහි බිම සාද තිබුණේ බාල්ක මත තුනී ලෑලි පතුරු දමා එයට පිටින් බදුම දමා කපරාරු කිරීමෙනි. එහෙයින් එතැනට ගිය අයකු පය තැබිය යුතු වූයේ බාල්ක මතයි. මෙහි වහලය වූයේ නිවසේ වහලය. කුටිය තුළ ලී බඩු කිසිවක් නොවූ අතර අවුරුදු ගණනාවක් තිස්සේ එකතු වූ ඝන දූවිලි තට්ටුවක් අපට දකින්නට ලැබිණ.

"මෙන්ත බලන්න. මෙතන පුංචි දෙරක් තියෙනවා. මේක තල්ලු කළාම ඊළඟට තියෙන්නේ වහල වහලට සමාන්තරවන ලෙස ආනතව සවිකර තිබූ දෙරක් තල්ලු කරමින් හෝම්ස් පැවසීය.

"ඉස්සරවෙලාම ආපු තැනැත්තා ඇතුළු වූයේ එතැනින්. ඊළඟට අපි බලමු ඔහු ගැන කවි දමානවද හොයාගන්න පුළුවන් කියලා"

හෝම්ස් කුටියේ බිමට ලත්තැරුමේ ආලෝකය යොමු කළේය.

"ආත්!" යළිත් වරක් විස්මයට පත් හෝම්ස්ගේ මුවෙන් පිටවිය.

බිම සෑම තැනකම පාවහන් නොපැළඳි කෙනෙකුගේ අඩි සටහන් රාශියක් තිබිණ. අංශසම්පූර්ණ ලෙස යටිපතුළ එහි සටහන්ව තිබූ නමුත් පුද්ගලයෙකු එය ප්‍රමාණයෙන් සාමාන්‍ය මිනිසෙකුගේ අඩි සටහනකින් භාගයකි.

"හෝම්ස් මේ වැඩේ කරල තියෙන්නේ ළමයෙක්"

"මටත් මුලින් නම් කිසිම දෙයක් පැහැදිලිව තේරුම් ගන්න බැරිවුණා. මේක ස්වාභාවික දෙයක්. අලුතෙන් හොයාගන්න තවත් මොනවත් නැහැ. අපි අහළට යමු"

"ඒ අසාමාන්‍ය අඩි සටහන් ගැන ඔබේ අදහස මොකක්ද?" අප පහළට බැස්ස වහාම මා ඇසුවේ නොඉවසිල්ලෙනි.

"මගේ හිතවත් වොට්සන්. ඒ ගැන ඔබට දිය හැකි විසඳුම මොකක්ද කියලා ඔබම කල්පනා කරලා බලන්න. ඔබ දන්නවනේ මා භාවිතා කරන පරීක්ෂණ ක්‍රම? ඒවා යොදන්න. බලන්න ඔබට හොයාගන්න පුළුවන් මොනවද කියලා. ඊට පස්සේ අපි සොයාගන්න දේවල් සංසන්දනය කරලා බලමු. අපට අලුතෙන් යමක් ඉගෙන ගැනීමට හැකිවේවි."

තම උත්තල කාවය හා වේප් පටිය අතටගත් හෝම්ස් බිම දණ ගසාගෙන කාමරයේ සෑම තැනක්ම පරීක්ෂා කළේය. සමහර තැන්වල දුර ප්‍රමාණයන් වේප් පටියෙන් මැන සටහන් කරගත්තේය.

වරෙක බිම් තිබූ සළකුණුවලට ඇස් ඉතා ළං කොට පරීක්ෂා කළේය. පොලිස් ඔල්ලකු අපරාධකාරයා හොඳ ඉඩ අල්ලන ආකාරයට ඔහු නිහඬව එහෙත් ඉතා සිරුවෙන් එම කාර්යයෙහි යෙදිණි. හෝමස් අපරාධකරුවකු නොවී රහස් පරීක්ෂකයකු වීම කොතරම් වාසනාවක්ද?

"ඇත්තෙන්ම අපි හරි වාසනාවන්තයි. දන් ඉතින් අපට ඒ තර ප්‍රශ්නයක් පැන නගින්නේ නැ. මේ ක්‍රියෝස්ට් තෙල් බදුන පුපුරලා, ඒකෙන් තමයි එම රසායනය බිමට කාන්දුවෙලා තියෙන්නේ. අංක එක දරන හොරාගෙ පුංචි කකුල්වලට ඒ තෙල් පැහිල."

"ඉතිං?"

"දන් ඉතිං ඔහු අල්ලාගන්න එක පහසුයි. මං දන්නවා එක ඔල්ලෙක් ගැන. උං මේ ක්‍රියෝස්ට් පුස්තු ඉව් කරමින් ලෝපෙ අනික් කොනටම වුණත් යාවි. ආ මේ එන්නේ නිතිං ආරක්ෂා කිරීම සඳහා බලයලත් නිලධරයන්"

— ඔරට අඩි තබන සපත්තු ගබඳයන්, ගබඳ නගා කරා කරන හඬ පහළ මාලය දෙසින් ඇසිණ. අනතුරුව ප්‍රධාන දෙර මහ හඬින් වස දමන ලදී.

"ඔවුන් මෙහි එන්න පෙර ඉක්මන් කරන්න වොට්සන්. මේ මිනියෙ අත් පා මත, ඔබේ අත තියල බලන්න. මොකක් ඔබට තේරෙන්නේ?"

"මාංග පේශීන් ගල්-චණේ දරදඩු වෙලා"

"හරි. මරණයෙන් පසු ඇතිවෙන ස්වාභාවික දරදඩු විමකට වඩා තදබල ලෙස මාංගපේශීන් සංකෝචනයකට ලක්වෙලා. ඊළඟ බලන්න ඔහුගෙ කටේ දෙකෙළවර අපැහැත්තට ඇදිලා, විරිත්ත පෙනුමක් ඇවිත්. ඒකෙන් මොකක්ද ඔබට හිතාගන්න පුළුවන්?"

"ගස් වැල්වලින් ලබා ගත්ත කුමක් හෝ විෂක් නිසා ඇතිවු මරණයක්. ස්ට්‍රිච්චින් වැනි, නැත්නම් පිටගැස්ම සාදා ක්ලොස්ට්‍රිඩියම් බැක්ටීරියාවකින් සාදන විෂක් වැනි එකක්"

"මුහුණේ මාංග පේශීන් විකෘත ලෙස සංකෝචනය වෙලා දරදඩු ගැහිලා තිබෙන හැටි දක්ක ගමන් මටත් හිතූණේ එයමයි. ඔ දක්ක නේද කන අසලින් හමට ඇතුළුවන සේ ඇති තිබුණු කටු මා සොයා ගත් හැටි? ඔබට පෙනෙනවා ඇති ෂොල්ටෝ පුටු

කෙළින් වාඩිවෙලා සිටියා නම් කටුව ඔහුගේ හිසට ඇවිත් තියෙන්නේ වහලේ විවරය තුළින්. දැන් මේ කටුව පරීක්ෂා කරලා බලන්න"

මම එය පරෙස්සමෙන් අතට ගෙන ලන්තැරුම් එළියෙන් පරීක්ෂා කළෙමි. එය දිගු ඉතා තියුණු දූලක් සහිත කළු පැහැති කටුවක් විය. එහි උල් කෙළවරේ මැලියම් වැනි ද්‍රව්‍යයක් තිබිණ.

"මේක එංගලන්තයේ ගහක සෑදෙන කටුවක්ද?"

"සත්තකින්ම නැහැ"

අඩි ශබ්දයක් ඇසිණ. අළු පැහැති ඇඳුම් කට්ටලයකින් සැරසුණු තරබාරු පුද්ගලයෙක් ද පොලිස් පරීක්ෂකවරයෙක් ද තවමත් බියෙන් ගැහෙමින් සිටි ඡොල්ටෝ ද කාමරයට ඇතුළු වූහ.

"ඔන්න එහෙනම් අපදුරාජකාරිය..... කවුද මේ මිනිස්සු පිරිලා ඉන්නේ? මේ ගෙදර තුරියට මී ගුළක් වගේ ඔහුස්සයින්ගෙන් පිරිල" ඒ කීවේ තරබාරු තැනැත්තාය.

"ඇතල්නි ජෝන්ස් මහත්මයා. සමහර විට ඔබට මාව නං මතකත් ඇති" හෝම්ස් කීය.

"ආ..... මට මතකයි. ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයා; අර කල්පිතයන්, සිද්ධාන්තයන් ඉදිරිපත් කරන පුද්ගලයා. මොකද මතක තැත්තේ? ඇයි අර බිෂොප්ගේට් මැණික් මංකොල්ලය පිළිබඳ පරීක්ෂණයෙදි ඔබ පැවැත්තුව හේ දලාතු දේශනයක්. හේතු සාධක, නිරීක්ෂණ සහ නිගමන ගැන. ඔබ දිසු ඒ දේශනය මට කවදවත් අමතක වෙන්නේ නෑ. අපව යා යුතු නියම මාර්ගයට යොමු කළේ නම් ඔබ බව ඇත්තයි. නමුත් ඒක ඔබේ වාසනාවට හරි ගිය එකක්; නිවැරදි මග පෙන්වීමකට වඩා."

"බිෂොප්ගේට් සිද්ධියෙදි මම කළේ නිරීක්ෂණ අනුව තර්කානුකූලව සරල නිගමනයන්ට එළැඹීමක්" හෝම්ස් කීය.

"හරි හරි කමක් නෑ. තමන්ට බැරි බව පිළිගන්න ලැජ්ජාවෙන්න ඔහු නෑ. ඒක නොවෙයි. මෙතන අපරාධයක් සිදුවෙලයි තියෙන්නේ. සියලුම දේ පැහැදිලිව පෙනෙනවා. සිද්ධාන්ත කාරයින්ට මෙතන ඉඩක් නෑ. මේ මිනිහ මැරුණේ කොහොමද? මොනවද ඔබට හිතෙන්නේ?"

"මේ පරීක්ෂණයෙදි ඉදිරිපත් කරන්න මා ළඟ කිසිම උපකල්පනයක් නෑ" හෝම්ස් කීවේ උනන්දුවකින් තොරවය.

"නෑ නෑ එහෙම කියන්න එපා. ඔබ කියන දේවල් සමහර විට අතුරුම හරියන බව අපට පිළිනොගෙන බෑ. ඔහෝ දෙර අගුරුදල. ලක්ෂ පහක් වටිනා රන් රිදී මුතුමැණික් අතුරුදන් වෙලා. ජනේලය කොහොමද?"

"ජනේලයත් අගුරුදල. නමුත් ජනේල් පඩියෙ තියෙනවා අඩි සටහන් වගයක්" හෝමස්-පිළිතුරු දුන්නේද.

"ජනේලය අගුරු දල නම් ඒ අඩි සටහන්වල කිසිම සම්බන්ධයක් තියෙන්න බෑ, මේ සිද්ධියට. ඒක ඕනම කෙනෙකුට හිතාගන්න පුළුවනි. මේ මිනිහ මැරෙන්න ඇත්තෙ මීමැස්මොරය වගේ එකකින් වෙන්න පුළුවනි. ඒ වුණත් වස්තුව අතුරුදහන් වෙලා. හ හා මට තේරෙනවා මොකක්ද වෙලා තියෙන්නෙ කියලා. සමහර වෙලාවට මේ වගේ දේවල් හරි ඉක්මනට මගේ මොළයට වැටහෙනවා. සාප්ප්, ඔබ් මේ, ෂොල්ටෝ මහත්තයන් එක්ක කාමරෙන් එළියට යන්න.

"හෝමස් මහත්මයා ඔබට මොකක්ද හිතෙන්නෙ? ෂොල්ටෝම කියනවා ඔහු ඊයෙ රැ ඔහුගෙ සහෝදරයන් එක්ක හිටිය කියල. අයිය හිරි ගමන් මැරෙනවා. මල්ලි වස්තුවත් අරගෙන මාරු වෙනවා. කොහොමද මගේ මොළේ?"

"ඔව්, එහෙනම් මල්ලි වස්තුවත් අරගෙන ගියාට පස්සෙ මැරීවිට අයිය නැගිටලා ඇතුළෙන් දෙපේ අගුළු දගන්නවා"

"ඔහ්. ඒකත් ප්‍රශ්නයක් නේද?" ඇතුළති පෝත්ස් කිය. "අපි මෙහෙම බලමු. තැඩියස් ෂොල්ටෝ අයියන් එක්ක රණ්ඩුවක පැටළෙනවා. තැඩියස් මෙතැනින් ගියාට පස්සෙ අයියව දකපු කෙනෙක් නෑ. ඔහු නිදගෙන, නැති බව ඇඳ අවුල්වෙල නැති එකෙන් කිව හැකියි. තැඩියස් ඉන්නෙ හරිම කැළඹීමෙන්. ඔබට පෙනෙනව නේද? මම මේ දල හිරිකරන්න හදන්නෙ තැඩියස් වටේ"

"ඔබ තවම කාරණා කිසිදෙයක් හරි හැටි දක්කෙ වත් නැහැ. මළමිනියේ හිසේ තිබ්-හමුටුණු මේ කටුව." හෝමස් කිය. "මේකට විෂ ඇතුළු කරලා වෙන්න පිළිවන්. එය බාහොලමියගේ හිසේ ඇමිණි තිබුණු තැන-තවමත් පෙනෙනවා. ඊළගට මේසය මත දමා ගිහින් තිබුණු කාඩ්පත. ඊළගට මේ පාෂාණයක් සවිකරලා හදල තියෙන විශේෂ සැරයයි. ඒ ඔක්කොම කොහොමද ඔබේ පැහැදිලි කිරීමට ඇතුළත් කරන්නෙ?"

හෝම්ස් ඇසීය.

"ඇතුළත් කරන්න කිසිම අමාරුවක් නැ." රහස් පරීක්ෂකයා කීවේ සාධම්බරයෙනි.

"ඉන්දියන් අරුමෝසම් බඩු ගෙයි පිරිලා. තැඩියස් මේ සැරයටිය මෙතැනට ගෙනෙන්න ඇති. ඊළඟට මේ උල් කටුවෙ වීෂ තියෙනව නම් ඒක මිනි මරන්න පාවිච්චි කරන්න ඇත්තෙ තැඩියස් වෙන්න පුළුවන්. මේ පිස්සු විකාර ලියල තියෙන කාඩ් එක අප නොමග යවන්න කරපු බොරුවක්. එකම පුස්තක ඔහු කොහොමද කාමරයෙන් පිටවුණේ? ආ..... මේ තියෙන්නේ සිවිලිමේ විවරයක්"

ඉණිමග දිගේ ඉහළට නැගී රහස් පරීක්ෂකයා කූටිය තුළට ඇතුළුවීය.

"මං කිව්ව එක හදි. මේ තියෙන්නේ වහලට යන්න රහස් දෙරක්. ඒක බාගෙට ඇරලා" ඔහු උඩ සිට කැහැසුවේය.

"මමයි ඒක ඇරියේ" හෝම්ස් පිළිතුරු දුන්නේය.

"ආ ඔබත් දක්කද ඒක? කවුරු මුලින් දක්කත් ඒකෙන් තමා මිනිසා එළියට පැනගෙන තියෙන්නේ. සාජන්, ෂොල්ටෝව මේහාට ගෙනෙන්න."

පොලිස් නිලධාරියා ෂොල්ටෝව ඇතුළට කැඳවාගෙන ආවේය.

"ෂොල්ටෝ මහත්මයා. මහ රැජිනගේ නාමයෙන් මා ඔබට අත්අඩංගුවට ගන්නවා. ඒ ඔබේ සහෝදරයාගේ මරණය සම්බන්ධයෙනුයි. මං ඔබට මහත් කරුණක් කැමතියි; ඔබ කියන යම් දෙයක් වෙතොත් එය ඔබට විරුද්ධව සාක්ෂියක් හැටියට යොදගන්න පුළුවන් බව"

"ඔන්න ඔන්න! ඔක තමයි මං කිව්වෙ, හොඳයි මං කිව්වෙ නැද්ද?" ෂොල්ටෝ කැහැසුවේය.

"ඒ ගැන කලබල වෙන්න එපා ෂොල්ටෝ මහත්මයා. මේ චෝදනාවෙන් ඔබ නිදහස් කරගන්න පුළුවන් බව මට විශ්වාසයි" හෝම්ස් කීය.

"මේ සිද්ධාන්ත මහත්තයා. කරන්න බැරි දේවල් පොරොන්දු වෙන්න එපා. මේක ඔහේ හිතනවාට වඩා බොහොම අමාරු වෙන්න ඉඩ තියෙනවා" ජෝන්ස් රහස් පරීක්ෂකයා කීවේ කෝපයෙනි.

"ඔහු නිර්දේශ බව ඔබට කියනව විතරක් නෙමෙයි; මේ අපරාධය කරපු පුද්ගලයින් දෙදෙනාගෙන් එක් අයෙකුගේ නමත් ඔබට දෙන්නම් නොමිලේම.

ඔහුගේ නම ජොනතන් ස්මෝල් බව මට විශ්වාසයි. ඔහු වැඩිදුර ඉගෙන ගත් කෙනෙක් නෙමෙයි. ගරීර ප්‍රමාණයෙන් කුඩා එහෙත් ක්‍රියාශීලී කෙනෙක්. දකුණු කකුල වෙනුවට කියෙන්නෙ ලී බොරු කකුලක්. වම් කකුලෙ සපත්තුවේ ඉදිරි කොටස හතරැස්. විරම්භ වටේට යකඩ පට්ටමක් තිබෙනවා. ඔහු මැදිවියේ කෙනෙක්. කාලයක් බන්ධනාගාරයක ගත කර තිබෙනවා. අත්ලේ හම තැනින් තැන ගැළැවී ගොස් ඇති. මේ කාරණා ඒක ඔබට ප්‍රයෝජනවත් වේවි. ඊළඟට අනිත් මිනිහා....."

"..... ඔව් අනිත් මිනිහා?"

ජෝන්ස් එය ඇසුවේ තරමක් උපහාසාත්මක අයුරින් වුවත් උනන්දුවෙනි.

"අනිත් මිනිහා අමුතූම තාලේ කෙනෙක්. වැඩි දවස් යන්න ඉස්සර වෙලා ඒ දෙන්නව ඔබට මුණ ගස්සවන්න මම බලාපොරොත්තු වෙනවා. වොට්සන් මං ඔබත් එක්ක කතා කරන්න ඕනෙ" කී හෝම්ස් මා එළියට කැඳවා ගෙන ආවේය.

"අපි මේ ගමන ආවේ වෙනත් අරමුණකින්. නමුත් දැන් මේ බලාපොරොත්තු රහිත සිදුවීම නිසා අපේ මූලික අරමුණ අපෙත් ගිළිහී යන්න ඉඩ තියෙනවා" හෝම්ස් කීය.

"මාත් ඒක තමයි කල්පනා කළේ. මෝස්ටන් මෙනෙවිය මෙනෙම් තැනක රඳවා ගෙන ඉන්න එක වැරදියි" මම කීවෙමි.

"ඇයව ගෙදරට කැඳවාගෙන යාම ඔබට භාරයි වොට්සන්. ඇය ඉන්නේ පහළ කැම්බර්වෙල්වල, සිසිල් ෆෝරෙස්ටර් මහත්මිය සමග නේ. එහේට ඒ හැටි දුරක් නෑ. මං ඔබ එන තෙක් රැඳී ඉන්නම්. එහෙම නැත්නම් ඔබටත් හුණක් මහන්සිද?"

"නෑ, කොහොමටවත් නෑ." මම කීවෙමි. "මේ අපූරු සිද්ධීන් පෙළේ කෙළවරක් දැකිනකං මට විවේකයක් ගන්න පුළුවන් කියලා මං හිතන්නෙ නෑ. මං ඔබට ඇත්තම කියන්නම්. මේ දේවල්වලින් මා කැළැහීමට පත්වෙලායි ඉන්නෙ. ඒත් මං කැමතියි මේක ඉවරයක් වෙන කං දිගටම ඔබ සමග පරීක්ෂණයෙ යෙදෙන්න."

"ඔබ හිටියොත් ඒක මට ලොකු පහසුවක්. ජෝන්ස් ගෙ පරීක්ෂණය එයාට ඕන තාලෙකට කෙරෙනවා වෙ. අපි දෙන්න පරීක්ෂණය වෙනම කරගෙන යමු.

මෝස්ටන් මෙනෙවිය දෙරට බස්සලා ඔබ යන්න ඕනෙ ලැමිබන් පෙදෙසට." හෝමිස් කීය. "එහි පිංචි පටු මගේ අංක 3 දරන ස්ථානයේ ඉන්නවා. ෂර්මන් කියල කෙනෙක්. ඔහු ළග ඉන්නවා සත්ත්ව උද්‍යානයක වගේ සතුන්. දෙරට තවටු කරලා ෂර්මන්ව නැගිටිටව ගන්න. මං කිව්ව කියන්න 'ටෝබි' ඉක්මනට උවමනාය කියල. ටෝබිත් අරගෙන කුලී රියකින් ඉක්මනට ආපහු එන්න."

"ටෝබි කිව්වෙ බල්ලෙක් ද?"

"පුදුමාකාර විදියෙ ඉබ්බක් ඇති ඉතාම දක්ෂ බල්ලෙක්. මුළු ලන්ඩනයේම ඉන්න රහස් පරීක්ෂකයන් මගේ උදව්වට ගන්නවට වඩා මං කැමතියි ටෝබිගෙන් උදව් ගන්න."

"දන් වෙලාව රැ එකයි. කරන්නෙට අළුත් අශ්වයෙක් මාරු කර ගන්න පුළුවන් වුණොත් මම තුමනත් ඉස්සර වෙලා ආව හැකි."

"එතෙක් මම බර්න්ස්ටන් මහත්මියගෙන් සහ ඉන්දියන් සේවකයාගෙන් ඔවුන් දන්නෙ මොනවද කියල අහල බලන්නම්. ඊටත් පස්සේ ශ්‍රේෂ්ඨ ඇතල්නි ජෝන්ස් පරීක්ෂණය මෙහෙය වන ආකාරය බලා හිටින්නම්කො. ඔහුගේ කර්කශ උපහාසයටත් මම සවිත්දෙන්න සිදුවෙවි."

පිත්තයේ සිද්ධිය

හැඩියස් ෂොල්ටෝ පොලිස් නිලධාරයන් කැඳවා ගෙනවිත් සිටියේ කුලීරියකය. මෝස්ටන් මෙනෙවිය ගෙදරට ඇරලවීම සඳහා මේ රිය කතා කරගැනීමට මට හැකිවිය.

හෝම්ස් හා මා උඩ තට්ටුවේ පරීක්ෂණය පවත්වමින් සිටි අතරේ, මේරි මෝස්ටන් සිටියේ මහළු ගෘහපාලිකාව සමගය. මහලු කාන්තාව සනසමින් සියල්ල ඉවසා සිටීමට ඇයට හැකියාව තිබුණත් අස්වරයට ගොඩවූ පසු මෝස්ටන් මෙනෙවිය ක්ලාන්ත වූවාය. යළි ප්‍රකෘති තත්ත්වයට පත්වූ පසු ඇ ඉතිහසමින් හැඬීමට පටන් ගත්තාය. එදින අප මුහුණදුන් සිදුවීම්වලින් ඇ බලවත් ලෙස කම්පනයට පත්ව සිටියාය.

අප දෙදෙනා තනිව ගමන් කළ මේ අවස්ථාවේදී, මා වෙතින් කිසිදු සුහදශීලී බවක් ඇයට ප්‍රකාශ නොවුණු බව, ඇ පසු කලෙක මට පැවැසුවාය. ඒ වෙලාවේ මගේ සිතේ ඇතිව තිබූ හැඟීම් ඇයට කෙසේවත් සිතාගැනීමට නොහැකිය.

ඇත්තෙන්ම මගේ සිතේ ඇය ගැන ආදරයක් ඇතිවිය. එහෙත් ඇය ඉතා දුර්වලව, අසරණව සිටි මේ අවස්ථාවේ එවැන්නක් පෙන්වීම මොන තරම් අශෝභනද? හෝම්ස්ගේ පරීක්ෂණය සාර්ථක වුවහොත් ඇය සිවුවර්ගක මෙන් ධනවත් වනු නිසැකයි. නියමිත වැටුපෙනුත් භාගයක් පමණක් ලැබෙන දුප්පත් ගලා වෛද්‍යවරයෙකුට ඇයගේ අත ගැනීමට තරම් වාසනාවක් ඇතැයි සිතිය හැකිද? මේ වෙලාවේ මා ඇයට විවාහ යෝජනාවක් කළහොත්? මා අවස්ථාවෙන් ප්‍රයෝජන ගන්නා වනවර තක්කඩියකු යයි ඇය සිතනු නොඅනුමානය. එවැන්නක් ඇගේ සිතේ පහළවීමට ඉඩ දිය නොහැකි. මේ අග්‍රා නිධානය අප දෙදෙනා දෙපසට වෙන්නරන් මහා කොටු පවුරක් බවට පත්ව ඇතැයි මට සිතීමි.

සිසිල් ගොරස්ටර් මහත්මියගේ නිවසට ළඟාවනවිට රාත්‍රී දෙක පමණ විය. සේවක මඩුල්ල නින්දට ගොස් බොහෝ වේලාවක් ගතවන්නට ඇත. එහෙත් මෝස්ටන් මෙනෙවියට ලැබී තිබුණු පුද්ගලිකාර පණිවුඩය ගැන බලවත් උනන්දුවක් දක්වූ ගොරස්ටර් මහත්මිය නොනිදාම බලා සිටියාය.

මැදිවියේ කාන්තාවක වූ ඇය මවක මෙන් මෝස්ටන් මෙනෙවිය පිළිගත් ආකාරය දුටු මගේ සිතේ ඇතිවූයේ මහත් සතුටකි. ඔවුන් දෙදෙනා අතර තිබුණේ ස්වාමි-සේවක පරතරයක් නොව මිතුරියන් දෙදෙනෙකු අතර ඇති ළබැඳි සෙනෙහසක් බව මට පැහැදිලි විය.

"මේ වොට්සන් මහත්මයා, ෂර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයාගේ මිත්‍රයා" ඇය මා හඳුන්වා දුන්නාය.

"එන්න මහත්මයා නිවස ඇතුළටම. ටිකකට වාඩිවෙන්න" ගොරස්ටර් මහත්මිය ඇරයුම් කළාය.

"බැහැ. මා ඉක්මනින් ආ යුතුයි. හෝම්ස් මට බැරෑරුම් රාජකාරියක් පැවරුවා. ඒ සඳහා මා යා යුතුයි" මම ඔවුන්ගෙන් සමුගත්තෙමි.

ලැම්බන් පෙදෙසේ ගඟට නුදුරුචාතිවූ පී.ඒ. පටුමගේ තිබුණේ අපිරිසිදු නිවාස පේළියකි. ගෙහිමියා අවදිකරවා ගැනීමට මට සැහෙන වේලාවක් දෙරට තටවූ කිරීමට සිදුවිය. අත්තිමේදි උඩුමහලේ ජනේලයක් අසල ඉවිපන්දමක් දල්විණ. විවෘත වූ ජනෙල් කවුළුව තුළින් එළියට දැමූ මුහුණක් මම දුටුවෙමි.

"ඒයි ඩේබර්ද්," ඔහු කෝපයෙන් කැහැසුවේය. "උඹට ඕන නං දිගටම දෙරට ගතපං. හැබැයි මම බලු කුඩුව අරිනවා. බල්ලො හතළිස් තුන්දෙනෙක් උගේ ඇඟට පතිවි."

"මට ඕන කරන්නෙ එක බල්ලයි. මං ආවේ උච්ච ගෙතියන්න" මම කීවෙමි.

"ඔහෙ පලයන්න!" ඔහු කැහැසිය. "මු කියන එකක් අහන්නෙ නැති හැටි. මගේ මේ මල්ලෙ පොළඟෙක් ඉන්නවා. මෙතනිං අහකට දිව්වෙ නැත්තං ඒකව අතඅරිනවා උගේ ඔළුව උඩට"

"නෑ නෑ මට ඕන කරන්නෙ බල්ලෙක්"

"මට උඹත් එක්ක වාදකරකම ඉන්න බෑ. පලයං යන්න. නැත්තං මං තුනට ගණං කරන කොට පොළඟව අතඅරිනව"

"ඔරලොක් හෝම්ස් මහත්මියයා"

මා කී විගස සියල්ල වෙනස් විය. ජනේලය වසා දැමූ ඔහු පහළට දුවා විත් ඉක්මනින් ඉදිරිපස දොර විවෘත කළේය. ඔරමන්, බෝතල් අඩි කන්නාඩියක් පැළෑටි කෙටිවූ, වයස්ගත පුද්ගලයෙකි.

"ඔරලොක් හෝම්ස් මහත්මියගේ මිත්‍රයෙක් නම් අපි මින වෙලාවක පිළිගන්න ලැබෙමිනි. එන්න මහත්මියයා එන්න ඇතුළට. ඔය වල්ස්ගොඩියට ළං වෙන්න එපා. ඔක හපනවා. එහාට වෙන්නයි කිව්වේ උඹට, මේ මහත්තයාට හපන්න නැතුව"

ඔහු මිළගට කැගැසුවේ කුඩුවක යකඩ කුරු අතරින් රතු ඇස් සහිත රුදුරු හිස එළියට දැමූ මුගටියෙක් වැනි සතෙකුටය.

"ඔකට ගණං ගන්න එපා මහත්තය. උඹට හපන්න බෑ. උගේ විෂ දත් ඔක්කොම ගලවලයි තියෙන්නෙ. මේ කුරුමිණි සත්තුන්ගෙන් බේරෙන්න බෑ. මු තමා ඒ ඔක්කොම පිරිසිදු කරන්නෙ. මං ඉස්සර වෙලා මහත්තයට සැරවුණාට අමනාප වෙන්න එපා.

මේ පාරෙ ඉන්න වල් කොල්ලාගෙං බේරෙන්න බෑ මහත්තයා; දෙගොඩ හරි ජාමෙට ඇවිත් දොරට ගහනව. ඉතිං ඔරලොක් හෝම්ස් මහත්තයට මොනවද ඔන කිව්වේ?"

"ඔබ ළග ඉන්න බල්ලෙක් අරඳුනු එක්ක කිව්වා"

"ආ එහෙනම් ටෝබ් වෙන්න ඇති."

"ඔව්, ඔව්, ටෝබ් කියල තමා කිව්වේ"

ඔරමන් ඉටිපන්දම් එළිය කරමින් ඉදිරියට ඇදුණේය. ඔහු පිරිවරා සිටි සත්ත්වයින් රොක්ක ඔහු පිටුපස ගමන් ගත්තේය. ගෙයි අස්සක් මුල්ලක් නැර සෑම තැනක්ම නොයෙක් සතුන්ගේ කුඩුවලින් පිරී තිබිණ.

"වම් පැත්තෙ නොම්මර හත් කුඩුවේ තමා ටෝබ් ඉන්නෙ"

දුඹුරු මිශ්‍ර සුදු පැහැති දිගුලොම් සහිත ටෝබ්, පෙනුමෙන් ඉතා අවලක්ෂණ බල්ලෙක් විය. නොන්ඩි ගහමින් ඉදිරියට ආ උෟ, මා හා මිත්‍රවීමට මදක් පසුබට විය. ඔරමන් මා අතට දුන් සිනි ගුළිය කෑමට දුන් පසු, ටෝබ් හා මිත්‍ර වීමටත් උෟ කුලී රියකට නග්ගවා ගැනීමටත් අපහසු ඡනාවිණි.

අප පොන්ඩිවෙට් මන්දිරයට ළගාවන විට බිත්ති ඔරලෝසුවේ උදෑසන තුන නාද වෙනවා අසන්නට ලැබිණ. පොලිස් නිලධාරියෝ දෙදෙනෙක් ගේට්ටුව මුර කළහ. සුපුරුදු ලෙස පයිප්පය උරමින් හෝම්ස් නිවස අබියස බලා සිටියේය.

"ආ..... ඔය ගෙනැත් තියෙන්නෙන." හෝමිස් කීය. "මේකා හරිම හොඳ සතා. ඔබ ගියාට පස්සෙ මෙහේ හුඟක් දේවල් සිද්ධවුණා වොට්සන්. ඇතල්හි ජෝන්ස් සැහෙන දෙනෙක්ව හිරබාරොට ගත්ත. තැඬියස් ෂොල්ටෝ පමණක් නෙමෙයි. මුරකාරය මැක්මඩෝ, ගෘහ පාලිකාව, ඉන්දියන් ඡේවකයා, ඔක්කොම ටික අරං ගියා පොලිසියට. දුන් අපට උවමනා හැටියකට ගේ පරීක්ෂා කරල බලන්න පුළුවනි. ඒත් උඩ තරිටුවෙ සාපත් කෙනෙක් රඳවලයි තියෙන්නෙන. බල්ලව මෙහේ බැඳල තියල අපි දුන් උඩ තරිටුවට යමු.

මං මගේ සපත්තු මේස් ගළවා දමලා උඩට නගිනවා. වොට්සන් පහළට යනකොට ඒව අරගෙන යන්න. මගේ මේ ලේන්සුව ඔය ක්‍රියෝසෝට් තෙල් ටීකික පොඟවල දෙන්න. හරි වොට්සන්. ඔබත් නගින්න මාත් එක්ක සිටිලිමට, මොහොතකට.

සිටිලිමේ වූ විවරයෙන් අපි එයට ඇතුළු වූයෙමු. හෝමිස් අත වූ ආලෝකය නිසා දුටිලි මත වූ පා සටහන් පැහැදිලිව පෙනිණ.

"මේ අඩි සටහන් දිහා භොදින් බලන්න වොට්සන්. ඔබට පෙනෙනවද ඒවල වැදගත් ලක්ෂණයක්?"

"පොඩි ළමයෙකුගේ නැත්නම් පොඩි ගැහැනු කෙනෙකුගේ වගේ ප්‍රමාණයෙන් කුඩා පා සටහන්"

"කකුලේ ප්‍රමාණය ගැන ඔබ දුටු දේ ඇරෙන්න වෙන මොකුත් විශේෂයක් ඔබට පෙනෙන්නෙන නැද්ද?" හෝමිස් ඇසීය. "ඔන්න බලන්න මේ දකුණු කකුලෙ සටහන ළගින් මගේ සපත්තු නොමැති දකුණු කකුලෙ අඩි සටහන තියනවා. මොකක්ද වෙනස?"

"ඔබේ පා ඇඟිලි ඔක්කොම අකට තදවෙලා. මේ සටහනේ පා ඇඟිලි එකිනෙකක් ඇත් වෙන්න විහිදිලා" මම කීවෙමි.

"හරියට හරි. අන්න ඒක ඔබක් කියාගන්න ඕන වැදගත් කරුණක්. දං ඔබ අර කවුළුව ළඟට ගිහිං බලන්න, ඒකෙ රාමුවේ විශේෂ සුවදක් තියෙනවද කියලා"

"ක්‍රියෝසෝට් තෙල් සුවද ඒකෙන් බොහොම සැරට දෙනෙතවා"

"අන්න එතනිං තමා ඔහු ගෙයින් පිටවෙලා ගියේ. මිනිහව හොයාගන්න ටෝබ්ට් ඒ තරං අපහසු වෙන එකක් නෑ මගෙ හිතේ"

මා පහළ තරිටුවට ගොස් මිදුලට පැමිණෙන විට ඔහු වහල මතට නැගී සිටියේය. ලුත්තැරුමක් අතින් ගෙන වහල මත දිග ඇඳී සිටි ඔහු මට පෙනුනේ යෝධ රැ බදුල්ලකු මෙනි. වහලේ සෑම

තැනක්ම "ඉව" කරමින් ඉදිරියට ඇදුණු ඔහු, වරක් දුම් කවුළු වටේ බඩගා ගොස් නොපෙනී ගියේය. යළිත් වරක් මා සිරි තැනට ඉහළින් වහළ කෙළවරවම් පැමිණියේය.

"වොට්සන්ද ඔතන ඉන්නේ?" හෝමස් උඩ සිට කැහැසිය.

"ඔව්"

"මෙතන තමයි තැන. මොකක්ද! ඔය කර පාටට බීම තියෙන්නේ?"

"චතුර පිප්පයක්"

"ඒකෙ උඩ පියනක් තියෙනවද?"

"ඔව්"

"ඉඹි මගක් නැද්ද ලකක?"

"නැ"

"උා යකාගෙ මිනිසෙක් නෙ. අඩියක් වැරදුණොත් බෙල්ල කඩල යන අවදනම් තැනක්. උා උඩට නැගපු පාර දිගේ මට පහළට බිහින්න හැකිවෙන්න ඕනෙ. චතුර පිප්පය නම් හුඟක් ශක්තිමත් වගෙයි. ගිහිං බලමු."

වහළ මුදුනේ සිට බිත්තිය දිගේ ලත්කැරුම් එළිය වෙගයෙන් පහළට ආ ආකාරය දුටුවෙමි. ජලනලිංග-දිගේවහලේ සිට පහළට ආ හෝමස් එයින් පිප්පය උඩටත්, එතැනින් බිමටත් පැන්නේය.

"උා ගිය පාර හොයා ගන්න එක එව්වරම අපහසු වුණේ නැහැ. දිගටම වගේ උරුකාට මුරුල් වෙලයි තිබුණෙ. හදිසියෙ ඔහු අතින් වැට්ට්ට මේකත් අමතක වෙලා දමල-ගිහින් තිබුණෙ. මං හිතා හිට් දේ මේකෙන් ස්ථිර වුණා"

ඔහු අත තිබුණේ නොයෙක් වර්ණවල පත් යොද විය හැකිලියකි. කුඩා ඇටවලින් තැනු මාලයක් වැනි දෙයක් එය වටේට සවිකොට තිබිණ. හැකිලිය තුළ සිහින් දිගු උල්කටු හයක් විය. බාහොලමියු ෂොල්ටෝගේ හිසේ ද ඇමිණි තිබුණේ මෙවැන්නකි.

"බොහොම දරුණු විෂ කටුවක්, බලාගෙන වොට්සන්. ඔය උල් පැත්ත යන්නමින් වත් අපේ ඇතගන්න එපා. බාග වෙලාවට උා ලඟ තිබුණු ඔක්කොම විෂකටු ප්‍රමාණය මෙව්වරක් වෙන්න ඇති. ඒ නිසා එයින් එකක් අපටත් එල්ල වෙව් කියල ඒ හැටි බයවෙන්න දෙයක් නැ. දන් ඉතින් අපට හැතැක්ම හයක පයින් යන ගමනක් තියෙනවා. ඔබ ලැස්තිද?"

"සත්තකින්ම"

"ඔබේ කකුලට අපහසුවක් වෙන එකක් නැද්ද?"

"අපොයි නෑ"

"ඔන්න ටෝබ් ඉස්සර වෙලා මේකෙ සුවද අනුනා ගනිං" හෝම්ස් ක්‍රියෝසෝට් සහිත ලේන්සුව බල්ලාගේ නාසයට තබා අල්ලාගෙන සිටියේය. 6෦ එය කිවේරක් ආඝ්‍රාණය කළ පසු හෝම්ස් ලේන්සුව ඉවතට විසිකළේය. ඉන්පසු ඔහු බල්ලාගේ කරපටියට රැහැණක් ගැටගසා, 6෦ වතුර පිප්පය වෙත ඇදගෙන ගියේය.

එතැන ඉවකළ බල්ලා එක්වරම තිගැස්සී මහ හඬින් බුරන්තට පටන් ගත්තේය. ඉන්පසු තම නාසය බිමට ළංකොට ඉවකරමින් වේගයෙන් ඉදිරියට ඇදුණේ අපට ඉදිරියට කැඳවමිනි.

පෙරදිග අහසේ අරුණාලෝකය උදාවන්නට පටන්ගෙන ඇත. කුණුගොඩවල්, අගල් හා පස්කඳු අහරින් පොත්ඩිවෙරි මැදුරේ තාප්පය වෙත පැමිණියෙහි. එතැන් සිට ටෝබ් තාප්පයේ අයින දිගේ එක් පසෙකට දිවගොස් ළඟටි බිට් ගසක් අසල නැවතුණේය. මෙම ස්ථානය වත්තේ 'නැගෙනහිර' හා 'දකුණු' මායිම්වල තාප්ප සන්ධිවන ස්ථානයයි. තාප්පයේ ගමඬාල් කිහිපයක් කැඩී ගොස් පර්දවිම් දක්නට ලැබිණ. අඩොල් මතුපිට පාවහන්වලට ගෙවී ගොස් ඇති ආකාරය පැහැදිලිව දකිය හැකි විය. කලක් තිස්සේ එම පර්දවිම් මතින් තාප්පයට නැග එයින් පිටතට යාම සිදුකර ඇති බැව් ස්ථිරය. ටෝබ් ද ඔසවාගෙන එම පර්දවිම් ඔස්සේ තාප්පයට නැගගත් හෝම්ස්, බල්ලා ඔසවා අනෙක් පැත්තට දමමිණි.

"අන්න තියෙනවා ලී කකුල් කාරය තාප්පය අල්ලපු තැන. ජේතව තේද සුදු පාට තාප්පයේ ලේන් එක්ක අත්ල සටහන් වෙලා තියෙන හැටි. හොඳ වෙලාවට ඊයෙ ඉඳල ලොකු වැස්සක් නොතිබුණේ. පැය විසි අටක් විතර ගතවෙලා තිබුණත් පාර දිගටම ඉවි අල්ලන්න පුළුවන් වෙවි."

එම ප්‍රධාන පාරේ ගමන් ගත් අශ්වකරත්ත සංඛ්‍යාව දුටු පසු, සොරු ගමන් කළ මාර්ගය ටෝබ්ට සාර්ථකව ඉවි කරගත හැකිවේදැයි මගේ සිතේ සැකයක් ඇතිවිය. එහෙත් ක්‍රියෝසෝට්වල ප්‍රබල සුගන්ධය අත් සිඳුල්ල පර්ද රැඳී ඇති බවක් දක්නට ලැබිණ. මඳක් හෝ පසුබට නොවූ ටෝබ් ඉක්මන් ගමනින් ඉදිරියට ගියේය.

"මේ අපරාධයට සම්බන්ධ එක තත්කඩයක් අහම්බෙන් රසායනික ද්‍රව්‍යයක් පැවැතියා." හෝමස් කීය. "නමුත් මම මේ ගැටලුව විසඳන්නේ ඒකෙ පිහිටෙන්ම කියල හිතන්න එපා. උන් අල්ලා ගැනීම සඳහා උදව්වෙන කාරණා කිහිපයක් මම දනටමත් හොයාගෙනයි තියෙන්නේ. වාසනාවකට අතටම ලැබිවිට මේ හෝඩුවාව ඔස්සේ නොගිහිං ඒක අනතුරුල දන එකක් වැරදියි" හෝමස් කීය.

"මට නං තවමත් පුදුමයි! ඔබ මේතරම් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබාගන්නේ කොහොමද කියල." මම කීවෙමි. "මේක අර ජෙෆසන් හෝප් මිනීමැරුමටත් වඩා සංකීර්ණ එකක් වගෙයි මට නං පේන්නේ. ලී කතුලක් තියෙන මිනීමෙක් ගැන ඔබ ඔය තරං විශ්වාසයට විස්තර කළේ කොහොමද?"

"මගේ හිතවත් මිත්‍රයා, ඒක බොහොම සරලයි." හෝමස් කීය. "හිරකාරයින් මුර කරන්න දල කියෙන්න ආරක්ෂක හමුදාවේ නිලධාරීන් දෙදෙනෙක් ඉන්නවා. සැඟවා තිබෙන නිධානයක් ගැන තොරතුරු ඔවුනට දනගන්න ලැබෙනවා. එයාලට ඒ පිළිබඳ සිතියමක්, නැත්නම් සැලැස්මක් ඇදල දෙනවා. ඒ ජොනතන් ස්මෝල් කියල ඉංග්‍රීසි ජාතිකයෙක්. ඔබට මතක ඇති මෝස්ටන් ළග තිබුණු සැලැස්මේ ඒ නම සඳහන්ව තිබුණා. ස්මෝල් ඒකෙ අත්සන් කරල තිබුණෙ ඔහුගෙ අතින් සහවරයෝ තුන්දෙනා වෙනුවෙන්. මේ සැලැස්මේ උදව්වෙන් නිලධාරයන් දෙදෙනාම හෝ එක් අයෙක් නිධානය සොයා ගැනීමට සමත් වෙනවා. ඊළඟට එය එංගලන්තයටත් අරගෙන එනවා. නමුත් එය රැගෙන එන්නේ, ඔහු ඒක ලබා ගැනීම සඳහා යටත් වෙවිච් කොන්දේසියක් සම්පූර්ණ නොකර."

"හොඳයි ජොනතන් - ස්මෝල්ම. මේ නිධානය ගත්තේ නැත්තේ ඇයි?" මම ඇසිමි.

"සැලැස්මේ සඳහන් දින වකවානුවලින් ඒකට සරල පිළිතුරක් ලැබෙනවා. හිරකාරයෝ ඔය කාලෙ ඉඳල තියෙන්නේ මෝස්ටන්ගෙ භාරයේ. ස්මෝල්ටත් ඔහුගෙ මිතුරන්ටත් නිධානය ලැබුණෙ නෑ. ඒ මොකද ඔවුන් හිරකාරයන් නිසා වස්තුව රැගෙන පැනගන්න බැරිවුණා."

"නමුත් ඔබ මේ විස්තර කරන්නේ, සිදුවීම් මාලාව සිදුවෙන්න ඇති කියලා ඔබ අනුමාන කරන හැටි?" මම කීවෙමි.

"අනුමානයකට වඩා අප දන්නා කරුණු අනුව සකස්වුණු කල්පිතයක් කියන්න පුළුවන්." හෝම්ස් කීය. "එංගලන්තයට ආපසු එන මේජර් ෂොල්ටෝ නිධානයක් ළඟ තිබෙන, අවුරුදු ගණනක් නිදහසේ ඉන්නවා. ඔන්න ඔහුට ලිපියක් එනවා ඉන්දියාවෙන්. ඒකෙන් ඔහු මහත් හයට පත්වෙනවා. මොකක්ද ඒ ආරංචිය?"

"ෂොල්ටෝ කළ වංචාවෙන් බැව් කැ උදවිය හිරෙන් නිදහස්ව ඇති බව" මම කීවෙමි.

"නැත්තං හිරෙන් පැනගොස් ඇති බව." හෝම්ස් කීය. "දන් ෂොල්ටෝ මොකද කරන්නේ? ඔහු ලී කකුල් කාරයින්ගෙන් ඉතාම පරෙස්සම් වෙනවා. මතක තබා ගන්න. ඔහු පරෙස්සම් වෙන්නෙ සුදු මිනිහෙකුගෙන්. අර් වැග්ට්මකින් වෙඩි තිබ්බෙන් සුදු ජාතිකයෙකුට. නම්වල හැටියටත් කුන්දෙනෙක් හින්දු හෝ මුස්ලිම්. එකකොට අපට බය නැතුව කියන්න පුළුවනි ලී කකුල් කාරයා ජොනතන් ස්මෝල්.

ඔබට පැහැදිලිද වෙච්චසන්?"

"ඔව්"

"හොඳයි දන් අපි ජොනතන් ස්මෝල්ගේ දෘෂ්ටි කෝණයෙන් බලමු. මිනිහ එංගලන්තයට එන්නේ හිතේ ලොකු අරමුණු දෙකක් ඇතුළුව. එකක්, ඔහු තමන්ට අයිති යයි විශ්වාස කරන වස්තුව ලබා ගැනීම. අනෙක තමන්ට වංචා කළ පුද්ගලයන්ගෙන් පළිගැනීම.

ජොනතන් ස්මෝල් හොයා ගන්නවා ෂොල්ටෝ ජීවත් වන්නේ කොහේද කියලා. ඊළඟට පොන්ඩිචේරි මැදුරේ ජීවත්වෙන සේවකයෙකුගේ උදව් ලබාගැනීමට ඔහු සමත්වුණා කියලා අපට හිතන්න පිළිවන්. අපට දකින්න ලැබිලා නැති ලාල් රාඕ කියන සේවකයා මේකට සම්බන්ධ තැනැත්තා කියලයි මං විශ්වාස කරන්නෙ. බර්න්ස්ටන් මහත්මිය කියන හැටියට ඔහුගෙ වර්තය එව්වර හොඳ නෑ.

ස්මෝල්ට හැකිවුණේ නෑ නිධානය හංගල තියෙන්නෙ කොහෙද කියලා දන ගන්න. ඒක දනහිටියෙ මේජර් ෂොල්ටෝත් මියගිය සේවකයෙකුත් විතරයි. හදිසියේම ස්මෝල්ට දනගන්න ලැබෙනවා ෂොල්ටෝ අලඬුවෙලා, මරණාසන්නව සිටින බව. ආරක්ෂකයින්ගෙන් බේරිලා ඔහු ෂොල්ටෝගේ කාමරයේ ජනේලය

ළගටම එනවා. එහෙත් පුතුන් දෙදෙනා කාමරේ නිසා එයට ඇතුළුවෙන්නෙ ලැබෙන්නෙ නැ. රහස්‍ය ඡොල්ටෝ සමගම මිය යනවා.

ස්මෝල් එදා රැම ඡොල්ටෝගේ කාමරයට කඩා වැදිලි ලියකියවිලි හැමදෙයක්ම අවුස්සලා බැලුවා. ඔහු බලන්න ඇත්තේ නිධානය හංගපු තැන පිළිබඳව මොකක් හෝඩුවාවක් සටහන් කරල ඇතිද කියලයි. එය නැතිවුණාම තමන්ගේ පැමිණීම දැනුම් දිල යනවා "හතර දෙනාගේ සලකුණ" මගින්. ඡොල්ටෝ මරාදැමීමට සිදුවුණත් එය සාමාන්‍ය මිනීමැරුමක් නොවන බවත්, සාධාරණය ඉටු කිරීමට කළ එකක් බවත් පෙන්වීමට "හතර දෙනාගේ සලකුණ" කාඩ්පත සුදුනම් කරගෙනයි ස්මෝල් පැමිණියේ. මේ වගේ අරුම පුදුම තැත්තම් විස්මයජනක සිද්ධීන් අපරාධ පරීක්ෂණ ඉතිහාසයේ අපට නොයෙක් විධි අහන්න ලැබෙනවා, බොහොම වෙලාවට මෙවැනි දෙයින් අපරාධකාරයා හඳුනාගන්න හෝඩුවාවල් පවා ලැබෙනවා. මෙතෙක් මා කිව් කාරණා ඔබට පැහැදිලිද?"

"හොඳටම පැහැදිලියි" මම කීවෙමි.

"හොඳයි ජොනතන් ස්මෝල් මිළගට මොකද කරන්නෙ? ඡොල්ටෝගෙ පුතා නිධානය හොඳින්ම ගන්න උත්සාහය ගැන ස්මෝල් දැනගන්නවා. ඔහු එය රහස්‍ය නිරීක්ෂණය කරමින් ඉන්නෙ. මේ අතරේ සිව්ලිම උඩ රහස්‍ය කාමරය භොයාගැනීමට බාහොලමිසු ඡොල්ටෝ සමත් වෙනවා. ඒ ආරංචිය ස්මෝල්ට එදම ලැබෙනවා. පොන්ඩ්වෙර් මැදුරේ ඔක්කුකාරයෙක් ඉන්න බව ඒකෙන් තවත් කහවුරු වෙනවා.

ඡොල්ටෝලගෙ සිව්ලිමේ තිබෙන නිදන් ගබඩාවට යෑම ලී කකුලක් තිබෙන ජොනතන් ස්මෝල්ට අපහසුයි. ඒ නිසාම ඔහු උදව්කාරයෙක් යොදා ගන්නවා. ඔහු පුදුමාකාර උදව්කාරයෙක්. ඔහු වැඩේ සාර්ථකව කළත්, අධික වඩනවා ක්‍රියෝසෝට් තෙල් ගොඩකට. ඔන්න එතනටයි ට්‍රෝබ් සම්බන්ධ වෙන්නෙ"

"නමුත් මෙතනැදී අපරාධය කළේ උදව් කාරයා මිස ජොනතන් ස්මෝල් නෙමෙයි නේද?"

"ඔව් ඒක හරි. බාහොලමිසු එක්ක ස්මෝල්ගෙ තරහක් තිබුණෙ නැහැ. ඡොල්ටෝගෙ දෑත් දෙපය බැඳල, කැගහන්න බැරි වෙන්න කටත් බැඳල දමන්නයි ජොනතන් බලාපොරොත්තු වෙන්න

ඇත්තෙන. නමුත් උදව්කාරයා අනුවශය ලෙස මිනීමැරුමක් සිදුකළා. ඒ ගැන ඔහු කෝපයට පත්වෙලා තිබෙනවා. ඒ බව අඩි පොළොවේ හප්පමින් කාමරය පුරා ඇවිද ඇති හැටියෙන් හිතාගන්න පුළුවනි. නමුත් උදව්කාරයාගේ වනවාරි රෝග ස්වභාවය මතුවෙලා ඇවිත් උග්‍ර විෂක් ආධාරයෙන් සියල්ල සිදුකරල හමාරයි. ඉතින් ස්මෝල් මොකද කළේ? නිදන් පෙට්ටිය පහළට ගෙනැවිත් එය රැගෙන පිටවෙලා ගියා.

සිද්ධිය වුණේ ඒ අයුරින් බවයි මට නිගමනය කරන්න පුළුවන්. ජොනතන් ස්මෝල් මැදිවියේ කෙනෙක් විය යුතුයි. අන්දමත් දූපත් වැනි පෝරණුවක් වගේ උණුසුම් රවක එළිමහනේ ජීවත්වුණා නම් අවිච්චි පිළිස්සුණු පෙනුමක් ඔහුට ඇති. ඔහුගේ පා සටහන් අතර දුර ප්‍රමාණය අනුව, ස්මෝල්ගේ උස කොපමණද කියලා අපට ගණනය කරන්න පුළුවනි. තැඹියස් ෂොල්ටෝල් ජනෙල් විදුරුවෙන් දකපු විදියට මුහුණ සම්පූර්ණයෙන්ම රැවුලෙන් වැහිලා."

"ඊළඟට උදව්කාරයා?"

"එයා ගැනත් ඒ තරම් අධීර්භයක් නැ. නමුත් ඒ සියල්ල ඔබට ඉක්මනින් දනගන්න ලැබෙව්. බලන්න ඩොරිසන් මේ පාන්දර හමා එන සිතල සුළඟ මොන තරම් සැපයකද කියලා. ඒක නෙමෙයි ඔබ ළඟ රිවෝල්වරයක් තිබෙනවද?"

"මගේ පිස්තෝලය තියෙනවා"

"ඔවුන් හමුවට ගියොත් බොහොම වෙලාවට අපට ආයුධ අවශ්‍ය වෙන්න පුළුවනි. ජොනතන් ස්මෝල් ගැන බලාගන්න එක ඔබට භාරයි. නමුත් අනිත් එකා දරුණු වුණොත් මං උච්ච මැරෙන්නම වෙඩි තියෙනවා."

රිවෝල්වරය අතට ගත් හෝම්ස් එහි කාණු දෙකකට උණ්ඩ පුරවා කබායේ දකුණු පස කැක්කුවට දමා ගත්තේය.

මේ වනවිට අපි ටෝඩ් පසුපසින් නගරය දෙසට ළංවෙමින් සිටියෙමු. කෙළවරක් නැති පටු මාර්ග දෙපස පිහිටි, කුඩා නිවෙස්වල ගෙහිමියෝ දැසන ආරක්ෂා අරඹමින් සිටියහ. විදි කෙළවර තැබැරුම් එක දෙක විවෘත වෙමින් ඇත. තොල කට තෙමා ගැනීම සඳහා පාන්දරම එහි ගොඩවූ අය පිටි අල්ලෙන් මුව පිසදමමින් පිටවී ගියෝය. පාර දෙපස බල්ලන් බැල්ලියන් රංචු පිටින් සිටියත් තම අවධානය කිසිසේත් වෙනස් නොකළ ටෝඩ් ඉදිරියටම ගමන් ගත්තේය.

ප්‍රීක්ෂකයා, කැම්බර්වෙල් පසුකොට, කෙනිංටන් පවුමගට ඇතුළුවූ අපි මිළඟට ඔවුල් ක්‍රීඩාංගනය අසල මාවතට වැටුණෙමු. ලුහුබැඳ එන පොලිස් නිලධාරයන් වෙතොත් මඟහැරීම සඳහා, හොරු හරස් පාරවල් දිගේ ඒ මේ අතට ගමන්කොට ඇති බැව් පැහැදිලිය. බොන්ඩ් විදිය පසුකොට නැගීටි පෙදෙසට ළඟා වූ විට ටෝබ් එක්වරම උගේ ඉදිරි ගමන අක්ෂිටවූයේය. ඉන්පසු එක් කන් පෙත්තක් ඉහළට ඔසවා ගෙන අනෙක පහතට හෙළාගෙන, වරෙක ඉදිරියටත් වරෙක පසුපසටත් ගමන් ගත්තේ සියල්ල අවුල් වී ඇති බවක් පෙන්වමිනි.

"මොකද ඒ පාර බල්ලට වෙලා තියෙන්නේ? මේ මිනිස්සු කුලී රියක ගියා වෙන්න බෑ? එහෙම නැත්තං උන් බැලුනායකිං අහසට ඉහිරිනායැ?" හෝම්ස් කීඥව පුදුමයෙනි.

"සමහර වෙලාවට ඔවුන් හුඟ වෙලාවක් මෙතන රැඳී ඉන්න ඇති"

මද වෙලාවක් වටපිටාව ඉවකළ ටෝබ් අප්‍රමාදව තීරණයක් ගත්තේය. තීරණාත්මක අයුරින් මෙවර උං ඉදිරියට යද්දී හෝම්ස්ගේ දෙනෙත් සතුටෙන් බබළන්නට විය. අපේ ගමනාන්තය ළංවී ඇතැයි එයින් මම සිතාගත්තෙමි.

"වයිට්ට්ගල්" මත්පැන් හල පසුකොට ටෝබ් ගමන් ගත්තේ "නෙල්සන් සහ බෝඩර්ස්" ලී මෝල දෙසටයි. දව ඉරුම් කරුවෝ මේ වන විටත් තම රාජකාරි අරඹා සිටියහ. ලී රොඩු අතරින් දිවගිය ටෝබ් අත් කරත්තයක තබා තිබූ පිප්පයක් මතට පැන ජයග්‍රාහී හඬක් නැගුවේය. පිප්පයේ හා අත්කරත්තයේ තැනින් තැන තැවරී තිබුණේ කර පැහැති ද්‍රව්‍යයකි. ඒ ක්‍රියෝසෝට් තෙල්ය. මුහුණට මුහුණ බලාගත් අප දෙදෙනාට එක් වරුම සිතා පහළ විය.

බේකර් විවිශේ අවිධිමත් රහස් පරීක්ෂකයෝ

"දන් මොකද කරන්නෙ. ඉබේත් හොඳ ඇල්ලීම ගැන සුප්‍රසිද්ධ ටෝඩ්ටන් වැරදුණා"

"දුවවල ආලේප කරන්න මේ ලන්ඩන් නුවර කොයි තරමක් ක්‍රියෝසෝට් එහා මෙහා ගෙනියනව ඇත්ද? ඒ හින්ද ටෝඩ්ගේ වරදක් කියන්න බෑ. අපි යන්න ඕන කලින් ඉව කරගෙන ආපු පාරට."

වාසනාවකට වගේ ඒ හැටි දුරක් යන්න වෙන්තෙ නෑ. අර නයිට් පෙදෙස හරියෙ ක්‍රියෝසෝට් පුස්ත දෙපැත්තකට වැටිලා තියෙන්න ඇති. අපි වැට්ටි පාරෙයි ඇවිත් තියෙන්නෙ. දන් අපට කරන්න තියෙන්නෙ අනිත් එකේ යන්න."

නයිට් පෙදෙසේදී දෙකුත් වරක්-විවුමට කැරකුණු ටෝඩ් මෙවර වෙනත් දිසාවකට ගමන් කළේය.

"බලන්න. උං මේ සැරේ යන්නෙ පදික වේදිකාව උඩින්" බෙල්මන්ට් පෙදෙසින් කුමාර විදියට ඇතුළු වූ ටෝඩ් ගං ඉවුර දක්වා වේගයෙන් දිව ගියේය. යාත්‍රාචලට බඩු පැටවීම සඳහා තැනු කුඩා ලෑලි මඩුවක් අසලට ගිය උං, තවත් කළ හැකි දෙයක් නොමැති බව කියන්නාක් මෙන්, ගලා බසිනා තේම්ස් ගංගාවේ සුන්දර දිය දහර දෙස බලා සිටියේය.

"අපි හරිම අවාසනාවන්තයි. උන් මෙතනින් බෝට්ටුවක නැගලා ගිහිං" හෝම්ස් කීවේ බලාපොරොත්තු කඩවූ හඬිනි.

ගං ඉවුරේ ඔරු-භාණ්ඩ කිහිපයක්ම ඉව කිරීමට සැලැස්වූවත් ටෝඩ්ගෙන් නොවේ කිසිම ප්‍රතිචාරයක් ලැබුණේ.

මදක් ඇතිත් ගඩොලින් තැනූ නිවසක් පිහිටා තිබිණ. එහි බෝඩ් ලෑල්ලක ලොකු අකුරින් ඔේසේ සටහන් වී ඊට පහතින් තිබූ දත්විමක අවශ්‍ය නම් වාණිජ බලයෙන් ක්‍රියාකරන වේගවත් දුම්

බෝට්ටුවක් ද ලබාගනු හැකි බව සඳහන් විය. ජැටිය අසල ගොඩගසා තිබූ විශාල ගල් අගුරු ගොඩ ඒ බව තහවුරු කළේය.

"මෝඩෙකායි ස්මිත්"

බෝට්ටු කුලියට දීමට තිබේ.

අය කිරීම පැය හෝ දින ගණනට"

"වැඩේ වැරදුණා වගෙයි. මූල අපි නිකුත් වඩා බොහොම දෙකරාටික මිනිස්සු." හෝම්ස් කීය, "මට ජේන් හැටියට එයාල ගිය පාරත් හොයාගන්න බැව්වෙන විදියට සලකුණත් මකල දලයි ගිහිත් තියෙන්නෙ. ඔක්කොම ක්ෂල තියෙන්නෙ කල් ඇතුළු සැලසුම් කරලා"

අප ඒ නිවස දෙසට ළං වන විට එක්වරම ඉදිරි දෙර විවෘත විය. අවුරුදු හයක පමණ කුඩා දරුවෙක් එළියට දිව ආවේය. ඔහු පිටුපස එළවාගෙන ආවේ රතු පැහැති මුහුණක් ඇති තරබාරු කාන්තාවකි.

"එන්න පුතේ මූණ හොඳන්න. ජැක්. කියන එක අහල මෙහෙ වරෙං. නැත්තං කාත්ත ගෙදර ආවුම් ඉන්න හම්බවෙන්නෙ නෑ"

"හුරතල් පුංචි කොටුවෙක්. පුංචි දඟකාරයෙක්. ආපහු එන්න ජැක්. ඔයාට මොනවද ඕනේ?" හෝම්ස් කුඩා දරුවා ඇමතුවේ තැනට සුදුසු පරිද්දෙනි.

දරුවා මොහොතක් කල්පනා කළේය.

"මං කැමතියි සිලිමකට"

"ඔයා ඊට වඩා කැමති දෙයක් නැද්ද?" හෝම්ස් ඇසීය.

"ඊට වඩා කැමතියි සිලිං දෙකකට" දරුවා පිළිතුරු දුන්නේ බුද්ධිමත් අයුරෙනි.

"ඔන්න එහෙනං අල්ල ගන්න, සිලිමක් හුරතල් දරුවෙක් නෙ ස්මිත් නෝනා"

"දෙවියන්ගෙ පිහිටයි මහත්මිය. හුරතල් වගේම තමයි එයාගෙ දඟ. වෙලාවකට හරිම අකීකරුයි. වැඩියක්ම අපේ මනුස්සය දවස් කීපයකට ගෙදර නැති වෙලාවට"

"හැබැට? අද මහත්තැන් ගෙදර නැද්ද? ටං මං මේ ස්මිත් මහත්තය හම්බවෙන්න හිතාගෙන ආවෙ"

"ඊයෙ උදේ ගිය ගමන්-ඔහුදර ආවේ නෑ මහත්තය. ඇත්ත කියනව නං මටත් හරි හිතට බයයි එයා ගැන. මහත්තයලට ඕන කරන්නෙ බෝට්ටුවක් නං මට පුළුවනි ලැස්ති කරන්න"

"මට ඕන අර දුම්බෝට්ටුව කුලියට ගන්න"

"ඇයි මහත්තය අපේ මනුස්සය අරා ගියා නේ දුම්බෝට්ටුව. මාක් මේ ඒ ගැන කල්පනා කර කර හිටියෙ. ඒකෙ ඒ හැටි ගල් අඟුරු තිබුණෙත් නෑ. ඒ තිබිවිටු ටිකෙ එයාට වුල්විච්චලට නං ගිහිං එන්න තිබුණා."

"ගහ පහළට යද්දී, මගදි කොහොං හරි අඟුරු මිළට ගන්න ඇති?"

"ඔව් එහෙම ගන්නත් පුළුවන් තමයි. ඒ උණාට අපේ එක්කෙනා එහෙම මගදි අඟුරු යක්කො නෑ. ගෝනියක් දෙකක් ගන්න ගියාම මහ ගිනි ගණං ඉල්ලනවලු. මට අල්ලන්නෙ නැත්තෙ අර ලී කකුල් කාරයා. උගේ යක්ක මුණයි (තෝබිනා) කතාවයි තමයි මට ඉවසන්නම බැරි. ඒ යකා මොන එකකට මෙහේ ආව ගියාද මං දන්නෙ නෑ"

"ලී කකුලක් තියෙන මිනිහෙක්?" හෝමස් ඇසුවේ මදක් පුදුමයට පත් වීලයිනි.

"ඔව් මහත්මයා. වදුරෙක් වගේ කැප මුහුණක් තියෙන දුඹුරු පැහැ ගැහිවිට මිනිහෙක්. ඔය මිනිහ කී සැරයක් ආවද අපේ මහත්තය හම්බ වෙන්න. එයා තමයි ඊයෙ රාත්තිරියෙ ඇවිත් අපේ මනුස්සයව අඩගහගෙන ගියේ. අපේ එක්කෙනත් සුදනමෙන් හිටියෙ, බෝට්ටුවට ගල් අඟුරු පටවලා, ගින්දර පත්තු කරගෙන, ඇත්තම කියන්නම් මහත්තයා. මගේ හිතට හරි නෑ ඔය මිනිහත් එක්ක තියෙන ගනුදෙනුව ගැන."

"ඒ වුණාට ස්මිත් තෝනා ඔබ නිස්කාරණේ බය වෙලා වෙන්න ඇති. ඊයෙ රැ ඇවිත් කතා කළේ ඒ මිනිහමද කියල ඔබ කොහොමද හරියටම දන්නෙ?"

"ඒ මිනිහ තමයි. එයාගෙ ගොරෝසු කටහඬ මට හොඳට අදහගන්න පුළුවන්. පාන්දර තුනට විතර අපේ ජනේලයට තට්ටු කළා."

"පිටත්වෙන්න වෙලාව හරි යාළුවා" කිව්ව. අපේ මනුස්සය ලොකු පුතා - ජීම් චන් ලැස්ති කරගෙන පිටවෙලා ගියේ. මටවත්

විස්තර කිරීමට නැ තේ. උතුරු දිසාවේ ඇවිදින කොට ලී බොරු කකුල ගල්වල වදින සද්දේ මට හොඳයි ඇහුණා"

"ලී කකුල් කාරයා තනියමද ගිවියේ?"

"හරියටම කියන්න බැ. වෙන කෙනෙකුගේ ශබ්දයක් නම් ඇහුණේ නැ."

"හැබැ? මොනවා කරන්නද? මං ආප්ව ඔබේ දුම්බෝට්ටුව කුලියට ගන්න. කීප දෙනෙක්ම ඔහුලගේ බෝට්ටුව හරියට වර්ණනා කළා ආ මොකක්ද ඒකේ නම කිරීමට?"

"මාරෝරා"

"අන්න හරි. ඒක අර බද්දේ කහ පාට පටියක් තියෙන කොළ පාට බෝට්ටුව නේද?"

"අපොයි නැ. ඒක මේ ගෙයේ යන ලස්සනම බෝට්ටුව. අලුතෙන් නිත්ත ගැවනේ. දුන් කළුම කළු පාටයි. රතු පාට ඉරි දෙකක් තියෙනවා."

"බොහොම ස්තූතියි. මං හිතන්නේ ඔබට ස්මිත් මහත්මයාගෙන් ඉක්මනින්ම පණිවිඩයක් ලැබේවි. මමත් ගහ පහළට යාත්‍රා කරන්නයි හදන්නේ. "මාරෝරා" වගේ බෝට්ටුවක් දක්කොත් මං පණිවිඩේ දෙන්නම්කො. ඔබ ටිකක් කලබල වෙලා කියන්නම්. ඒකේ දුම් බටයත් කළුපාටයි කියලද ඔබ කිරීමට?"

"නැ මහත්මයා කළුපාට එකේ සුදු පටියක්"

"ආ හොඳයි ස්මිත් තෝරා, ඔබට ගුණ දවසක්. අන්න වොට්සන් පිටත්වෙන්න සූදනම් බෝට්ටුවක්. අපට ගෙයෙන් එගොඩ වෙන්න පුළුවන් ඒකෙන් ගියොත්"

අපි එතැනින් පිටත්ව ගොස් බෝට්ටුවට නැගුණෙමු.

"මේ වගේ මිනිසුන්ගෙන් තොරතුරු හොයා ගනිද්දි මතක තියාගන්න ඕන වැදගත්ම කරුණක් තියෙනවා." හෝම්ස් කීය. "ඒ තමයි, එයාලට පෙන්වන්න හොඳ නැ එයාල දෙන තොරතුරු අපට කිසිම වැදගත් කමක් තියෙනවා කියල. එහෙම පෙන්වුවොත් එක සැරේම කරාව නවත්වනව. අර මුතු බෙල්ලෙක් පියන් දෙක තද කරල වහගන්නව වගේ. ඒ නිසා අපි පෙන්වන්න ඕනේ මේ එයාලගේ වදේට අපි කතාව අහගෙන ඉන්නේ කියල. එතකොට ඔක්කොම විස්තර දනගන්න පුළුවන්."

"දැන් කියෙන්නෙ කවත් දුම්බෝට්ටුවක් කුලියට අරං අපටත් ගෙ පහළට යාත්‍රා කරන්න. "මාරෝරා" හොයාගෙන. එහෙම නේද හෝමස්?"

"ඒක හිතන තරං ලේසි වැඩක් නෙමෙයි වොට්සන්. මේ තේමස් ගඟේ හැකැස්ම ගණනාවක් යනකං ගඟ දෙපැත්තෙම කියෙන පුංචි තොටුපොළවල් එකක් නැර පිරන්න වෙයි. ලන්ඩන් පාලම පහළළාට පස්සෙ ගොඩ බිහින්න පුදුසු තොටුපොළවල් අනන්ත අප්‍රමාණ කියෙනවා. අපි දෙන්නට දවස් ගණනාවකින් වත් ඒ වැඩේ ඉවර කරන්න බැරිවෙයි"

"එහෙනම් පොලීසිය යොදවමු"

"නෑ. අපි ඇතල්නි ජෝන්ස් කැඳවන එක අන්තිම මොහොතට කියාගමු. මෙව්වර දුර්ග කරලෙන ආ වැඩේ ඉතිරි ටිකක් අපිම කරමු." හෝමස් කීය.

"එහෙම නං "මාරෝරා" ගැන ආරංචියක් සපයන්න කියලා පත්තරේට දැන්වීමක් දමු"

"අන්තිම තරකයි." හෝමස් කීය. "ස්මෝල් දැනගන්නව අපි ඔවුන් පිටිපස්සෙන් ළඟම එනව කියල. එකකොට උන් රටෙන් පනිවි පුළුවන් ඉක්මනින්."

"එහෙනම් දැන් අපි මොකක්ද කරන්න හොද?"

"මෙන්න මේ අස්වකරන්න නැගලා, යමු ගෙදර. උදේට මොනව හරි කාලා පැයක් වත් නිදගමු. බොහොම වෙලාවට අද ධ්වනි වැඩ හිටිවි. ටොබ්බ් ඔන මෙන්ත ඉඩ කියෙනවා. ඒ නිසා එයාවත් කියාගමු."

අප යන අතර මගදී තැපැල්භ්ලක් අසල කුලීරිය නැවතු හෝමස් විදුලි පුවතක් යැව්වේය.

"ඔබ හිතන්නේ ඒ කාටද?"

"මා දන්නෙ නෑ?"

"ඔබට මතකද මගේ ඩෙකර් විදියේ අවිධිමත් රහස් පරීක්ෂකයෝ ටික? අර අපිරිසිදු කොලු රැද? උන්ගෙ නායකයා විහිත්ස්ටයි විදුලි පුවත. අපි උදේ කෑම අවසන් කරන්න කලිං කොලු රැදත් අරගෙන විහිත්ස් ඒවි"

ආපසු නිවස වෙත පැමිණි ස්නානය කළ පසු විඩාව මග හැරී ප්‍රබෝධමත් ගතියක් දැනිණ.

lished it with plate
rations, and opened
dy-made stock pur-
chase de Sarron,
na.

ly having for a long
time in an effort to
on receipt, raise the
a place of repose.

doings, however, of the tenor Savelli cannot
be hastily passed over. That eccentric vocalist
was cast for the part in *Il Rongolo*,
the work should be, but in the
second episode, and in the
place of repose.

MYSTERIOUS BUSINESS AT UPPER NORWOOD

About twelve o'clock last night, Mr. Bartholomew Sholto, of Pondicherry Lodge, Upper Norwood, was found dead in his room under circumstances which point to foul play. As far as we can learn, no actual traces of violence were found upon Mr. Sholto's person, but a valuable collection of Indian gems which the deceased gentleman had inherited from his father had been carried off. The discovery was first made by Mr. Sherlock Holmes and Dr. Watson, who had called at the house with Mr. Thaddeus Sholto, brother of the deceased. By a singular piece of good fortune, Mr. Athelney Jones, the well-known member of the detective police force, happened to be at the Norwood police station and was on the ground within half an hour of the first alarm. His trained and experienced faculties were at once directed towards the detection of the criminals, with the gratifying result that the brother, Thaddeus Sholto, has already been arrested, together with the housekeeper, Mrs. Bernstone, and the Indian butler, named Lai Rao, and a porter, or gate-keeper, named McMurdo. It is quite certain that the thief or thieves were well acquainted with the house, for Mr. Jones's well-known technical knowledge and his powers of minute observation have enabled him to prove conclusively that the miscreants could not have entered by the door or by the window but must have made their way across the roof of the building, and so through a trapdoor into a room which communicated with that in which the body was found. This fact, which has been very clearly made out, proves conclusively that it was no mere haphazard burglary. The prompt and energetic action of the officers of the law shows the great advantage of the presence on such occasions of a single vigorous and masterful mind. We cannot but think that it supplies an argument to those who would wish to see our detectives more decentralized; and so brought into closer and more effective touch with the cases which it is their duty to investigate.

EDUCATION IN ENGLAND, FRANCE, AND GERMANY,
AT EXACTLY THE SAME COST AS IN ENGLAND ALONE.
HAYMAN'S SYSTEM OF INTERNATIONAL EDUCATION. 1897
Mr. Hayman's system of international education is the only one of its kind in the world. It is the only one that is based on the principle of the "Three R's" (Reading, Writing, and Arithmetic) and is the only one that is based on the principle of the "Three C's" (Character, Citizenship, and Community). It is the only one that is based on the principle of the "Three S's" (Science, Skill, and Service). It is the only one that is based on the principle of the "Three T's" (Truth, Trust, and Tolerance). It is the only one that is based on the principle of the "Three U's" (Unity, Understanding, and Understanding). It is the only one that is based on the principle of the "Three V's" (Virtue, Valour, and Victory). It is the only one that is based on the principle of the "Three W's" (Wisdom, Will, and Work). It is the only one that is based on the principle of the "Three X's" (Xenophobia, X-ray, and X-ray). It is the only one that is based on the principle of the "Three Y's" (Yield, Yield, and Yield). It is the only one that is based on the principle of the "Three Z's" (Zebra, Zebra, and Zebra).

EDUCATION IN ENGLAND, FRANCE, AND GERMANY,
AT EXACTLY THE SAME COST AS IN ENGLAND ALONE.
HAYMAN'S SYSTEM OF INTERNATIONAL EDUCATION. 1897
Mr. Hayman's system of international education is the only one of its kind in the world. It is the only one that is based on the principle of the "Three R's" (Reading, Writing, and Arithmetic) and is the only one that is based on the principle of the "Three C's" (Character, Citizenship, and Community). It is the only one that is based on the principle of the "Three S's" (Science, Skill, and Service). It is the only one that is based on the principle of the "Three T's" (Truth, Trust, and Tolerance). It is the only one that is based on the principle of the "Three U's" (Unity, Understanding, and Understanding). It is the only one that is based on the principle of the "Three V's" (Virtue, Valour, and Victory). It is the only one that is based on the principle of the "Three W's" (Wisdom, Will, and Work). It is the only one that is based on the principle of the "Three X's" (Xenophobia, X-ray, and X-ray). It is the only one that is based on the principle of the "Three Y's" (Yield, Yield, and Yield). It is the only one that is based on the principle of the "Three Z's" (Zebra, Zebra, and Zebra).

THE AMERICAN MARKETS.

(THROUGH BARNES'S AGENCY.)

NEW YORK, Sept. 18.

Market to-day opened active and strong, with purchases and covering by shorts, some resistance, but in the afternoon England led an extensive upward advance of $\frac{1}{2}$ to 2. Some canned prices to decline from being was strong, at figures. One day's business amounted to \$1,000,000. Chicago and St. Paul, 11.50; Northern Pacific, 11.50; Oregon and Washington, 11.50; and St. Paul, 11.50. Your own Telegram, the last loss was

Canada, with early sales of 10 to 125. There is no account, and the price for shipment was 10 in week, at a

Chicago, depressed and selling by holders, but the

Ditto, with active covering, only a light advance for

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

Delaware, 11.50; Erie, 11.50; Illinois, 11.50; Lake, 11.50; Louisville, 11.50; Michigan, 11.50; Minnesota, 11.50; New York, 11.50; Ohio, 11.50; Pennsylvania, 11.50; St. Louis, 11.50; Union, 11.50; Wisconsin, 11.50; and

"ජෝන්ස්ට්‍රයි පත්තර කාරණයයි එකතුවෙලා ප්‍රශ්න වසදලා තියෙන්නෙ." උදාසන තේ මේසයට වාඩිවෙද්දී හෝමිස් පුවත්පත දිගු කළේය. "ඒක කියවන්න කලින් හැමි, බිත්තර එක්ක මේ කෑම වික කාල ඉමු"

මම පුවත්පත අතට ගත්තෙමි.

"ඉහළ නෝට්ටුහි අභිරහස් සිදුවීමක්"

ඉහළ නෝට්ටුහි පොත්ඩිවෙරි මැදුරේ බාහොලමියු ෂොල්ටෝ මහතා අභිරහස් අයුරින් මියයොස් ඇති බව ඊයේ මැදියම් රැයේ දැනගන්නට ලැබිණ. ඔහුගේ ගරිරයේ තුවාල කිසිවක් නොතිබිණ. එහෙත් ඔහුට පියාගෙන් උරුම වූ ඉතා වටිනා මුතු මැණික් සම්භාරයක් සොරුන් විසින් රැගෙන ගොස් ඇත.

මරණය ගැන මුලින්ම දැනගන්නට ලැබී ඇත්තේ එම නිවසට ගිය ජර්ලොක් හෝමිස්, දොස්තර වොට්සන් හා මියගිය අයගේ සොහොයුරු තැඩියස් ෂොල්ටෝ යන මහත්වරුන්ටයි. වාසනාවකට මෙන් රහස් පොලීසියේ සුප්‍රසිද්ධ ඇතල්නි ජෝන්ස් මහතා මේ අවස්ථාවේ නෝට්ටු පොලීසියේ සිටියේය. ඔහුගේ පළපුරුද්දත් තීක්ෂණ බුද්ධියත් නිසා වැඩිවෙලාවකට පෙර අපරාධ කරුවන් අත් අඩංගුවට ගැනීමට හැකිවිය. තැඩියස් ෂොල්ටෝ, බර්න්ස්ටන් මහත්මිය නම් ගෘහ පාලිකාව, ලාල් රාමි සහ මැක්මඩෝ නම් සේවකයන් දෙදෙනා එසේ අත්අඩංගුවට ගත් අය වෙති. මෙම සොරකම සිදුකිරීමට සොරුන්ට පිටතින් පැමිණීමට නොහැකි බවත්, නිවස තුළින්ම සිදුකළ අපරාධයක් බවත් තම සුවිශේෂ නිරීක්ෂණ හැකියාව ද තාක්ෂණික ශ්‍රේණියද යොදවා ඇතල්නි ජෝන්ස් මහතා සොයාගත්තේය.

"මිනිහ නං හරිම ප්‍රේෂ්ටියෙක් නෙද?" හෝමිස් ඇසුවේය.

"මං හිතන්නේ අපි බේරුණේ යන්නමිත්. තව පොඩ්ඩෙන් මේ අපරාධෙට අපවත් හිරබාරෙට ගන්න ඉඩ තිබුණා." මම කීවෙමි.

"ඒක හරි"

"මේ මොහොතේ අපේ සිනුව මහ හඬින් නාද විය. ඒ සමගම හඬසන් මහත්මිය අසතුටෙන් කෑගසන හඬත්, බොහෝ දෙනෙකු තරප්පුවේ උඩට දුව එන හඬත් ඇසිණ."

"මගේ යාළුවෝ - මමකර විදියෙ අවිධිමත් රහස් පරීක්ෂක හමුදාව" හෝමස් කීය.

අපිරිසිදු රෙදි කඩමාලු හැඳගත් අරාබි කොලු කුරුවටෝ දුසිමක් පමණ අප කාමරයට කඩා වැදුණහ. සියල්ලන්ම ජෙළියට සිටගත් පසු නායකයා පැමිණ හෝමස්ට ආචාර කළේය.

"ඔබතුමාගේ පණිවුඩය ලැබුණා"

"විහිත්ස්," හෝමස් කීය. "මීට පස්සේ මේ විදියට ඔක්කොම දෙනා මෙහේ අරගෙන එන්න එපා. ඔබ ඇවිත් මා හමුවෙන්න. කළ යුතු දේ මං ඔබට කියන්නම්."

විහිත්ස්. මට මිනෙ කරනවා "මාරෝර්" කියන දුම්බෝට්ටුව තියෙන්නෙ කොහෙද කියල හොයා ගන්න. අයිතිකාරයාගෙ නම මෝඩෙකායි සමිත්. බෝට්ටුව කළු පාටයි. බඳේ රතු ඉරි දෙකක් තියෙනවා. කළු පාට දුම්බමයේ සුදුපාට පටියක්. ගඟ පහළ කොහේ හරි ඇති. මිල්බැන්ක්වල මෝඩෙකායි සමිත්ගෙ බෝට්ටු තොටුපොළ ළඟ එක ළමයෙක් රඳවන්න. බෝට්ටුව ආපහු ආවොත් ඔහු වහාම මට දුනුම් දිය යුතුයි. තේමස් ගඟේ ඉවුරු දෙකම සෝදිසි කරන්න ඔන. ආර්ථිකයක් දහගත්ත වහාම මට දුනුම් දෙන්න. තේරුණාද?

"ඔව් මහත්මයා"

"පඩි ගෙවීම කලින් විදියටමයි. බෝට්ටුව සොයාගත්ත ළමයට අමතර ගිනි එකක තැන්ගත්. මෙන්න අද දවසේ පඩිය කල් තියාම. දන් යන්න පුළුවනි"

එක් අයෙකුට සිලිම බැගින් ගෙවු වහාම ඔවුහු පිටත්ව ගියහ.

"බෝට්ටුව කොහේ වුණත්, දිය මතුපිට තිබුණොත් උං හොයා ගනිවි. උන්ට මිනෙ තැනක යන්න එන්න පුළුවනි. මින දෙයක් නිරීක්ෂණය කරන්න පුළුවනි. අනික් මිනිසුන්ගෙ කතාවලට ඇහුංකන් දෙන්න පුළුවනි. මං හිතන්නෙ හවස් වෙන කොට මොනව හරි තොරතුරක් ලැබෙයි. දන් ඉතින් ප්‍රතිඵල ලැබෙන තුරු අපට ටිකක් බලාගෙන ඉන්න වෙනවා."

"හෝමස් ටිකක් පිළිමක ගන්නද හදන්නෙ?"

"නෑ. මේ වගේ වැඩ කටයුතුවල යෙදෙන කොට කවදවත් මහත්සියක් දැනුණු බවක් මට මතක නෑ." හෝමස් කීය.

"මං මේ කල්පනා කළේ ලි බොරු කතුල් තියෙන මිනිස්සු එව්වරම සුලභ නෑ. නමුත් අනික් මිනිහ නං මං හිතන්නෙ ඉතාම දුර්ලභ කෙනෙක්"

"කවුද ඔය අනික් මිනිහා?"

"ඔහු ගැන තොරතුරු ඔබට අධිරහසක්ව තියාගන්න මං අදහස් කරන්නෙ නෑ." හෝම්ස් කීය. "අපට දකින්න, අහන්න ලැබිල තිබෙන මෙන්න මේ දේවල් ගැන කල්පනා කරල බලමු. අඩි සටහන් ප්‍රමාණයෙන් ඉතා කුඩායි. කවදවත් පාවහන් ඇඳපු නැති කකුල්. කෙළවරට පාණ්ණයක් සවිකළ සැරයටියක් වැනි එකක්. ඔහු තැනක නගින්න, එල්ලෙන්න පුළුවන් තමායිලි ශරීරයක්. විස යෙදූ උල්කටු. මේ ඔක්කොම කාරණා ගැන හිතුවම ඔබට මොනවද කියන්න පුළුවන්?"

"වනචාරියෙක්? ජොනතන් යමෝල්ගේ ඉන්දියන් සහයෙක්?"

"එහෙමම කියන්නක් බෑ." හෝම්ස් කීය. "අර සුවිශේෂ ආයුධය දක්කම මටත් මුලින් හිතුවේ එහෙමයි. නමුත් අර අඩි සටහන් නිසා මගේ මුල් අදහස වෙනස් කරගන්න සිදුවුණා. ඉන්දියානු උපමහාදේවියෙක් සමහර මිනිස්සු ශරීර ප්‍රමාණයෙන් කුඩා අය. නමුත් ඒ කාටවත් ඔය තරා පුංචි යටපතුල් ඇත්තෙ නෑ. හින්දු ජාතිකයන්ගෙ අඩිය දිගටියි, පළල අඩුයි. මුස්ලිම් ජාතිකයන් පළදින්නේ සෙරෙප්පු. ඒ නිසා බොහොම වෙලාවට කකුලෙ මහපටහිල්ල අනෙක් ඇඟිලිවලින් ඇත් වෙලයි පිහිටන්නෙ. අනික මේ විෂකටු යටන්න පුළුවන් එකම ක්‍රමයයි තියෙන්නෙ. ඒ පිහින බටයක් මගින්. හොඳයි දන් කොහෙන්ද මේ වගේ වනචාරියෙක් හොයාගන්න පුළුවන්?"

"දකුණු ඇමරිකාවෙන්?" මම පිළිතුරු දුන්නෙමි.

ඡර්ලොක් හෝම්ස් රාක්කයෙන් විශ්වකෝෂයක් වැනි විශාල ශ්‍රන්ථයක් එළියට ගත්තේය.

"අපි බලමු මේකෙ මොනවද තියෙන්නෙ කියලා" හෝම්ස් කීය.

"අන්දමත් දුපත්. සුමාත්‍රාවට සැතපුම් 340ක් උතුරින් බෙංගාල බොක්කේ පිහිටා ඇත. මී තෙත් කලාපීය දේශ ගුණයක් ඇත. කොරල් පර සහිත මුහුදු වෙරළ මෝරු පෝට් බිලෙයාර් එළිමහන් සිරකඳවුර රවිලන්ඩ් දූපත් ආ මේ තියෙන්නෙ.

අන්දමත් දුපත්වල ආදිවාසීන් මිහිමඩල මත වසන කුඩාම මනුෂ්‍ය විශේෂය ලෙස හැඳින්විය හැක. ඔවුන්ගේ සාමාන්‍ය උස

අඩි හතරකි. එහෙත් උසින් මීට වඩා බෙහෙවින් අඩු, සම්පූර්ණයෙන් වැඩුණු වැඩිහිටියන් බොහෝ විට දකින්නැත. ඔවුහු ස්වභාවයෙන්ම රෝද, ප්‍රිය මනාප බවක් නොපෙන්වන, මුරණ්ඩු පුද්ගලයෝ වෙති. එසේ වුවද කිසිවෙකු ඔවුන්ගේ විශ්වාසය දිනා ගැනීමට සමත් වුවහොත්, එම පුද්ගලයා සමග දඩ මිත්‍රත්වයක් ඇති කර ගැනීමට ඔවුහු පසුබට නොවෙති."

ඒ වික හොඳට මතක තියාගන්න වොට්සන්. දන් අහන්නකො මේක.

මොවුන්ගේ හිස බොහෝ විකෘති හැඩයක් ගන්නා අතර ගර්ථයේ අනෙක් අංශවලද සමහරවිට එම ස්වභාවය දක්නට ලැබේ. කුඩා ඇස්වල ඇත්තේ රෝද පෙනුමකි. අන්, පා ප්‍රමාණයෙන් ඉතාම කුඩා වේ. ඔවුහු මනුෂ්‍ය සමාජයෙන් සැඟවී සිටීමට කැමැත්තක් දක්වති. ස්වභාවයෙන් ඉතාම මිලේච්ඡ වන මොවුන් ශිලාවාර කර ගැනීමට මුහුණ නිලධාරීන් දරා සියලුම උත්සාහයන් අසාර්ථක වී ඇත. නැව් මුහුදුබත් වූ අවස්ථාවල අන්දමන් දුපත්වලට ගොඩ බසින නාවිකයන් මෙම නිව්වැවන්ට අසුවුවහොත් දරුණු අමානුෂික ප්‍රහාරයකට ලක්වීම අනිවාර්යයෙන්ම සිදුවන්නකි. ඒ සඳහා යොදන ක්‍රම අතර, විෂ ගැල්වූ උල්කාවූ විදීම හා පාෂාණ සවිකළ පොලුවලින් පහරදීම ප්‍රධාන වේ. මේ හිෂ්ණය අවසානයේදී ඔවුහු මිනීමස් හෝජන සංග්‍රහයක් පවත්වති.

"අපුරු මිනිස්සු හේද වොට්සන්? උදව්කාරයට ඕන විදියටම කරන්න ඉඩ හැරිය නම් ප්‍රතිඵල මීට වඩා දරුණු වෙන්න ඉඩ තිබුණා. ජොනතන් ස්මෝල්ට දැනටමත් හිතීල ඇති, මේ වැඩේට යාර්ව යොදා නොගත්ත නං හොඳයි කියල"

"ස්මෝල්ට මේ වගේ උදව්කාරයෙක් නම් ඔ වුණේ කොහොමද?" මම ඇසිමි.

"ඒක නං මට හරියටම කියන්න බෑ. ඔහු හිටියෙ අන්දමන් දුපත්වල නිසා, එහේදී ඇතිවෙච්ච මිත්‍ර සම්බන්ධයක් වෙන්න ඇති.

වොට්සන් ඔබට හොඳටම තෙහෙට්ටු පාටයි. විකක් නිදගන්න බලන්න" පැවසූ හෝම්ස් ඔහුගේ වයලිනය අතට ගෙන ඉතා කත්කළ වාදනයක් පටන් ගත්තේය. මේරි මෝස්ටන් මෙනෙවියගේ සොදුරු රුව මා ඉදිරියේ වැටෙද්දී මම සිහින ලෝකයකට පාවී ගියෙමි.

දම්වැල බිඳ යයි

මා අවදිවන විට බොහෝ සමස් වී තිබිණි. නින්දට යාමට පෙර මා දුටු අයුරින්ම හෝමස් තවමත් එම පුටුවේම වාඩිවී සිටියි. ඔහුගේ මුහුණේ බලාපොරොත්තු කඩවූ සේයාවක් ඇත.

"ඔබ හොඳට නිදාගන්න වොටසන්. අපේ කතාවෙන් ඔබේ නින්දට බාධාවේවී කියලා මට බයක් හිතුණ" මා යහනෙන් බිමට බිසිනු ඇසී ඔහු පැවසීය.

"මට කිසිම දෙයක් ඇහුණේ නෑ. මොනවද අලුත් ආරංචියක් එහෙම තියෙනවද?"

"කණගාටුයි කියන්න. කිසිම ආරංචියක් නෑ. විහිත්ස් දං ඇවිත් කියලා ගියේ; බෝට්ටුවට වෙච්ච දෙයක් ගැන කිසිම ආරංචියක් නෑ. දන් ඉතින් හැම මොහොතක්ම අපැවැත්වන්නවා"

"මගෙන් මොනවද අකරෙන්න ඕනෑ?" මම ඇසිමි. "නිදාගන්නට පස්සෙ මහත්සිය නැතිවුණා. දං ආයෙත් ඕනම ගමනකට මම සූදනමි."

"නෑ. අපට කරන්න කිසිදෙයක් නෑ." හෝමස් කීය. "අපට තියෙන්නෙ සූදනමින් ඉන්නයි. අපි මේතනින් පිටවුණාට පස්සෙ වැදගත් ආරංචි එන්න ඉඩ තියෙනවා. ඔබට කැමති දෙයක් කරන්න. ඒත් මා මෙහි සිටිය යුතුමයි."

"එහෙනම් මම පොඩ්ඩක් කැමතිවෙල්වලට දුවලා එන්නද? සිසිල් ෆොරස්ටර් මහත්මියගෙ ගෙදරට? ඇය ඊයෙන් මට ආරාධනා කළ එන්න කියලා" මම ඇසුවෙමි.

"සිසිල් ෆොරස්ටර් මහත්මිය හමුවෙන්න?"

හෝමස්ගේ බැල්මේ සිනහවක ඡායාවක් ඇත.

"ඔව්. ඒ ගමන් මෝස්ටන් මෙනෙවියන් හමුවෙලා එන්න. මම කීවෙමි. මොන මොන දේවල් සිද්ධවුණද කියලා දනගන්න එයාලා ඇත්තෙ නොඉවසිල්ලෙන්"

"එයාලට ඒ හැටි දෙයක් කියනවට මං කැමති නෑ වොට්සන්. ගැහැනුන් ගැන ඒ හැටිම විශ්වාසයක් කියන්න අමාරුයි"

"මට පැයකින් නැත්නම් පැය දෙකකින් ආපහු එන්න පුළුවනි." මම කීවෙමි.

"හොඳයි හොඳයි එහෙනං ඔබට ජයවේවා! ඔබ ගත පැත්තෙ යනව, නං ටෝබ්වත් ආපහු අරගෙන, ගිහිං බාරදෙන්න. මං හිතන්නෙ නෑ උච්ච ඉස්සරහට අපට ඕන වෙලාවේ කියල"

ටෝබ් ගෙන ගොස් අයිකිකරුවාට හාරදී මම කැමබර්වෙල් වෙත ගියෙමි.

මෝස්ටන් මෙනෙවිය මඳක් විඩාපත්ව සිටියත් අලුත් ආරංචි දැනගැනීමේ ආශාවෙන් හසු වූවාය. ඉතා වැදගත් විය හැකි කරුණු කිහිපයක් සඟවා, අප දෙදෙනා යන ක්‍රියා මාර්ගයේ සාමාන්‍ය විස්තරයක් මම ඔවුන්ට හෙළි කළෙමි. ඔවුහු ඉන් විස්මයට පත්වූහ.

"මේක ඉතාම අදහන ප්‍රබන්ධ කථාවක් වගෙයි වොට්සන් මහත්මයා," ආරස්ටර් මහත්මිය කීවාය. "මෙන්න ඉන්නවා අසාධාරණයට ලක්වූ කැන්තාවක්, ලක්ෂ පහක නිධානයක්, මිනීමස්සන චන්ද්‍රාවරියක්, ලී බොරු කහුලක් තියෙන හොර දෙවුවක්....."

"..... ඇයි යුක්තිය උදෙසා සටන් කරන වීර නයිට්වරයින් දෙදෙනෙක්" මෝස්ටන් මෙනෙවිය පැවසුවේ මා දෙස බලා මඳහස පාමිනි.

"ඒකයෑ මේරි." ආරස්ටර් මහත්මිය කීවාය. "මේ පරීක්ෂණයේ සාර්ථකත්වය උඩ තමයි මියාගෙ වාසනාව රැඳී තියෙන්නෙ. මියාට කිසි ගණනක් නැති හැටි. ජම්බ්වරා වටිනා ධනස්කන්ධයක් ලැබුණොත් මොනවද කරන්න ආරි?"

වස්තුව ගැන කළ සඳහන්ව මෝස්ටන් මෙනෙවිය කිසිදු උනන්දුවක් නොදක්වූවාය. ඒ ගැන මම ඉමහත් සතුටට පත්විමි.

"මට තං කණගාටු තැඬියක් භොල්ටෝ මහත්මයා ගැන. මේ ප්‍රශ්නෙදී ඔහු කටයුතු කළේ ඉතාම අවාක්ව, කරුණාවන්තව. මේ අතුන වෝදනාවෙන් ඔහුව ගළවා ගන්න එක අපේ යුතුකම"

ඇය පැවසුවාය.

මා ආපසු බේකර් විදියේ නිවසට පැමිණෙන විට ඇදිරි වැටි තිබිණ. හෝම්ස්ගේ පයිප්පය හා පොත, හාන්සි පුටුව මත දක්නට

ලැබුණත් ඔහු අතුරුදන් වී ඇත. මා වෙනුවෙන් ලියූ ලියුම් කැබැල්ලක් වත් ඇත්දැයි මම පරීක්ෂා කර බැලුවෙමි. එහෙත් එවැන්නක් නොවිය.

"ඊර්ලොක් හෝමිස් මහත්මයා බැහැරක ගිහින්ද?" මම නිවස ගිම් හඬසත් මහත්මියගෙන් විමසුවෙමි.

"නෑ නෑ ඔහු ඉන්නවා. ඔහුගේ කෘමිරොට වෙලා දෙර වහගෙන. මං හිතන්නේ ඔහුට ලොකු අසනීපයක් හැදිගෙනයි එන්නෙ"

"මොනවා? ඒ මොකද හඬසත් තෝනා?"

"වොටසන් මහත්තයා ගියාට පස්සෙ ඔහුගෙ වැඩේ, මේ උඩ තට්ටුවට වෙලා එහාට ඇවිදිනවා මෙහාට ඇවිදිනවා, එහාට ඇවිදිනවා මෙහාට ඇවිදිනවා. කෙළවරක් නෑ. අඩි සද්දෙ ඇහිල ඇහිල මට ඇති වෙලයි හිටියේ.

ඊට පස්සේ මට ඇහෙනවා ඔහු තමන්ටම මොනවාදෝ කියාගන්නවා. සිනුව ඔබ්ද වෙත හැම වෙලාවකම උඩ තට්ටුවේ ඉදන් කැගහනවා. "හඬසත් තෝනා කාවද ඒ පණ්ඩුවේ?" කියල

ඒ පාර ඔන්න ආයෙමත් එහාට ඇවිදිනවා මෙහාට ඇවිදිනවා, එහාට ඇවිදිනවා මෙහාට ඇවිදිනවා. බැරිම තැන මං ගිහිං ඇහුවා

"හෝමිස් මහත්තයා. ඔය අමාණව උණ්ණෙට වෙන්න ඇති. ඇග නිවෙන්න බෙහෙත් ටිකක් බිව්වොත් නරකද" කියලා

ඔහු මං දිහා බැලුවා බැලිල්ලක්. දෙයියනේ! මං දන්නෙ නෑ වොටසන් මහත්තයා, මං කෘමිරොට එළියට ආවෙ කොහොමද කියලා"

"බයවෙන්න දෙයක් නෑ හඬසත් තෝනා. මොකක් හරි එකක් ගැන ඔහු මේ දවස්වල ඉන්නේ බර කල්පනාවක"

වයසක කාන්තාව අස්වැසීම පිණිස මම එසේ පැවසුවෙමි. එහෙත් රාත්‍රියේ පවා අසන්නට ලැබුණු සක්මන් හඬ මා තරමක් කැළැහීමට පත්කළේය.

පසුද උදේ තේ පානය සඳහා පැමිණි හෝමිස්ගේ මුහුණ මට සිහි කළේ තෙහෙට්ටුවට පත් උණ රෝගියෙකි.

"ඔබ මේ කාරණාව ගැන පමණක් වඩා ශරීරයට වද දෙන බවයි පෙනෙන්නෙ හෝමිස්"

"මට ඊයේ රෑ පොඩ්ඩක්වත් නින්ද ගියේ නෑ. මෙතන ඒ තරං ලොකු ගැටළුවක් නෑ. එත් මේක විසඳගන්න බැරි හැටි. ඔහු කිය.

බැට්ටුව මොකක්ද

කියල දන්නවා. ගහේ ඉවුරු දෙකම ඉහළට පහළට සම්පූර්ණයෙන්ම
යොදිසි කරලා ඉවරයි. එක් කිසිම ආරංචියක් නෑ.

"මම දන්නවා මිනිස්සු කවුද කියලා. බෝට්ටුව මොකක්ද කියලා දන්නවා. ගඟේ ඉවුරු දෙකම ඉහළට පහළට සම්පූර්ණයෙන්ම සෝදිසි කරලා ඉවරයි. ඒත් කිසිම ආරංචියක් නෑ. මෝඩෙකායි ස්මිත්ගේ නෝනාවත්, ස්මිත් ගැන ආරංචියක් ලැබිල නෑ. මට අත්තිමට හිතාගන්න ඉතුරු වෙලා තියෙන්නෙ, යාත්‍රාව ගිලාබස්වලාද කියන එකයි. ඒත් තර්කානුකූලව එහෙම වෙන්නත් අපහසුයි."

"එහෙම නැත්නම් ස්මිත් නෝනා අපේ වැරදි තොරතුරු දුන්නද දන්නෙ නෑ?" මම ඇසුවෙමි.

"නෑ. මං හොයල බැලුවා. ඔය කීව් විදියෙ යාත්‍රාවක් තියෙනවලු."

"එහෙනං ගඟ පහළට නොගිහිං ගඟ ඉහළට ගියාවන්ද?"

"ඔව්" හෝම්ස් කීය. "ඒ ගැන හිතලා පරීක්ෂක කණ්ඩායමක් යැව්වා විචිමන්ඩ් දක්වා. අද ට්‍රේ මේනතුරුත් ආරංචියක් නොලැබුණොත් හෙට උදේ මම ම පටන්ගන්නවා රාජකාරිය. ඩී. හොයා යන්නෙ බෝට්ටුව නෙමෙයි, අපරාධකාරයින්ව"

විගිත්ස්ගෙන් හෝ වෙනත් කිසිවෙකුගෙන් කිසිදු ආරංචියක් නොලැබිණ. මම හවස් වරුවේත් මෝස්ටන් මෙනෙවිය දැකීමට ගියෙමි. මා ආපසු එනවිටත් හෝම්ස් සිටියේ කිසිවකු තුරුස්සනා ගතියකිනි.

පසුවද උදේ පාන්දරම මට ඇහැරිණ. සම්පූර්ණ නාවික ඇඳුමකින් සැරසී මගේ ඇඳ අසලට පැමිණ සිටි හෝම්ස් දක මම පුදුමයට පත්විමි.

"මම ගඟ පහළට ගිහිං බලන්න තීරණය කළා වොට්සන්. වෙන්න පුළුවන් හැම දෙයක් ගැනම මම කල්පනා කරල බැලුවා. ගැටලුවට එකම පිළිතුරයි තියෙන්නේ. ඒකත් උත්සාහ කරල බලන්නයි මං හදන්නේ"

"මටත් එන්න පුළුවනි"

"එපා. ඔබ මෙහි රැඳී ඉන්න එක වඩා ප්‍රයෝජනවත්. අද දවසෙ මොනව හරි පණිවුඩයක් එන්න ඉඩ තියෙනවා. මා නමට එන ලිපුම්, විදුලි පණිවුඩ, මින එකක් ඇරල බලල ඔබට සුදුසුයි කියල හිතෙන ආකාරයකට ක්‍රියාකරන්න. මා වෙත පණිවුඩයක් එවන්න ඔබට හැකියාවක් ලැබෙන්නෙ නෑ. ඒ මොකද මං කොහේ ඉදිවිද කියන්න බැහැ"

හෝමස් පිටත්ව ගියේය. උදේ තේ මේසයේදී පුවත්පත කියවීමට ගත් මම එහි සඳහන්වූ දෙයින් විස්මයට පත්වීමි.

"නොබෝද ඉහළ නෝවුඩ් හි සිදුවූ බේදජනක මරණය සම්බන්ධ පරීක්ෂණය, දැන් වෙනත් මහත් ගෙන ඇති බව පොලිස් ආරංචි මාර්ගවලින් හෙළිවේ. එය කලින් සිතුවාට වඩා අභිරහස් එමෙන්ම සංකීර්ණ එකක් බවට පත්වී ඇත. කූඩියස් ෂොල්ටෝ මහතා, බර්න්ස්ටන් මහත්මිය, ඇතුළු පිරිස මේම මිනීමැරුමට කිසියෙක් සම්බන්ධ නැතිබව පෙනී ගියෙන් ඊයේ සවස ඔවුන් නිදහස් කරන ලදී. නියම අපරාධකාරයින් පිළිබඳ හෝඩ්මාවන් පොලිසියට ලැබී ඇත. කොයි මොහොතේ හෝ ඔවුන් අත් අඩංගුවට පත්වනු ඇත."

ෂොල්ටෝගේ නිදහස් වීම හැන සතුවට පත් මම පුවත්පත ඉවතට දමීමට සූදානම් වීමි. එහි පළවූ තවත් දන්වීමක් කෙරෙහි මගේ අවධානය යොමු විය.

සොයාදුන් කෙනෙකුට ත්‍යාගයක්

බෝට්ටු පදවන්නකු වන මෝඩෙකායි ස්මිත් හා ඔහුගේ පුත් ජම් පසුගිය අඟහරුවාද උදෑසන තුනේ සිට ආගිය අතක් නොමැත. ස්මිත්ට අයත් බෝට්ටු තොටුපොළෙන් ඔවුන් පිටත්ව ගියේ "මාරෝරා" නම් දුම් බෝට්ටුවෙනි. කළු පැහැයෙන් පින්තාරු කර ඇති එහි, බඳෙහි රතු ඉරි දෙකක් ද දුම්බටයෙහි සුදු පටියක්ද ඇත. හරි ආරංචියක් සපයන කෙනෙකුට පවුම් පහක ත්‍යාගයක් පිරිනමනු ලැබේ. ස්මිත් මහත්මියට හෝ බේකර් විදියේ 221 බී දරන ස්ථානයට දැනුම් දෙන්න."

මේ කදිම උපක්‍රමය හෝමස්ගේ වැඩක් බව මට සිතාගත හැකිවිය.

සවස තුනට පමණ සිතුව නාද වේන හඬක් ඇසිණි. මහ හඬින් කථාකරන ශබ්දයන් සමග අවුත්තා කරප්පු පෙළ නැග ආවේය. රහස් පරීක්ෂක ඇකල්හි ජෝන්ස් දුටු මම, මහත්සේ පුද්ගලයෙකුට පත්වීමි. එද තිබුණු මහේශාක්‍ය විලාසය වෙනුවට අද ඇත්තේ යටහත් පහත් ගතියකි.

"සුභ දවසක් මහත්මයා,"

"සුභ දවසක්"

DEATHS is
an announcement
of the sender
Mamie will not

Oxford, the wife of

pham-common-gar-

shill, Upper Nor-

Ham, the wife of

Dear Lynn, of a

near Man-

South Kensington,

Reading, the wife

ington, the wife of

bridge, the wife of

Cambridge, of

the wife of Alfred

Kent, the wife of

Woodford-green, by

youngest son of the

his daughter

Manchester, N.

St. Mary, Devon,

from-on assisted

and of the Rev.

of the late Rev.

Ms. Folan and

Green Lane,

Hampton, of 37,

South Hall House,

Clun, by the

of the late Jew ph

ra Emily Sanson,

in, of Ware, Hert-

Matthias Church,

to Helen, of

North Hall House,

Abriel's, Warwick-

er, J. S. Holden,

Prind, of Oxden

late Rev. J. W.

edon-square, John

to Bertha Hayden,

Mark's Church,

Works, Son, of

daughter of Edwin

right, going north to-day. Expect to be back about B-

B.—We first met corner of Great R. St. and
Moo... b. y. Sars, about 3 years ago.—R...T...R

COCOS.—Darling, Nong to hear. Miss you much.
Call or send at once letter Vico St., addressed to—

TRUSTING implicitly, but all darkness and gloom
As hard to tell all here. Penitence, powerless. No better
fine, last-hearted. Would it could be face to face. Enthusiasm
not, &c. &c. Banishment would be death, but it shall not be.—

YARMOUTH JETTY.—Oats you addressed
envelope on August 4th, but have not heard from you.
Hope music lessons are progressing.—R., Kelly's Library, Vico-
street, Regent-street.

FOOTE.—Do you remember the great Vatican
Fire-falling display? Spectral skyscrapers making fire
come down! What became of those illuminations since 1870? Ask
Rev. xii, 12. Unless stirred, darkness reigns King.

CONSTABLE (Mlle MARIA), died in France in
September, 1875, leaving Property. Her REPRESENTA-
TIVES are REQUESTED TO COMMUNICATE with Messrs.
Narcisse Anquet and Co., Solicitors to the French Consulate, 32,
Great St. Helen's London, and 1A, Place Vendôme, Paris.

EMILY HARRIS, otherwise Hazzard, formerly
of Gosport, will HEAR of SOMETHING in her ADVAN-
TAGE by applying to Thomas and Wills, solicitors, 15, Union-street,
Portsea.

CAUTION.—TO LOITS BONDHOLDERS and
Others.—Full POWER of ATTORNEY has been given to
C. DAVEY and Mrs. RATHLEEN DAVEY, of Parkhurst
Lodge, New Wimbledon; also that C. DAVEY and G. H. DE
LASAUX, High-street, Canterbury, are appointed TRUSTEES;
and W. M. NICHOLSON, of 159, Harbord-road, Wimbledon,
SECRETARY, from whom all particulars can be had.

LOST. A GOLD BRACELET, on 13th, between
Hornist-street and Irish Exhibition. Whoever shall
bring the same to Wolfe's Library, 25, High-street, Kensington,
shall be REWARDED.

LOST. Between Dover Pier and Minster-hill (by train
arriving at Victoria), a GOLD BROOCH, valued as a
"hat," with brilliant body. Whoever will bring the same to
De Knock's Library, Clifton-road, Maida-hill, will be handsomely
REWARDED.

LOST.—Whereas Mordecai Smith, boatman, and
his son Jim, left Smith's Wharf at or about three o'clock last
Tuesday morning in the steam launch "Aurora," black with two
red stripes, funnel black with a white band, the sum of five pounds
will be paid to anyone who can give information to Mrs. Smith, at
Smith's Wharf, or at 221B, Baker Street, as to the whereabouts of
the said Mordecai Smith and the launch "Aurora."

**VISITORS TO LONDON are INVITED to IN-
SPECT a large and varied COLLECTION of OIL PAINT-
INGS and WATER COLOURS** which are on view in one of
Messrs. MAPLE and Co.'s numerous Galleries. Many are works
of considerable merit, principally by young and new Artists.
The collection is open to the public at special and reduced Prices.

Many of the London Galleries are now open, but are restricted
in space; therefore many good works could not be hung. Messrs.
Maple and Co., in consequence, have purchased largely, and feel
confident that visitors to their Gallery will find genuine Works of
Art at prices which should be within the reach of all.

Messrs. MAPLE and Co. have also a splendid COLLECTION
of ETCHINGS and ENGRAVINGS. These are the finest of
modern publications, and alone are worthy of an inspection.

MAPLE and CO., London.

ORIENTAL CARPETS.

TURKEY CARPETS.

TURKEY CARPETS at IMPORTERS' PRICES.

—MAPLE and Co. are not only the largest Importers of
Turkish Carpets, but having a Branch House at Smyrna, with
agents at Onchak, the centre of the weaving district, are able to
obtain exclusive supplies of the whole produce of manufacture,
which is the only way that excellence of colouring and workman-
ship can be guaranteed. Acting as interior manufacturers, Maple

CRYSTAL
ORGAN
Bands, Orchestras
ment, 4.30 and 5.30
(free). Panoramas

CRYSTAL
ILLUMINATIONS
BALLET, TON-
Nicks's Dream.
any other country.

AQUATIC
PALACE—
by G. T. Street &
Birds, One Nail
Palace Orchestra
Great Fountain

AQUATIC
PALACE—
of Green-lace. One
permissible of Col-

AQUATIC
PALACE—
under direction of
at 7.30. Model

AQUATIC
PALACE—
and Fiery Dolphin
Shells, and many

CRYSTAL
CERES (1874)
CERTS will be
AUGUST MANN
Crystal Palace, &c.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

IRISH EX
MORROW
DARE will ascend
of the Grand Stand
OLYMPIA.

“ඔබ දන්නවා නේ මේ හෝම්ස් මහත්මයා බැහැරක ගිහිල්ල කියලයි මට දනගන්න ලැබුණේ?” ජෝන්ස් ඇසීය.

“ඔව්. හැබැයි කොයිවෙලේ ආපහු ඒවිද නම් දන්නෙ නැ. මෙහෙත් වාඩිවෙන්න”

“ඔබ දන්නවා නේ මේ නෝවුඩ් සිද්ධිය සම්බන්ධව මගේ හිතේ තිබුණු සැකය?” ඇතල්හි ජෝන්ස් කීය. “ඒත් තැඩියස් හොල්ටෝට ඔප්පු කරන්න පුළුවන් වුණා එයාගෙ අපියගෙ මරණය සිද්ධවෙන වෙලාවෙ එයා එතන නොගිටි බව. හෙදරින් පිටවෙලා ගිය වෙලාවෙ ඉඳල දිගටම ඔහුව දකපු කීප දෙනෙක්ම ඉන්නවා. ඒ නිසා වහලෙන් නැගල ඇවිත් මේ අපරාධය කරල තියෙන්නෙ ඔහු වෙන්න බැ. හරිම පැවිළිලි සහගත පරීක්ෂණයක්. දක්ෂ රහස් පරීක්ෂකයෙක් ලෙස මට තිබුණු ප්‍රසිද්ධිය පවා නැතිවෙලා යන තත්ත්වයක් දත් උදව්වලා තියෙන්නෙ. පොඩි උදව්වක් වත් මට ලැබෙනවා නම්

“අපි කාටත් සමහර වෙලාවට උදව් අවශ්‍ය වෙනවා” මම කීවෙමි.

“ඔබේ මිත්‍රයා ඔර්ලොක් හෝම්ස් මහත්මයා නම් පුද්ගලිකව දක්ෂයෙක්. ඔහුගෙ ක්‍රම නම් ඉතාම උචිතමින් තමයි. මොන තරං ගැටලු සහිත පරීක්ෂණ ආවද. නමුත් ඒ නැම එකකදීම අපට නොපෙනෙන කරුණු කොයිතරමක් නං හෝම්ස් මහත්මයා පෙන්නල දන්නද. පොලිසියට බැඳුණ නම් ඉහළටම යන්න තිබුණා. අද දහවල් හෝම්ස් මහත්මයාගෙන් මට විදුලි පණිවුඩයක් ලැබුණා. මේ බලන්නකො.”

එය යවා තිබුණේ දහවල් දෙදහට පොල්ලර් තැපැල් කාර්යාලයෙනි.

“බේකර් විදියට වහාම යන්න. මා නොසිටියොත් එනතුරු රැඳී ඉන්න. මා යමින් හොල්ටෝ කල්ලිය ඔටුපයින්. සිද්ධියේ අවසන් ජවනිකාවට සහභාගි වීමට කැමති නම් අද රැට අප සමග එන්න. ඔර්ලොක් හෝම්ස්”

“මේක හොඳ ආර්ථයක්. ඔහු ආයෙමත් නියම මාර්ගයට වැටිලා එහෙනම්” මම කීවෙමි.

“එහෙනම් ඔහුටත් වැරදිලා තිබුණාද? අන්න කවුරු හරි සිත්තුව නාද කළා”

බරට අඩි තබමින් කිසිවකු තරප්පුව නැග එන බවදය ඇසිණ. තරප්පුව මැද දී වරක් දෙවරක් නැවතුණු ඔහු, අමාරුවෙන් හුස්ම ගන්නා බවදය මට පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකිවිය. සම්පූර්ණ නාවික ඇඳුමකින් සැරසී අපේ කාමරයට ඇතුළුවූයේ වයස්ගත පුද්ගලයෙකි. ඔහුගේ කොණ්ඩය පමණක් නොව ඇසිපිහාටු පවා පැසී, සුදු පැහැ ගැන්වී ඇති බැව් මම දැවෙමි. සීතල කාලගුණය නිසා සෑදෙන වියළි කැස්සකින් පීඩා පීඳි-ඔහු, කාමරයට ඇතුළු වෙද්දී දෙපා වෙවුලන ආකාරයක් දක්නට ලැබිණ.

"ජෙර්ලොක් හෝම්ස් මහත්තය ඉන්නවද?" ඔහු ඇසීය.

"නැ. මමයි ඔහු වෙනුවෙන් පණිවුඩ භාරගන්නෙ. ආරංචියක් මොනවා හරි තියෙනවා නම් මට කියන්න" මම කීවෙමි.

"නැ. මං මේක කිව්වත්තේ ඔහුටමයි"

"කමක් නැ මට කියන්න. මේ අර මෝඩෙකායි ස්මිත්ගෙ බෝට්ටුව ගැන ආරංචියක්ද?"

"ඔව්. මං දන්නවා ඒක තියෙන්නෙ කොහේද කියල." මහලු නැවියා කීය. "මං දන්නවා හෝම්ස් මහත්තය එළවාගෙන යන මිනිස්සු ඉන්නෙ කොහේද කියලත්. මං දන්නවා වස්තුව හංගල තියෙන්නෙ කොහේද කියලත්. මං ඔක්කොම දන්නවා"

"හොඳයි එහෙනම් මට කියන්න. මං ඔහුට කියල්ල දන්වන්නම්."

"නැ. මං ජෙර්ලොක් හෝම්ස් මහත්තයට පමණයි කියන්නෙ"

"හොඳයි. එහෙනම් ඔහු අනතුරු වාඩිවෙන්න"

"බෑ බෑ. අනික් මිනිස්සුන්ට උදව් කරන්න මට දවසක්ම නාස්ති කරන්න බෑ. හෝම්ස් මහත්තය දැන් මෙතැන නැත්තං එයාට ඔක්කොම තනියං හොයාගන්නයි වෙන්නෙ. ඔහේල දෙන්නගෙ පෙනුම මගේ හිතට අල්ලන්නෙ නැ. මං එක වචනයක් වත් කියන්නෙ නැ"

ඔහු පිටවී යාමට දොර දෙසට ගියේය. නමුත් ඇතල්නි ජෝන්ස් වහා නැගිට දොරටුව අවහිර කළේය.

"මේ යාළුවා." ජෝන්ස් කීය. "ඔහේ ළඟ තියෙන්නෙ බොහොම වැදගත් තොරතුරු වගයක්. ඒ හින්දා එහෙම යන්න දෙන්න බෑ. ඔහේ කැමති උණක් අකමැති උණක් හෝම්ස් මහත්තය එනකං මෙහේ ඉන්න වේවි"

මහළු නාවිකයා දෙණ් දෙසට දිව යාමට උත්සාහ කළේය. නමුත් ජෝන්ස්ගෙන් ඊට ඉඩක් නොලැබිණ.

"මේක යකාගෙ වැඩක් නේ." මහලු නාවිකයා කීය. "මං මෙහාට ආවෙ මහත්තයෙක් හම්බවෙන්නා. කමුසෙල දෙන්න ඔව් කමුසෙල දෙන්නව මං ඒව්හේට දැකල නෑ. මේ මට සලකන හැටිද?"

"නෑ නෑ ඔබට කරදයක් වෙන්නෙ නෑ." මම කීවෙමි. "ඔබට අලාබයක් වෙනව නං අපි ඒක ගෙවන්නම්. මෙහෙං වාඩිවෙන්න. වැඩිවෙලා ඉන්න වෙන්නෙ නෑ."

සෝපාවේ අසුන්ගත් මහලු මිනිසා නිකටේ අත තබාගෙන කල්පනා කරන්නට විය. ඇතල්නි ජෝන්ස් සහ මම සුරුවුදු දෙකක් දල්වාගෙන කතාබහට වැටුණෙමු. හදිසියේම අපේ කරාවට බාධාකරමින් ඡර්ලොක් හෝම්ස්ගේ කටහඬ ඇසිණි.

"දෙන්නකො මටත් සුරුවුවුමක්"

අප දෙදෙනා පුඩුවලින් උඩට වීසිනොවුවා පමණය. හෝම්ස් අපට කුදුරින්ම වාඩිවී සිටියේය.

"හෝම්ස් ඔබ මෙතැන? කෝ අර නාකි මිනිහ?"

"මේ ඉන්නෙ" ටැවසු හෝම්ස් සුදු පැහැති බොරු කොණ්ඩයක්, බොරු සුදු රැවුළක් ඇතුළු චෝස්වලා ගැනීමේ ද්‍රව්‍ය රැසක් අපට හෙතහැර පෑවේය.

"මං දනගන්න මගේ වෙස් මාරුව සෘජුකඩ කියල. ඒත් මං හිතුවෙ නෑ ඔබ දෙදෙනාට පවට්ටන්න පුළුවන් වෙව් කියල"

"ඔබ මහ හොර තක්කඩියෙක්" ඇතල්නි ජෝන්ස් සතුටෙන් කෑගැසුවේය.

"ඔබ නං හරි දක්ෂ නළුවෙක්. අර වෙලිව්ව කැස්ස, වෙඩිලන දණ්ඩ....."

"දන් ඡොල්ටෝ මිනීමැරුමට ඡොකද වෙලා තියෙන්නේ ජෝන්ස් මහත්මයා?" හෝම්ස් ඇසීය.

"ඒක එහෙම පිටින්ම වැරදුණා. මගේ හිරකාරයො දෙන්නත් නිදහස් කරන්න සිදුවුණා."

"කමක් නෑ. ඒ වෙනුවට වෙනි. දෙන්නෙක් ඔබට අල්ලලා දෙන්නම්." හෝම්ස් කීය. "හැබැයි මං කියන හැටියට වැඩේ කරන්න ඕනෙ. අපරාධකාරයින් අල්ලා ගැනීම නිසා ලබන ගෞරවය, කීර්තිය ඔබ ගත්තට කමක් නෑ. හැබැයි මගේ සැලැස්මට වැඩ කරන්න ඕනෙ. කැමතිද?"

"ඔබ කියන හැටියකට කරන්නම්. මට ඕන කරන්නෙ අපරාධ කාරයො ටික" පොලිස් නිලධරයා කීය.

"හොඳයි. එහෙත් ඉස්සිර වෙලාව මට ඕනෙ පොලිස් බෝට්ටුවක්. වේගයෙන් යන්න පුළුවන්. වාණිජ බලයෙන් වැඩ කරන එකක් - දුම්බෝට්ටුවක්. කොතනටද? ඒ හතට වෙස්ට්මින්ස්ටර් පාලම ළඟට"

"ඒක පහසුවෙන්ම ලැස්ති කරන්න පුළුවනි"

"ඊළඟට, කලබලයක් ඇතිවුණොත් උදව්වට ගන්න ශක්තිමත් පොලිස් හටයො දෙදෙනෙක් ඕනෙ."

"බෝට්ටුවෙම ඉන්නවා දෙන්නෙක් හෝ තුන්දෙනෙක්"

"හොඳයි. මිනිසුන්ව අල්ලගන්නම්, වස්තුව අඩංගු පෙට්ටිය අපේ භාරයට ගමු." හෝමස් කීය. "ඒකෙන් භාගයක් අයිති නෝනා කෙනෙකුට නේ. ඒක ඒ නෝනාට ගෙනිහිං භාරදෙන එක මගේ මිත්‍ර වොටසන් සතුටෙන් ඉටුකරාවි, නිදන් පෙට්ටිය ඇරලා බලන එක ඇයට ඉතුරු කරමු. එහෙම නේද වොටසන්?"

"මට ඒක ලොකු සතුටක්"

"ඒක නං පොලිස් රෙගුලාසි අනුව රාජකාරි කරන්න ඕනෙ පිළිවෙළ නෙමෙයි." ඇනල්නි ජෝන්ස් කීය. "කමක් නෑ. ඊට පස්සේ පෙට්ටිය අපට භාර දෙන්න, පරීක්ෂණ කටයුතු ඉවර වෙනතුරු"

"ආ. ඒක පුළුවනි. තව එක කරුණක්. මං කැමතියි මේ සිද්ධිය සම්බන්ධ සියලුම විස්තර ජොනතන් ස්මෝල්ගේ කට්ත්ම අහගන්න. ඒකට ඔබේ විරුද්ධත්වයක් නැහැ නේද?" හෝමස් ඇසීය.

"ඔබයි මෙතන ප්‍රධානියා." ජෝන්ස් කීය. "ඔය කියන ජොනතන් ස්මෝල් කෙනෙක් ඉන්නවද කියලවත් මම තවම දන්නෙ නෑ. ඉතිං ඔහු අල්ලා ගත්තොත් ඔහු එක්තා සාකච්ඡාවකට මං කොහොමද විරුද්ධ වෙන්නේ? වෙන මොනවද?"

"තව එක දෙයයි. ඔබට ඒ කෑම අපේන්න. තව පැය භාගයකින් කෑම සුදනම්. කෑම වට්ටෝරුව;

රෝස්කරපු හබන් කුකුළු මස්, බෙල්ලෝ සමග විශේෂ වයින්. වොටසන් ඔබ තවම දන්නෙ නැහැනේ ගෘහ පාලනය ගැන මගේ හපන්කම්?"

11 9

දූෂන් වාසියාගේ අවසානය

අපේ රාත්‍රි හෝර්ස්නය ඉතා ප්‍රීතිමත් එකක් විය. කරා කිරීමට හිතක් හිතුණොත් හෝම්ස් දිගින් දිගටම කරා කරයි. එදා ඔහු මාතෘකා ගණනාවක් ගැනම කරා කළේය. ශ්‍රී ලංකාවේ බුද්ධ ධර්මය, මධ්‍යකාලීන යුගයේ පිහිටි භාණ්ඩ නිර්මාණ ශිල්පය, අනාගතයේ බිහිවන බුද්ධ නැව් ආදී මාතෘකා ගැන ඔහු කරා කළේ ඒවා ගැන විශේෂ අධ්‍යයනයක් කළ අයකු පරිද්දෙනි.

හෝර්ස්නය අවසානයේ වයින් විදුරු තුන්කි පිරවූ හෝම්ස්, "හරි. අපේ ගමනේ සාර්ථකත්වයට සවිදිය පුරවූ. දැන් වෙලාවත් හරි. වොට්සන් ඔබ ළඟ පිස්තෝලයක් තියෙනවද?"

"ඔව්. මගේ මේස ලාවවුවේ තිබෙනවා"

"හරි. ඒකත් ගන්න. අපි සුදනමෙන් ගියොත් වඩා හොඳයි. මං හයහමාරට එන්න කියලා දන්වපු කුලීරියන් ඇවිත් වගෙයි"

අප වෙස්ට්මින්ස්ටර් බෝට්ටු තොටුපොළට ළඟාවන විට රාත්‍රි හත පසුවුවා පමණි. පොලිස් බෝට්ටුව සුදනමින් තිබිණි. හෝම්ස් එය දෙස සුපරීක්ෂාකාරී බැල්මක් හෙළීය.

"මේක පොලිස් බෝට්ටුවක් කියලා හඳුනාගන්න පුළුවන් ලකුණක් මොකුත් තියෙනවද?" ඔහු ඇසුවේය.

"ඔව්, අර පැත්තෙ තියෙන කොළපාට ලන්තෑරුම" ජෝන්ස් කීය.

"එහෙනම් ඒක ඉවත් කරන්න"

බෝට්ටුවේ එන්ජිම හා සුක්කානම් ක්‍රියාත්මක කළ දෙදෙනාට අමතරව හැඩ්දඩ් පොලිස් හටයෝ දෙදෙනෙක් ද එහි සිටියහ.

"කොයි පැත්තටද යන්න?"

"ගඟ පහළට. ජේකොබ්සන් තොටුපොළ ළඟ නතර කරන්න."

අපි ඉතා වේගයෙන් යාත්‍රා කළෙමු. බඩු පැටවූ පාරු හා අනෙකුත් යාත්‍රා පසුකොට අප් ගමන් ගත් ආකාරය දුටු හෝම්ස්ගේ මුවෙහි තෘප්තිමත් සිනහවක් මතු විය.

Standard.

PETER MOURN
From
NON A
are m
PAGE
with
the
Presents
The War
Adm
ING W
LONDON

PETER

EMBER 21, 1888.

ONE PENNY.

THE REGISTRATIONS.

ISLINGTON.

LADIES AND THE COUNTY COUNCIL.
Sentry Hall, Islington, to-day, Mr. Robert
aid a Court to revise the Parliamentary list
for the North Division of the borough of
—Mr. W. J. Crump (solicitor) and Mr. J. M.
pared for the Conservatives; and Mr. E. White
J. Griffiths for the Liberals.—The latter made
ger claims; new lodger claims, 525; con-
service franchise, 19; objections, 229.—At
ing of the Court Mr. Dewey, vestry clerk, said
half of the overseers he had to state that the
reparing the lists this year had naturally been
vicer. The actual number of persons on the
was 31,527.—The Revising Barrister: How
we have been added in respect of the County
—Mr. Dewey: The ladies have increased the
something like 4000, and I may say that
salute the agents on the fact that, in
the ladies, they have made no claims
tions. In dealing with the ladies,
difficulty the overseers experienced was in
their Christian names, they evidently thinking
authorities had some wrong design (laughter).
vising Barrister: Do you verify their ages?
—Mr. Dewey: That they did not go so far as that.
There had been 802 objections against 100.

The main occupiers' list was increased by
increase of work was due to the anxiety of
in view of the elections which were forth-
the County Council. He might say that he
taken the responsibility of putting any of the
oters on Division I.—The Revising Barrister:
some say that I am going to transfer them
be in II. (Parliamentary voters, but not county
in Division I. (Parliamentary voters who are
to be enrolled as county electors). I take
view of the construction of the Act.—In
though the list it transpired that the
of the respective parties had made no
ent as to the claims and objections.—
—Mr. White alleged that, from his own
convay, a certain claimant had not been in
for the qualifying period.—Mr. Crump
at Mr. White had been falsely representing
servative Party.—Mr. White: That I utterly
Mr. Crump: As this canvassing was done for
servatives, and the Conservatives had been
against him, he has very likely been mis-
his inquiries.—Mr. White: The gentleman
(voter) is an utter stranger to me, but I
it this time without telling him that what he
terly false.—Mr. Crump: I can prove it.—
three lodger claimants came forward to prove
ma, and the Revising Barrister, when applied
to allow them any expenses, stated that
discharged a duty they owed to the country.
the course of the revision a question arose as to
declarations on the part of claimants.—The
Barrister said that at the recent revision at
he had some unfortunate experience of this.
Then the false declarations amounted to
300 and 300. It was found that many of the
had only been in occupation for a few weeks,
others there had been no occupation at all.
sation there assumed such a serious aspect
all it occur at the next revision the matter
referred by him to the Public Prosecutor.—
Griffin, of 38, Malodon-road, was objected
Conservatives on the ground of non-qualifi-
—Mr. Broad said that they had evidence that
had occupied the house for the full period.—
he said he had made a statutory objection

BANKRUPTCY COURT TO-DAY.

(Before Mr. Registrar BROOKHAM.)

IN RE WILLIAM GOSWELL.—The Debtor, trading as a
diamond merchant at 25, Great Marlborough-street,
Recent-street, has filed his petition, and, upon the
application of Mr. Tough, a receiving order was made.
—The liabilities are estimated at about 50000.

(Before the OFFICIAL RECEIVER.)

IN RE E. J. WATSON.—This was a first meeting
under the failure of Edward John Watson, of White-
chapel, policeman and coachbuilder, carrying on the
latter business under the style of Jones and Wragg.
The liabilities amount to 30,325*l.*, of which 28,571*l.* are
expected to rank, and the assets are estimated at 955*l.*
—A composition of 5*s.* in the pound was offered by the
Debtor, payable in five instalments at three and six
months, and to be satisfactorily secured.—The proposal
was accepted, and a resolution was passed accordingly.

A LONDON LADY DROWNED.

The body of Miss Watson Lyall, who was
accidentally drowned at North Berwick, on Monday,
has been found, and will be brought home to London by
her father.

RAILWAY ACCIDENT.

This morning two coal trains collided at
Reasby Station, on the Midland Railway. There was
considerable damage to rolling stock; but, with the
exception of a slight injury to one of the stokers, no
persons were injured. (The cause of the accident is not
yet known. The mails are delayed.

UPPER NORWOOD TRAGEDY

With reference to the Upper Norwood tragedy, we
have reason to believe that the matter promises to
be even more complex and mysterious than was
originally supposed. Fresh evidence has shown that
it is quite impossible that Mr. Thaddeus Sholto
could have been in any way concerned in the
matter. He and the housekeeper, Mrs. Bernstone,
were both released yesterday evening. It is be-
lieved, however, that the police have a clue as to
the real culprits, and that it is being prosecuted by Mr.
Athelney Jones, of Scotland Yard, with all his well-
known energy and sagacity. Further arrests may be
expected at any moment.

DEATH UNDER AN OPERATION.

This morning Dr. George Danford Thomas
held an inquest at the Paddington Coroner's Court,
relative to the death of Edith Esther Fearu, aged four
years, daughter of an insurance collector living in
Barnard-street, Camberwell-gate.—Deceased, who
had been an out-patient of the Children's Hospital,
Paddington-green, on Monday became an in-
patient for the purpose of undergoing an opera-
tion, with the view to straightening her limbs.
The operation was performed on Tuesday afternoon.
chloroform being used for the purpose. The deceased
recovered her senses but afterwards appeared to be in

The follow
morning at
o'clock:—

0. SCOTLAND
rate: 1
1. SCOTLAND
rally.
2. ENGLAND
3. ENGLAND
general
4. MIDLAND
5. ENGLAND
Same as
6. SCOTLAND
usually
7. ENGLAND
8. ENGLAND
chiefly
9. IRELAND
10. IRELAND

REMARKS
cently out-
long hand,
mark, the N
west of Irish
barometer is
pression is a
Fiumara.
et north-
the Netherland
north the
in the west
storing gate
maine were
northern pre-
siding at the
rately, and
a degree
a far more
300 was in
more than
extension m
in the treat
Pe...
lower than
44.5, which
the sea, I
Ran during
mid morning

DATES

STURGEON
TALL: BARY
FRANK
fresh: ver
POSTMAN
north-east
DOVER,
very fine:
53.8, Cro
LIZARD,
rate: 800
Dr. Car
east-north
POLARIS
light: 80
ACROSS CH

"මේ තේමිස් ගහේ යන ඔහුගේ යාත්‍රාවක් අල්ලන්න අපට හැකිවේවි" හෝමිස් කීය.

"එහෙමම කියන්නත් බෑ, නමුත් අපට වඩා වේගෙන් යා හැකි බෝට්ටු ඒ තරං නැහැ." පොලිස් නිලධාරියා කීය.

"අපි කොහොම හරි "මාරෝරාව" අල්ලාගන්න මින." හෝමිස් කීය. "ඒක බොහොම වේගයෙන් යා හැකි යාත්‍රාවක් බවට ප්‍රසිද්ධයි. මං කියන්නම් ඔබට මම මේ පරීක්ෂණයේ කරුණු හොයාගත්තේ කොහොමද කියලා.

ප්‍රශ්න ගැන දිගින් දිගටම හිතලා මොළේ අවුල් වුණාම මං කළේ මොළේට හොඳ වීචිකයක් දුන්නා, ඒ කොහොමද? රසායන විද්‍යාත්මක පර්යේෂණයක යෙදීමෙන්, හයිඩ්‍රො කාබනයක් සඳහා ද්‍රාවකයක් සෙවීමට මම දත්සාන කළා. පරීක්ෂණය සාර්ථක වුණා.

ඊළඟට ජොල්ටෝ ප්‍රශ්නය ගැන මම යළිත් කල්පනා කරන්න පටන් ගත්තා. මගේ ඔත්තුකාරයෝ ගහ ඉහළ පහළ ඉවුරු දෙකේම මේවිවර සැරිසරලත් ඒ කාටවත් ස්මෝල් ගැන කිසිම ආරංචියක් ලැබිලා තිබුණේ නැ. ස්මෝල් බොහොම කපටි මිනිහෙක් බව මං දන හිටියා. ඔහුගේ සහයාගේ විරූපි අස්වාභාවික පෙනුම නිසා, මොන තරම් වෙස් මාරු කළත් ඔහුට සම්පූර්ණයෙන්ම හංගන්න බැරි බව ස්මෝල් දන්නවා. එතකොට වෙන්තේ මිනිස්සු මේ ගැන ඔපදුප කතා කරන්න පටං ගන්නවා. තෝවුඩ් සිද්ධිය ගැන පැටළුමක් එන්නත් ඉඩ තියෙනවා. මේ ගැන හොඳින් තේරුම් ගනිමින් ස්මෝල් කල්පනා කළා, හොඳම වැඩේ අවට අඳුර පැතිරිලා තියෙන වෙලාවේ හැකි තරම් දුර ගමන් කරලා හැංගෙන්න.

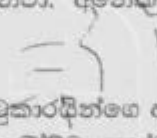
ස්මිත් නෙද්නා අපට කීව්වා "මාරෝරා" පිටත්වුණේ පාන්දර තුනට කියලා. ඒ හින්දා එළිය වැටෙන තුරු ඔහුට ඒ හැටි දුරක් යන්න ලැබෙන්නේ නැහැ. ඒ නිසා ඔවුන් මොකද කරන්න ඇත්තේ? මෝඩෙකායි ස්මිත්ට හොඳින් මුදල් ගෙවලා බෝට්ටුව වෙන්කරලා තබාගන්නා. එතකොට ඔවුනට අවශ්‍ය මොහොතක පළායන්න පුළුවනි. ස්මෝල් හා උදව් කාරයා නිදන් පෙට්ටියක් ගෙනහිං කලින් සැඟවී සිටි තැනම සැඟවුණා. දින කිහිපයක් යනතුරු මේ සිද්ධිය ගැන පුවත්පත්වල පළවන ආරංචි ගැන සෝදිසියෙන් ඉන්න ඔහු තීරණය කළා. ඔවුන් පිහිටස්සෙන් එළවන ආකාරයක් පෙනෙන්නේ නැත්නම් අඳුරු වැටුණට පස්සෙ පලායාමයි

හයිඩ්‍රොකාබනයික් සඳහා ද්‍රාවකයක් සෙවීමට මම උත්සාහ කළා.

ස්මෝල්ගේ අදහස. ඔහු බලාපොරොත්තු වෙන්න ඇත්තේ භූමිස්ථ ඵන්ධි දක්වා තේම්ස් ගඟ දිගේ යාත්‍රා කරල එන්නින් නැවතට නැගල ඇමරිකාවට හෝ වෙනත් රටකට පැනගන්න."

"ඒ වුණොට 'මාරෝරාව'? ඔවුන් සැගවෙව්ව තැනක දුම්බෝට්ටුවක් සඟවන්නේ කොහොමද?" මගී ඇසුවෙමි.

"ඒක හරි." හෝම්ස් කීය. "මට සිතුවේ ස්මෝල් වඩාත්ම කැමැතිවෙව් ඔහුට අවශ්‍ය මොහොතක පැනල යන්න හැකි වෙන්න බෝට්ටුව ළඟ ආතක තියාගන්න. මං මිය පුස්තයට මුහුණ දුන්න නං මම මොකද කරන්නේ කියලා මම කල්පනා කළා. එහෙනම් මම කරන්නේ බෝට්ටුව හාරදෙනව, ඒව අලුත්වැඩියා කරන වැඩපොළකට. මොනව හරි සුළු වෙනස් කමක්, අලුත්වැඩියාවක් කරන්න. ඒ වගේ වැඩපළකට ගෙනිව්වාම බෝට්ටුව ආවරණය වෙනවා. අනෙකු හදිසියකදී ඔහුට ආපහු ගන්න බැරිකමකුත් නැ."

"ඒ ටික පැහැදිලියි"

"ඉතින් මම මේ බෝට්ටුකාරයින්ගේ ඇදුම් සුළු එකක් ඇදගෙන ගඟ පහළට තියෙන හැම බෝට්ටු අලුත්වැඩියා කරන වැඩපොළක් හානෙම ගියා. නැත් පහළොවකට ගියත් මහල් උත්සාහය සාර්ථක වුණේ නැ. සතුටුදයක ප්‍රතිඵලයක් ලැබුණේ දහසය වැනි එකේදී ජේකොබ්සන්ගේ වැඩපොළේදී....."

"දවස් දෙකකට කලින් මිනිහෙක් ගෙනැත් දුන්න මේක අලුත්වැඩියා කරන්න කියලා"

"හැබැව? එහෙනම් අර රතු උස මහත සමත් උන්නැහේ වෙන්න ඇති?"

"නෑ නෑ. මේක බාර දුන්නේ ලී කකුලක් තියෙන කෙට්ටු මිනිහෙක්. සුක්කානමේ වරදක් තියෙනව කියලයි ගෙනාවෙ. අපට නං ජේන කිසි වරදක් නෑ" බෝට්ටු වැඩපොළේ ලොකු බාස් උන්නැහේ කීවා.

එතකොටම වගේ ආව කෙනෙක් එනනට." හෝම්ස් කීය. "ඔහු හොඳටම මත්පැන් බිල වෙරිවෙලයි තිටියෙ, ඇවිද ගන්නත් අමාරු කරමට..."

"ඒයි බාස් උන්නැහේ. අපි බාර දීපු බෝට්ටුව ලැස්තිද?"

"මොන බෝට්ටුවද?"

"මොන බෝට්ටුවද? ඇයි තවුසෙලාට මතක නැද්ද? මගේ බෝට්ටුව ඔරොත්තුව? අර කළු පාට බෝට්ටුව. බදේ රතුපාට ඉරිදෙකක් තියෙන්නෙ. මං තමයි ඒකෙ අයිතිකාරය. තවුසෙල දන්නවද? මං තමයි අයිතිකාරය, නම? මෝඩෙකායි සමිත්. තේරුණාද?"

"හරි හරි, ඒක ලැස්තියි, සමිත් මහත්තයා"

"ලැස්ති නං ප්‍රශ්නයක් නෑ. හැබැයි හරියටම රූ අටට අපි පිටත්වෙන්න ඕන තේරුණාද? මතක තියාගන්නවා. හරියටම රූ අටට. වැදගත් ගමනක් යන මහත්තුරු දෙන්නෙක් ඉන්නවා. මට ඒ මිනිස්සුන්ට රස්තියාදු කරන්න බෑ. හරියට අටට. සල්ලිවල ප්‍රශ්නයක් නෑ. මෙන්න සල්ලි. කියද ගන්න?"

ජොනතන් ස්මෝල්, සමිත්ට හොඳම සල්ලි ගෙවලා ඇති බව මට තේරුණා. මං ඔහු පසුපසින් ගියා. ඒත් ඔහු තැබූරුමකට වීගුවා. ඒ නිසා මම ආයෙ වැඩපොළ පැත්තට ගියා. මට මගේ තවුසෙලා අපි ඔත්තු බලන්න රඳවු පිහිත්ස්ගෙ කොල්ලෙක්. මං ඔහුට රඳවුවා බෝට්ටුව ගැන අසාදියෙත් ඉන්න. ඔහු ගං ඉවුරේ ඉඳල බෝට්ටුව පිටත් වෙද්දී, ලේන්සුවක් වහල සංඥාවක් දේවි.

"ඔබේ සැලැස්ම හොඳයි." ඇතැයි ජෝන්ස් කීය. "නමුත් මම නං කරන්නෙ පොලිස් කණ්ඩායමක් අරඟන ගිහිං බෝට්ටුව වැඩපොළ වටකරනවා. ඔවුන් බෝට්ටුවට නගින්න හඳුනාගන්නට අත්අඩංගුවට ගන්නවා"

"ඒ වැඩේ හරියන්නෙ නෑ." භෝම්ස් කීය. "ස්මෝල් මහ කෙරාටික මිනිහෙක්. ස්මෝල් ඊන්න කලින් ඔත්තුකාරයෙක් එවාට් තොරතුරු බලාගන්න. සෑක සහිත තත්ත්වයක් තිබුණොත් හැබලා ඉදිවී තව සතියක්."

"මෝඩෙකායි සමිත් අල්ලගත්තාම" උගෙං පුළුවන් ස්මෝල් හැඟුණු තැන දැනගන්න"

"මං හිතන්නෙ නෑ ස්මෝල්ල හැඟුණු තැන සමිත් දන්නව ඇති කියල. මිනිහට ඔනෙ තරං සල්ලි ලැබෙනව නම්, බොන්න මත්පැන් ලැබෙනව නං එයා මොනවටද ප්‍රශ්න අහන්නෙ"

මේ සාකච්ඡාව කෙරෙද්දී අපි වේගයෙන් තේම්ස් නදියේ යාත්‍රා කරමින් සිටියෙමු. නියමිත ස්ථානයට අප ළං වෙද්දී හිරු බැස සමිත් තිබිණි.

"අර තියෙන්නෙ ජේකබ්සන්ගෙ වැඩපොළ."

පැවසූ හෝමස් සාක්ෂ්‍යවෙන් රාත්‍රි දුරේක්ෂය එළියට ගෙන වැඩපොළ දෙස පරීක්ෂාවෙන් බැලුවේය.

"මගේ ඔත්තුකාරයා නම් නියමිත තැන ඉන්නවා. ඒත් ලේන්සුවක සංඥාවක් තවමත් පෙනෙන්න නෑ."

"තරකද අපි ටිකක් ගත පහළට යාත්‍රා කරලා ඔවුන් එනතුරු සුදුනමින් හිටියොත්?" ජෝන්ස් ඇසීය.

"සියයට අනුවක්ම ඉඩ තියෙන්නෙ ඔවුන් ගත පහළට යන්න නමයි." හෝමස් කීය. "ඒ වුණත් අපට අනෙක් සියයට දහය ගැන නොසලකා ඉන්න බෑ. මෙතන ඉන්න කොට අපට වැඩපොළට ඇතුළුවෙන මෝය කට පෙනෙනවා. ඒත් ඔවුනට අපට පෙනෙන්නෙ නෑ."

අපි මදවේලාවක් කතාබහ කරමින් කල් ගතකළෙමු. යළිත් දුරේක්ෂය අතට ගත් හෝමස් පරීක්ෂාවෙන් සිටියේය.

"මට පෙනෙන්නෙ ලේන්සුවක් වකන) සංඥාවක්ද අර ඇත?" හෝමස් ඇසීය.

"ඔව්. ඒ ඔබේ ඔත්තුකාර කොල්ලා. මට ඔහුව හොඳට පෙනෙනවා" ජෝන්ස් පිළිතුරු දුන්නේය.

"මිය එන්නෙ මාරෝරාව වෙතිල්ලක් වුණේ. අපි යමු සම්පූර්ණ වේගයෙන්." හෝමස්ට කැගැසිණ. "අර කුහ එළිය දල්වෙන බෝට්ටුව පස්සෙන්. ඉක්මන් කරන්න. දෙසියම්පා ෭ං මගෙ බේරිලා පැන ගත්තොත් මගේ ආත්මයට නං කිසිම සමාවක් නෑ. අපට නොපෙනී බෝට්ටු තොටුපොළෙන් ගතට සෙන්දුවුණු මාරෝරාව, කුඩා යාත්‍රා කිහිපයක් අතරින් රිංගා ගොස් ඊතලයක් මෙන් ඉදිරියට ගමන් කළේය.

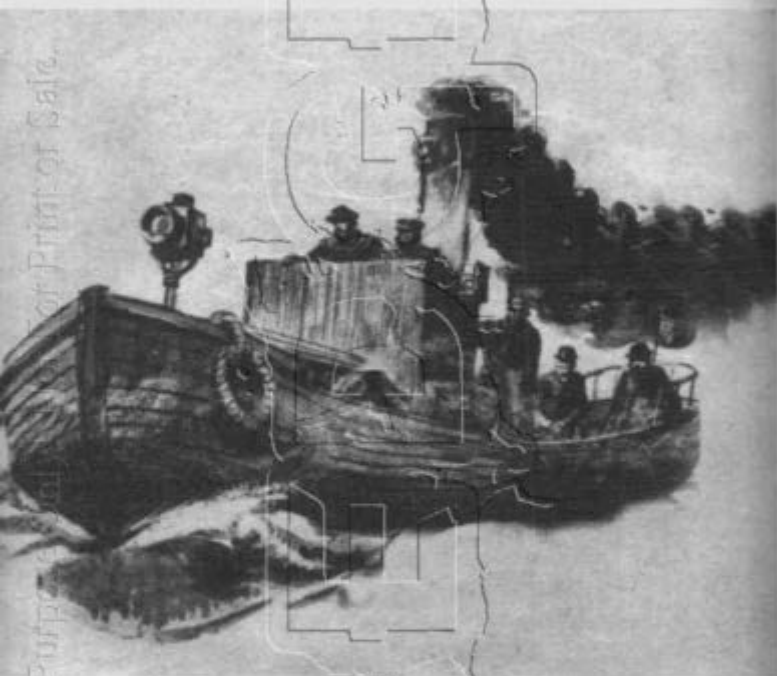
"හරි වේගයකින් යනවා. මෑ දන්නෙ නෑ අපට අල්ලාගන්න පුළුවං වේවිද කියල" ඇතල්නි ජෝන්ස් කීය.

"ඔවුන් අල්ලාගත යුතුමයි. පුළුවන් සම්පූර්ණ වේගයේ යොදන්න. මේ බෝට්ටුව ගිනිගෙන විනාශ වුණත් කමක් නෑ. වාෂ්ප එංජිමේ සම්පූර්ණ බලය යොදන්න." හෝමස් කැගැසුවේ දත්මිටි කමිනි.

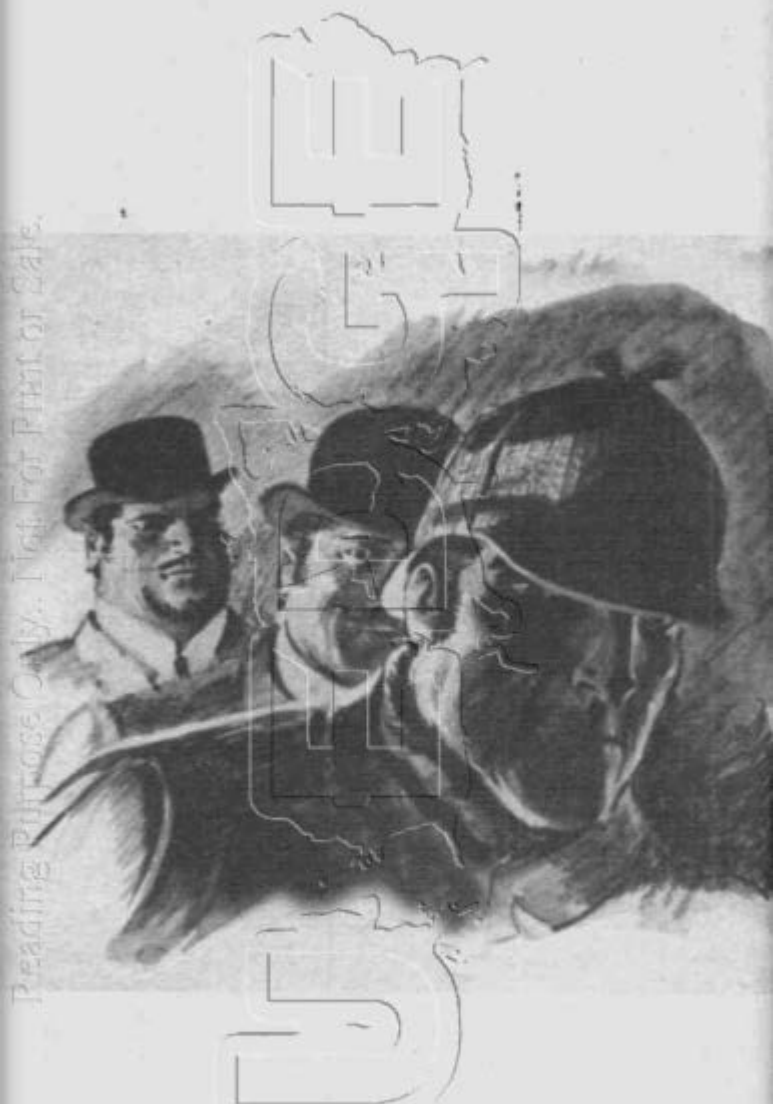
අපි සැහෙන ඵෙගයෙන් ඔවුන් ලුහුබැඳ ගියෙමු. මාරෝරාවේ පහත කුඩා තිත්ක් මෙන් දිස්විය.

"ඉක්මන් කරන්න, ඉක්මන්, ඉක්මන්" වාෂ්ප එන්ජිමට අඟුරු දමන්නන්ට හෝමස් කැගැසීය.

"දන් නම් අපි ළං වෙනව වගෙයි" ජෝන්ස් කීය.

"ගහ පහළට තියෙන බෝට්ටු අලුත් වැඩියා කරන
හැම කැනකටම ගියා"

"බෝට්ටුව ගිනිගෙන විනාශවුණත් කමක් නෑ
චාප්ලාන් උදේම සම්පූර්ණ බලය යොදන්න.

"ඔව් ඔව්, ඖරෝරාවට ළං වෙනවා. තව මිනිත්තු කිහිපයකින් අල්ලගන්න පුළුවනි." මම කීවෙමි.

මේ මොහොතේ අපේ බලාපොරොත්තු සුනු විසුනු කරමින් ඉතා අවාසනාවන්ත දෙයක් සිදුවිය. එකට ගැට ගසා තිබූ බඩු පැටවූ පාරු තුනක් ඇදගෙන ගිය බෝට්ටුවක් ගඟ හරහා ගමන් ගත්තේය. එයින් අපේ ගමන්මග සම්පූර්ණයෙන්ම අවහිර විය. අපේ බෝට්ටුව එම යාත්‍රා හා ගැටීම වළක්වා ගැනීමට බලවත් උත්සාහයක් දැරීමට සිදුවිය. ඔවුන් මගහැර අප යළිත් ගමන් අරඹූදී "ඖරෝරාව" තවත් යාර දෙසියයක් පමණ ඉදිරියට ගියේය.

මෙවර ඖරෝරාවට ළංවීමට අපට සෑහෙන වේලාවක් ගතවිය. ජෝන්ස්, යාත්‍රාවේ තිබූ අධිබලාති පරීක්ෂක ආලෝක ධාරා ඖරෝරාව දෙසට දොමුකළේය. බෝට්ටුවේ පිටුපස කොටසේ එක් පුද්ගලයෙක් වාඩිවී සිටියේය. කළු පැහැති පෙට්ටියක් වැනි යමක් ඔහු දෙපයින් හිරකරගෙන සිටියේය. ඔහු අසල බිම වැහිරී තිබූ විශාල දේහයේ සුනඛයකු ලෙස මට පෙනිණ. ස්මිත් බොයිලේරුවට අඟුරු දමමින් එහි ක්‍රියාකාරී අතර ඔහුගේ පුත්‍රයා සුක්කානම් හැසිරවූයේය.

අප ආවේ ඔවුන් ලුහුබදීමින් දැඩි මුලදී ඔවුන්ගේ සිතේ සැකයක් තිබෙන්නට ඇතුළුවා නිසැකය. අනෙක් යාත්‍රා මගහරිමින්, හැකි සම්පූර්ණ වේගයෙන් අප ගමන් ගත් ආකාරය අනුව දැන් සියල්ල තේරුම් ගෙන ඇති බැව් පැහැදිලිය. අධියෙන් අධිය අපි ඔවුන්ගේ යාත්‍රාවට ළංවීමු.

අප ඔවුන්ගේ බෝට්ටුවට අඩි එකසිය පනහක් පමණ ළංවූ පසු, එය නවත්වන මෙන් ජෝන්ස් ශබ්ද නගා කැගැසුවේය. බෝට්ටුව පිටුපස වාඩි වී සිටි පුද්ගලයා කැහිට ඔහුගේ මීට මෙළවූ දැත් පෙන්වා අපට ශාප කරන්නට පටන්ගත්තේය. ඔහුගේ කලවේ සිට පහළට තිබුණේ ලී බොරු කකුලක් බව මට දකගන්නට ලැබිණ.

ඔහු ශාපකරමින් කෝපයෙන් කැගසෙද්දී මෙතෙක් වේලා බිම වැටී හුන් සත්ත්ව රුවේ යම් සෙලවීමක් දුටුවෙමි. එය එක්වරම නැගී සිටියේ මා මෙතෙක් දක තිබූ කුඩාම මනුෂ්‍ය රූපය බවට පත්වෙමිනි. මේ ව්‍යාධාරියා දුටු විගසම හෝමස් ඔහුගේ විවෝල්වරය අතට ගත්තේය. අපිද ආශ්‍රිත ගෙන සුදනම් වීමු.

අඩියක් පමණ දිග බටයක් දෙතොල් අතර තබාගත් උතු.....

ඉතාම විකෘති හැඩයක් ගත් තිසක් සමග, පැහැයෙන් කාල වර්ණ වූ ඔහුට තිබුණේ මහා හයංකර පෙනුමකි. කුඩා දෑස් අප වෙතට යොමු කොට, කළු සනකම තොල් විදහා අප දෙස විරිත්තාගෙන සිටියදී උගේ රෝද තිරිසන් ස්වභාවය ඔතාව පිළිබිඹු විය.

"උඹ යන්නමින් වත් හෙලවුණොත් වහාම වෙඩි තියන්න"

හෝමස් අණ දුන්නේය.

එම බෝට්ටුවට අඩි තිහක් පමණ දුරකට අප සමීප වෙද්දී ප්‍රබල ආලෝක ධාරාවලින් සතුරන්ගේ ඉරියව් අපට පැහැදිලිවම දිස්විය.

ලී කකුල් කාරයා දිගින් දිගටම අපට ශාප කළේය. ඔහුගේ අමනුෂ්‍ය මිත්‍රයා, අප දෙස බලාගෙන කහ පැහැති දත් විලිස්සාගත් ගමන්ම සිටියේය. අප බලා සිටියදීම පහතින් ඇදගත් අඩියක් පමණ දිග බටයක් වැනි දෙයක්, දෙතොල් අතර තබාගත් උඹ, අප දෙසට එල්ල කොට එය පිහිටුව සුදනම් විය. අප දෙදෙනාගේම පිස්තෝල එකවර ක්‍රියාත්මක විය. වනවාරියා දෑත් ඉහළට ඔසවාගෙන විලාප නඩක් නගද්දී බෝට්ටුවෙන් පෙරළී ගතව ඇද වැටිණ. එක් වරම සුක්කානම් වෙත පැන්න ලී කකුල් කාරයා වේගයෙන් එය එක් පසෙකට ඇද්දේය. බෝට්ටුව එක්වරම දකුණු දෙසට ගමන් කළේ වියළි වේගයෙනි. තව මොහොතින් අප අපේ බෝට්ටුව හා ගැටීමට ඉඩ තිබිණ. එක්වරම තවත්වා ගැනීමට නොහැකිව ඉදිරියට ගිය පොලිස් බෝට්ටුව හරවා ගෙන ආපසු එද්දී "ඔෆරෝරා" ගං ඉවුරට ළං වී තිබිණ. වැලි සහ මඩ සහිත නොගැඹුරු දියේ මද දුරක් බෝට්ටුව ඉහළට ඇදුණේ ඔහු හඩක් නංවමිනි. ඉන්පසු එහි ගමන අවසන් විය.

ඒ ප්‍රදේශයේ ගඟ දෙපස පිහිටියේ මඩවතුරු සහිත බිමකි. ලී කකුල් කාරයා බෝට්ටුවෙන් පැන අසුට අසුනොව් පලායාමට උත්සාහ කළේය. එහෙත් ඔහුගේ ලී කකුල් එක්වරම මඩේ එරිණි. කකුල එළියට ඇද ගැනීමට ඔහු වෙර දූරිය. එහෙත් එයින් සිදුවූයේ ලී කකුල තවත් මඩ තුළට ගිලා බැස ඔහු කලව දක්වාම මඩේ එරිමයි. එක් පියවරක් වත් ඉදිරියට හෝ පසුපසට ගැනීමට ඔහුට නොහැකි විය. පරාජයෙන් වියරු වැටුණු ඔහු කෝපයෙන් බැගසමින් ශාප කරද්දී අපි බෝට්ටුව ඒ දෙසට ළං කළෙමු.

ඔහු එළියට ඇද ගැනීම අප සිතූ තරම් පහසු වූයේ නැත. ඔහුගේ කිහිලි වටා යැවූ කබය තොණ්ඩුවක් වන සේ ගැටගසා, බියකරු

අප දෙදෙනාගේම පිස්තෝල එකවර ක්‍රියාත්මක විය.

මාරුවකු ගොඩට අදින්නාක් මෙන් කඩ ඇදීමට පොලිස් හටයන්ට සිදුවිය. ස්මිත් හා ඔහුගේ පුතා පොලිස් අණට කීකරු වී අපේ බෝට්ටුවට නැගුණහ. ඔාරෝරාව අපේ බෝට්ටුවට අමුණා ගන්නා ලදී.

ඉන්දියාවේ නිෂ්පාදනයක් යයි කිව හැකි වාත්තුකර සාදන ලද යකඩ පෙට්ටියක් ඔරොණාවේ තිබී අපට හමුවිය. පොල්ටෝ පටුලේ අවාසනාවන්ත නිදන් පෙට්ටිය මෙය විය යුතුය. එහි යතුරු දක්නට නොතිබිණ. බරෙන් වැඩි වූ එය ප්‍රවේශමෙන් අපේ බෝට්ටුවට පටවා ගෙන ආපසු ගමන ඇරඹිමු.

ගඟ ඉහළට යාත්‍රා කරද්දී ප්‍රබල ආලෝක ධාරාවලින් පරීක්ෂා කර බැලුවත්, අන්දමත් දූපත්වාසියාගේ සලකුණක්වත් දක්නට නොවීය. තේම්ස් නදියේ කොහේදෝ හෝ තැනක ගඟ පත්ලේ, එංගලන්තයට ස්වාරය කළ මේ නිව්ට්ටුවාගේ ඇටකටු තැන්පත් වන්නට ඇත.

"මේ බලන්න. අපි යන්නම් බේරිලා තියෙන්නේ." හෝම්ස් කීය. "අපි වෙඩි තියනවාත් එක්කම ට්‍රා විද්ද වීෂ කටුව අප අතරිං පියාබලා ගිහිං පිටිපස ලැල්ලේ ඇමිණිලා" අප සිරි ස්ථානයට පිටුපසින් බෝට්ටු රාමුවේ ඇමිණි තිබුණු වීෂ කටුව හෝම්ස් පෙන්වා දුන්නේය.

Reading Purpose Only

"මොල්ටෝ" පවුලේ අවාසනාවන්ත නිදන් පෙට්ටිය

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

අග්‍රාවේ මහා නිධානය

අපේ සිරකරුවා දැනේ විල්ගේ සහිතව හිස පහත් කරගෙන වාඩිවී සිටියේය. ඔහුගේ වයස අවුරුදු පනහක් පමණ වන්නට ඇත. දුඹුරු පැහැති රැළි වැටුණු මුහුණෙන් පිළිබිඹු වූයේ, ඔහු බොහෝ කාලයක් අවිච්චි පිළිස්සෙමින් කටුක ජීවිතයක් ගෙවා ඇති බවයි. ස්මෝල් විරූපි පුද්ගලයෙකු නොවීය. එහෙත් ඝන ඇඟිබැම හා ඉදිරියට නෙරා ආ නිකට, ඔහු කෝපයට පත්වුවොත් බොහෝ දුරුණු විය හැකි බව කියාපෑවේය. ස්මෝල් මා දෙස බැලූවේ හාස්‍යය පිරි බැල්මක් යයි මට සිතිණි.

"ඉතින් ජොනතන් ස්මෝල්, මට කණගාටුයි මේ තත්ත්වයට අපට පත්වෙන්න සිදුවුණු එකට" හෝමස් කීවේ සුරුවිටුවක් දල්වාගනිමිනි.

"මටත් ඒ වගේම කණගාටුයි මහත්මයා." ස්මෝල් කීය. "මං විශ්වාස කරනවා මේ වැඩෙන් මට එල්ලුම් ගස් යන්න වෙන එකක් නෑ කියලා. මං ෂොල්ටෝ මහත්තයට විරුද්ධව අතක් ඉස්සුවේ නෑ. මං බයිබලයේ අත තියල දිවුරන්නම් මහත්මයා. අර යක්ෂයා වොංගා තමයි ඒ අපරාධෙ කළේ. උෟ එගේ ලේ නෑයෙක් මැරුව වගේ මගේ හිතට වේදනාවක් ඇතිවුණා. මං උෟට අතේ තිබුණු කමෙන් කැලුවා. ඒත් එතකොට ඔක්කොම සිදුවෙලා ඉවරයි, මට ආයෙත් හරිගස්සන්න බැරි විදියට" ස්මෝල් පිළිතුරු දුන්නේය.

"බොන්න සුරුවිටුවක්." හෝමස් කීය. "ඔබ සිතලෙන් වෙවුලනව නේද. වැඩිය හොඳයි ඔබත් ටි පොඩ්ඩක් බිල හිටින්න. ඒක නෙමෙයි. ඒ වගේ පුංචි දුර්වල මිනිසෙක්, ඔබ උඩට නගින තුරු ෂොල්ටෝව යවත් කරගෙන ඉදිවී කියල හිතුවේ ඇයි?"

"මහත්මයා ඔකකොම බලාගෙන හිටිය වගේ විස්තර දන්නවනෙ." ස්මෝල් කීවේ සුරුවිටුවක් දල්වා ගනිමිනි. "ඇත්තම කියනව නං මං හිතුවේ නැහැ ෂොල්ටෝ ඔය වෙලාවේ කාමරේ

ඉදිරි කියල. ඔහුගේ දින වරියාව මම හොඳින් දැනගෙන හිටියා. ඒ වෙලාවට ඔහු සාමාන්‍යයෙන් රැකුමට පහළ තට්ටුවට යනවා. වෙච්ච දේ කිසිම දෙයක් මං හංගන්නෙ නෑ මහත්මයා. මං ඇත්තම කියන්නම්. මේ ෂොල්ටෝ මහත්තය එක්ක මගේ කිසිම අමනාපයක් තිබුණෙ නෑහැ. ඒත් ඊයාගේ තාත්ත, නාකි මේජර් මට අනුමැතිය නම්? ඔව්, එහෙනම් එල්ලුම්ගස් ගියත් උච්ච පිහිපාරක් දෙන එක මට නම් මේ සුරුවිටුව උරන එක තරම් වත් අමාරු නෑ."

"ඔබව අත්අඩංගුවට අරං ඉන්නෙ ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් රහස් පොලීසියේ ඇතල්නි ජෝන්ස් මහත්මයා," හෝම්ස් කීය. "ඉස්සර වෙලා මගේ කාමරේට යමු. කියන්න කියෙන ඒවා ඔක්කොම එහේදි කියන්න. එහෙම කිව්මොත් ඒක ඔබට ප්‍රයෝජනයක් වෙන්නත් ඉඩ තියෙනවා. ඒ මොකද, මං හිතන්නෙ මට ඔප්පු කරන්න පුළුවන් වේවි, ඔබ කාමරය තුළට එනකොටත් විෂ ගර්ථ ගතවීමෙන් ෂොල්ටෝ මියගිහිත් අවසන් කියලා."

"ඒකම තමයි වෙලා තිබුණෙත් මහත්මයා," ස්මෝල් ඒ කීමට එකඟ විය. "මං ජනේලයෙන් කාමරයට ඇතුළු වෙද්දි ෂොල්ටෝ මං දිහා දත් විරිත්තාගෙන බලා හිටියා. ඇස්පිය නොහෙළා මං දිහා ඒ බලාගෙන හිටි හැටි දක්කම මං පුදුම විදියට තිගැස්සුණා. වොංගාව ඒ වෙලාවෙ මගේ අතට අනුමැතිය නං මං උච්ච බාගෙට මරණවා. ඒත් උච්ච මගෙං ඩේරිලා පැනගන්නා. ඒ වෙලාවෙ තමයි උගේ ගල් හැරමිටියයි, විෂකටු හැඟිලියයි අමතක වෙලා දල ගියේ. ඒ බව මට වොංගා කිව්මොත් පස්සේ. අපිව හොයාගන්න ඒවත් ඔබට උපකාරී වෙන්න ඇති. ඒත් ඔබත් එක්ක මගේ තරහක් නෑ."

"ඒකත් හරි පුදුමාකාර දෙයක් මහත්මයා. රන්පටුම් ලක්ෂ පහකට සාධාරණ අයිතියක් තිබුණු මිනිසෙක්. මම, ජීවිතෙන් එක බාගයක් ගහකළේ අන්දමත් උපත්වල ගිනිකාස්ටක අවිවේ කළුගල් කඩමින්. දූ ඉතිං ජීවිතේ ඉතුරු බාගෙ ගෙවන්න වෙන්නේ ඩාරිමුවර් හිරගෙදරට වෙලා කාණු භාරමින්. ආවිමෙට් කියන වෙළෙන්ද මට මුලින්ම හම්බවෙන්න ඇත්තෙ මහ නරක දවසක වෙන්න ඇති. ඒ මිනිහ නිසා තමයි මං අග්‍රා නිධානයට සම්බන්ධ වුණේ. ඒ නිධානය අයිති කරගන්න උත්සාහ කළ හැමෝටම ලැබුණේ එකම දෙයයි. ඒ අවාසනාව හා මරණය, මටත් දත් ජීවිතාන්තය දක්වා හිමිවෙන්න වහල් භාවය."

මේ වෙලාවේදී ඇතුළතින් ජෝන්ස්, අප කතා බහේ යෙදී සිටි කැබින් කාමරයට ඇතුළුවිය.

"සුභද්‍ර හමුවීමක් වගෙයි හෝමිස් මහත්මයා." ජෝන්ස් කීය. "මං හිතන්නේ මටත් ටිකක් ඇඟ රත්කරගන්නට වරදක් නෑ. අප එකිනෙකාට ශ්‍රවණ පතාගන්න ඕන, වැඩේ සාර්ථකව අවසන් කිරීම ගැන. ඔං අනෙක් එකාට පණවිටින් අල්ල ගන්න බැරි උණානේ"

"මං දනගෙන හිටියේ නෑ මාරෝරාව මේ තරං වේගවත් යාත්‍රාවක් බව" හෝමිස් කීය.

"ස්මිත් කියනවා මේ ගමේ යන යාත්‍රාවලින් වේගවත්ම යාත්‍රා කීපයෙන් එකක් මාරෝරායු." ජෝන්ස් කීය. "ඔහුට තව එක මිනිසෙක් හිටිය නම් එන්ජින් කාමරේ වැඩට උදව් වෙන්න, අපට කවදවත් එයාල අල්ලගන්න හම්බවෙන්නේ නැහැ. මිනිහ දිවුරනව නෝවුඩ් මිනීමැරුම ගැන කිසිදෙයක් එයා දන හිටියේ නෑ කියල"

"ඇත්තෙන්ම ඔව්." ස්මෝල් කීය. "මං ඔවුන්ට එක වචනයක් කිව්වේ නෑ, සිදුවූ දේවල් ගැන. එයාගේ යාත්‍රාව මං තෝරගත්තේ මාරෝරාව පියාඹන්නවා වගේ වේගයෙන් ගමන් කරන එකක් බව අහන්න ලැබුණු නිසයි. ඔම ඔහුට හොඳට ගෙව්වා. මං බලාපොරොත්තු වුණා ග්‍රේඩ්ස් එන්ජිවලදී බ්‍රසිලය බලා පිටත්වෙන එස්මෙරල්ඩා නෞකාවට නගින්න. ඒක හරි ගියා නම් තවත් ලොකු තැන්ගක් දෙන්නයි හිටියේ"

"ඔහු වරදක් කරල නැත්නම් පස්සේ නිදහස් කරමු." පොලිස් නිලධරයා කීය. "අපි කුඩා ටික වේලාවකින් වොක්ස්හෝල් පාලමට ළඟාවෙමු. වොට්සන් මහත්මයා, එතැනට ඔබට පුළුවනි නිධන් පෙට්ටියක් අරං අර යන්න කියන්නව කිව්ව ගමන ගිහිං එන්න. ඒ වැඩේට ඉඩදීල මං අනවශ්‍ය බරක් තුමයි. මගේ ඔලුවට ගන්නේ. ඒ උණත් මොනව කරන්නද? මං කලින් පොරොන්දු වුණානේ. කොහොම වුණත් ඔබ සමගම පොලිස් පරීක්ෂකවරයෙක් එවනවා. ඔබ කුලීරියකින් හේද යන්නේ?"

"ඔව්"

"මේකට යතුරක් නැති එක පාඩුවක්. ඒ හින්දා අපි ඇතුළේ තිබෙන බඩුවල ලේඛනයක් සෑදිය යුතුයි. දං ඉතිං මේක කඩන්නයි වෙන්නේ. කෝ මිනිහො මේඔක යතුර? ඇතුළතින් ජෝන්ස් ඇසීය.

"තේමස් ගමේ පතුලේ"

"හම්ම, මේ වැඩේට තවත් කාරදර වෙන්න බෑ. පොලිස් නිලධාරියා කීවේ උඩඟු ස්වරයකින්. වෙච්ච මහත්සිය මදද. මේක බොහෝම පරෙස්සම් කරගත යුතු බව ඔබට අමුතුවෙන් කියන්න ඕන නැහැනෙ වොට්සන් මහත්මයා. ඔබ ආපහු එතකොට පෙට්ටිය බේකර් විදියෙ ගෙදරට අරං එන්න. අප එහි ඉන්නවා"

වොක්ස්හෝල් පාලම අසලදී අපි බෝට්ටුවෙන් බැස්සෙමු. යකඩපෙට්ටිය ද රැගෙන කුලීරියකින් සිසිල් ගොරෙස්ටර් මහත්මියගේ නිවස වෙත ගියෙමු.

ඇය බැහැරක ගොස් සිටියත් මෝස්ටන් මෙනෙවිය ගෙදර සිටින බව සේවකයා පැවසීය. පොලිස් නිලධාරියා කුලීරියේ රැදී සිටියදී මම යකඩපෙට්ටිය ද ඔසවා ගෙන විසිත්ත කාමරයට ගියෙමි.

සුව පහසු අසුනක වැහිරී සිටි මගේ අඩි ශබ්දය ඇසි නිගැස්සි නැගී සිටියාය. හදිසියේම මා දකිමෙන් පුදුමයටත් සතුටටත් පත්වූ ඇගේ මුහුණ රතු විය.

"මට ඇහුණ කුලීරියක් එන ශබ්දය මං හිතුව ගොරෙස්ටර් මහත්මිය ඉක්මනට ආපහු එනව කියලා. ඉතිං මොනවද මට ගෙනාව ආරංචි?"

"ඔන්න මම ගෙනාවෙ ආරංචිවලට වඩා හොඳ දෙයක්" මම යකඩ පෙට්ටිය මේසය උඩ තැබුවෙමි.

"එහෙනං මේකද මේ ඩස්තුව." ඇය යකඩ පෙට්ටිය දෙස බලමින් ඇසුවාය.

"ඔව් මේක තමයි අග්‍රාචේ මහා නිධානය." මම කීවෙමි. "මේකෙන් භාගයක් අයිති ඔබට. භාගයක් අයිති තැඩියස් ඡොල්ටෝට. ඔබට මේකෙන් පවුම් ලක්ෂ ගණනක් අයිතිවේවි. එතකොට ඔබට වඩා පොහොසත් කුරුණ නෝනල එංගලන්තෙ හිටියොත් ඒ බොහොම විකයි."

"ඒක මට ලැබුණ නම් ඒ ගැන මං ඔබට ණයගැහිසි."

"නෑ නෑ මට නෙමෙයි. මගේ මිත්‍ර ෂර්ලොක් හෝම්ස්ට. තව පොඩ්ඩෙන්"

"ඉතිං මෙහෙං වාඩ්වෙලා මට ඔක්කොම කරාව කියන්න වොට්සන් මහත්මයා"

සිදුවූ සියල්ල මම ඇද්ට කෙටියෙන් පැවසිමි. විෂකටුවලින් අප දිවිගලවාගත් හැටි ඇසූ ඇය ක්ලාන්ත නොවී බේරුණේ යන්නමිනි.

"කොයි තරු අලංකාර පෙට්ටියක්ද?
ඉන්ද්‍රියාවේ හඳු පු එකක් වෙන්න ඇති"

"මගේ මිත්‍රයෝ මොන තරං හයානක අනතුරකටද මං දල තියෙන්නෙ" ඇය කීවාය.

"දං ඒව ඔක්කොම ඉවරයි." මම කීවෙමි. "දැන් නිධානය ඔබ ළඟ, ඔබ මේක අනික් කාටත් ඉස්සර වෙලා දකින්න ආසා වේවි කියල මං අරං ආවෙ, විශේෂ අවසරයක් අරගෙනයි."

"කොයි තරං අලංකාර පෙට්ටියක්ද? ඉන්දියාවෙ හදපු එකක් වෙන්න ඇති?"

"ඔව්, බරණැස් නගරයේ ලෝහ කර්මාන්ත කරුවන්ගේ වැඩක්"

"හරි බරයි. පෙට්ටියම වටිනව ඇති සැහෙන ගණනක්. කෝ මේකෙ යතුර?" ඇය ඇසුවාය.

"ස්මෝල් ඒක ගඟට විසිකරලා. ගිනි උදුනේ ගිනි අගුරු අල්ලන යකඩ අඩුව පොඩ්ඩක් දෙන්න"

බුද්ධ රූපයක ආකාරයට සනකම් ලෝහ පට්ටමක් පෙට්ටිය මුදුනේ සවිකොට තිබිණ. එහි යට පැත්තට යකඩ අඩුව දමා වේගයෙන් ලිවර කළෙමි. මහ හඩක් නංවමින් පෙට්ටියේ පියන විවෘත විය. වෙවුලන් දැකින් පෙට්ටි පියන සම්පූර්ණයෙන්ම විවෘත කොට ඇතුළට තෙත් යොමු කළෙමු. අපි දෙදෙනාම ඉමහත් පුදුමයෙන් තුෂ්නිමිතුන වූයෙමු. අපට්ටිය තුළ කිසිම දෙයක් නොතිබිණ! පෙට්ටිය බරට තිබි ඇත්තේ එහි සනකම් ලෝහ තහඩුව නිසයි.

"නිධානය නැතිවෙලා" මෝස්ටන් මෙනෙවිය ශාන්තව පැවසුවාය.

"දෙවියන්ට ස්තූති වේවා" මගේ කටින් එක්වරම පිටවිය.

"ඒ ඇයි?" ඇය ඇසුවේ පුදුමයෙන් එහෙත් සිනාසෙමිනි.

"ඒ මොකද දන්නවද. දං ඉතිං ඔයාලො අත ගන්න මට බාධාවක් නෑ. මං ඔබට ආදරය කරනවා මේරි. මේ නිධානය නිසා මගේ ආදරය ගැන ඔබට කියන්න විදියක් නැතුවයි හිටියෙ. ඒක නැතිවෙව්ව එකෙන් මං දිනුවා. ඒකයි දෙවියන්ට ස්තූති කළේ"

"එහෙනම් මටත් කියන්න තියෙන්නෙ දෙවියන්ට ස්තූති වේවා කියල" ඇය සිහින් හඬින් පැවසුවාය. කාට නිධානයක් අහිමි වූවත් එද රාත්‍රි මට නම් නිධානයක් පහළ විය.

"ඒ නිධානයේ අයිතිකාරයා මම"

ජොනතන් ස්මෝල් ගේ විස්මයජනක කථාන්තරය

"අපට ලබාගන්න තිබුණු විශේෂ අමතර තැන්ගත්, දං ඉතිං ලැබෙන්නෙ නෑ" මා එතතුරු නොඉවසිල්ලෙන් බලා සිටි පොලිස් නිලධරයා, යකඩ පෙට්ටිය හිස් බව දුටු විට පැවසුවේ මහත් කණස්සල්ලෙනි. "හොරකමක, නැතිවෙව්ව බඩුත් හොයා තේතොත් තමයි තැන්ග ලැබෙන්නෙ"

"තැඩියස් ෂොල්ටෝ ලොකු පොහොසතෙක්. රජයෙන් නොදන්නත් ඔහු දේව් තැන්ගත්" මම කිවෙමි.

බෙකර් විදියේ දී කථාවලට කන්දෙමින් හෝම්ස් ඉදිරියේ සුළුපහසු අසුනකට වී සිටි ජොනතන් ස්මෝල්, මහහඬින් සිතාසෙන්නට පටන්ගත්තේය.

"මේක තමුසෙගෙ වැඩක් ස්මෝල් ඇතල්නි ජෝන්ස් කීවේ කෝපයෙනි.

"මව්. මං ඒක හැංගුවා. ඔහෙලා කාටවත් හොයාගන්න බැරි තැනක." ඔහු හඬනගා පැවසුවේ ජයග්‍රාහී විලාසයෙනි.

"ඒ නිධානයේ අයිතිකාරයා මම." ස්මෝල් කීය. "ඒක මට අයිති වෙන්නෙ නැතිනං වෙන කාටවත් අයිති කරගන්න මම ඉඩ තියන්නෙ නෑ. අන්දමත් දුපත්වල හිර කඳවුරේ ඉඳපු අතික් හිරකාරයෝ තුන්දෙනාටත් මටත් පමණයි මේ නිධානය අයිති. උන් තුන්දෙනාටවත් මටවත් ඒක අයිති. කරගන්න කවදවත් ඉඩක් නොලැබෙන බව මම දනගත්තා. මේ දෙය කළේ මා ගැන පමණක් හිතලා තෙමෙයි. ඔවුන් තුන්දෙනාත් වෙනුවෙන්. අපි හතරදෙනාගේ රහස් සලකුණේ සම්මුතිය එහෙමයි. ෂොල්ටෝගේ හරි, මෝස්ටන්ගේ හරි පරපුරේ එකෙකුටවත් මේ වස්තුව අයිති වෙනවට වැඩිය, ඒක තේම්ස් ගගේ පතුලට යන එකට මං කැමතියි. ඔබට ඕනෙ නම් ඒක හොයාගන්න. පෙට්ටියේ යතුර, වොංගාගේ මළකඳ, රන්පවුම් ලක්ෂ්මණන්ගේ වටිනා මුතුමැණික් ඔක්කොම එක හරියක ඇති."

"ස්මෝල්. උඹ අපිව දවට්ටන්නයි හදන්නෙ." ජෝන්ස් කීය. "චස්තුව විසිකරනව නං උඹට ඒක පෙට්ටිය පිටින්ම විසිකරන්න තිබුණා. ඒක වඩා පහසුයි නේ?"

"ඔව් විසිකරන්නත් හරිම පහසුයි." ස්මෝල් කීය. "ඔහෙලට ඒක හොයා ගන්නත් හරිම පහසුයි. මාව හොයාගෙන ඇවිල්ල මාව අල්ල ගන්න සමර්ප වුණු පුද්ගලයෙට, ගහේ පතුළෙ තියෙන යකඩ පෙට්ටිය හොයාගන්න අමාරු වෙන්නෙ නෑ. ඒ නිසා ඒවා ගහේ හැතැක්ම පහසු දුර ප්‍රමාණයක් තැනින් තැන ඇති. එතකොට හොයන එක එව්වර ලේසි වෙන්නෙ නෑ. ඒව මම ගහට දම්මේ බොහොම හිතේ අමාරුවෙන්. දූං ඒ ගැන හිතලා වැඩක් නෑ. ඉතිරිණු කීරට අඩා පලක් නැති බව මම තේරුම් අරගෙන තියෙන්නේ"

"මේක මහ බරපතල වැරද්දක් ස්මෝල්." ජෝන්ස් කීය. "තමුසේ මේ විදියට අපට අවහිර කරන්නෙ නැතුව, අපට උදව් කළා නම්, නඩුවෙදි තමුසෙට සාධාරණයක් ඉටුවෙන්න තිබුණා."

"සාධාරණයක්? ඒක යකාගෙ සාධාරණයක්! කාටද මේ චස්තුව අයිති අපට මිසක්? මහන්සි වෙලා ඒක හම්බකර ගනිපු අයට නැතුව ඒක අනික් කෙනෙකුට දෙන එකේ තියෙන සාධාරණත්වය මොකක්ද?" ස්මෝල් කීය.

"මං කොහොමද මේ චස්තුව හම්බකර ගන්නෙ? අවුරුදු විස්සක් අත්දමන් දුපත්වල එළිමහන් හිරකදවුරේ දහදුක් විඳලා. අපි ජීවත්වුණු මඩවගුරේ උණ රෝගය කියන එක අවුරුද්දෙ හැමදම. නිකං උණ නෙමෙයි, ගැහෙන උණ, මැලේටියාව, මදුරුවො රැ එළිවෙනකං. තරකාදි වගේ අපිරිසිදු හිරගෙවල්වල අපි ජීවත්වුණේ අත්වල මාංවු, දෙපයේ චිලංගුපිටින්. කාලකණණ ඉන්ද්‍රියන් නිලධරයන් සුදු හිරකාරයෙක් දුක්කම් හිතේ හැටියට අතේ හිරි ඇරගත්තා. මම අග්‍රා නිධානය හම්බකරගත්තෙ එහෙමයි. මං හිරේට වෙලා දහදුක් විදිද්දි තවත් කාට හරි ඒකෙන් සැප විදින්න සලස්වන්නද ඔහෙලා මට කියන්නෙ? ඊට වඩා මං කැමතියි දහ පාරක් එල්ලුම්ගස් යන්න. නැත්නම් වොංගාගෙ විස කටුවක් ඇනගෙන මැරෙන්න."

ස්මෝල්ගේ කටින් වවන පිටවූයේ වේගයෙන් ගලා යන ජල ප්‍රවාහයක් පරිද්දෙනි. සිතේ සිරකරගෙන සිටි වේදනාව එසේ ගලා ආවේය. ඔහුගේ සිතේ කැකැරෙමින් තිබූ වෛරය ද එයින් මම

දුටුවේම්. ඔහු නිදහස් වූ බව අසා මේජර් ෂොල්ටෝ අප්‍රමාණ හයට පත්වීම් පුද්ගලයක් නොවේ.

"අපි මේ සිද්ධියේ අගත් මූලක් නොදන්නා බව ඔබට අමතක වෙලා ස්මෝල්." හෝම්ස් පැවසීය. "ඔබ කථාව මූල ඉඳලම අපට කියන්න. අපි බලමු ඔබට අසාධාරණයක් වෙලා නම් ඒ කොතනකද කියලා."

"ඔව් මහත්මියයා. මගේ දැනට මේ යකඩ වළලු දෙක දැමීම ගැන ස්තූති කළ යුත්තේ ඔබතුමාටයි. ඒ වුණත් මූල ඉඳලම ඔබ මට බොහොම කාරුණික වුණා. මගේ කථාව අනන්ත කැමති නම් මම ඒක කියන්නම්. ඒකෙ හැම වචනයක්ම ඇත්ත. බීම ටිකක් එක්ක විදුරුව මේ හරියෙන් තියන්න මහත්මියයා. මගේ උගුර, තොලකට වේලෙනකොට පොඩ්ඩක් තෙමා ගන්නම්.

මගේ උපන්ගම වූස්ට්ෂයර් ප්‍රාන්තයේ ශර්ෂේ නගරය කිට්ටුව. ඔබ හොයල බැලුවොත් ස්මෝල් කියන වාසගම තියෙන පවුල් රාශියක් තවමත් ඒ පැත්තෙ ජීවත්වෙත බව අහන්න ලැබේවි. ඔවුන් කවුරුත් හොඳින් ආගම ධර්මය අදහන, වැදගත් විදියට ජීවත්වෙන, ගොවියෝ. හැබැයි මම නංගකළේ සෙල්ලක්කාර ජීවිතයක්. මට අවුරුදු දහඅට ලබද්දි ගමේ ගැහැනු-දමයෙක් එක්ක ප්‍රශ්නයක් ඇතිකර ගත්තා. මට ගමේ ඉන්න බැරි තත්ත්වයක් උදවුණා. ඒ ප්‍රශ්නයෙන් ගැළවෙන්න මට තිබුණු එකම ක්‍රමය යුද්ධ හමුදාවට බැඳිල රටෙන් පිටවීමයි. ඉතින් මම එංගලන්තයෙන් පිටත්වෙන්න සූදනමෙන් තිබුණු තුන්මැනි කෙන්ට් රෙජිමේන්තුවට බැඳිලා ඉන්දියාවට ආවා.

සොල්දාදුවෙක් ලෙස වැඩි කලක් රාජකාරි කරන්න දෙවයෙන් මට ඉඩක් ලැබුණෙ නෑ. මූලික පුහුණුව පමණක් වෙඩි තැබීම ඉගෙන ගත්ත දිනවල, මම ගංගා නම් ගඟේ නාන්න ගියා. එක දවසක් ගඟේ පිහිනද්දි මාව සිඹුලෙකුට අහුවුණා. මගේ දකුණු කකුලේ දණ හිසටත් ඉහළින් දත්වලට හිරකරගෙන, සිඹුලා ඒක හපලා කකුල කඩාගත්තෙ, වෛද්‍යවරයෙක් සැත්කම්කින් කකුල කපන ගානටයි. ලේ ගලා යාම හා වේදනාව නිසා ඇතිවුණු කම්පනයෙන් මාව එවේලෙම ගඟේ ගිලිල මියයන්න ඉඩ තිබුණා. නමුත් මගේ වාසනාවට අපේ හමුදාවේම ජ්‍යෙෂ්ඨ කළ සාපත් ජෝන් හෝල්ඩර් මේ වෙලාවෙ ගඟේ නාමින් හිටියෙ. ඔහු මාවත් අරගෙන ගොඩට

පිනුවා. මාස පහක් රෝහලේ ගතකරල එතනිං එළියට ආවේ මේ ලී කකුලක්. ඉතුරු වෙලා තිබුණු කිතුල් කොට්ට ගිරකරගෙන. කකුලක් නැති මගෙන් හමුදවට වැඩක් තිබුණේ නැහැ. ඉතින් මට ඒ රැකියාවත් අහිමි වුණා.

ඔබට හිතාගන්න පුළුවන් නේද මම මොන තරම් අවාසනාවන්තයෙක්ද කියලා අවුරුදු පිස්සක් වෙන්නත් කලින් මම අබ්බගාතයෙක් වුණා.

ඊක දවසක් ගතවෙද්දී මගේ රෙජිමේන්තු ප්‍රධානියාගේ උදව්වෙන් මට රැකියාවක් හොයාගන්න පුළුවන් වුණා. ඉන්ඩිගෝ වතුයායක් අයිති ඒබල් වයිට් මහත්මයා මට රස්සාවක් දුන්නා. මට කරන්න තිබුණේ ඉන්ඩිගෝ වගාවේ යෙදෙන කම්කරුවන්ගේ වැඩ පරීක්ෂා කිරීමයි. අස්වැසු පිළි ගිහිං ඒ කටයුත්ත කරන්න පුළුවන්කම තිබුණා. ඒකට සැහෙන වැටුපකුත් මට ලැබුණා.

අවාසනාව කියන එක දිගින් දිගටම මා පස්සෙන් එළවාගෙන ආවා. මගේ රැකියාව කරන්න පටන් අරගෙන ඒ හැටි කලක් ගතවුණේ නැ. මහා ඉන්දියන් කැරැල්ල පටන් ගත්තා. එංගලන්තයේ ඇත පිරිසර ගමක් වගේ බොහොම සාමකාමීව තිබුණු ඉන්දියාව එක රැයින් මහා යුද්ධ භූමියක් බවට පත්වුණා. අපායට හෙණ ගහන්න වගේ, වියරු වැටුණු කළු මිනිස්සු දෙලක්ෂයක් රට දෙවනත් කරන්න පටන්ගත්තා. මුළු රටම ලේ චිලක් බවට පත්වුණා. ඒ ගැන විස්තර ඔබ පොත්පත්වල කියවලා ඇති. මං දන්නේ මගේ ඇස් දෙකෙන් දකපු තරිදා විතරයි.

අපේ වැවිලි සමාගමේ වතු පිහිටා තිබුණේ ඉන්දියාවේ වයඹ දිග දේශ සීමාවත් එක්ක තිබෙන "මත්‍රා" කියන පළාතේ. හැමදම රට හතර පැත්තෙන්ම අපට අකිත්තු ලැබුණේ ගිනිජාලා. ඒ ගිනිජාලා ඔක්කොම ඉංග්‍රීසි ජාතිකයන්ගේ වතු බෙංගලා ගිනි කියපුවා. හැමදම දවල් කාලෙට යුරෝපීය ජාතිකයන් කුඩා කණ්ඩායම් පවුල් පිරිත් අපේ වත්ත පත්‍ර කරගෙන ගියා. ඔවුන් ගියේ අග්‍රා දෙසට. අග්‍රාවල තමයි කිට්ටුම හමුදා කඳවුර තිබුණේ.

අපේ ලොක්ක ඒබල් වයිට් කාගෙවත් කීමට ලෙහෙසියෙන් නැමෙන මිනිහෙක් නෙමෙයි. ඔහුගේ හිත වෙනස් කරන්න කාටවත් බැරිවුණා. ඔහු කිව්වේ මේ සිද්ධිය පටන්ගත්ත වගේම ඉක්මනින් ඉවරවෙයි. ගෙවල් දෙරවල් අත්හැරදල පැන දුවන්න

තරං දෙයක් සිද්ධ වෙලා නැතැ කියලයි. මුළු රටම ගිනි ගනිද්දී ඔහු ඉස්තෝල්ටුවේ වාඩිවෙලා සුරැට්ටුවක් පත්තුකරගෙන විස්කි විදුරුවක් තොල ගැවා මිසක් කලබල වුණේ නෑ.

ගණන් තැබීමේ කටයුතු ආරව වැඩ කළ ඩෝසන් සහ ඔහුගේ බිරිඳත්, මමත් ඒබල් වයිට් සමගම රැදී සිටියා. එක දවසක් අපේ වතුයායට අයත් තරමක් ඇත ගම්මානයක ඉන්ඩ්ගෝ වත්තක වැඩ පටික්ෂා කරන්න මා ගියා. ආපසු එද්දී අපේ වත්ත පහළ පදුරක් ළග මොකක්දෝ පොදියක් මම ඇතට දුටුවා. ළඟට ගියාමයි මම හඳුනාගත්තේ. ඒ ඩෝසන් මහත්මියගේ මළසිරුර. ඊට ටිකක් එතායින් ඩෝසන්ගේ මළසිරුරත් තිබුණා. ඔහුගේ අතේ උණ්ඩ අවසන් වූ රිච්මන්ඩ්වරයක්. ඔහුට පහර දෙන්න ඇවිත් ඩෝසන්ගෙන් වෙඩි කාපු කැරලිකාරයින් හතර දෙනෙකුගේ මළසිරුරුත් ඒ අවට තිබුණා. දුන් මොන පැත්තටද යන්නේ කිසිදු මම කල්පනා කළා. එතකොටයි මම දක්කේ ඒබල් වයිට් හේ බංගලාව දිනායින් ගිනි ජාලාවක් අහසට නගින හැටි. ටිකක් දුර එම දිනාවට ගිනිත් බලද්දී, බංගලාව ගිනි තියාපු රතුකඩා හැඳගත් කැරලි කාරයෝ ඒ වටා නටන හැටි මං දක්කා. උන් මා හිටි දෙසට වෙඩි තැබුවත් මම අස්වයා පිට නැගිලා හැකි වේගයෙන් ඇනල ගියා.

ඇදිරි වැටෙද්දී අග්‍රාවලට ළඟාවීමට මට හැකිවුණා. එතැනට ගියාමයි මට වැටහුණේ, එතනත් ඒ හැටි ආරක්ෂාවක් නැති බව. මුළු රටම ගල් පහරක් වැදිවිට මී වදයක් වගේ ඇවිස්සිලා. සුදු මිනිස්සු සිය ගණනකට සටන් කරන්න මෙලා තිබුණේ ස්වදේශික කැරලි කාරයෝ ලක්ෂ ගණනක් එක්ක. සුදු ජාතික ලිපිකරුවෝ, වෙළෙන්දෙ කවුරුත් එකතු වෙලා ස්වේච්ඡාවෙන් සටන් කළා. මමත් කණ්ඩායමකට බැඳුණා. නමුත්, වෙඩි බෙහෙත් ඉවර වෙද්දී අපට පහු බහින්න සිදුවුණා. හැම පැත්තෙන්ම අහන්න ලැබුණේ තරක ආරංචි. ඔබට සිතියමක් බැලුවොත් තේරේවි. අප හිටි තැනට හැතැක්ම සියක් පමණ නැගෙනහිරින් තමයි ලක්තව්. දකුණෙන් බාත්පූර්.

අග්‍රා නගරය ඉන්දියානු සංස්කෘතියේ වැදගත් ස්ථානයක්. එහි විශාල වශයෙන් අත්තවාදී අදහස් දරන අය හිටියා. විවිධ ආගම් ඇඳහු දරුණු මිනිස්සුන් කෙළවරක් නෑ. ඔය ජාතියේ දශලක්ෂ ගණනක් මිනිසුන් අතරේ, සුදු මිනිසුන් අතළොස්සකට හැංගෙන්න

තැනක් තිබුණේ නෑ. ඉතින් අපේ නායකයින් තීරණය කළා ආරක්ෂාව පතා අග්‍රා බලකොටුවට පැන ගන්න. මං දන්නේ නෑ මේ මහත්තුරු කවුරුවත් අග්‍රාවල පුරාණ බලකොටුව ගැන විස්තර අහල තියෙනවද කියලා. ඒක මහ පුද්ගලිකාර තැනක්. ප්‍රමාණයෙන් අතිවිශාලයි. මං හිතන්නේ අක්කර ගණනාවක බිම් පෙදෙසක් බලකොටුවෙන් වැහිලා. ඒකෙ තියෙනව පෞරාණික කොටසක්. තව තියෙනවා මෑත කාලෙක ගොඩනංවු තව්න කොටසක්. අපි ඔක්කොම - හමුද හටයො, ළමයින්, කාන්තාවන්, ලැබුම් ගත්තෙන්, ආහාර ද්‍රව්‍ය හා ආයුධ ගබඩා කරගත්තෙන් මේ තව්න කොටසෙයි. ඒ ඔක්කොටම ඉඩ ගියත් තවත් හුඟක් ඉඩ ඉතිරිවී තිබුණා. පෞරාණික කොටස, මහ පියාල ශාලාවලින්, වංගු සහිත පටු මාර්ග, තැනින් තැන පිහිටී, ගරා ඩැටුණු කාමර, ඉස්තෝප්පුවලින් පිරුණු එකක්. මේකට යන කෙනෙක් පහසුවෙන් අතරම වෙන්තත් පුළුවනි. ඒ නිසා කවුරුවත්ම ඒ පැත්තෙ ගියේ නෑ. ඒකෙ වැඩියම ගැවසුණේ පත්තෑයන්, ගෝනුස්සන්.

යමුණා නදිය ගලා ගියේ මේ බලකොටුවේ ඉදිරිපස මායිමෙන්. ඒ නිසා ඒ පැත්තෙන් ආරක්ෂාව සැලසීමට අවශ්‍යතාවයක් තිබුණේ නෑනෑ. නමුත් බලකොටුවේ පිටුපසින් හා දෙපසින් ගේට්ටු රාශියක් තිබුණා. මේවා හැම එකකටම තදබල ආරක්ෂාවක් සැපයීම අපට බරපතල ප්‍රශ්නයක් වුණා. ඒකට අපි මෙහෙම වැඩ පිළිවෙළක් යෙදුවා. බලකොටුව මැද්දේ අපි මධ්‍යම ආරක්ෂක අංශයක් පිහිටෙව්වා. ඊළඟට වටේට තියෙන ගේට්ටුවල එක ඉංග්‍රීසි ජාතිකයෙක් සහ ඉන්දියන් ජාතිකයන් දෙදෙනකු හෝ තුන් දෙනෙකුගෙන් සැදුණු කුඩා කණ්ඩායම් රැදෙව්වා.

බලකොටුවේ එක් පැත්තක පිහිටි පාළු මුර කපොල්ලක සේවය මටත් තව පන්ජාබි ජාතිකයන් දෙදෙනෙකුටත් පැවරුණා. උං මහ දරුණු පෙනුමක් තිබුණු දැවැන්ත මිනිස්සු. එකෙක් මහෝමත් සිං, අනෙකා අබ්දුල්ලා බාන්. උන්ට හොඳින් ඉංග්‍රීසි කරා කිරීමට හැකියාව තිබුණා. ඒත් උන් දෙන්නා වැඩිය කැමති උණේ එක තැනකට වෙලා සිත් භාෂාවෙන් කුටු කුටු ගාන්න. හැම පැය දෙකකටම වරක්ම ආරක්ෂක නිලධාරියෙක් ගේට්ටුව වෙත ඇවිත් සියල්ල සකුටුදයක යන්න පරීක්ෂා කරල ගියා.

මට මුර කරන්න ලැබුණු තුන්වෙනි රාත්‍රිය මහ අන්ධකාර එකක්. සැහෙන වැහි පොදකුත් වැටුණා. පැය ගණනාවක් එක දිගට අන්ධකාරය දිනා බලාගෙන ඉඳල මට ඇතිවෙලයි තිබුණේ. සික්කාරයින් දෙන්නාව කථාවට අල්ලගන්න මං පුළුවන් තරං උත්සාහ කළා. නමුත් ඒ වැඩේ හරිගියේ නෑ. පස්සෙ මම හිතාගත්තා පයිප්පය උරන්න. එහෙම හිතලා තුවක්කුව බිමින් තියලා පයිප්පය කටේ ගහගෙන ගිනිකුරක් පත්තුකරන්න හැදුවා විතරයි. එක් ක්ෂණයකින් උන් දෙන්නා මගේ ඇඟට කඩා පැන්නා. එකෙක් මගේ තුවක්කුව උදුරලා ඒක මගේ හිසට එල්ල කළා. අනෙකා මහ පිහියක් ඉණෙන් ඇඳල අරගෙන මගේ බෙල්ලට තියලා හෙල්ලෙන්න එපා කියලා මට තර්ජනය කළා.

මට එක්වරම හිතුණේ මේ දෙන්නා කැරැලිකාරයින්ගෙ හවුල්කාරයෝ කියලා. එහෙම වුණොත් කැරැලිකාරයෝ බලකොටුවට කඩා පනිවි. මාව මරාදමීමත් කමක් නෑ. අනික් අයට බේරෙන්න පුළුවන් වෙන්න කැගහන්නයි මම බලාපොරොත්තු වුණේ. මගේ අදහස් තේරුම් ගත්ත අබ්දුල්ලා බාත් කරා කළා.

"මේ බලනවා. තමුසෙ අපිත් එක්ක වෙනවද? නැත්නං මරණය තෝරා ගන්නවද? අපට පරක්කු වෙන්න බෑ. උඹ ක්‍රිස්තියානි කාරයෙක් නේද? උඹලගේ කුරුසෙ ඔබ තියල දුන් දිවුරපත්. අපිත් එක්ක එකතු වෙනව කියලා. නැත්නං උඹට මරල මිනිය ගහට විසිකරනව. ඊට පස්සෙ අපට පුළුවන් කැරැලිකාරයින්ට එකතුවෙල බේරෙන්න. උඹට මිනිත්තු තුනක් දෙන්නං. තීරණය කරපං! ජීවිතයද? මරණයද?"

"මං කොහොමද තීරණයක් ගන්නේ?" මං ඇහුවා. "මගෙන් බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ ඔොනවද කියල උඹල තවමත් මට කිව්වද? උඹලට ඕන කරන්නෙ මේ බලකොටුව අල්ලගෙන ඉංග්‍රීසිකාරයින් මරල දන්නද? එහෙම නං මං උඹලත් එක්ක එකතුවෙන්නෙ නෑ. මාව මරා දමාපල්ලා"

"නෑ. අපි කියන්නෙ බලකොටුව අල්ලා ගන්න එක්ක ගැන නෙමෙයි." බාත් කිව්වා. "ඉංග්‍රීසිකාරයෝ මේ රටට ආවෙ මොකටද? පොහොසත් වෙන්න. අපි මේ උඹට කරන්න කියන්නෙත් ඒක. සික්කාරයෝ පොරොන්දුවක් වුණොත් කඩකරන්නෙ නෑ. අපිත් එක්ක හවුල් වුණොත් නිධානයෙන් හතරෙන් පංගුවක් උඹට දෙනවා කැමතිද? ඊටත් වඩා සාධාරණයක් තියෙනවද?"

"මොකක්ද ඔය නිධානෙ? මමත් කැමතියි පොහොසත් වෙන්න. ඒත් කොහොමද ඒක කරන්නේ?"

"එහෙනං ඉස්සර වෙලා දිවුරන්න. ඔබේ පියාගේ ඇටකටුවල නාමයෙන්, මැණියන්ගේ ආත්ම ගෞරවයේ නාමයෙන්, ශුද්ධ වූ කුරුසියේ නාමයෙන් දුන් හෝ මින් ඉදිරියට කවදවත් අපට විරුද්ධව අතක් උස්සන්නෙ ආ. වචනයක් කතා කරන්නෙ නෑ කියල"

"මම ඒ විදියට දිවුරන්නෙ උඹල මේ බලකොටුවෙ අයුට පහර දෙන්නෙ නැත්නම්"

මං ඔවුන්ගේ අණට කිකරා වෙලා දිවුරුම් දුන්නා.

"හරි සහෝදරයා. ඔන්න එහෙනම් වස්තුව සමානව හතරට බෙදලා ඔබට එක කොටසක් ලැබෙව්."

"ඒ වුණාට අපි තුන්දෙනයි නෙ ඉන්නෙ?"

දෝස්ත් අක්බාර්ටත් කොටසක් දෙන්න ඕනෙ. මං ඒ ගැන කියන්නම්.

මහෝමත් සිං ඔබ ගේට්ටුව ජුග මුරට ඉන්න. කවුරුවත් එනව නම් කියන්න. ඒ අතරෙ මම කතාම කියන්නම්. විදේශික ඔබ ගැන අපට විශ්වාසය තියන්න පුළුවන්. උන්ගෙ ඔක්කොම දෙව්වරුන්ගෙ නළලෙ අත තියල දිවුරුවත්, හින්දු ආගම් කාරයෝ වංචාකාර කපටියෝ. ඔබ හින්දු හත්තිකයෙක් වුණා නම් මෙලහටත් පිහි පාරක් කාලා ගගේ පාවෙනවා. නමුත් ඉංග්‍රීසිකාරයන් සික්කාරය වගේ වචනයක් දුන්නොත් දුන්නාමයි.

උත්තර ප්‍රදේශයෙහි ඉන්නවා මහා ධනස්කන්ධයක් හිමි මහාරාජා කෙනෙක්. ඔහු ධනය ජය්කරල නියාගත්තෙ රන් රිදී මුතු මැණික් ලෙසයි. මේ මහ කැරැල්ල පටන්ගත්තාම, ඔහු තීරණය කළා දෙපක්සෙ සමගම - සිඟයන් සමගත් කොටියන් සමගත් මිත්‍රත්වය ආරක්ෂා කරගන්න. ඒ කියන්නෙ හින්දු ජාතික කැරලි කාරයන් සමගත්, රට පාලනය කරන ඉංග්‍රීසි හමුදාව සමගත් හිතවත්කම තියාගන්න. ටික දවසක් යනකොට ඔහුට හැම පැත්තෙන්ම අහන්න ලැබුණෙ සුද්දන් කුම කුමයෙන් පරාජය වෙන බව. මහාරාජා බොහොම දුරදක්නා නුවණ කියෙන කෙනෙක්. ඔහු හිතාගත්තා මොන පැත්ත දිනුවත් නමුත්ගෙ වස්තුවෙන් අඩු ගණනේ භාගයක්වත් බේරගන්න. ඔහු මොකද කළේ, තමන්ගේ රිදී රත්තරන්

සියල්ල මාලිගාවේ ගබඩා කිරීම නිසා, වටිනාම මුතු මැණික් දියමන්ති සියල්ලම යකඩ පෙට්ටිකඩා දමමා. ඔහුට ඉන්නවා ආවමෙටි කියලා විශ්වාසවන්ත සේවකයෙක්. ආවමෙටි අතේ මුතු මැණික් අඩංගු පෙට්ටිය අග්‍රා බලකොටුවට එව්වා.

ආවමෙටි අග්‍රා බලකොටුවට එන්නේ වෙළඳාමේ යන පුළු වෙළෙන්දෙක් වගේ. ඇපින්, රටේ කැරලි කෝලාහල සංසිදෙන කං ඔහු බලකොටුවේ හැංගිලා ඉන්නවා. ඒ ටික ඔක්කොම එහෙම පිළියෙල කරලා මහරාජා කෙළින්ම කැරලිකාරයන්ට සහයෝගය දුන්නා. එතකොට කැරලිකාරයෝ දිනුවොත් රිදී රත්තරන් ටික බේරෙනවා. ඉංග්‍රීසි කාරයා දිනුවොත් මුතු මැණික් ටික බේරෙනවා.

මේ වෙළෙන්දෙක් වගේ චෙස් මාරු කරගෙන එන ආවමෙටි දුන් අග්‍රා නගරයට ඇවිල්ලයි ඉන්නේ. ඔහු අග්‍රා බලකොටුවට ඇතුළුවෙන්න අදහස් කරනවා. දත්තර ප්‍රදේශයේ ඉදන් දිගටම ආවමෙටි සමග අග්‍රාවට ආව ඔහුට උදව්කරන, මිතුරෙක් ඉන්නවා. ඒ තමයි මගේ ශ්‍රී ලංකා - දෝස්ත් අක්බාර්, එයා තමයි මේ රහස දනගත්තේ.

අද රැට දෝස්ත් අක්බාර් බලකොටුවේ මේ පැත්තට ආවමෙටිව කැඳවාගෙන එනවා. මේ පැත්තා භෞද්දම පාරයි. මෙහෙම කෙනෙක් ආ බව වත් කිසිකෙනෙක් දන්නේ නැහැ මහරාජගෙ වස්තුව ඔක්කොම අපි හතර දෙනාට බෙදාගන්න පුළුවනි. මොකද ඔබ කියන්නේ?"

මිනිසෙකුගේ ජීවිතය කියන එක අපේ ගම්පව්වල නම් බොහොම වටිනා ශුද්ධ වූ දෙයක්. නමුත් එදා ඉන්දියාවේ තිබුණේ ඊට වඩා හාත්පසින්ම වෙනස් කිත්ත්වයක්. මරණය, ලේ, ගිනිජාලා කියන ඒව හැම තැනකම, හැම විදියකම, හැම ගෙදරකම, වස්තුව ගැන කිව්වාම මගේ හදවත යොමුවුණේ ඒ පැත්තට. ආවමෙටිගේ ජීවිතයේ වටිනාකමක් හැන මගේ හිතට ආවේ නෑ. අබ්දුල්ලා බාත් මට කතාකරන්න හදනකොට මං තීරණයක් අරගෙන ඉවරයි.

"මේ බලන්න මහත්තයා. මේ ආවමෙටි බලකොටුවේ ආඥාපතිට අනුමැතියක් මිනිහට එල්ලල මරාදමාවි. නැත්නං වෙඩි තියල දව්. වස්තුව ඔක්කොම ආණ්ඩුවට ගනිව්. කිසි කෙනෙකුට පැත්සයක් ලැබෙන්නේ නෑ. මොකද ඔබ කියන්නේ? ඔබ අපට පක්ෂ ද විරුද්ධද?"

"මම එක හිතීමට බෙදා එකතු වෙනවා"

"එක බොහොම හොඳයි" ඔහු උත්තර දුන්නා. ඔහු තුවක්කුව ආපහු දීලා මෙහෙම කිව්වා.

"අපි ඔබට විශ්වාස කරනවා. ඒ හින්දා වචන දෙකක් නෑ. පොරොන්දු කඩන්න බෑ. දං ඉතින් අපට තියෙන්නෙ මගෙ සහෝදරයන් වෙළෙන්දන් එනකං බලාගෙන ඉන්න එක විතරයි"

"අපි කරන්න හදන දේ ඔබේ ඇති සොහොයුරා දන්නවද?"

"මේ ඔක්කොම සැලැසුම් කළේ එයා තමයි. දැන් අපි ගේට්ටුව ළඟට ගිහිං මහෝමක් සිං එක්ක මුර කරමු"

වැහි කාලෙ පටන් ගන්නා විතරයි. ඒ නිසා ඒ වෙලාවේ සැහෙන තරම් වැස්සක් තිබුණා. අහස වලාකුළුවලින් වැහිලා. මේ දරුණු පංජාබි කාරයෝ දෙන්නන් එක්ක මං බලාගෙන ඉන්නෙ, මිනිහෙක් තමාගෙ මරණය කරා එන හැටි තේද? මට පුදුමත් හිතුණා. එක් වරම ලන්තැරුම් එළියක් ඇතිත් පෙනුණා.

"ඔන්න එනවා" මහෝමත් සිං කිව්වා. "මහත්මයා. ඔබ ඉස්සර වෙලාවේ ඒ මිනිහට නවතින්න ඇණ කරන්න. ඊට පස්සෙ සාමාන්‍ය විදියට ප්‍රශ්න කරන්න. ඔහු හය කරන්න එපා. ඊට පස්සෙ අපිත් එක්ක ඇතුළට යවන්න. කළ යුතු හරිය අපි ඔක්කොම කරන්නම්. ඔබ මෙනත මුරට ඉන්න"

ඔවුන් ගේට්ටුවට හොඳටම ළං වෙනතුරු මා බලා හිටියා.

"නවතිනවා! ඔය කවුද?"

"අපි මිත්‍රයෝ" පිළිතුරක් ලැබුණා. මම ලන්තැරුම් එළිය කරල ඔවුන් කවුද කියල පරීක්ෂා කළා. එක්කෙනෙක් ඉහාම උස, හැඩි දූඩි සික් ජාතිකයෙක්. අනෙක් තැනැත්තා කහ පැහැති තලපොවක් හිසේ බැඳගත් මිටි මහත කෙනෙක්. ඔහුගෙ අනේ සඵවකින් එතු ලොකු පොදියක් තිබුණා. තුළකින් එළියට ආපු මියෙක් වගේ ඔහු වට්ටිට බැලුවේ බොහොම බියෙන් සැකයෙන්. ඔහුගේ දැන් වෙට්ටුවේ මැලේටියා උණකාරයෙක්ගෙ වගේ. ඔහු සැහෙන බියකින් සිටි බව මට වැටහුණා. මා සුද්දෙක් බව දුටු වහාම ඔහු සතුටෙන් කැගසමින් මා වෙත ආවා.

"මට ආරක්ෂාව සලසන්න මහත්මයා. මං අවාසනාවන්ත වෙළෙන්දෙක්. මා රාජපුටානු හරහා ආවේ අග්‍රා බලකොටුවේදී ආරක්ෂාව ලබාගන්න. මා ඉංග්‍රීසි කාරයින්ගේ හිතවතෙක් බව දනගෙන ඔවුන් මට ගහල මගේ දේපොළ කොල්ල කළා."

"මොනවද මේ පොට්ටනියෙ" මම ඇහුවා.

"මේ පවුලේ ලියකියවිලි වගයක් සහ මටම ප්‍රයෝජනවත් දේවල් අඩංගු යකඩ පෙට්ටියක්. මේව වැඩක් ඇති දේවල් නෙමෙයි. ඒ වගේම මම හිඟන්නෙකුත් නෙමෙයි. ඔබතුමා සහ ඔබේ ප්‍රධානියා මට අග්‍රා කොටුවේ ආරක්ෂාව ලබාදුන්නොත් වටිනා තැගි ලබා දෙන්න මට පුළුවන්."

ඒ මිනිසා එක්ක තවත් කථා කර කර ඉන්න මට පුළුවන් කමක් තිබුණේ නෑ.

"ඔහු ප්‍රධාන ආරක්ෂක අංශයට අරගෙන යන්න" මං අඬදුල්ලා බාන්ට හා මහොමත් සිංට කිව්වා.

ඔවුන් කොරිඩෝව දිගේ ඇවිද ගිය ඔබ්බේ මට ඇහුණා. මද වේලාවකට පස්සේ අපාර්ට්මේන්තුවේ සහ කිසිවෙකුට පහර දෙන ඔබ්බේ මට ඇහුණා. මා සිටි පැත්තට කිසිවෙකු දුව එන අඩි ඔබ්බේ ඇසි මා ලන්තැරුම් එළිය කරලා බැලුවා.

මිටි මහත මිනිසා - ආච්චේට්, ඔහුණෙන් ලේ පෙරාගෙන ඉතා වේගයෙන් දුව යන හැටි මං දක්කා. ඔහු පිටුපසින් එළවාගෙන ගියේ ලොකු පිහියක් අතින් ගත් සික් ජාතිකයා - දෝස්ත් අක්බාර්."

ජොනතන් ස්මෝල් තොල කට තෙමා ගැනීම සඳහා කථාව මද වේලාවකට නැවැත්වීය. හෝම්ස් විදුරුවකට විස්කි වත්කොට ජලය ස්වල්පයක් ද එයට දමා ස්මෝල්ට දුන්නේය.

මොහු මිනීමැරීමට හවුල් වී ඇති ආකාරයත්, කිසි ගණනකට නැතිව එය කියන හැටිත් ගැන, මට ඇතිවූයේ පිළිතුලකි. හෝම්ස්ට හා ජෝන්ස්ට ද එවැනිම හැඟීම් ඇතිවූ බව ඔවුන්ගේ මුහුණවලින්ම පිළිබිඹු විය.

"මට හවුල් වෙන්න සිදුවුණේ අන්තිම තරක වැඩකට බව මම පිළිගන්නවා. ඒ වුණත් මේ වගේ වේලාවක අවංක වෙලා පිහි පාරක් කරන්න කැමති කී දෙනෙක් ඉදිවිද? ආච්චේට් බලකොටුව ඇතුළට ආවට පස්සෙ අපට බේරීමක් තිබුණේ නෑ. ඔහුගේ වස්තුව උදුරාගෙන නොමරා අතහැරියා නම් ඔහු ගිහින් බලධාරීන්ට දැනුම් දෙනවා. එහෙම කළා නම් මාවත් යුද්ධාධිකරණය ඉදිරියට ගෙනිහිං වෙඩි තියල දනවා"

"ඔබේ කථාව කියන්න" හෝම්ස් කිය.

"අපි තුන්දෙනා ආවීමේවිලේ මිනිය ඇතුළට අරං ගියා. මහෝමත් සිං ගේවිටුව වුරකළා. බලකොටුවේ ගොවිපුණු කොටසේ කාමරයක මිනිය වළලන්න තැනක් සික් ජාතිකයින් දෙදෙනා කල්තියා සුදනම් කර තිබුණා. මිනිය ගඩොල්වලින් වහලා උඩින් පස් දමා වසා දමිමා. ඊට පස්සෙ අපි ආවීමේවිලේ වස්තුව බලන්න ගියා.

මහුව පහර දීපු තැන ඒක බිම වැටිලා තිබුණා. මේසය උඩ තියෙන මේ පෙට්ටියමයි. යතුර සේද නැතැයිත් හැඩලයේ එල්ලා තිබුණා. පෙට්ටිය ඇරල ලන්කාරාමි එළියෙන් අපි පරීක්ෂා කර බැලුවා. පුංචි කාලෙ මම කියවපු පොත්වල සඳහන් ආකාරයේ මහා නිධානයක්. මුතු මැණික්බලට, එළිය වැටිලා ඒවායෙන් විහිදුණු කාන්තිය නිසා දැස් එදෙසට යොමු කරලා බැලීම පවා අපහසු වුණා. ඊළඟට අපි කළේ ඒ සියල්ලම එළියට අරගෙන ලේඛනයක් සෑදීමයි.

ඉතාම අනර්ඝ වර්ගයේ දියමන්ති එකසිය හතළිස් තුනක්. මහා මෝගල් දියමන්තිය තමන් පුළුට වුණු ලෝකයේ දෙවැනියට විශාලම දියමන්තියත් එතැන තිබුණා. මරකත මැණික් අනූහතක්, රතුකැට එකසිය හැත්තෑවක්, ඉන්දුනීල මැණික් දෙසිය දහයක්, පද්මරාග හතළිහක්, වෛරෝධි හැට එකක්, ගෝමේද හා අගස්ති මහා ගොඩක්, තවත් පසිංගල්, බෙරලියන්තු, අග්නිමාණික්ය ආදී මැණික්ගල් රාශියක්. ඒවල නම් වත් මං ඒ කාලෙ දනගෙන හිටියෙ නෑ. මීට අමතරව ඉතාම අනර්ඝ මුතු ඇට තුන්සියයක් පමණ තිබුණා. එයින් දෙළහක් කුඩා රත්තරන් ඔවුන්නකට සවිකරලයි තිබුණේ. මොල්ටෝගෙ නිවසින් මම ඒ මැණික් පෙට්ටිය ආපහු හොයාගන්න කොට අන්තිමට කිව්. මුතු ඇල්ලු ඔවුන්න තිබුණේ නෑහැ.

ඔක්කොම ගණං කළොට පස්සෙ අපි ඒවා ආපහු පෙට්ටියට දල ගේවිටුව ළඟට ගෙනිහිං. මහෝමත් සිංටත් එය පෙන්නුවා. ඊට පස්සෙ අපේ දිවුරුම් අපි අයුත් කළා. මේ සිද්ධිය රහස්ක් හැටියට තබාගන්නත්, රටේ කලබල සංසිදිලා එය යථා තත්ත්වයට එතතුරු වස්තුව හංගලා තියන්න, ඊට පස්සෙ හතර දෙනාත් අතරේ සමසමව බෙදාගන්නත් අපි දිවුරුලා පොරොන්දු වුණා. ඊට පස්සෙ මිනිය වැළලූ කාමරයටම පෙට්ටිය අරගෙන ගිහිං ගඩොල් බිත්තිය

ඇතුළට හාරලා ඒකෙ දල වැහැව්වා. කාටවත් හොයන්න බැරි විදියට. ඊළඟ දවසේ නිධානය හැංගුනැත-බලාගන්න මං සැලැස්ම හතරක් ඇන්ද හතරදෙනා වෙනුවෙන්. ඒ හැම එකක්ම හතර දෙනාගෙ ලකුණ - හතර දෙනාගෙ අත්සන හැටියට යෙදුවා. අපි දිවුරලා පොරොන්දු වෙලා හිටියේ හතර දෙනාගෙන් එක් අයකු ක්‍රියා කළත් එය කළ යුත්තේ හතර දෙනාම වෙනුවෙන් බව. මං පසුවට අත තියලා දිවුරා කියන්නම්. මේ දක්වාත් මම ඒ පොරොන්දුව කඩ කළේ නැහැ.

ඉන්දියන් කැරැල්ලට මොකද වුණේ කියල මබට අමුතුවෙන් කියන්න දෙයක් නැහැ. ජනරාල් විල්සන් දිල්ලිය අල්ලා ගත්තා. සර් කොලින් ලක්නව්වල බලය තහවුරු කරගත්තා. එයින්ම කැරලි කාරයින්ගෙ කොඳු නැගුණි දිවුණා. සාමය උදවෙද්දි අපි හතරදෙනා බලාපොරොත්තු වුණේ වස්තුවත් බෙදගෙන අග්‍රාවෙන් පිටවෙලා යන්නයි. නමුත් හෙණ පහරත් එන්නා වගේ හිනෙකිං ඔත් නොහිතු මොහොතක අපි අහුවුණා. ආචමෙට් මරා දමීමේ චෝදනාව උඩ අපි හතරදෙනාගි අත් අඩංගුවට ගත්තා.

ඒක වුණේ මෙහෙමයි. මහරාජා ආචමෙට් අතේ වස්තුව එව්වෙ ඔහු විස්වාස කටයුතු මිනිහෙක් නිසයි. ඒත් වැඩි පරෙස්සමට ඔහු තවත් මිනිහෙක් ආචමෙට් පිටුපසින් එව්ලා තියෙනවා. මේ දෙවැන්නා රැ දවල් නොබලා, දිහටම ආචමෙට් පසුපස ඇවිත් කියෙන්නෙ හෙවනැල්ලක් වගේ. ආචමෙට්වත් ඔහු ගැන දන හිටියෙ නැ. දෙවැනි මිනිහා පිටුපසින් බලා හිටියා, ආචමෙට් කොටුවට ඇතුළුවෙන කොට. ඔහු හිතුවෙ ආචමෙට්ට ඇතුළෙ ආරක්ෂාව සැලැස්සුණා කියලයි. මේ දෙවැනි මිනිහාත් අවසර අරගෙන ඊළඟ දවසෙ කොටුවට ඇතුළු වුණා. ඔහු දින ගණනාවක්ම ආචමෙට්ව හෙව්වා. නොයලා හම්බ නොවුණාම ඒ ගැන හමුදා නිලධරයෙකුට දනුම් දුන්නා. ඒක අණදෙන නිලධරයා දක්වා ගියා. ඔවුන් කොටුවෙ හැම තැනකම සෝදිසි කරල බැලුවා. ආචමෙට්ගේ මිනිය හම්බවුණා. එද රැ එම ගේට්ටුව මුරට හිටපු අපි තුන්දෙනාව වහාම අත්අඩංගුවට ගත්තා. මියගිය තැනැත්තා සමග සිටිනු දක තිබීම නිසා දෝස්ස් අත්බාරුවත් අත්අඩංගුවට ගත්තා.

මිනීමැරුම් නඩුවේදී වස්තුව ගැන එක වචනයක්වත් කියැවුණේ නැහැ. ඒ මොකද කැරැල්ල ඉවර වෙනකොට මහරාජා, ඔහුගෙ

තනතුරෙන් පහවෙලා, රටෙන් පැනගිහින. අප මිනීමැරූ බව ඔප්පු වුණා. සික් ජාතිකයින් තුන්දෙනා ජීවිතාන්තය දක්වා හිරේට නියම වුණා. මට ලැබුණේ මරණ දඬුවම. පස්සේ මගේ දඬුවමත් ලිහිල් කරලා, මාවත් ජීවිතාන්තය දක්වා හිරේට යැවුණා.

අපි හතරදෙනාගෙම කකුල්වලටත්, විලංගු දල හිරගෙයි ගෙවත්ත වුණේ ඉතාම දුක්ඛිත ජීවිතයක්. රජෙක් වගේ ජීවත් වෙන්න තරම් වස්තුවක් අප සතුව එළියෙ තිබුණා. ඒත් අපි ජීවත්වුණේ වතුරයි බතූයි ආහාරයට අරලා මුරකාරයින්ගෙ පයින් පාර කකා. හිරගේ ඇතුළෙ ජීවත්වෙන්න වුණාම මිනිහෙකුගෙ ඔදුව නරක් නොවුණොත් තමා පුදුමේ. ඒත් මම ඒ ඔක්කොම ඉවසාගෙන බලාගෙන හිටියා.

කාලයක් ගතවෙද්දි අපව අශ්‍රාවේ ඉඳල මදුරායි හිරකඳවුරට මාරු කළා. එතැනින් අපව යැවුණා අන්දමත් දූපත්වල බිලෙයාර් දූපතේ එළිමහන් හිරකඳවුරට. මේකෙ සුදුහමක් ඇති හිරකාරයෝ හිටියෙ බොහොම විකයි. මගේ භොඳ හැසිරීම නිසා මට තරමක සහනයක් ලැබුණා. හැරියටි කඳු බෑවුමේ සිහිටි ගමක, කුඩා පැලක නවතින්න මට අවසර ලැබුණා. ඒක මැලේරියා උණ වසංගතය මුල් බැහැගනිපු ගමක්. අපේ ගෙවල්වලට තුදුරින් තිබුණේ මිනීමක් කන ස්වදේශිකයන් වාසය කරන වනාන්තරය. උං බලාගෙන හිටියෙ ඉඩක් ලැබුණොත් කොහොම හරි අපට වීසකටුවක් පිහිත්තයි. දවස පුරාම අපට වැඩ කරන්න සිදුවුණා; ගල් කඩන්න, කාණු හාරන්න, අල වවන්න ආදිය. මේ කාලෙදී මම හමුදා කඳවුරේ ශල්‍ය වෛද්‍යවරයාටත් බෙහෙත් කලවම් කිරීම් ආදියට උදව් වුණා. ඒ නිසා ඒ සම්බන්ධයෙනුත් මට පොඩි දැනීමක් ලැබුණා. මේ කටයුතු සිද්ධවෙන අතරේ මම මෑත බල බල හිටියෙ කොහොම හරි දූපතෙන් පැනගන්න. ඒ වුණත් කිට්ටුම ගොඩබිම තිබුණේ හැතැක්ම සියකටත් එහා. අනෙක ඒ හරියෙ මුහුදේ රුවලක් දගෙන යාත්‍රා කරන්න තරම් සතුටුදායක සුළඟක් කවදවත් හැමුවෙ නෑ.

හමුදා කඳවුරේ සිටි වෛද්‍යවරයා දෙස්තර සමර්ටන්. ඔහු බොහොම විනෝදකාමී තරුණයෙක්. බොහොම දවස්වල හැන්දෑවට සල්ලි ඔට්ටුවට කාඩ් සෙල්ලම් කිරීමට, අනෙක් නිලධාරයන් සමර්ටන්ගේ විසින්න කාමරයට එකතු වුණා. මේජර් ඡොල්ටෝ, කපිතාන් මෝස්ටන්, ලුතිනන් ප්‍රොම්ලි බ්‍රවුන් හා

දෙස්තර සමර්ටන් තමයි නිතරම කාඩ් ක්‍රීඩාවේ යෙදුණේ. හිරගෙදර බන්ධනාගාර නියාමක නිලධාරයන් කිහිප දෙනෙකුත් මේ ක්‍රීඩාවට එකතු වුණා. දෙස්තර සමර්ටන්ගේ විසිත්ත කාමරයට අල්ලපු කාමරය තමයි ශල්‍යාගාරය. මේ දෙක වෙන්කරන බිත්තියේ ලොකු කවුළුවක් තිබුණා. ශල්‍යාගාරයට වෙලා බෙහෙත් කලවම් කිරීම් ආදී වැඩවල යෙදිල හිටී මම, බොහොම වෙලාවට අනෙක් අය ක්‍රීඩාවේ යෙදෙන හැටි ආසාවෙන් බලාගෙන ඉන්න පුරුදු වුණා.

මෙහෙම කාඩ් ක්‍රීඩාව තරගදී මට පැහැදිලිවම දකින්න ලැබුණු දෙයක් තමයි හමුදා නිලධාරයන් නිතර නිතර මුදල් පරාදවෙද්දී, සිවිල් අංශයේ අය ඒ මුදල් දිනාගන්නා. මෙයින් මම මේ පරිදි පොල්ටෝ තමයි විශාල වශයෙන් සුදුවෙන් පරාජය වුණේ. එහෙම වෙන්න වෙන්න පොල්ටෝ වැඩි වැඩියෙන් බොන්න පටන් ගත්තා.

එදා සුදුවට ගිහිං පොල්ටෝ අත්තිමටම පැරදිලා. ඔහුගේ හොඳම මිතුරා තමයි මෝස්ටන්. දෙන්න එක්ක හොඳටම බිලා, වැනි වැනි මගේ පැල ළගින් යනවා සද්දට කතා කරකර -

"වැඩ ඔක්කොම හමාරයි මෝස්ටන්. ඔට දුන් ඉල්ලා අස්වීමේ ලියකියවිලි බාර දෙන්න වෙනවා. මං අනාගතය විනාස කරගත්ත මිනිහෙක්"

"පිස්සුද මනුස්සයෝ? මමත් සැහෙන්න පරාදයි. ඒ වුණට....."

ඔවුන් එතැනින් ඉවත්ව ගිය නිසා මට අහගන්න ලැබුණේ එපමණයි. මට තවදුරටත් කල්පනා කර බලන්න ඒ වික ප්‍රමාණවත් වුණා.

දවස් කීපයකට පස්සේ මේජර් පොල්ටෝ මුහුදු වෙරළේ ඇවිදිමින් සිටියා. ඉතින් මං-ඔහුට කථා කළා.

"ඔබතුමාගෙන් පොඩ් උපදෙසක් ගන්නයි මං ආවෙ"

"මොකක්ද ස්මෝල්?"

"මං දන්නවා පවුම් පන්ලක්ෂයක් වටිනා නිධානයක් හංගලා තියෙන තැනක්. මට ඒකෙන් වැඩක් ගන්න බැරි නිසා, මං කැමතියි ඒක රජයට භාර දෙන්න. බාග වෙලාවට ඒ ගැන අනුකම්පා කරල ඔවුන් මගේ හිර දඬුවම ලිහිල් කළොත්....."

"ස්මෝල්? කිව්වෙ පන්ලක්ෂයක් කියලද?"

ඔහු කිව්වේ හුස්මක් ඉහළට අල්ලමින්.

"ඔව් මහත්මයා. මැණික් සහ මුතු. කාට වුණත් ගන්න පුළුවන් තැනකයි තියෙන්නෙ. ඒකෙ නිසම අයිතිකාරයා නීතියෙන් හැංගිලයි ඉන්නෙ. ඒ නිසා ඔහුට අයිති කරගන්න බැ. ඉස්සරවෙලා ගිය මිනිහට ගතහැකි"

"ඒක අයිති වෙන්නෙ ආණ්ඩුවටයි ස්මෝල්. ආණ්ඩුවට!"

"හොඳයි මහත්මයා. මම එහෙන්නම් ආණ්ඩුකාර උතුමාට දනුම් දෙන්නද?" මං ගණනකට නැතුව ඇහුවවා.

"අපොයි අපොයි ඒකට කලබල වෙන්න එපා." ෂොල්ටෝ කිව්වා. "එක පාරටම එහෙම තීරණ ගන්නත් එපා. මං කැමතියි ඔය නිධානෙ විස්තර අහන්න. කියන්න බලන්න කාරණා වික මක්කොම"

මං ඔහුට සම්පූර්ණ කථාන්තරයම කිව්වා. හැබැයි වස්තුව හංගාපු තැන හොයාගන්න බැරි වෙන විදියට, වෙනස්කම් කීපයක් ඇතුළුවයි කිව්වෙ. ඒක අහල ඔහු බොහොම ගැඹුරු කල්පනාවකට වැටුණා. ඔහුගේ තොල් දෙක වෙරිලන ආකාරයෙන් මට පෙනුණා හිත ඇතුළෙ තිබුණු දෙගිටියාව.

"මේක බොහොම වැදගත් කරුණාවක් ස්මෝල්. මේ ගැන වෙන කිසිකෙනෙකුට එක වචනයක් කියන්න එපා. මං ඉක්මනටම ඔබට, කළ යුතු දේ කියන්නම්"

ඊට දවස් දෙකකට පස්සෙ රැ දෙශෝඩ් හරි ජාමෙ මෝස්ටන් හා ෂොල්ටෝ ලන්තැරුමක් අරගෙන මගේ ගෙදරට ආවා.

"මං කැමතියි අර කතාව ඔබේ කට්ටම, කපිතන් මෝස්ටන්ටත් කියනවා අහන්න"

මං ආයෙමත් කතාව කිව්වා. ඒක අවසානයෙදි ෂොල්ටෝ මෙහෙම කිව්වා.

"මේ බලන්න ස්මෝල්. මෝස්ටන් මහත්මයන් මමත් ඔහේගේ කාරණාව ගැන සාකච්ඡා කළා. මේ රහස බලාගෙන ගියාම ආණ්ඩුවට සම්බන්ධ එකක් නෙමෙයි. ඒක ඔහේගෙම පොද්ගලික කාරණාවක්. ඒක ඔහේ කැමති ආකාරයකට බෙද දිල විසදාගන්න පුළුවනි. දැන් ප්‍රශ්නය තියෙන්නෙ මොනයි. මේ වැඩේට ඔබ ඉල්ලන ගාස්තුව මොකක්ද? ඒක දනගත්තොත් අපට පුළුවන් ඔබත් එක්ක ගිවිසුමකට එන්න. අඩු ගණනේ ඔබේ කොන්දේසි මොනවද කියලා දනගත්තොත් සලකලා බලන්නවත් පුළුවනි."

ඔහු බොහොම ශාන්තදත්තව කතා කරන බවක් පෙන්වන්න උත්සාහ කළා. ඒත් ෂොල්ටෝගෙ දෑස් කැදර කමෙන් දිලිසුණා.

"මං වගේ තත්ත්වයක ඉන්න කෙනෙකුට ඉදිරිපත් කරන්න තිබෙන්නේ එකම ඉල්ලීමයි නේද, මහත්මයා. මං ඔබෙන් බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ මටත් මගේ මිතුරන් තුන්දෙනාටත් හිරෙන් නිදහස්වීම සඳහා උදව් උපකාර. ඊට පස්සෙ ඔබ දෙදෙනාට අපේ හවුලට අරගෙන, වස්තුවෙන් පහෙන් කොටසක් දෙනවා, ඔබ දෙදෙනාට බෙදා ගන්න."

"හ්මි. පහෙන් එකක්? ඒකට නං එව්වර් ආස හිතෙන්නෙ නෑ වගේ නේද?" ෂොල්ටෝ ඇහුවා.

"ඔබ එක් කෙනෙකුට ලැබෙන කොටස පවුම් පතස්දහක් වත් වටීවි" මං කීවා.

"ඒ වුණත් අපි කොහොමද ඔබ නිදහස් කරන්නෙ? ඔබ ඉල්ලා තිබින්නෙ කරන්න බැරි දෙයක් කේ?" කපිතාන් මෝස්ටන් කීවා.

"එහෙම කියන්න එපා මහත්මයා. මං මිය ගැන හොඳ හැටි කල්පනා කරලයි තියෙන්නේ. අපට පැනල යන්න තියෙන ලොකුම අවහිරය, මුහුදෙන් එතෙර වෙන්න සුදුසු යාත්‍රාවක් නොමැති කමයි. අපේ ගමනට ඕන කරන තැල් රුවල් මරුවක් මදුරායියෙන් හෝ කල්කටාවෙන් පහසුවෙන් භාග්‍යගන්න පුළුවනි. එයින් එකක් මෙහෙ ගෙන්වා ගන්න පුළුවන් නම්, කඳවුර වැටුණාට පස්සෙ අපට මෙහෙං පිටත්වෙලා යන්න පුළුවනි. ඉන්දියාවේ වෙරළෙ කොහේට හරි අපිව ගොඩ බස්සවන්න. ඔන්න එතකොට ඔබෙන් කෙරෙන්න ඕන යුතුකම් කොටස ඉවරයි."

"මෙතන නිදහස් කරන්න වෙන්නෙ එක් කෙනෙක් විතර නං....." ෂොල්ටෝ කියන්න සූදනම් වුණා.

"නෑ. නෑ. එක්කො අපි හතර දෙනාම නිදහස් වෙන්න ඕනෙ හැක්කං එක්කෙනෙකුටවත් නිදහස එපා. අපි හතරදෙනාම එකා වගේ ක්‍රියා කරන්න දිවුරල පොරොන්දු වෙලයි තියෙන්නෙ"

"හොඳයි ස්මෝල්." මේජර් ෂොල්ටෝ කීවා. "ඔක්කොටම ඉස්සර වෙලා අපි ඔබේ කතාව ඇත්තද කියල හොයල බලන්න ඕන. ඉස්සර වෙලා මට කියන්න පෙට්ටිය හංගල තියෙන්නෙ කොහේද කියල. මං නිවාඩු අරගෙන බෝට්ටුවෙන් ඉන්දියාවට යිහිං හොයල බලන්නම්"

"මිය තරං කලබලේට් බෑ ඒ ඒස්තර කියන්න. මං ඉස්සර වෙලාම මේකට මගේ යාළුවන් තුන්දෙනාගෙ අවසරේ ගන්න ඕනෙ."

"හමුසෙට පිස්සුද? අපි තුන්දෙනාට ගිවිසුමකට එන්න කර
මිනිස්සු තුන්දෙනෙකුගෙ අවසර මොකද?" මෝස්ටන් ඇහුවා.

"උං කර් වුණත්, නිල් වුණත් අපි හතරදෙනා කියන කර්
දෙයක් එකට" මං පිළිතුරු දුන්නා.

තවත් සාකච්ඡාවක් පවත්වලා කාරණාව ගැන එකඟතාවකට
එන්න අපට පුළුවන් වුණා. ඒ දෙවැනි සාකච්ඡාවට මහෝමන් සිං
අඬුල්ලා ධාන් දෝස්ත් අක්බාර් තුන්දෙනත් සහභාගි වුණා.

මුලින්ම ෂොල්ටෝට හා මෝස්ටන්ට වස්තුව හංගපු තැන
සලකුණු කරලා, අග්‍රා බලකොටුවේ සිතියම බැගින් ඇඳලා දෙන්න
අපි පොරොන්දු වුණා. ඊට පස්සේ මේජර් ෂොල්ටෝ ඉන්දියාවට
ගිහිං, අපේ කතාවේ ඇත්ත නැත්ත පරීක්ෂාව කරනවා. ඔහු
පෙට්ටිය හමුවුණොත් ඔහු ඒක එහෙමම තියෙන්නට හැරලා, අපේ
ගමනට රුවල් බෝට්ටුවක් සුදුනම් කරලා ඒක අන්දමත්වලට
එවනවා. එය රට්ලන්ඩ් දූපත අසල මුහුදු මැද නවත්වනවා. අපි
මගින් ඉන්දියාවට පලායනවා. මේජර් ෂොල්ටෝ ආපහු ආවිම
පස්සේ, මෝස්ටන් නිවාඩු අරගෙන ඉන්දියාවට ඇවිත් අග්‍රාවල
අපට හමුවෙනවා. එහිදී අප වස්තුව බෙදා ගැනීමේ කටයුතු අවසන්
කරනවා. ෂොල්ටෝගේ කොටසත් මෝස්ටන්ට බාර දෙන්න අපි
එකඟතාවයකට ආවා. මේ සියල්ලම අතුරට ඉටුකිරීමට අපි
කවිරුන් දිව්‍යා පොරොන්දු වුණා. ආගමේ නාමයෙන්, මවගේ
පියාගේ නාමයෙන් ආදී ඉතාම ඉහළ ජීදියටයි දිව්‍යාම සිදුකළ
රැයක් මහත්සි වෙලා මං, අපේ වස්තුව හංගපු තැන සැලැස්
පිටපත් දෙක පිළියෙළ කළා. ඒකට අපි හතරදෙනාගේ රහස්
සලකුණත් යෙදුවා.

ඊට පස්සේ මොකද වුණේ? ෂොල්ටෝ කියන තක්කඩිය
ඉන්දියාවට ගියා ගියාමයි. ආපහු ආවේ නැ. ඊට ටික දවසක්
පස්සේ ඉන්දියාවෙන් අංගලන්තයට තැපැල් මදු ගෙනියන තැපෑල
නොකාවක ගිය මගීන්ගේ නාම ලේඛනයක් පුවත්පතක තිබි
මෝස්ටන් මට පෙන්වුවා. මේජර් ෂොල්ටෝගෙ නම ඒක
සඳහන්ව තිබුණා. මේ හදිසියේ හමුද සේවයෙන් ඉවත්වී ආපසු
සියරටට යාමට හේතුව වශයෙන් ඔහු දක්වා තිබුණේ
ශොල්ටෝගේ මාමා කෙනෙකු ධන සම්භාරයක් ඔහුට ඉතිරි ක
හදිසියේ මියයාම. ෂොල්ටෝ අප පස්දෙනාට මහා වංචාවක්
කිරීමට තරම් නිව, නින්දිත පුද්ගලයෙකු බවට පත්වුණා.

ටික දිනකට පස්සෙ මෝස්ටන් අග්‍රාවලට ගිහිං, නිධානය හංගපු තැන පරීක්ෂා කරලා බැලුවා. අපි හිතුවා වගේම නිදන් පෙට්ටිය අතුරුදන් වෙලා තිබුණා. දිවුරලා පොරොන්දු වෙච්ච එකඟතාවයන් කිසිදෙකට ගරු කරන්නෙ නැතුව ඡොල්ටෝ ඒක භාරකම් කරගෙන ගිහිං. එදා ඉඳන් මං ජීවත්වුණේ එකම එක අරමුණක් ඇතිව. ඒ තමයි හිරඅඩස්සියෙන් පැනලා ගිහින් ඡොල්ටෝ කියන අධමයාගෙන් පළිගැනීම.

මං ඔබට කිව්වා දෙස්තර සමර්ටන්ට උදව් වෙලා මං වෙදකම් ගැනත් හුඟක් දේවල් ඉගෙන ගත්තා කියලා. වරක් වැඩ කටයුතු සඳහා ව්‍යාන්තරයට යවපු සිරකරුවන් පිරිසකට අන්දමන් දූපත් වාසියෙන් හමුවෙලා තිබුණා. අසනීප වෙලා ඉතාම අසාධ්‍ය තත්ත්වයෙන් සිටි ඔහු, මැණයට ප්‍රභූණ දීමට පාර තැනකට ගිහිං ඉඳලා. ඔහු සිර කඩවුරට ගෙන ආ දවසේ දෙස්තර සමර්ටන් අසනීපෙන් සිටියේ. ඒ කැලෑ මිනිසාට වෙදකම් කළේ මමයි. මං ඔහුව භාරගත්තෙ විෂසෝර සර්ප ආටියෙක් අතට ගන්නවා වගේ තයෙන්. මාස කීපයක් වෙදකම් කිරීම නිසා ඔහු - වොංගා, මා සමග කුර්පග වුණා. ඔහු ආපසු ව්‍යාන්තරයට යන්න කැමති වුණේ නැහැ. මගේ පැල අවට රැඳී හිටියා. මං උගේ තාණයි ඉගෙන ගැනීම ගැන ලා වඩාත් සතුටු වුණා.

වොංගා ඔරු පදින්න හරි දක්ෂයෙක්. ඔහුට අයිති ලොකු ඔරුවක් තිබුණා. වොංගා මා වෙනුවෙන් ඕනෑම දෙයක් කරන්න සූදනම් බව මං තේරුම් ගත්තා. මේ අපායෙන් පැනලා යන්න මෙන්න මට අවස්ථාව. මං වොංගා එක්ක එය සැලැසුම් කළා. අල වර්ග, පොල් සහ බතල සෑහෙන ප්‍රමාණයකුත්, වතුර පිරවූ කැට රාශියකුත් ඔරුවේ ගබඩා කිරීමට මං ඔහුට උපදෙස් දුන්නා. මුරකාවල් නොදපු එක තොටුපොළක් වගේ තැනකට, ඔහුගේ ඔරුව ගෙන එන්න වොංගා කැමති වුණා.

වොංගා හරිම විශ්වාස කටයුතු කෙනෙක්. කාටවත් කිසිදක ඉන්න නැහැ එහෙම නොවෙනස් මිත්‍රයෙක්. පොරොන්දුවුණු විදියට, කිව්ව තැනට එද රැ වොංගා බෝට්ටුව අරගෙන ආවා. නමුත් එද ඒ තොටුපොළේ මුරටු මුර හටයෙක් යොදල තිබුණා.

ඔහු කවුද කියලා මට හඳුනාගන්න පුළුවන් වුණා. ඔහු ඇඟහිස්ථාන් සම්භවය තිබූ පර්වතියෙක්. මේ පර්වතී ජාතිකයා

කිසි හේතුවක් නැතිව, ලැබුණු හැම අවස්ථාවකම, මට ඉවක් බවක් නැතුව පහර දුන්නා. ඉතා අවිනිත විදියට මට බැණ වැදුණා. යන්න කලිං උගෙන් ණය ගෙවල යන්න මා තීරණය කළා. ඔහු ඒ වෙලාවේ තුවක්කුවක් කරේ එල්ලාගෙන මුහුද පැත්ත බලාගෙනයි හිටියේ. මා ළග ආයුධයක් තිබුණේ නැහැ. අදුරු මුල්ලකට වෙලා මගේ ලී බොරු කකුල බැඳල තිබුණු හම්පට් එකින් එක ගැළෙව්වා. ලී කකුල අතට අරගෙන තනි කකුලෙන් පැන පැන ඇවිත්, ලී කකුල දැන බඳු ඔසවල දුන්නා පයානියාගේ හිස මුදුනටම.

අපි වහාම ඔරුව දියත් කරගෙන පිටත්වුණා. පැයක් ගතවෙද්දී අපි මුහුදේ සැහෙන දුරක් ඇවිත්. ටොංගා ඔහු සතු සියලු දේපළ, ආයුධ ගෙනැවිත් තිබුණා. උණ බම්බුවලින් සෑදූ හෙල්ලන් එයින් එකක්. ඔහු ගෙනැවිත් තිබුණු, පොල් කොහුවලින් විදු ලණු පැදුරුවලින් මම රුවලකුත් සාද ගත්තා.

දවස් දහයක් තිස්සේ මහා සාගරයේ අපි ඔහේ පාවෙලා ගියා. එකොළොස් වැනි දවසේ අපට රුවල් නැවක් දකින්න ලැබුණා. ඔවුන් අපව ඔවුන්ගේ නැවට ගත්තා. ඒ හර්ජි වන්දනාවේ ගිය මලයානු ජාතිකයන් රැගත් නැවක්. ඔවුන් යාත්‍රා කළේ සිංගප්පූරුවේ සිට පේරාවලට. ඔවුන් අපෙන් වැඩිදුර පුශ්න අහස නැති එක ලොකු පහසුවක් වුණා.

මං මුහුණ දුන්නු සියලුම අත්දැකීම් විස්තර කරන්න ගියොත් බොහොම වෙලාවක් ගතවෙවි. ඒ නිසා මං කෙටියෙන් කියන්නම්. ලන්ඩන් නගරය කරා එන්න අපට නොයෙක් අවහිරතා ඇතිවුණා. ඒත් මගේ අරමුණ වූ ෂොල්ටෝ සොයා ඒම මගේ හිතෙන් ඉවත් වුණේ නැහැ. මං ඔහුව සියක් වාරයක් සිහිනෙන් දකින්න ඇති. ඒ සිය වාරයම ඔහුට දියයුතු දරුණුම දඬුවම දීල මම පළිගත්තා.

කොහොම හරි මට අවුරුදු තුන හතරකට කලිං අපි එංගලන්තයට ළඟාවුණා. ෂොල්ටෝ ඒවත්වුණු තැන හොයාගන්න මට අමාරු වුණේ නැහැ. මට උදව් ගන්න එහෙත් මම මිතුරෙකුත් හොයා ගත්තා. ෂොල්ටෝ ළග වස්තුව තවමත් ඒ විදියටම තියෙන බව එමගින් මට දනගන්න ලැබුණා. ඔහු යොදාගත්ත ආරක්ෂකයින් හා පුතුන් දෙදෙනා නිසා මට ෂොල්ටෝ වෙත කිට්ටු වෙන්න ඉඩක් ලැබුණේ නැහැ.

වික කලක් ගතවෙද්දී මට දනගන්න ලැබුණා, ෂොල්ටෝ බරපතල ලෙස අසනීප වී ඇති බව. ඉක්මනින්ම ඇවිත් එක දවසක් ඔහුගේ කාමරේ ජනෙල් විදුරුවෙන් බලද්දී, පුතුන් දෙදෙනා ළගට කරගෙන ඔහු ලෙඩ ඇදේ ඉන්න හැටි මම දක්කා. වෙන දෙයක් වෙච්චාවෙ කියල ගේ ඇතුළට කඩාවදින්නත් මට හිතුණා. ඒත් මං බලා සිටිද්දීම ඔහුගේ හක්කු පහතට වැටුණා. මං දනගත්තා එවෙලෙම ඔහුගේ පණ ගිය බව. එදා රැ මං ඔහුගෙ කාමරයට වැදිලා හැමතැනම සෝදිසි කළා. මං බලාපොරොත්තු වුණේ අපේ නිධානය ඔහු සගවපු තැන ගැන මොනව හරි ලියවිල්ලක් හොයාගන්න හැකිවෙව් කියලයි. නමුත් ඒ වැඩේ සාර්ථක වුණේ නැහැ.

මේ කාලෙදී අපි ජීවත්වුණේ වොංගාඩ් අරගෙන තැනින් තැනට ගිහිං. ඔහුව ප්‍රදර්ශනය කරල. පොළවල්, උත්සව හා කානිවල් තිබුණු තැන්වලට ගෙනිහිං. "මිනීමස් කන කාපිරියා" යනුවෙන් ඔහු ප්‍රදර්ශනය කිරීමෙන් අපට සැහෙන මුදලක් හොයාගන්න පුළුවන් වුණා. වොංගා අමුමස් කාලා ඔහුගේ යුද්ධ රංගනය ඉදිරිපත් කරන හැටි බලන්න සෙනග ඇවිත්. මේ අතර පොන්ඩිවෙරි නිවසින් දිගටම ආව ආරංචිය, ඔවුන් තමමක් වස්තුව සොයන බවයි. අන්තිමේ දී අප බලාපොරොත්තුවෙන් ගිටි ආරංචිය ලැබුණා - ඔවුන් වස්තුව හොයාගෙන ඇති බව.

මා එහි ගිහින් පරීක්ෂා කරල බැලුවා. එය හංගලා තිබුණේ බාතොලම්යු ෂොල්ටෝගෙ රසායන විද්‍යා පර්යේෂණාගාරයේ සිටිලිම උඩ. වොංගාගේ උදව්වෙන් එතැනට නැගලා, මේ ප්‍රශ්නය විසඳා ගත හැකි බව මට තේරුණා.

එදා රැ ඔහුගේ ඉණ වටා කඹයක් ගැටගහල මම ඔහුව රහස් කාමරයට යැව්වා. වොංගා බලාපොරොත්තු නොවූ ලෙස බාතොලම්යු ෂොල්ටෝ ඔහුගෙ කාමරයේ සිටියා. ඒ නිසා උා ෂොල්ටෝ වෙත විෂ කටුවක් ඵල්ලු කළා. එයින් ඔහු මියගියා. මං මේ දේවල් විස්තර කරලා කියන්නෙ, මේජර් ෂොල්ටෝ මට කොයිතරම් නරකට සැලකුවත්, ඔහුගෙ පුතාගෙ මරණය සම්බන්ධයෙන් මා අහිංසක බව ලෝකයාට දැනුම් දෙන්නයි"

"ඉතාම අනර්ඝ විස්තරයක් ස්මෝල්. අපි හිතුවෙ වොංගාගෙ විසකටු ඔක්කොම එදා වහල උඩ දල ගියා කියලයි" හෝමස් කීය.

"ඔහුගේ කටු පිහින බටයේ තිබුණු එක ඇරෙන්න අතින් ඔක්කොම මෙහෙ වැටුණා"

"ඒක ගැන මට මතක් වුණේ නෑ"

"ඉතින් හෝමස් මහත්මයා" ඇතැල්හි ජෝන්ස් කථාව ඇරඹීය. "ඔබ කළ ඉල්ලීම ඒ ආකාරයටම ඉටු කරන්න මං සෑහෙන තරම් අවස්ථාවක් සලස්වල දුන්නා. දැන් අපේ මිත්‍රයා හිරකුඩුවක දල යතුරු දම්මොත් මගේ හිතටත් ලොකු සහනයක්. පොලිස් නිලධාරයන් දෙදෙනෙක් කුලීරියක් තියාමගන සුදනමින් ඉන්නවා. එහෙනම් ඔබට ශුභ රාත්‍රියක්"

"මහත්වරු දෙන්නාටම ශුභ රාත්‍රියක්" ස්මෝල් අපෙන් සමුගත්තේය.

"ස්මෝල්, තමුසෙ ඉස්සර වෙනවා," ජෝන්ස් කීය. "අන්දමත් දුපත්වල ඉඳපු මුර හටයගේ ඔලුවට මගේ මගේ ඔලුවටත් තමුසෙ ලී කකුල් පාර එල්ල කරන්න ඉඩ තියෙනවා. ඒ හින්දා මං වැඩියමත් පරෙස්සම් වෙන්න මනෙ" පැවසූ ඇතැල්හි ජෝන්ස් ස්මෝල් සමග පිටවී ගියේය.

"මන්න අපේ ත්‍රාසජනක කතන්දරයක් එනිං අවසන් වෙනවා"

"ඔව්. මං හිතන්නේ ඔබේ රහස් පරීක්ෂණ ක්‍රම අධ්‍යයනය කරන්න මට ලැබුණු අවස්ථාවත් මෙතනින් අවසන් වෙනවා. මෝස්ටන් මෙනෙවිය මා සමග විවාහ වෙන්න කැමති වුණා."

හෝමස් තම අසතුව පළකරන හඬක් කටින් පිටකළේය.

"මං හිතුව ඔය දේ වේවී කියල. ඔබ ගත් තීරණය ගැන නම් මට සන්නෝභය ප්‍රකාශ කරන්න බැහැ....."

"ඇයි මගේ තෝරා ගැනීම වැරදිද?"

"නෑ. කොහොමටවත් නෑ," හෝමස් කීය. "මට හමුවෙලා තිබෙන ශෝභා සම්පන්න කාන්තාවන් අතරින් ඇයත් එක් කැනැත්තියක්. ඒ වගේම ඇය බුද්ධිමත්. අර අග්‍රා බලකොටුවේ සැලැස්ම ප්‍රවේශම් කරගත් ඒකෙන්ම ඒ බව පෙනෙනවා. ඒත් ආදරය කියන්නේ ඒත්ත වේගයක් ඒකෙන් යම් දෙයක් තර්කානුකූලව විග්‍රහකර විසඳා ගැනීමේ ශක්තිය නැතිවෙලා යනවා. මම නම් කවදවත් විවාහ වෙන්නේ නෑ වොට්සන්"

"මේ සිද්ධියේදී ප්‍රතිලාභ බෙදීගිය ආකාරය නම් අසාධාරණයි නේද හෝමස්? මේකෙ අමාරු වැඩ කොටස සම්පූර්ණයෙන්ම

කළේ ඔබයි. නමුත් ප්‍රශ්නය විසඳීමේ සම්පූර්ණ ගෞරවය ලැබෙන්නේ ඇතල්නි ජෝන්ස්ට. මට ලැබෙනවා බිරිඳක්. ඔබට ඉතුරු වෙන්නේ මොකක්ද?"

"ඇයි මට ඉතුරු වේලා තියෙනවා මේන්න මේ බෝතලය"
හෝම්ස් කොකේන් බෝතලය අතට ගත්තේය.

- සිව් රහස් සලකුණ සමාප්තයි -

විස්ටේරියා මන්දිරයේ වික්‍රමය

1 - ජෝන් ස්කොට් එකල්ස් මහතාගේ සුවිශේෂ අත්දැකීම

එදා 1892 මාර්තු මස අවසන් භාගයේ කුණාටු සහිත අඳුරු දිනයක් ලෙසින් මගේ සටහන් පොතේ සඳහන්ව ඇත. අප දහවල් ආහාර ගනිමින් සිටියදී හෝම්ස්ට වීදුලි පණ්ඩුඩයක් ලැබිණ. එයට පිළිතුරක් යැවූ හෝම්ස්, ගිනි-සුදුන අසලට වී පයිප්පය උරමින් කල්පනාවක වෙලී සිටියේය.

"මං හිතන්නෙ වොට්සන්, ඔබ ආශාව ඇත මනා දැනීමක් ඇති කෙනෙක් හැටියට සලකන්න පුළුවන්. 'අපූර්ව' කියන වචනය ඔබ තේරුම් කරන්නෙ කොහොමද?"

"පුදුමාකාර, අස්වාභාවික, ඡීන් පෙර සිදුනොවුණු කියන්න වගේ අදහසක්....."

"මට හිතෙනවා ඒ වචනයේ භිමක් වඩා යමක් ගැබ්වෙලා තියෙනවා කියල." හෝම්ස් කීය. "භාස්පර්ශන නැත්නම් අදහන ගතියකුත් ඒකෙ තියෙනවා නේද? ඔබට මතකද අර රක්ත ශීඝ්‍ර සිද්ධිය? ඒක පටන් ගත්තේ 'අපූර්ව' එකක් හැටියට. නමුත් කෙළවර වුණේ මහා මංකොල්ලයකට කළ උත්සාහයක් ලෙස. ඇයි අර දෙඩම් ඇට පතේ සිද්ධිය? ඒක මිනීමැරීමේ කුමන්ත්‍රණයක් නෙ. මේ වචනය, මාව සිරුවෙන් තබන, මගේ දැඩි අවධානයක් යොමු කරවන වචනයක්"

"කෝ එය ඔබ ළග තියෙනවද?" මම ඇසුවෙමි.

"මං කියවන්නම්,

විශ්වාස කළ නොහැකි තරම් අපූර්ව අත්දැකීමකට මුහුණ දුන්නෙමි. මට ඔබ හමුවිය හැකිද?"

ස්කොට් එකල්ස්

වාරිං ක්‍රොස්, හැපෑල් කාර්යාලය.

"පිරිමියෙක්ද ගැහැනියක්ද?"

"නිසැකවම පිරිමියෙක් ගැහැනියක් කවදවත් පිළිතුරට ගෙවූ විදුලි පණිවුඩයක් එවන්නෙ නෑ. ඇයම මෙහි එනවා මිසක්"

"ඉතිං ඔහුට එන්න කියලා දන්නුවද?"

"මගේ හිතවත් මිත්‍රයා, ඔබ දන්නවානෙ මං කොයි තරම් කම්මැලි කමෙන්ද කාලය ගතකරන්නෙ කියලා? කර්නල් කැරුනර්ස් හිරේට යැව්වට පස්සෙ මට මොකක් පරීක්ෂණයක් ලැබුණෙ නෑ. මගේ මොළය හරියට යන්ත්‍රයක් වගේ. ඒක හදල තිබෙන්නේ යම්කිසි කාර්යයක් සඳහා. නමුත්, යන්ත්‍රයට අවශ්‍ය අමු ද්‍රව්‍ය සපයන්නෙ නැතිවෙනකොට මොකද වෙන්නෙ? අමු ද්‍රව්‍ය නොමැතිව යන්ත්‍රය ක්‍රියාකරල, යන්ත්‍රය කැඩල බිඳිලා විනාශවෙලා යනවා. ජීවිතය හරිම ඒකාකාරී බවට පත්වෙලා, පුවත්පත්වල පවා කිසිම වැදගත් දෙයක් නෑහැ. සිත්ගන්නාසුලු ගුප්ත සිදුවීම් අපරාධකාරයින්ගේ ලෝකයෙන් සම්පූර්ණ වගෙයි පෙනෙන්නෙ. ඉතිං කොයිතරම් සුළු දෙයක් වුණත් මං භාර නොගෙන ඉදිව් කියල ඔබ කොහොමද අහන්නෙ? ඔන්න එනවා අපේ අනුග්‍රාහකයා"

පිළිවෙළකට අඩිය තබමින් කිසිවකු තරප්පු පෙළ නැග එන හඬ ඇසිණි. උසින් මහතින් පරිපූර්ණ, කෙස්සිමත් ශරීරයක් තිබූ, වැදගත් පෙනුමැති මහත්මයෙක් කාමරයට ඇතුළුවිය. මඳක් පැසුණු, නොකැපූ රැවුලකින් මුහුණ වැසී තිබූ ඔහු, රත්වත් උපැස් යුගලක් පැළඳ සිටියේය. ඔහුගෙන් දිස්වූයේ ආගමානුකූල දිවිපෙවෙතක් ගෙවන, වැදගත් මහත්මයකුගේ පෙනුමකි. යම් පීඩාකාරී අත්දැකීමක් නිසා ඔහු මහත් සේ කැළැඹී කෝපයට පත්ව ඇති සැටි රතු වූ මුහුණෙන් පැහැදිලි විය.

"මං කිසිම දවසක මුහුණපා නැති හරිම අප්‍රසන්න සිදුවීමකට මුහුණ දුන්න හෝමස් මහත්මයා. මම බලාපොරොත්තුවෙනවා මේකෙ සුලමුල හොයාගන්න" කේන්තියෙන් පිපිරෙමින් ඔහු පැවැසුවේය.

"කරුණාකරල වාඩිවෙන්න ඊකල්ස් මහත්මයා. මං ඔබෙන් මුලින්ම දනගන්න කැමතියි ඇයි ඔබ, මාව හොයාගෙන ආවෙ කියල?"

"මං හිතන්නෙ පොලීසියට පැමිණිලි කරන්න තරම් දෙයක් මෙතන සිද්ධ වෙලා නෑ. නමුත් මට මේක ලෙහෙසියෙන් අමතක කරන්නත් බෑ."

"විස්මයකාරී මන්දිරයේ අභිරහස් මොහක්ද කියල බලන්න....."

"ඇයි ඉතිං ඔබ මේක සිද්ධාංගුණ ගමන්ම ආවෙ නැත්තෙ? දැන් වෙලාව දවල් දෙකයි කාලයි. නමුත් ඔබේ මුහුණ දිහා බලන කොට පෙනවා ඔබට මේ ප්‍රශ්නය බලපාන්නෙ උදේ අවදි වූ වෙලාවේ ඉඳලමයි කියල"

අපේ අනුග්‍රාහකයා ඔහුගේ නොකැපූ රැවුළු අතගා බලා, නොපිරු කෙස් මතින් අත ඇවිලීය.

"ඔබ හරි හෝම්ස් මහත්මයා. මම මුහුණ සෝද ගන්නවත් මොහොතක් ගත කළේ නැහැ. මට ඒක සම්පූර්ණයෙන්ම අමතක වුණා. ඔබ ළඟට එන්න කලින් මම නොයෙක් තැන්වලට ගියා. විස්ටේරියා මන්දිරයේ අතිරේක මොකක්ද කියල හොයල බලන්න. ඔවුන් කියනවා ගාසියා මහත්මයා ඔක්කොම ගෙවල් කුලී ගෙවලලු. විස්ටේරියා මන්දිරය පිළිබඳ කිසිම අවුලක් නැහැලු"

ඔන්න ඔන්න. ශිබත් මගේ මිත්‍ර දෙස්තර වොට්සන් වගේ කතන්දරේ අවසාන කෙළවරෙන් පටන් ගන්න හදනවා. පළමුවෙන්ම ඔබේ හිත ටිකක් සන්සුන් කරගන්න. මගේ ආධාර සොයාගෙන එන්න සිදුවුණේ ඇයි කියල. හැම සිදුවීමක්ම පිළිවෙළින් කියන්න."

"නමුත් එකල්ස් මහතා කථාමා ඇරඹීමටත් පෙර ඊට බාධා පැමිණිනි. හඬසන් මහත්මිය දෙර විවෘත කොට පොලිස් නිලධාරීන්ගේ පෙනුමැති දෙදෙනෙකු අප හමුවට පත්කළාය. මොවුන්ගෙන් එක් අයෙකු අප හොඳින් හඳුනන, ස්කොට්ලන්ඩයාඩ් රහස් පොලිසියේ පරීක්ෂක ශ්‍රේෂ්ඨත්ය. හේ අපට ආචාරකොට, සරේ පොලිස් ස්ථානයේ පරීක්ෂක බෙන්ස් අපට හඳුන්වා දුන්නේය.

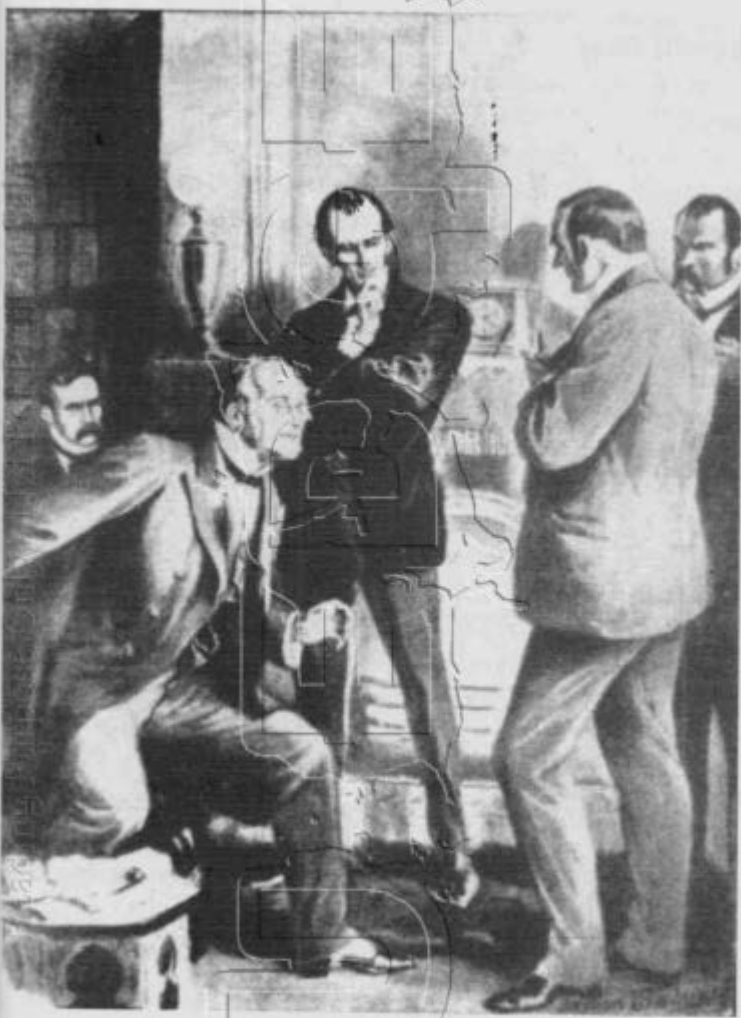
"අපි දෙන්න එකටයි ගොදුරු අස්සෙ එළවාගෙන යන්න; අපේ සලකුණු වැටී තිබෙන්නෙ මේ දිශාවටයි හෝම්ස් මහත්මයා." ශ්‍රේෂ්ඨත් ගොදුරක් පුහුබදින කොටියකු මෙන් අප අමුත්තා දෙස බලමින් පැවසීය.

"ලී ප්‍රදේශයේ, පොල්හැම් නිවාසයේ පෝන් ස්කොට් එකල්ස් කියන්නෙ ඔබද?" ශ්‍රේෂ්ඨත් විමසුවේය.

"ඔව්, මම නමයි"

"අද උදේ සිටම අපි ඔබ හොයමින් උන්නෙ"

"ඔහු සිටින තැන හොයා ගත්තෙ විදුලි පණිවුඩයෙන් නේද?"

"දෙසියනේ! මමත් මහ අපරාධයක් නේ!"

හෝමස් ඇසීය.

"සත්තකින්ම ඔව් හෝමස් මහත්මයා. අපට මේ හෝඩුවාව ලැබුණේ වාරිං ක්‍රොස් හැපෑල් කන්තෝරුවෙන්"

"ඇයි මාව හොයන්නේ?" අමුත්තා විමසුවේය.

"ඔබෙන් කට උත්තරයක් ගන්න ඔන වෙලා තියෙනවා." ග්‍රෙග්සන් කීය. "එෂර් ප්‍රදේශයේ, විස්ටේරියා මන්දිරයේ ඇලෝසියස් ගාසියා මහත්මයා, ඊයේ රාත්‍රි මිශ්‍රයාම සම්බන්ධයෙන්" අපේ අනුග්‍රාහකයාගේ මුහුණ බලා සිටියදීම සුදුමැලි විය. හේ අපහසුවෙන් පුටුවේ හිඳගත්තේය.

"මැරිල? ඔබ කිව්වේ ඔහු මියගියා කියලද? නමුත් කොහොමද? හදිසි අනතුරකින්?"

"අමු අමුවේ මිනීමැරීමක්! මේ ලෝකෙ එහෙම දේකුත් තියෙනව නම්"

"දෙයියනේ මේක මහ අපරාධයක්නෙ! ඔබ කියන්නේ ඒ ගැන ඔබ මාව සැක කරනවා කියලද?" අමුත්තා විමසුවේ වෙච්චන ස්වරයෙනි.

"මියගිය තැනැත්තාගේ සාක්ෂුවේ තිබිල අපට ලිපියක් හමුවුණා. එය අනුව ඔබ ඊයේ රාත්‍රිය ගත කරල තියෙන්නෙ ඔහුගේ නිවසේ විය යුතුයි."

"ඔව් ඒක ඇත්ත"

"හා එහෙමද මහත්මයා?" ඔේසේ කිව් පොලිස් නිලධාරියා සටහන් පොත අතට ගත්තේය.

"පොඩ්ඩක් ඉන්න ග්‍රෙග්සන්" ෂර්ලොක් හෝමස් බාධා කළේය.

"ඔබට උවමනා කරන්නෙ කට උත්තරයක් පමණයි. එහෙම නේද?"

"ඔව්." ග්‍රෙග්සන් කීය. "මගේ යුක්කමක් එකල්ස් මහත්මයාට දන්වා සිටින එක, මෙය ඔබට විරුද්ධව සාක්ෂියක් හැටියට ඉදිරිපත් කරන්න පුළුවන් බව"

"ඔබ එන්න මොහොතකට කලිං. ඔහු මේ කතාව ඔක්කොම අපට කියන්නයි සුදුනම් වුණේ." හෝමස් කීවේ තම පයිප්පය දල්වාගනිමිනි. "ඊට ඉස්සර වෙලා වොට්සන් එකල්ස් මහත්මයාට සෝඩා සමග බිඳන්ඩි ටිකක් දුන්නොත් හොඳයි. මහත්මයා. මෙතනට අලුතෙන් එකතුවෙච්ච අය ගැන අමතක කරලා, කලින් අපට කතාව කියන්න හැදූ විදියටම එය කියන්න"

අපේ අමුත්තා බිඳුන්ගේ චික එක හුස්මට ගිල දමමේය. නිලධාරියාගේ සටහන් පොත දෙක තෙත් කොණින් බලමින් හේ කට උත්තරය පටන් ගත්තේය.

"මම තනිකඩයෙක්," අමුත්තා කීය. "ඒ නිසාම මම මිතුරන් සැහෙන ගණනක් ආශ්‍රය කරනවා. මේ අතරේ ඉන්නවා විශ්‍රාමගත් බිරි නිෂ්පාදනාගාර හිමිකරුවෙක්. ඔහු තමා කෙන්සිංටන් හි අල්බිමාල් නිවසේ පදිංචි මෙල්විල්. සති කිහිපයකට කලින් ඔහුගේ නිවසේ තිබුණා හෝස්ත සංග්‍රහයක්. ඒකේදී තමයි මේ ගාසියා කියන තරුණයා මට මුලින්ම හමුවුණේ. මට දනගන්න ලැබුණු විදියට ඔහු ස්පාඤ්ඤ තානාපති කාර්යාලයේ රැකියාව කරපු ස්පාඤ්ඤ ජාතික තරුණයෙක්. ඉතාම හොඳට ඉංග්‍රීසි කතාකරපු, කඩවසම්, ඒ වගේම ප්‍රියඹුතාප ගතිගුණ තිබුණ කෙනෙක් ගාසියා.

"කොහොමදෝ ක්‍රමයකින් අපි දෙදෙනා අතරේ ලොකු මිත්‍රත්වයක් ගොඩ නැගුණා. ඔහුට මා ගැන ලොකු පැහැදීමක් ඇතිවෙලා තිබුණා. අපි මුලින්ම හමුවෙලා දවස් දෙකකින් ඔහු මා හමුවෙන්න මගේ නිවසට ආවා. ඒද තමා ඔහු මට ආරාධනා කළේ, දින කීපයක් විවේකීව භක්කරන්න. ඔහුගේ නිවසට පැමිණෙන්න කියල. ඔහුගේ නිවස එෂර් හා ඔක්මන්ට් අතර පිහිටි විස්ටේරියා මන්දිරයයි. ගාසියාට වූ පොරොන්දුව ඉටුකිරීමට ඊයේ හවස මම එහි ගියා.

ඔහුගේ නිවස ගැන මට කල්තියාම දන්වා තිබුණා. ඔහු ඊවත්වුණේ, ස්පාඤ්ඤයෙන්ම පැමිණි හිතවත් සේවකයකු සමගයි. මේ සේවකයාට ඉංග්‍රීසි කතාකරන්නන් පුළුවන්. ගෙදර වැඩ කටයුතු බලා කියා ගත්තෙ ඔහු. ආ - ඔහුට කෝකියෙකුත් සිටියා; ගාසියාගේ විදේශ සංචාරවලදී හමුවෙව්ව නිග්‍රෝ ජාතික දක්ෂ කෝකියෙක්. මෙම නිවසට එෂර් ඉදල සැතපුම් දෙකක් පමණ දුරයි. ප්‍රධාන පාරෙන් තරමක් ඇතුළුව වෙන්නයි පිහිටා තිබුණේ. නිවස දක්වා වූ පාර දෙපස පදුරුවලින් වැහිලා තිබුණා. මේ නිවස ළඟකදී අලුත් වැඩියා නොකළ ගරා වැටුණු පැරණි එකක්.

ඒ හැටි ඇදහුම් කමක් නැති කෙනෙක් සමග නවතින්න ආ මේ ගමන නුවණැති වැඩක්ද කියල මගේ හිතේ දෙහිඩියාවක් ඇති උණා, ගේ දක්ක ගමන් එතැනකටම මගේ මිත්‍රයා ඇවිත් මාව ආදරයෙන් පිළිගත්තා. ඔහු මාව බාර දන්නා ඔහුගේ සේවකයාට.

සේවකයා මගේ බැගයත් අරගෙන මගේ නිදන කාමරයට එක්ක ගියා. මුළු නිවසේම හරි මුසල ගනිමින් තිබුණා.

අපි දෙන්නා රැකුම් ගත්තේ එකට. මගේ මිත්‍රයා අපේ කතා බහ රසවත් කරන්න උත්සාහ කළා. නමුත් මට පෙනුණා ඔහු සිටියේ තව මොනව හරි දෙයක් ගැන කල්පනා කර කර. ඔහු නිතරම ඇඟිලි තුඩින් මේසයට තට්ටු කළා. නියමයෙකු හටමින් හරි නොසන්සුන් ගතියකින් හිටි බව පෙනන්න තිබුණා. රාත්‍රි කෑම ඒ තරම් රසට තිබුණේ නැහැ; එය ඒ තරම් උනන්දුවෙන් පිළිගැන්නුවෙන් නැහැ. මම ඔබට සහතික කරලා කියන්නම්; මම කීප වාරයක්ම හිතුවා මොකක් හරි බොරුවක් ගොතාගෙන එතනිං පිටවෙලා එන්න.

අපේ රැකුම් අවසාන වෙගන එද්දී සේවකයා, ගාසියා අතට පොඩි ලියුම් කැල්ලක් දෙන්න දුන්නා. මගේ මිත්‍රයා ඒක කියවලා වඩාත් නොසන්සුන් වුණා. ඔහු සියලුම කතාබහ නවත්තලා පුටුවකට වෙලා එකදිගටම දුම්බොමින් ලොකු කල්පනාවකට වැටිල හිටියා. රාත්‍රි එකොළහ පමණ වන විට නින්දට යාමට මට අවස්ථාවක් ලැබීමත් සතුවත් වුණා.

මට නින්ද ගියා. මහ රැකුම් ගාසියා මගේ දෙපට තට්ටු කරල, මාව අවදි කළා. ඔහු ඇහුවා මම ඔහුට කතා කළාද කියල. කාමරය ඒ වෙලාවේ අඳුරෙයි තිබුණේ. මම කිව්වා මා ඔහුට කතා නොකරපු බව. ඒ තරම් රැකුම් මට කරදර කරන්න සිදුවීම ගැන කණගාටුව ප්‍රකාශ කරලා, ඔහු කිව්ව ඒ වෙලාවේ රැකුමත් කිට්ටිය කියල.

දුන් තමයි මහත්වරුනි මගේ කතාවේ ඉතා පුද්ගලික කොටස තියෙන්නේ. මම අවදි වෙනකොට වටින් ගොඩින් හොඳටම එළිය වැටිලා. වෙලාව බලනකොට උදේ නවයයි. මම කලින්ද කියලත් නිදගන්නා මාව උදේ අටට අවදි කරන්න කියලා. මේ අමතක වීම ගැන මට පුදුමත් හිතුණා. කීප වාරයක්ම සිතුව නාද කරල සේවකයා කැඳවන්න උත්සාහ කළත් කිසි පිළිතුරක් ලැබුණේ නැහැ. ඒ පාර මම කේන්ද්‍රියෙන්ම පහළ තට්ටුවට බැස්සා, උණු වතුර ටිකක් ඉල්ලගන්න. පහළ තට්ටුවේ කිසි කෙනෙක් පෙනෙන්න හිටියේ නැහැ. මම කැගහුවා, හැම කාමරේකටම ගිහිං බැලුවා; ඒත් කිසි කෙනෙක් නැහැ. මගේ මිත්‍රයා රැකුම් නිදගන්න ගිය කාමරයේ දෙපට තට්ටු කළා. පිළිතුරක් ලැබුණේ නැහැ. පස්සෙ මම දෙර ඇරගෙන ඇතුළට ගියා. ඔහු සිටියේ නැහැ. ඔහු ඇඳේ

නිදහනිපු ලකුණක් වත් පෙනෙන්න තිබුණේ නැහැ. මගේ මිත්‍රයාත්, ඔහුගේ සේවකයා හා කෝකියාත් තුන්දෙනාම රළුවෙන කොට අතුරුදන් වෙලා. ඒ තමයි විස්ටේරියා මන්දිරයට මා ගිය ගමනේ අවසානය."

"මහත්මයා, ඔබේ අත්දැකීම හරිම අපූරුයි. ඊට පස්සෙ ඔබ මොකද කළේ කියන්න." හෝම්ස් කීය.

"මම හිටියෙ හරිම කේන්තියෙන්. මට මුලින්ම හිතුවේ මේක සිතා මතා කළ ලොකු විහිළුවක්ය, මා ඊට රැවටුණා කියලා.

මගේ ඇඳුම් ටිකක් බැගයට දමාගෙන, මම එතනින් පිටවෙලා එපර් දිහාවට ආවා. එහි නිවාස හා දේපල වෙළඳ සමාගමකින් මට දනගන්න ලැබුණා, මේ නිවස ගාසියාට කුලියට දීල තියෙන්නෙ ඔවුන් බව. එහි බදු, අත්තිකාරම් සමග සම්පූර්ණයෙන්ම ගෙවලා තිබුණා. ඊ ළඟට මම ගියා ස්පාඤ්ඤ කානාපති කාර්යාලයට. ඔවුන් ගාසියා කියල කෙනෙක් ගැන දැන හිටියෙවත් නැහැ. ඊළඟට ඔහුට මට හඳුන්වල දීපු මෙල්බීල් හම්බ වෙන්නෙ ගියා. ඔහු ගාසියා ගැන මා තරම් වත් දැන හිටියේ නැහැ. ඊට පස්සෙ ඔබට එවු විදුලි පණිවුඩයට පිළිතුරු ලැබුණු නිසා ඔබ සොයාගෙන ආවා.

මම දන්නවා හෝම්ස් මහත්මයා ඔබ ඉඩා අමාරු ගැටලුවලදීත් උපදෙස් දෙන්නෙක් බව. දැන් මේ කතාවට බේදජනක සිදුවීමකුත් එකතුවෙලා තියෙනවා. මා සිටිම හැම වචනයක්ම සත්‍ය බවත්, මේ හැරෙන්න වෙන කිසිම දෙයක් නොදන්න බවත් මට සහතික කරන්න පුළුවන්"

"මට ඒක හොඳටම විශ්වාසයි ස්කොට් එකල්ස් මහත්මයා" රහස් පරීක්ෂක ග්‍රෙග්සන් කතාව ඇරඹීය. "ඔබ කිව සෑම දෙයක්ම, අපට දකගන්න ලැබුණු කරුණුවලට හොඳින් ගැළපෙන බව මා කිව යුතුයි. ඔබ කියූ අර ලිපුම් කැබැල්ල ඒකට මොකද වුණේ කියල දක්කෙ නැද්ද?"

"මම දක්කා. ගාසියා එය ගුළි කරල උදුනට වීසි කළා.

"ඔබ ඒකට මොකද කියන්නෙ බේන්ස්?"

බේන්ස් දුර්වර්ණ වූ කඩදාසි කැබැල්ලක් සාක්ෂුවෙන් එළියට ගත්තේය.

"එය මිටි උදුනක් හෝම්ස් මහත්මයා. ගාසියා එය උදුනට ඉහළින් වීසි කරලා තිබුණා. මම මෙය අහුලා ගත්තේ උදුන පිටුපස තිබිලා"

"ඔබ ඉතා සැලකිල්ලෙන් ගෙය පරීක්ෂා කරල තියෙනවා. මේ තරම් කුඩා කඩදසි කැබැල්ලක් සොයාගන්නට" හෝම්ස් ප්‍රශංසාත්මකව පැවසීය.

"ඔව් මහත්මයා, මගේ හැටි එහෙම තමයි."

"මම එය කියවන්නද ග්‍රෙග්සන්?" හෝම්ස් ඇසුවේ කඩදසිය දිග හරිමිනි.

"මේ කඩදසිය දිය සලකුණු රහිත ක්‍රිම්ලේඩ් කඩදසියක්. එය සම්පූර්ණ කඩදසියෙන් හතරෙන් පංගුවක්. එය කපලා තියෙන්නෙ කෙටි තලයක් ඇති කතුරකින්. එය තුන් වරක් නමලා දම්පාට ලාකඩ දමා ඔවාල හැඩැති යම්කිසිවකින් මුද්‍රා තබල තියෙනවා. ලිපිනය "විස්වේරියා මන්දිරයේ පදිංචි ගාසියා මහත්මයා වෙතටයි." එහි මෙසේ සඳහන් වෙනවා.

"අපේම වර්ණයන් කොළ හා සුදු. කොළපාට ඇරල. සුදුපාට වහල. ප්‍රධාන තරප්පුව. පළමුවන කොරිඩෝර්. දකුණු පැත්තේ හත. පිදුලි වෙගය.

"ඔ"

එය ගැහැනියකගේ ලියුමක්." ක්‍රෙම්ස් කීය. "සිහින් තුඩක් ඇති පැනකින් ලියල තියෙන්නෙ. ලිපිනය එක්කෝ වෙන පැනකින්. නැත්නම් වෙන කෙනෙක් ලියලා තියෙන්නෙ"

"ඉතා වැදගත් ලියුමක්" හෝම්ස් නැවත වරක් එය දෙස බලමින් පැවසීය.

"මේ තරම් දක්ෂ ලෙස එය පරීක්ෂා කිරීම ගැන මා ඔබට ප්‍රශංසා කරනවා. තව කරුණක් දෙකක් මේ ගැන කියන්න පිළිවිත්. මුද්‍රාව තැබීම සඳහා පාවිච්චි කරලා තියෙන්නෙ කම්ස අත් පියවන කඟ් ලිංක් මුද්දක්. කතුර, නියපොතු කපන කතුරක්, ඔබට පෙනෙනවා නේද හැම කැපුමකම කුඩා වක්‍රවීමක්."

"මට නම් මේකෙ එකම දෙයයි පැහැදිලි හෝම්ස් මහත්මයා. අනික් හැම කරදරයකම ටගේ මේකෙ මුලත් ඉන්නෙ ගැහැනියක්."

"මට සතුටුයි ඔබට ලියුම් කැබැල්ල හමුවීම ගැන. ඒත් මට තවම දනගන්න බැරි උණා ගාසියා මහත්මයාට මොනවද වෙලා තියෙන්නෙ කියල" එකල්ස් මහතා නොසන්සුන් ස්වරයකින් ඇසීය.

"ගාසියාගේ නිවසේ සිට ඇතැපුමක් දුරින් ඔක්ස්ෂෝට් හි ඉඩමක තිබිල ඔහුගේ මළ සිරුර ඔවුටොලා තියෙනවා." බෙන්ස් කිය. "ඔහුගේ ඔලුව පොඩි වෙනකං තලල දමල තියෙන්නෙ, වැලි ගෝනි හරි එවැනි දෙයකින්. මිනීමරුවා පළමුවෙන්ම ඔහුට පිටුපසින් පහර දී ඇති බවයි පෙනෙන්නෙ. එතැන පාලු තැනක්. ඔහු මැරුණට සස්සේන් දිගටම පහරදිල තියෙනවා. අපරාධකරුවන්ගේ පා සලකුණක් වත් එවැනි කිසිම හෝඩුවාවක්වත් නැහැ."

"මංකොල්ල කෑමක්ද?"

"නැහැ. මංකොල්ලකෑමක් නොවෙයි."

"මේක හරිම කණගාටුදයක සිද්ධියක්" එකල්ස් වේදනාත්මක ස්වරයකින් පැවසීය. "මම කොහොමද මේ සිද්ධියට සම්බන්ධ වෙන්නෙ?"

"ඉතා පැහැදිලියි මහත්මයා ඒක." ශ්‍රෝග්සන් කිය. "මියගිය තැනැත්තා ළග තිබුණු එකම ලියවිල්ල ඔබගෙන් ඔහුට ලැබුණු ලිපුම පමණයි. ලිපුම් කවරයේ තිබුණු ලිපිනයෙනුයි අපි ඔහුව හඳුනාගත්තෙ."

ඒකෙ හැටියට ඔබ එද ඔහු සමග රාත්‍රිය ගතකරන්න යොදගෙන තිබුණා. එකල්ස් මහත්මයා අපිත් සමග හොලිස් ස්ථානයට යමු. ඔබේ කට උත්තරය එහි සටහන් කළ යුතුයි."

"සත්තකින්ම, මේ දැන්ම මම ඔබ සමග එන්නම්. හෝමස් මහත්මයා මේ සිද්ධියේ සත්‍යය සොයා ගැනීමට ඔනෑම විශදමක් දරීමට මම සූදනම්" එකල්ස් පැවසීය.

"ඔබේ රාජකාරි ඔබ ඉතා හොඳින් ඉටුකර ඇති බව පෙනෙනවා බෙන්ස්. මේ තැනැත්තා මියගියේ රැ කියට විතරද කියල කියන්න පුළුවන් සාක්ෂි මොනවත් තියෙනවද?" හෝමස් ඇසුවේය.

"ඔහු රාත්‍රි එකේ සිට එහි සිට තිබෙනවා. ඒ වෙලාවෙම වගේ වැස්සක් ඇතිවී තිබෙනවා. නමුත් මරණය සිදුවී ඇත්තේ ස්ථිර වශයෙන්ම වැස්සට පෙරයි."

"නමුත් ඒක වෙනත් බැහැ." එකල්ස් කිය. "ඒ වෙලාවෙ මගේ නිදන කාමරය ළඟට ආවෙ ඔහු තමා. මට දිවුරන්න පුළුවන් ඒ ඔහුගෙ කටහඬ කියල."

"පුදුමයි. නමුත් වෙනත් බැව් කමක් නැ" හෝමස් සිතාසෙමින් කිය.

"ඔබ මොකද මේ ගැන කිසිත් නොහෝමස් මහත්මයා?"

"බැලූ බැල්මට නම් මේක ඒතරම් සංකීර්ණ ගැටලුවක් නෙමෙයි. ඒත් අවසන් තීරණයක් දෙන්න ඉස්සර වෙලා මට තව කරුණු කිහිපයක් දැනගන්න ඕනෙ. නිවස පරීක්ෂා කරද්දී බෙන්ස් මහත්මයාට මේ ලියුම ඇරෙද්දී තව මොනවද ලැබුණේ?"

"තවත් වැදගත් දේවල් කිහිපයක් ලැබුණා. මගේ පොලිස් රාජකාරි කටයුතු අවසන් කළාම ඔබට ඒ ගැන කියන්නම්" බෙන්ස් කීය.

"හොඳයි, මම ඔබේ සේවයට කැපවී සිටිනවා" ජෙලොක් හෝමස් සිනුව නාද කරමින් පැවසීය. "භවිසත් මහත්මයා, මේ මහත්වරු ගියාට පස්සේ කරුණාකරල මේ වීදුලි පණිවුඩය යවන්න අර කොටුවගෙ අතේ. ඔහුට කිසිත් පිළිතුරට සිලිං පහක මුදලක් බදින්න කියලා."

අමුත්තන් පිටව ගිය පසු හෝමස් නිශ්ශබ්දව කල්පනා කරමින් සිටියේය.

"ඔබට මේ ගැන මොනවද හිතෙන්නෙ වොට්සන්?"

"හදිසියේම ඔහු මා දෙසට හැරී ඇසීය.

"එකල්ස්ගේ අදහන අත්දැකීම ගැන නම් මට මොකුත්ම හිතාගන්න බැහැ."

"අපරාධය ගැන.....?"

"ගාසියාගෙ සහකරුවන් යම් විදියකට අපරාධයට සම්බන්ධයි. ඒ නිසා ඔවුන් නීතියෙන් ගැළවීමට පැන ගිහිත්" මම කීවෙමි.

"ඔව්. එක අතකින් එහෙමක් හිතන්න පුළුවන්." හෝමස් කීය.

"නමුත් ඔවුන් අතරෙම ගාසියා තනිවෙලා හිටිය දවසක ඔහුව නොමරා, ඔවුන් අතරට අමුත්තෙක් ආ දවසෙම ගාසියා මරා දමයිද?"

"නැත්නම් ඇයි ඔවුන් පැන ගියේ?"

"ඔව්, ඇයි ඔවුන් පැන ගියේ." හෝමස් කීය. "ඒකට වැදගත් හේතුවක් තියෙනවා. තවත් කාරණාවක් එකල්ස් මහත්මයාගේ සුවිශේෂ අත්දැකීම. ඉතිං වොට්සන් බුද්ධිමත්ව කල්පනා කරල බැලුවොත් මේ කාරණා දෙකම සනාථ වන විදියෙ පැහැදිලි කිරීමක් කරන්න බැරිද? අර ගුප්ත ලියමනටත් ඒකෙ තැනක් තියෙනවා නම්, ඒකම බැරිද අපට මේ සිද්ධිය පරීක්ෂා කිරීමට නාවකාලිකව කල්පිතයක් හැටියට යොදගන්න. ඊළඟට අපට දැනගන්න ලැබෙන

කාරණා එකින් එක මේ කල්පිතයට ගලපන්න පුළුවන් නම්, එය ඉබේම අපේ විසඳුම බවට පත්වෙලා ඉවරයි."

"හොඳයි මොකක්ද අපේ කල්පිතය?" මම ඇසිමි.

හෝමස් දෙනෙත් මඳක් පියාගෙන පුටුවේ සුවපහසු ලෙස හිඳ ගත්තේය.

"පළමුවෙන්ම අපි පිළිගන්න ඕනේ මේක විහිළුවකට කළ දෙයක් නොවන බව." හෝමස් කීය. "ඉතා වැදගත් සිදුවීම් කීපයක් ඉස්සරහට වෙන්න තිබුණු නිසා, ස්කොට් එකල්ස්ට් විස්ටේරියා මන්දිරයට කැඳවනු ලැබුවා"

"ඒ කියන්නේ?"

"අපි කාරණා එකින් එක ගනිමු." හෝමස් කීය. "මේ තරුණ ස්පාඤ්ඤ ජාතිකයාගෙන් එකල්ස්ගෙන් ඉක්මනින් ඇතිවුණු මිත්‍ර සම්බන්ධය අස්වාභාවික එකක් බව බැලූ බැල්මට පෙනවා නේද? පළමුවෙන් හමුවුණුදට පත්වුදම ගාසියා, එකල්ස් හමුවීම සඳහා ලන්ඩන් නගරයේ මේ කෙළවරේ ඉඳන් එහා කෙළවරටම ගියා. ඊළඟට එකල්ස්ට, එහිවලට ගෙන්වා ගන්න තුරු ඒ මිත්‍රත්වය එහෙමම තියාගන්නා, ඔහුට මොනවද 'එකල්ස්' ගෙන් උවමනා වුණේ? ඇයි ඔහුට හමුවුණු අය අතරින් එකල්ස්වම මේ වැඩේට තෝරගත්තේ? එකල්ස්ගේ කුමක් හෝ විශේෂත්වයක් තිබෙන්නවද? මුඛ! අන්න ඒකයි මම මේ කියන්න හදන්නේ. එකල්ස් නම්බුකාර ඉහළ පෙළේ ඉංග්‍රීසි ජාතික මහත්මයෙක්. එවැන්නකුගේ සාක්ෂියක්, තවත් ඉංග්‍රීසි ජාතිකයෙක්, ඉතාම ඉහළින් පිළිගන්න සුදනම්. ඔබම දුටුව නේද පොලිස් නිලධාරීන් එකල්ස්ගේ කට උත්තරය පිළිගනිපු හැටි කිසිම ප්‍රශ්නයක් නොඅසා?"

"හොඳයි. ඔහුට සාක්ෂිකාරයකු වීමට තිබුණේ කුමක් සම්බන්ධයෙන්ද?"

"අපි මෙහෙම හිතමු. විස්ටේරියා මන්දිරයේ නිවැසියෝ යම් කටයුත්තකට සුදනම් වුණු කල්ලියක්. එය ර එකෙන් ඉස්සර සිදුකරන්න උවමනාය කියල හිතමු. ඔවුන් ඔරලෝසුවල පොඩි වෙනසක් කරලා එකල්ස්ට නිදාගන්න අරිනවා ඔහු සිතන වේලාවට වඩා කලින්. ගාසියා ඔහුගේ කටයුත්ත සඳහා බැහැර යන්න සුදනම් වේලා, වේලාව ර එහි කියන කොට, ඇත්තටම වේලාව ර දෙළහයි. ගාසියා ඔහුගේ කටයුත්ත ඉක්මණින්ම ඉවර කරලා ආපහු

එන්න පුළුවන් වුණොත් ඔහුගෙ බේරීමට හුඟක් කරුණු තියෙනවා. මෙන්න ඉන්නවා වැදගත් ඉංග්‍රීසි ජාතික මහත්මයෙක්. ඔහු ඕනෙම උසාවියක දිවුරලා කියාම් ගාසියා මුළු රාත්‍රියම ගෙදර හිටිය බව. ඒක කොයි තරම් හොඳ සාක්ෂියක්ද?"

"හොඳයි එකකොට අනිත් අයගෙ අතුරුදන්වීම?"

"ඒ ගැන මට තවමත් නිශ්ශාකාරම කරුණු ලැබිල තැහැ"

"එකකොට ලියමන?"

"එය කොහොමද තිබුණෙ - අපේම වර්ණය කොළ හා පුදු, අස්ව රේස්වල වගෙයි. මේක පැහැදිලිවම සංඥාවක්. ප්‍රධාන තරප්පුව, පළමුවන කොට්ටේට්ට්. දකුණු පැත්තෙ තත. මේක නම් රහස් හමුවීමට යොදා ගත් අවස්ථාවක්. එය පිටිපස්සේ ඉවිසියාවන්න ස්වාමිපුරුෂයෙක් ඉන්නවා බැරි තැහැ. බොහොම අත්තරායදයක කටයුත්තක්. නැත්නම් ඇය විදුලි වේගය කියන එකක් තැහැ."

'ඩි'.....

"මොහු ස්පාඤ්ඤ ජාතිකයෙක්. 'ඩි' කියන්නෙ ඩොලරස් කියන එක වෙන්න බැරිද? ඒක ස්පාඤ්ඤයේ බහුල ගැහැනු නමක්"

"හොඳයි වොට්සන්. නමුත් ස්පාඤ්ඤ කාරයෙක් තවත් ඔහුගේ ජාතියෙ කෙනෙකුට ලියන්නෙ ස්පාඤ්ඤ භාෂාවෙන්. මෙය ලියපු තැනැත්තිය ස්ථිර වශයෙන්ම ඉංග්‍රීසි ජාතික කාන්තාවක්. දන් ඉතින් අපි ටිකක් ඉවසිල්ලෙන් බලා ඉදිමු. පොලීසියට තව මොනවද හොයාගන්න පුළුවන් කියලා"

පොලිස් නිලධාරයන් යළි පැමිණීමට පෙර, හෝම්ස් යැවූ විදුලි පණිවුඩයට පිළිතුරක් ලැබිණි. එය නම් හා ලිපින ලැයිස්තුවක් විය.

"හැරිංබ් සාම්වරයා - ඩිංගල් නිවස

ශ්‍රීමත් ජෝජ් ෆෝලියොට් - ඔක්ස්ෆෝඩ් වවර්ස්

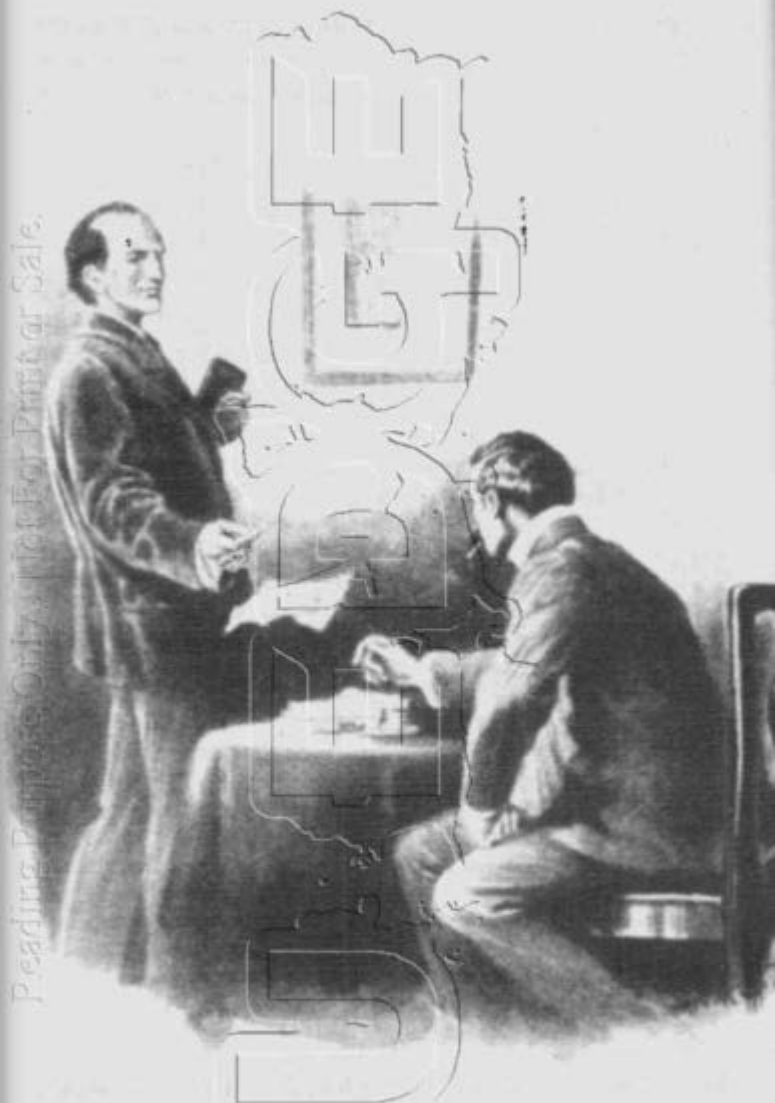
සාම විනිසුරු හයිත්ස් මහතා - ෆර්ඩ් නිවස

ජේම්ස් බේකර් විලියම්ස් මහතා - පෝටන් ඕල්ඩ් මන්දිරය

හෙන්ඩසන් මහතා - හයිගේබල් නිවස

ගරු ජොෂුවා ස්ටෝන් දේවගැති තුමා - නෙදර් වොල්ස්ලිං මන්දිරය"

"මේකෙන් තමා වොට්සන් අපේ පරීක්ෂණය පැවැත්වෙන ප්‍රදේශය ඉතා කුඩා එකකට සීමා කරන්න හැකිවෙන්නෙ"

"මේකෙන් තමා ලොවපත් අපේ ප්‍රදේශය කුඩා
එකකට සීමා කරන්න හැකිවෙන්නෙ"

"මට නං මේකෙ මොකුත් තේරෙන්නෙ නැහැ"

"හොඳයි මිත්‍රයා, ඔන්න එහෙනම් අනුගමනය." හෝම්ස් කීය. "අපි දැනටමත් නිගමනය කරලා හමාරයි තේද ගාසියාට ලැබුණු ලියුම යම් ස්ථානයකදී, යම් වෙලාවකට, හමුවීමකට කියලා. ඒ ලියුම අනුව නම් මේ ස්ථානය ඉතා විශාල නිවසක් වෙන්න ඕනෑ - ඇයි තරප්පු පෙළක් තහින්න තිබෙනවා, කොට්ඨාසවක හත්වෙනි කාමරය දකින්න තරම් විශාලයි."

ඒ වගේම මට විශ්වාසයි මේ නිවස ඔක්ස්ෆෝර්ඩ් සිට සැතපුම්ක් හෝ දෙකකට වඩා දුර වෙන්න බැහැ කියලා. ඒ කියන්නෙ ගාසියා බලාපොරොත්තු වුණා ඔහුගේ රාජකාරිය ඉවර කරලා ෫ එක වෙන කොට ආපහු එන්න. අතික ඔහු පයින්මයි ගමන් කළේ. ඔක්ස්ෆෝර්ඩ් කිට්ටුව මේ වගේ නිවාස තිබිය හැක්කේ ඉතා සීමාසහිත ගණනක් පමණයි. ඉතින් මම එකල්ස් සඳහන් කළ නිවාස හා දේපල වෙළඳ සමාගමට විදුලි පුවත්ක් යවලා ඒ නිවාස මොනවද, ඒවායේ වාසය කරන අය කවුද කියලා විස්තර ගන්න ගත්තා. අපේ පැටළුණු තුල් බෝලේ එක් කෙළවරක් තියෙන්නෙ මෙන්න මේ නම් ලැයිස්තුවේ"

අපි සරේ ප්‍රදේශයේ ඒ සුන්දර මේමානට යනවිට සවස හය පමණ විය. අපේ සහකරුවා ලොස රොස් පරීක්ෂක බේන්ස් පැමිණ සිටියේය.

හෝම්ස්ටත් මටත් නවාතැන් ගැනීමට තානායමේ ඉඩකඩ වෙන්කොට තිබිණි. එක් අඳුරු, සීතල, වැසි සහිත සැඟවන බේන්ස්ද සමග අපි විස්ටේරියා මන්දිරය පරීක්ෂා කර බැලීමට ගියෙමු.

2 - සැන් පෙට්‍රෝ හි ව්‍යාප්තිය

සැතපුම් කීපයක් පා ගමනින්ම ලොවා අපි උස් ලී ගේට්ටුවක් වෙත පැමිණියෙමු. එය විවෘත වූයේ දෙපස රූස්ස ගස්වලින් සෙවණ වුණු අඳුරු මාවතකටයි. සහ අන්ධකාරයෙන් වැසුණු නිවසේ කෙළවරක ජනේලයක් තුළින් කණ මැදිරි ආලෝකයක් දිස්විය.

"අපි එහි පොලිස් තටයෙක් රැඳෙව්වා. ඒ එළිය ඔහුගේ. ඉන්න මම ජනේලයට තට්ටු කරන්නම්" පැවසූ බේන්ස් තණ බිම හරහා ගොස් ජනෙල් පියනට තට්ටු කළේය.

නොපැහැදිලි විදුරුව කුමින් කිසිවකු වේගයෙන් නැගිටින ආකාරය දුටුවේ. ඔහු එක්වරම බියකන්ඩ මහ හඬින් කැහැසිය. ස්වල්ප වේලාවකට පසු ඉටිපත්දමක් අතින් ගත් සුදුමැලි පොලිස් නිලධාරියෙක් වෙවිලමින් දෙර විවෘත කළේය.

"මොකද වෝල්ටර්ස්?" බෙන්ස් කෝපයෙන් බැණ වැදුණේය.

අප දුටු වහාම පොලිස් හටයා ලේන්සුවෙන් ධනදිය පිස දමමින් සුසුමක් හෙළීය.

"මට ලොකු සැනසීමක් ඔබ ඇ එක ලිහන්මියා. මගේ ඇගේ ලේ වතුර වෙලා හිටියේ."

"මට නං හිතන්න බැහැ වතුර වෙන්න, ඔබේ ඇගේ ලේ තිබුණද කියල" බෙන්ස් කේන්සියෙන් පුපුරමින් සිටී.

"මේ මුසල පාලු ගෙයි....."

"ඉතින්?"

"මේකෙ කුස්සියේ පුදුමාකාර දේවල් සිද්ධ වෙන්නෙ. ඔබ ජනේලයට තට්ටු කළාම මම හිතුවි උෟ ආයෙමත් ඇවිත් කියල"

"උෟ ඇවිත්? මොකාද?"

"යක්ෂයා දෙවියනේ යක්ෂයා. උෟ ජනේලෙ ලඟට ඇවිත් හිටියා."

"කොයි වෙලාවෙද?"

"දන් පැය දෙකකට ඉස්සර වෙලා. අදුරු වැට්ගෙන එද්දි මම මේතන වාඩිවෙලා පොහක් කියවමින් හිටියා. මොකක් නිසා මට ජනේලෙ දිහා බලන්න හිතුණද මම දන්නෙ නැ. දෙයියනේ ඒකා විදුරුවෙන් මං දිහා බලාගෙන හිටියා! මට ඒක හිතෙනුත් පෙනෙවි."

"වෝල්ටර්ස් මොනවද ඔබ මේ කියන කතා? පොලිස් හටයෙකුගේ කවිත් පිටවිය යුතු වචනද?"

"මම දන්නවා. ඔව් මම දන්නවා. මූ උෟට හය වුණා. ඒකෙ හංගන්න දෙයක් නැ මහත්මිය. ලගේ පාට නිකං මඩ පාටයි වගේ. උගේ ප්‍රමාණය ඔබ වගේ දෙකක් විහර ඇති. උගේ ඇස් දෙක ගොබලු ගෙඩි දෙකක් වගේ. බැල්ම..... දෙයියනේ! උල් දත් ටික විලිස්ස ගෙන මා දිහා බලාගෙන හිටියේ බඩහින්නෙ ඉන්න සතෙක් වගේ. ඇත්තමයි මහත්මිය. මම ගල් ගැහිල හිටියේ. මට හුස්ම ගන්නවත් බැරි වුණා. ඒ පාර එක මොහොතකින් උෟ අතුරුදන් වුණා. මම එළියට දුටල පදුරු අතරින් බැලුවා. මේ ලෝකේ පාලනය කරන දෙයියන්ට පිං සිද්ධ වෙන්න මොකෙක්වත් හිටියෙ නැහැ"

"දෙයියනේ! ඒකා ජනෙල් විදුරුවෙන්
මං දිනා බලාගෙන හිටියා!"

"ඔබ හොඳට රාජකාරි කරනු පොළිස් හටයෙක් බව මම දන්න නිසා මිසක් වෝල්ටර්ස්, නැත්නම් ඔබ-ඔබ ගැන උසස් නිලධාරීන්ට රජයේතු කරන්න සිද්ධ වෙනවා. උඹ මොන යක්ෂයා වුණත් රාජකාරියෙ යෙදිල ඉන්න පොළිස් නිලධාරියෙක් උඹ අල්ල ගන්න බැරිවුණ එක ගැන දෙවියන්ට ස්තූති කරන එක නං මහ වස ලැජ්ජාවක්. මේක ඔබට පෙනුණු තිත්යක්ද?"

"එක පහසුවෙන් තීරණය කරන්න පුළුවන්" හෝම්ස් කීය.
ඔහු කුඩා ලන්තාරුම දල්වා ජනේලය අසල බිම හොඳින් පරීක්ෂා කළේය.

"ඔව්. මේ සපත්තුවේ ප්‍රමාණය දෙළහටක් වෙන්න ඕන. කකුලේ හැටියටම ඇඟක් තියනවු නම් උඹ යෝධයෙක්"

"මොකද උඹට වුණේ?"
"පදුරු අතරින් පාර පැත්තට දිවු බවයි පෙනෙන්නේ"
"දත් ඉතින් එන්න හෝම්ස් මහත්මයා, මම ඔබට නිවස පෙන්වන්නම්"

කාමර සෑම එකක්ම ඉතා හොඳින් පරීක්ෂා කළ හමුත් සැලකිය යුතු කිසිම දෙයක් අපට හමු නොවීය. නිවසෙහි පදිංචිව සිටි තැනැත්තා ගෙදරට බඩු කිසිවක් ගෙනැවිත් නොතිබිණි. ගෘහ භාණ්ඩ සියල්ලක්ම නිවස කුලියට ගැනීමේදී ලැබී ඇත. ඇඳුම් කොහයක්, ස්පාඤ්ඤ තවකපා කිපයක්, දුම් පයිප්ප කිපයක්, පැරණි රිවෝල්වරයක් හා ගිටාරයක් එහි තිබුණු අනෙක් බඩු විය.

"හෝම්ස් මහත්මයා කුස්සිය පරීක්ෂා කිරීමට මෙහෙත් එන්න"
කුස්සිය, අදුරු කාමරයක් පිස, කෝකියා නිදන්තට පාවිච්චි කළා යයි සිතිය හැකි පිදුරු ගොඩක් එක් මුල්ලක තිබිණි. මේසයක් මත ඉදුල් පිගන් හා ඉතිරි වූ කෑම සහිත බදුන් ද විය.

"හෝම්ස් මහත්මයා ඔබ මෙය දුටුවාද?"
හැකිළි රැළි වැටී තිබුණු එය කුමක් දැයි මට හඳුනා ගැනීමට අපහසු විය. කළුපාට අගුටුමිටි මනුෂ්‍ය රූවක හැඩ ගත් එය, නිග්‍රෝ ළදරුවෙකුගේ වියළි ගිය මළ සිරුරක් යයි මුලින් සිතුවෙමි. මෙය ස්ථිර වශයෙන්ම මනුෂ්‍ය සිරුරක්ද වානර සිරුරක්ද යන්න මට තෝරා බේරා ගැනීමට අපහසු විය. එය වටා සිප්පි කටු පේළි දෙකක් ලණුවකින් ගැටගසා තිබිණි.

"හරිම විශිෂ්ටයි" හෝම්ස් යතුරින් කැගැසිය "වෙන මොනවද තියෙන්නේ?"

බෙන්ස් නිශ්ශබ්දව පිහැන් පොදන තැනට ඉවිපන්දමේ එළිය ලං කළේය. කැබලිවලට ඉරා දමූ ලොකු සුදුසාට පක්ෂියකුගේ කැබලි එහි සෑම තැනම විසිරී තිබිණි.

"සුදු කුකුළෙක්" හෝමස් කීය. "හරිම අදහුතරනක, හරිම ආකර්ශනීය පරීක්ෂණයක්"

නමුත් පොලිස් නිලධාරියා ඔහුගේ හොඳම ප්‍රදර්ශන භාණ්ඩය අප වෙත ඉදිරිපත් කළේ අන්තිමටයි. ඔහු පිහැන් පොදන බෙසම යවීන් ලේවලින් පිරුණු බාල්දියක් එළියට ඇද්දේය. මේසය උඩින් පිළිස්සූ ඇටකටුවලින් පිරුණු පිඟිතක් ද ගත්තේය.

"කාව හරි මරල පුළුස්සලා තියෙනවා. අපි මේ ඇටකටු ගත්තෙ ගිනි උදුනෙ තිබිල. උදේ මෙහි පැමිණි වෛද්‍යවරයා කීව්වා, මේම ඔහුගේ අස්ථි නොවෙයි කියල."

හෝමස් සිනාසී ආත් පසමින් පිරිමැද්දේය.

"මා ඔබට ප්‍රශ්න කළ යුතුයි බෙන්ස්. ඔබ වැනි අයට රැකියාවේ ඉහළමට යන්න අවස්ථාව අඩු වුණත්, ඔබේ කාර්ය ඥාත්වය ඉතා ඉහළයි කියල මම කියන්න ඕන, ඔබ මේ සිද්ධිය ගැන කටයුතු කරල තියෙන ආකාරය බැලුවාම"

"ඔබ හරි හෝමස් මහත්මයා. අපි මේ පිටපළාත්වලට වෙලා හැමදම එක තැන පල්වෙනවා. මම හිතන්නා මේ සිද්ධියෙන් මගේ දක්ෂකම් පෙන්වන්න අවස්ථාවක් ලැබෙව් කියල. මේ අස්ථි ගැන ඔබ මොනවද හිතන්නේ?"

"බැටර්වකුගේ වෙන්න පුළුවන්"

"ඔව් හෝමස් මහත්මයා. මේකේ වාසය කරල තියෙන්නෙ පුද්ගලිකාර සිරිත් විරිත් ගරු කළ මිනිස්සු ටිකක්. එයින් එක්කෙනෙක් දුන් මියගිහිත් නෙ. ඔහුගේ සහයෝ ඔහුව මැරුවද? එහෙම කළා නම් අපට ඔවුන් අනුවෙනවා හැම වුරායකටම මුරදලා; අපි රටින් පිටවන අයට පරීක්ෂාවකට ලක් කරනවා. නමුත් මගේ අදහස වෙනස් එකක්"

"ඔබට මේ සිද්ධිය ගැන යම් අදහසක් තියෙනවා එහෙනම්?" හෝමස් ඇසීය.....

"ඔව්." බෙන්ස් කීය. "මම මේක තනියම විසඳන්නයි බලාපොරොත්තුව. ඔබ නම් රහස් පරීක්ෂකයෙකු ලෙස විශාල ප්‍රසිද්ධියක් ලබලයි තිබෙන්නේ. මේක අවසන් කළාට පස්සෙ මම කියන්න හැකිවෙන්න ඔනෙ, මම මේක තනියම විසඳ බව"

හෝමස් සිනාපුණේය.

"හොඳයි හොඳයි බේන්ස්. ඔබ ඔබේ ඔර්ගයේ ගමන් කරන්න. මම මගේ විදියට කරන්නම්. මම අල්ලාගත් සොයාගන්න යමක් වෙනොත් එය ඔබට කියන්න මම ඔහුම වෙලාවක සුදුනම්.

දන් අපි ඔක්කොම බැලුවා නේ. මම ඔබට ගුහ පතනවා බේන්ස්"

හෝමස්ට හොඳ හෝඩුවාවක් කීපයක් ලැබී. ඔහු ඒ පිරිපස ලුහුබැඳ යාමට නොඉවසිල්ලෙන් සිටි බව මට හැඟිණි. ඔහු සිරිතක් විභයෙන් මෙවැනි අවස්ථාවල 'මට කිසිවක් නොකිවත්, සුදුසු කාලයේදී සියල්ල අසන්නට ලැබෙන නිසා ප්‍රශ්න නොඇසීමට පුරුදුව සිටියෙමි.

එහෙත් මගේ ඕනෑම අමත සිද්ධිය පිළිබඳව ඒ තරම් උනන්දුවක් දක්වනු මට දකින්නට නොලැබිණි. වරක් ඔහු බ්‍රිතාන්‍ය කොතුකාගාරයට ගියේය. ඒ හැර ඔහු දවස ගත කළේ ළඟදී දූත හැදිනගත්, ගමේ ඔපාදාන කාරයින් සමග කතාබහ කරමිනි.

"මං හිතනවා වොට්සන් මේ බුගේ පිරිසරබඳ ගමක සතියක් ගතකරන්න ලැබෙන එක අපට වටිනා අවස්ථාවක්. විලෝ ගස්වල ලාදර, පැළ ඉණිවලින් අතු විකිළී හටගන්නා හැටි බලන්න ලැබීම කොයි තරම් සතුටට කාරණයක්ද?

ඔහු උද්භිද විද්‍යාව පිළිබඳ මූලධර්ම පොතක්, බෙලෙක් පෙට්ටියක් හා කුඩා අත් ඉස්කෝපයක් රැගෙන මුළු දවසම ගතකොට ආ නමුත්, සැලකිය යුතු තරමේ වැදගත් පැළෑටි නම් කිසිවක් රැගෙන ආවේ නැත.

සමහර අවස්ථාවන්හිදී අපට පොලිස්/පරීක්ෂක බේන්ස් හමුවිණි. අහිරහස පිළිබඳව ඔහු කීවේ නෑදී ඉතා ස්වල්පයකි. එහෙත් මගේ ඕනෑම ආචාර කරන විට බේන්ස්ගේ දෑස් සතුටින් බැබළිණි. අපරාධය සිදුවී දින පහකට පසු, උදෑසින් පුවත් පතක මේ වාර්තාව දුටු මම තරමක් පුදුමයට පත්වියෙමි.

"ඔක්ස්ෂෝට් අහිරහස විසඳෙයි.

මිනි මැරුම පිළිබඳ සැකකරු අත් අඩංගුවට.....

මා සිරස්තලය කියවූ විට හෝමස්, සතෙකු විසින් දෂට කරනු ලැබුවකු මෙන් උඩ පැන්නේය.

"දෙයියෝ සාක්කි! ඔබ කියන්නේ බෙන්ස් ඔහුව සිරභාරයට අරගෙන කියලද?"

"ඒ වගෙයි පෙනෙන්නේ; මෙන්න අඟහරුන ඉතුරු වීක....

එපර ප්‍රදේශය හා අවට මහත් ආන්දෝලනයක් ඇතිකළ ඔක්ස්ෂොට් මිනීමැරුම් සම්බන්ධ සැකකරුවකු ඊයේ හිරබාරයට ගන්නා ලදී.

විස්වේරියා මන්දිරයේ වාසය කළ ගාසියා මහතා ඉතා සාහසික අන්දමින් මරා දමා තිබූ ආකාරය කිසිවකුටත් අමතක නොවනු ඇත. ඔහුගේ කෝකියා හා සේවකයා, අපරාධය සිදුවූ දින රාත්‍රියේ පළායාම නිසා, ඔවුන් අපරාධයට සම්බන්ධ යයි සැක පහළ වී තිබිණි. මෙම පරීක්ෂණය භාර පොලිස් පරීක්ෂක බෙන්ස්, අපරාධකරුවන් මේ අවදානම සැඟවී සිටිනායි විශ්වාසයෙන්, ඔවුන් සෙවීමට මහත් වෙහෙසක් දැරීය.

කෝකියා, හැඩ්දඩ් සිරුරක් හා බියකරු මුහුණක් ඇති සුරෝපිය නිග්‍රෝ කලටම් පුද්ගලයෙකි. ඔහුගේ සමේ පැහැය කහ නමුත්, එල්ලෙන දෙතොල් ආදී නිග්‍රෝ ලක්ෂණවලින් යුක්ත විය.

වරක් මෙම පුද්ගලයා අපරාධයෙන් පසු විස්වේරියා මන්දිරයට පැමිණි අවස්ථාවක, ටෝල්ටර්ස් නම් පොලිස් නිලධාරියා විසින් ලුහුබැඳ යන ලදී. මෙසේ පැමිණීම හැන් සැක සිතූ බෙන්ස්, මැදුර අසල පොලිස් භටයන් පිරිසක් සහවා තැබුවේය. සැකකරු පහසුවෙන්ම උගුලට හසුවිණි. ඔහු සිරභාරයට ගැනීමට පොර බැඳීමේදී ඩවුනිං නම් පොලිස් භටයාට දරුණු ලෙස සපා කෑ බවද වාර්තා වේ.

සැකකරු අධිකරණය හමුවට පමුණුවා, විමාන්ඩ භාරයේ තැබීමට පොලිසිය අවසර ඉල්ලාඇත. මේ සැකකරු අල්ලා ගැනීම නිසා මේ අපරාධය සම්බන්ධ කරුණු රැසක් හෙළි වේ යයි බලාපොරොත්තු වේ."

"අපි වහාම බෙන්ස් හමුවෙන්නා වීමෙන්"

හෝමිස් හිස්ට්‍රියම් අතට ගනිමින් කීවේය.

අපි ඉක්මනින් ගමනින් ගොස් පොලිස් නිලධාරියා හමුවියෙමු.

"ඔබ අද පුවත්පත දක්කද හෝමිස් මහත්මයා?"

"ඔව් මම දක්කා. ඔබ්බ මම පොඩි අනතුරු ඇඟවීමක් කරන්න කැමතියි, මිත්‍රයෙක් වශයෙන්"

"මොකක්ද?"

"මමත් මේ අපරාධය ගැන තොරතුරු සවිස්තෘත කරගෙන යනවා. නමුත් ඔබ යන මාර්ගය නිවැරදියි කියා මට සතුටුවෙන්න බැහැ. මම කැමති නැහැ....."

"ඔබ හරි කරුණාවන්තයි හෝමස් මහත්මයා"

"සහතිකෙන්ම, මම ඔබේ ඔබේ හොඳමයි කියන්නෙ"

"හෝමස් මහත්මයා. අපි පොරොන්දු පුණ්ණ නෙ මුලදීම අපේ මාර්ගවල වෙන වෙනම ගමන් කරන්න. මම ඒකයි මේ කරන්නෙ"

"ඔහෝ එහෙමද? හොඳයි ඒහෙන්නම් මට පස්සෙ දෙස් කියන්න එපා"

"නැහැ මහත්මයා. අපටම විශේෂ වූ ක්‍රම සහ විධි තියෙනවා නෙ. ඔබ, ඔබේ ක්‍රමයට : මම මගේ විදියට."

"අපි ඒ ගැන තවත් කතා නොකර ඉමු" හෝමස් කිය.

"මේ මිනිසා අශ්වයෙක් වගේ ශක්තිය තියෙන, යක්ෂයෙක් වගේ හයංකාර එකෙක්." බෙන්ස් කිය. "උං ඔවුනිංගෙ ඇඟිල්ල වෙන් වෙන තරමට හැසුරුවා. ඉංග්‍රීසි වචනයක් වත් බෑ. කරන්නෙ කෝපයෙන් ගොරවන එක විකරයි."

"ඔබ හිතන්නේ ඔහු ගාසියා මැරූ බවට සාක්ෂි තියෙනවා කියලද?" හෝමස් විමසුවේය.

"මම එහෙමම කියන්නෙ නැහැ හෝමස් මහත්මයා. ඔබ, ඔබේ ක්‍රමයට උත්සාහ කරල බලන්නකො. අපේ ගිවිසුම ඒක නේ."

අපි ආපසු ඒමට පිටත්වුයෙමු.

"මට නං තේරෙන්නෙ නැහැ මේ මිනිස මොකක්ද කරන්න හදන්නෙ කියල. වැරදි පාරක ගිහිං මිනිස පල්ලමට වැටෙන්නයි හදන්නෙ" අප ආපසු තානායම වෙත එද්දී හෝමස් පැවසීය.

"වොට්සන්, ඔහොම පුටුවෙන් ඔබ්බෙන්" හෝමස් කීවේ තානායමට පැමිණි පසුවය.

"අද රැට මට ඔබේ උපකාර උවමනා වෙන්න ඉඩ තියෙනවා. ඒ නිසා මං ඔබට මේ සිද්ධියේ, මේ මොහොත වෙත තෙක් තත්ත්වය පහදලා දෙන්න ඕන. මේකෙ ප්‍රධානම කරුණු සරල වුණත්, පුරවන්න බැරිවුණු හිස් තැන් කීපයක්ම තියෙනවා."

ගාසියාගෙ සේවකවූයා මේ මරණයට සම්බන්ධයි කියන බෙන්ස්ගේ අදහස අපට අත්හරින්න සිදුවෙනවා මුලින්ම. ඇයි

ගාසියාමයි ස්කොට් එකල්ස්ට් ඔහුගේ ගෙදරට ඒ දිනේදී ගෙන්නුවේ. එය කළේ, ඔහු ගෙදරැසිටි බවට පසුව උවමනාවකදී සාක්ෂි සහිතව ඔප්පු කිරීම සඳහායි. එතකොට එද රාත්‍රියේ යම් කිසි වැඩ පිළිවෙළක් - බොහොම වෙලාවට අපරාධයක් කිරීමට සූදනම් වෙලා සිටියේ ගාසියාමයි. මං එහෙම කියන්නේ, තමාගේ නිර්දෝෂි භාවය ඔප්පු කරන්න කුමානුකූලව මෙහෙම දෙයක් පිළියෙල කරන්නේ එහෙම කටයුත්තකට නිසා.

එතකොට ගාසියාව මැරුවේ කවිද? නිසැකවම ගාසියා විසින් මරාදමන්න හැදූ පුද්ගලයා. ඔහු වෙතකං අපි යන්නේ පහසු නිවැරදි පාරක.

දැන් අපිට හිතාගන්න පුළුවං ඔහුගේ ගෙදර සේවකයෝ අතුරුදන් වූණේ ඇපි කියලා. ඔවුන් සියලු දෙනාම මේ අපරාධය කිරීමට එකතු වූ එක කල්ලියක අය, හදිසියේ ගාසියා ඔහුගේ කාරිය ඉටු කරල ආපහු ආවම යම්කිසි සැකයක් පහළ වුණා නම්, එකල්ස්ට්ගේ සාක්ෂියෙන් ඔක්කොම විසඳෙනවා. නමුත් මේ කාරිය හයානක එකක්. ඔහු ආපහු ආවේ නැත්නම්, ඒ ගාසියාගේ ජීවිතේ විනාශවීම නිසා වෙන්න්න පුළුවනි. ඒ නිසා එහෙම අවස්ථාවකදී ගෙදරින් පැනල ගිහිං කොහේ හරි කැනඩා සිටීමට ඔවුන් සූදනම්ත් සිටියා. තව එකක්, එහෙම හැංගිල ඉඳල විතරයි ඔවුන්ට යළිත් වරක් එම කාර්යය කිරීමට උත්සාහ යොදන්න පිළිවත්. එහෙම නේද වොට්සන්?"

එකම අවුල් ජාලයක්ම පැවැති මේ සිද්ධිය මටත් දැන් විකෙන් වික පැහැදිලි වන්නට විය.

"ඔව්, නමුත් ඇයි එක සේවකයෙක් ආපහු ආවේ?"

"සමහර විට කලබලයෙන් පැන යෑද්දී ඔවුන්ට අත්‍යවශ්‍ය දෙයක් ගෙනියන්න බැව්වෙන්න ඇති. ඒ නිසයි ඔහු දෙවනාවක්ම ආපහු ආවේ. එහෙම හිතන්න පුළුවන් නේද?"

"හොඳයි, ඊළඟට?"

"ඊළඟට ගාසියාට ලැබුණු ලියුම් කැබැල්ල. ලියුමක් ලැබුණ නම් ඒ කෙළවරෙන් ඔහුට හිතවතෙක් - ඒ කියන්නේ කල්ලියේ සාමාජිකයෙක් ඉන්නවා. ඒ කෙළවර කොහේද? මං ඔබට කලින් කිව්වා එය විශාල ගෙයක් විය පුතුයි කියල. මේ ප්‍රදේශයේ තිබෙන විශාල ගෙවල් ගණන සීමාසහිතයි. ගමේ ගතකරපු මුල් දිනවල මම

උද්භිද විද්‍යාත්මක පරීක්ෂණ කරන මුවාවෙන්, මේ ගෙවල්වල පිහිටීමත්, ඒවායෙ වාසය කරන උද්භිද ගැනත් හොඳල බැලුවා. එයින් මගේ සැකය කෙළින්ම යොමුවුණේ එකම ස්ථානයකට විතරයි. ඒ තමා ගාසියාගේ මිනිය ආයාගත් තැනට සැතපුම් හාගයක් දුරින් පිහිටි හයිගේබල් මන්දිරය.

අනික් හැම මැදුරකම වාසය කරන අය කලබලයක් නැති මිනිස්සු. ඒත් හයිගේබල්හි හෙත්ඩසන් මහත්මයා ඉතා පුදුමාකාර කෙනෙක් කියලයි හැමෝම කියන්නේ. ඒ නිසා මම ඒ නිවස ගැන විමසිලිමත් වුණා.

එහි ඉතාම සුවිශේෂ පුද්ගලයින් කීපදෙනෙක්ම ඉන්නවා වොට්සන්. එයින් හෙත්ඩසන් මහත්මයා තමා අති විශේෂ. මම බොරු කරාවක් දලා ඔහුට මුණගැසුණා. මං හිතන්නේ වොට්සන් මිනිසා දනගත්තා ඇත්තටම මම එහි ගියේ මොකටද කියලා.

ඔහුට වයස අවුරුදු පනහක් ඇති. ශක්තිමත් ඒ වගේම කඩිසරයි. කර්පාට ඇතිබැම. සුදුචරිත යන හිසකෙස්. මුවෙන් වගේ අඩිය තියෙන්නේ; ඒත් අධිරාජ්‍යයෙකුගේ තේජස. ඒ මුහුණට පිටිපස්සෙන් තියෙන්නේ බොහොම රොදු හිතක්. ඔහු විදේශිකයෙක්. එහෙම නැත්නං බොහෝ කාලයක් උණේ කලාපික රටක ජීවත් වූ කෙනෙක්. එහෙම කියන්නේ, පැහැය කහපාටයි සුදුමැලි කෙනෙක් වගේ. නමුත් කසයක් වගේ ශක්තිමත්.

ඔහුගේ මිත්‍රයා සහ පෞද්ගලික ලේකම් හැටියට වැඩ කරන්නේ ලුකස් මහත්මයා. නොවැරදීම විදේශිකයෙක්. දුඹුරු පාට හම. පූසෙක් වගේ බොහෝම විනිතයි; ඒත් කපටියෙක්. කරා කරන්නේ හරි වැදගත් විදියටයි. ඒත් ඒකෙ යටින් කුරිරු දුෂ්ඨ ගතියක් පෙනෙනවා. ඔබට දන් තේරෙනවැද වොට්සන් අපි දන් විදේශිකයන් කාණ්ඩ දෙකක් අතරට පැමිණිලා සිටිනවා. එක කාණ්ඩයක් විස්ටේරියා මන්දිරයේ; අනෙක් කාණ්ඩය හයිගේබල් මන්දිරයේ. ඔන්න දන් අපේ ප්‍රභේදිකාවෙ හිස් තැන් ටිකෙන් ටික පිරෙන්න පටන්ගන්නවා.

හෙත්ඩසන් සහ ලුකස් තමයි මේ පවුලේ මූලික ස්ථානය ගන්නේ. නමුත් තවත් අයෙක් සිටිනවා. එයාට අපේ වැඩේට හුඟක්ම වැදගත් වෙන්නා පුළුවන්. හෙත්ඩසන්ට ඉන්නේ ළමයි දෙන්නයි. අවුරුදු දහතුනේ හා එකොළහේ ගැහැනු ළමයි

දෙන්නෙක්. ඔවුන් බාරව ඉන්නා බර්නට් මෙනෙවිය නම් අවුරුදු හතළිහක පමණ ඉංග්‍රීසි ජාතික කාන්තාවක්. තවත් ඔවුන්ගේ විශ්වාස කටයුතු පිරිමි සේවකයෙක් ඉන්නවා. මේ අය තමයි 'පවුල' කියල හඳුන්වන්න පුළුවන්. ඔවුන් කොහේ යතත් ඔක්කොම එකටයි යන්න. හෙත්ඛසන් දේශ සංචාරකයෙක්. ඔහු ළඟදිත් අවුරුද්දක පමණ දේශ සංචාරයක යෙදිලා, සති-කීපයකට ඉස්සර වෙලා තමයි හයිගේබල්වලට ඇවිත් තියෙන්න. ඔහු විශාල ධනයකට හිමිකම් කියන මහා පොහොසතෙක්. හිතන ඕනෑ දෙයක් හිතු හැටියෙ සල්ලිවලට ගන්න පුළුවන් මිනිසෙක්. ඔහුගේ ගෙදර ඉතිරි අය ගැහැනු පිරිමි දෙපක්සෙම සුළු සේවකයෝ රාශියක් - ඔය ගම්බද වලව්වල දකින්න ලැබෙන වැටියෙන් කාල, අඩුවෙන් වැඩ කරන්න තියෙන අය.

ඔය ටික මම හෝයා ගත්තෙ ගමේ ඔපදුපවලට කන් දීල. සමහරක් මගේ නිරීක්ෂණ. ගෙදරක විස්තර හොයාගන්න ඔනෙ නම්, ඒ ගෙදර සේවයෙන් ඉවත් කළ වැඩකාරයෙක් විතර තවත් හොඳ කෙනෙක් නැහැ. මගේ වාසනාවට එහෙම කෙනෙක් හම්බවුණා. වාසනාවටම ලැබුණ කියන එකත් වැරදියි. මම ඒ ගැන හොයල බලල ඔහුව සොයාගත්ත. ඔබ්බත්ස් කියන්න වගේ අපේම ක්‍රම තියෙනව නෙ. ඒ ක්‍රමයට මට ලැබුණු ජෝන් වෝනර් තමයි හයිගේබල්වල උයන් පල්ලා ලෙස වැඩ කෙරුවේ. එක අවස්ථාවක හදිසි කේන්තියක් නිසා ඔහුගෙ ස්වාමියා, වෝනර්ව එක මොහොතින් රැකියාවෙන් පත්නා දමුවා. වෝනර්ට මිත්‍රයින් ඉන්නවා. ඔවුන් තවමත් මන්දිරයෙ සේවය කරන අය. ස්වාමියාට ඇති බයත් අප්‍රසාදයත් නිසාම මෙම සේවකයෝ කවුරුත් ලොක්කට විරුද්ධව එකමුතුයි. අන්න එහෙමයි මේ ස්ථානයේ රහස්වලට සම්බන්ධ වෙන්න මට මග පෑදුණේ.

උන් පුදුමාකාර මිනිස්සු වගයක් වොට්සන්! මට තවමත් තේරුම් ගන්න අමාරුයි. මේ නිව්සෙ කොටස් දෙකක් තියෙනවා. එක කොටසක ප්‍රධාන පවුල පදිංචියි. අනෙකෙ සේවකයෝ. හෙත්ඛසන්ගෙ විශ්වාස කටයුතු සේවකය තමයි මේ කොටස් දෙක අතරෙ සම්බන්ධය තියාගන්නෙ. ආහාර පිළිගන්වන්නෙත් ඔහුමයි. සෑම දෙයක්ම එක දෙපක් ළඟට ගෙනෙනවා. එතනින් තමයි දෙපැත්ත සම්බන්ධ වෙන්නෙ. ළමයි දෙන්නාත් ඔවුන් භාර

කාන්තාවක්, කොතේවත් ඇවිදින්න යන්නෙ නැහැ. හෙත්ඬසන් කිසිම වෙලාවක තනියෙන් යන්නෙ-නැහැ. ඔහුගෙ දුඹුරු පාව පුද්ගලික ලේකම් හෙවතැල්ලක් වගේ ඔහු ළඟින්ම ඉන්නවා.

ටිළගට සේවකයින් අතරේ කතාවක් තියෙනවා ඔවුන්ගෙ ස්වාමියා යම්කිසි දෙයකට හරිම බයෙන් ඉන්නෙ කියලා. චෝන්රි නම් කියන්නෙ හෙත්ඬසන් ඔහුගේ ආත්මය යක්ෂයාට උගස් තියලා සල්ලි ණයට අරගෙන; දන් යක්ෂයා ණය ඉල්ලාගෙන කොයි වෙලේ ආපහු එයිද කියලයි පක්ෂ බයේ බලාගෙන ඉන්නෙ කියලා. ඔවුන් කවුරුද කොහේ ඉදල ආපු අයද කියන්න කිසි කෙනෙක් දන්නෙ නැහැ. ඔවුන් ඉතාම දරුණුයි. හෙත්ඬසන් දෙපාරක්ම ගමේ මිනිස්සුන්ට කසෙන් තරල තියෙනවා. උසාවි නොහිඟිං බේරුණේ ඔහුගෙ සල්ලිවල බලයෙන්. චන්ද්‍ර ගෙවලා.

ඉතින් අපි බලමු වොටසන්. අපේ ගැටලුව විසදීමට මේ ආරංචිය උදව් කරගන්නෙ කොණ්ඩෙ කියලා. අර ලියුම් කැල්ල මේ නිවසෙන් ආපු එකක්; කලින් සුදුනම් කරගනිපු සැලැස්මක් ක්‍රියාවේ යෙදීමට ගාසියාට කළ දන්වීමක්. කවිද ලිව්වේ? මෙම නිවසේ සිටි කාන්තාවක්, එතකොට බර්නට් තෝනා හැරෙන්න වෙන කවුද? අපේ සාක්ෂිවලින් පෙන්නුම් කරන්නෙ ඒ බවයි. කොහොම වුණත් ඒක කල්පිතයක් හැටියට පොදුගෙන වත් බලමු.

බර්නට් තෝනගේ වයස ගැන හිතුවම ප්‍රේම සම්බන්ධයක් මේකට අදල නැති බව අපට හිතාගන්න පුළුවනි. ඒ ලියුම් කැල්ල ලියුවේ ඇය නම්, නිසැකවම ඇය ගාසියාගෙ මිත්‍රයා මෙන්ම උදව්කාරයා විය යුතුයි.

එහෙම නම් ගාසියාගේ මරණය ඇත දැනගත් වහාම ඇය කරන්න ඉඩ තියෙන්නෙ මොනවද? ඔහුට ඒ ඉරණම අත්වූයේ ඉතා ක්‍ෂාර අන්දමකට නම් ඇගේ කටින් බැහිරූ ඇති, නැත්නම් ඇගේ හිතේ ගාසියාව මරපු අය ගැන භෞරයක් ඇති. අවස්ථාව ආව ගමන් ඇ ඔවුන්ගෙන් පළිගනිවි. එහෙතම අපි ඇයව හමුවෙලා බලමු. අපට බැරිවේද ඇයට කතා කරන්න?

මගේ හිතට මුලින්ම ආවේ ඒකයි. ඒත් මරණය සිදුවූ දින රාත්‍රියේ ඉදල අද වෙනතුරු ඇයව ඇස් දෙකට දැකපු කෙනෙක් නැහැ. එද හවස ඉදල ඇයව අතුරුදන් වෙලා ඇය ඒවතුන් අතර ඉන්නවද? එහෙම නැත්නම් ඇයටත් ගාසියාට අත්වූ ඉරණම අත්වෙලාද? නැත්නම් ඇය සිරකාරියක්ද? ඒක අපට තවම හිතා ගන්න බැහැ.

"අපට නිවස සොයාදීමට කැපවී සිටින බලපත්‍රයක් ලබාගන්න බැරිද මහේස්ත්‍රාත් කෙනෙක් මාර්ගයෙන්?" මම ඇසුවෙමි.

"බැහැ. කාට හරි කියන්න පුළුවන් අපේ සිද්ධාන්ත හිතෙන් මවාගත්තු ඒවා කියලා. බර්නට් තෝනගේ අතුරුදන්වීම එතරම් දෙයක් නොවෙයි. මෙතරම් විශාල ගෙයක ඇය සතියක් වුණත් නොපෙනී ඉන්න පුළුවන්. ඒ-එහෙම මේ මොහොතේ ඇය ජීවිතයත් මරණයත් අතර සන්ධි ස්ථානයක ඉන්නවා වෙන්තන් පුළුවන්. මට කරන්න පුළුවන් එකම දෙය මගේ ඔක්කුකරුවා වන චෝනර්, නිවස ගැන පරීක්ෂාවෙන් ඉන්න කියලා ගේට්ටුව ලග රඳවා තබන එක විතරයි." හෝම්ස් පැවසීය.

"ඉතින් අපි දන් මොකද කරන්නේ?"

"නිතියෙන් අපට පිළිතුරුණක් නැත්නම්, අපට අත්තරාදයක තත්ත්වයකට මුහුණ දෙන්න සිදුවෙනවා."

"ඒ කියන්නේ?"

"මම දන්නවා ඇගේ කාමරය තියෙන තැන. එතැනට පිටතින් ගිහින් ඇතුළු වියහැකියි. අපි දෙන්නා අද රාත්‍රියට ගිහිං ඇයගේ කාමරයට ඇතුළු වෙමු. අපට පුළුවන් ගැටලුව තියන තැනටම ගිහින් එය විසඳන්න පටන්ගන්න."

එය එතරම් කදිම අදහසක් නොවන බව මට හැඟිණි. එහෙත් මෙම ප්‍රශ්නය විසඳීමට වෙනත් ක්‍රමයක් නොමැති බව හෝම්ස් තර්කානුකූලව පෙන්වා දී ඇත. මුහුණේ සුරත ගෙන යෝජනාවට මගේ එකඟත්වය පළකළෙමි.

නමුත් අපේ පරීක්ෂණය එතරම් විකුමාන්තවිතව අවසන් කිරීමට දෙවයෙන් ඉඩක් නොලැබිණි. සවස පහට පමණ රස්තියාදුකාරයෙකුගේ පෙනුමක් ඇත්තෙක් අපේ කාමරයට කඩා වැදුණේය.

"උන් ගියා හෝම්ස් මහත්මයා. උන් යන්න ගියා, අන්තිම කෝව්වියෙ. ගැහි පැනගන්නා යන්නම්. මම ඇයව අරං ආව කුලී රථයක. අන්න ඉන්නවා."

"ඉතාම හොඳයි චෝනර්. විශිෂ්ටයි" හෝම්ස් පිළිතුරු දුන්නේය. කුලීරථය තුළ ස්ත්‍රියක් අඩු සිහියෙන් වැතිර සිටියාය. කලක් නිරාහාරව සිටියකුගේ මෙන් ඇගේ මුහුණ වැහැරී ගොස් තිබිණි. ඇගේ හිස අප්‍රාණිකව කඩා වැටී, නිකට, ලය මත රැඳී තිබිණි. ඇගේ

දැස් දෙස බැලීමේ දී ඇය අසිංවලින් මත්කරනු ලැබ සිටින බව මට පැහැදිලි විය.

"ඔබ නියම කළ ආකාරයටම මම ගේට්ටුව ළඟ පරීක්ෂාවෙන් හිටියා හෝමස් මහත්මයා." චෝනර් කීය. "අශ්වකරත්ත ගෙදර ඉඳලා එනවා දක්කම මම ඒවා පිටිපස්සෙන් දුම්පියපොළට ගියා. මෙයා ඇවිද්දේ නින්දෙන් ඇවිදින කෙනෙක් වගේ. නමුත් දුම්පිය ඇවිත් ඇයව දුම්පියට තග්ගවන්න හදන කොටම ඇයට සිහි ආවා. ඒ පාර ඇය දහලන්න පටන් ගත්තා. ඔවුන් ඇයව කෝච්චි පෙට්ටිය ඇතුළට තල්ලු කළා. නමුත් ඇය පොරකාලා කොහොම හරි බිමට බැහැගත්තා. මම ඉක්මනින් ඇයව ඇදගෙන ඇවිත් කුලී රියකට දමාගත්තා. මම ඇයව ඇදගෙන එනව දක්කම අර යක්ෂය - හෙන්ඩසන්ගේ මුහුණ බෑනස් වුණු හැටි මට නං අමතක කරන්න බෑ. උං මෙහෙ හිටිය නං මගේ ආයුරේ ඒ තරම් දික්වෙන්නෙ නෑ. කහපාට යක්ෂයා!" චෝනර් කථාව අවසන් කළේය.

ඇය සෝපාවෙයි හාන්සි කොට තබා, පසුව උණුසුම් කෝපි කෝප්ප කීපයක් ඉබාත්තම දුන්නෙමු. එයින් ඇගේ මත් ගතිය ක්‍රමයෙන් අඩුවී ගියේය. හෝමස් යාත්‍රා පොතුවකින් ලැබී බෙන්ස් පැමිණියෙන්, සිදු වී ඇති සිද්ධිය කිසිව ද සහදා දෙන ලදී.

"ඇයි හෝමස් මහත්මයා මමත් සොයමින් සිටි සාක්ෂි හේ ඔබ මට හොයල දීල තියෙන්නෙ. මමත් මුල ඉඳලම ඔය පස්සෙන් ඉව් කර කර ගියා"

"මොනවා? ඔබත් හෙන්ඩසන් මුහුණදීමින්ද සිටියේ?"

"ඇයි හෝමස් මහත්මයා ඔබ හයිගේබල්හි පදුරු අස්සෙ රිය රිය ඔත්තු බලන කොට, මම හිටියෙ චත්තෙ ගහක් මුදුනට වෙලා, පළමුවෙන්ම මේක විසඳන්නෙ තවුද කියන එකයි තිබුණු ප්‍රශ්න"

"එහෙනම් ඔබ ගාසියාගේ ඡේටිකයව අත්අඩංගුවට ගත්තෙ ඇයි?" හෝමස් ඇසීය.

"මට හොඳටම විශ්වාසයි, හෙන්ඩසන්ට හිතුණා අප ඔහු ගැන සැකකරන බව." බෙන්ස් කීය. "ඉතින් ඔහු හෙමින්ම සැඟවෙන්න ඉඩ තිබුණා. මම වැරදි මිනිහව සිරභාරයට ගත්තම හෙන්ඩසන්ට හිතෙනවා අපේ සැලකිල්ල යොමුවෙලා තියෙන්නෙ ඔහු දෙසට නෙමෙයි කියල. එතර්කොට් අපට බර්නට් හෝනා බේරගන්න තිබුණා."

Pending Publication - Not For Print or Sale.

"නමුත් ඇය පොරොන්දා දුරියෙන් බිමට බැහැරන්නා"

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

හෝමස් පොලිස් නිලධාරියාගේ පිටට තට්ටු කළේය.

"ඔබ නම් මෙම රැකියාවේ ඉතාම ඉහළට යන බව මට විශ්වාසයි. ඔබට අපරාධකාරයින් අල්ලා ගැනීමට ඉටු තියෙනවා."

බෙන්ස්ගේ මුහුණ සතුටින් බැබළුණි.

"මම දුම්රිය ස්ථානයේ රැඳෙව්වා සිව්ල් ඇදුමෙන් ඉන්න පොලිස් හටයෙක්." බෙන්ස් කීය. "පසුගිය සතියෙම මහු එහි සිටියා. හයියේබල්හි කිසිවෙකු කොහේ තරි යනව නම් ඒ ගැන පරීක්ෂාවෙන් ඉන්න මම නියම කළා. නමුත් බර්නට් හෝනා දුම්රියෙන් එළියට පැන ගත්තම මහු තරමක් අමාරුවක වැටෙන්න ඇති. කොහොම වුණත් ඔබේ මිනිහා ඇයව බේරා ගත්තනෙ. ඒකත් හොඳට ගියා. අපට ඇගේ සාක්ෂි නැතුව හෙත්තිසත් හිරහාරයට ගන්න බෑ. ඒක නිසා ඉක්මනින් කටයුත්තරයක් ගන්න පුළුවන් නම් වඩාත් හොඳයි."

"ඇය ඉක්මනින් ප්‍රකෘති තත්ත්වයට පත්වේගන එනවා" හෝමස් ඇය දෙස බලමින් පැවසීය.

"කවුද බෙන්ස් මේ හෙත්තිසත්?"

"හෙත්තිසත්, මහු තමා දෙත් මුරිලෝ, සැන්පෙට්‍රෝ හි "ව්‍යාප්‍රයා"!

සැන්පෙට්‍රෝහි "ව්‍යාප්‍රයා"! මහු සම්බන්ධ සියල්ලක්ම මොහොතකින් මගේ මතකයට නැගිණි. රටක් පාලනය කළ ඉතාම කෲර, දුෂ්ටතම පාලකයා ලෙස මහුගේ නම ප්‍රසිද්ධ වී තිබිණි. එකල මධ්‍යම ඇමරිකාවේ මහුගේ නම සඳහන් කිරීම පවා බිය ගෙන දෙන්නක් විය. තුවක්කුවේ බලයෙන් අවුරුදු දහයක් දෙළහක් කුරිරු ලෙස රට පාලනය කළ මහුට බියෙන්, ජනතාව කිසිවක් කරකියා ගත් නොහැකි තත්ත්වයකට පත්ව සිටියහ. අවසානයේ රට වැසියෝ එක්සත්ව මහුට පිණිද්ව වූ නැගී සිටියහ. කුරිරුකම තරමට කපටිකම අතින්ද මහුට දක්ෂතාවයක් තිබිණි. කලබල පටන්ගත් විගස මහු සතු සියලු ධනස්කන්ධය නැවත පටවා, මහුගේ දරුවන් දෙදෙනාත්, පොද්ගලික ලේකම්වරයාත් සමග රටින් පැනගත්තේය. කෝපාවිෂ්ඨ වූ කැරලිකරුවන් මහුගේ මාලිගයට කඩාවැදී එය ගිනි තැබූ නමුත් මවුනට හසුවූයේ හිස් මාලිගයකි. දෙත් මුරිලෝ අතුරුදන් විය.

"ඔව් මහත්මයා දෙත් මුරිලෝ, තමයි සැන්පෙට්‍රෝහි ව්‍යාප්‍රයා" බෙන්ස් නැවතත් කීය.

"ඔබට මතක ඇති දරු ලියුම් කැබැල්ලේ තිබුණු පාට ගැන; සැන්පෙට්‍රෝහි කොඩියේ වර්ණයත් කොළ-හා සුදු, ඔහු හෙත්තිසත් කියලා නමක් ගත්තට, මම ඔහුගේ අතින් හාරා අවුස්සගෙන ගියා පැරිසියට, රෝමයට, මැඩ්‍රිඩ්වලට, එතනින් බාසිලෝනාවට. එතනට ඔහුගේ නැව ආවේ 1886දී. ඔවුන් මෙව්වර කලක් මුරිලෝව හොයමින් සිටියේ පළිකෝන, නමුත් දැන් තමයි ඔවුනට දනගන්න ලැබිල තියෙන්නේ ඔහු සිටිය තැන.

"ඔහුව සොයාගත්තේ අවුරුද්දකට ඉස්සර වෙලා"

මත් ගතිය අඩු වූ පසු අප කථාවට සවන් දී ඇති බර්නට් නෝනා වාඩිවෙමින් කීවාය.

"මීට පෙරත් අපි ඔහුගේ ජීවිතය විනාශ කිරීමට උත්සාහ දැරුවා. නමුත් අපේ අවාසනාවට ඔහු බේරිලා ගියා. දැන් තවත් සැරයක් අර නිර්භීත, ශ්‍රේෂ්ඨ ගායියාව මරණයට පත්වුණා. මිනීමරුවා බේරිලා පැනල ගියා. නමුත් තව එකෙක් ඒ පිටුපස යුග්මයි. ඊට පස්සෙ තවත් එකෙක් ඒවි. කවදහරි ඔහු මැරුම් කනවා. හෙට ඉර පායනව වගේ ඒක ස්ථිරයි. කරපු අපරාධවලට ඔහුව යහතින් බේරිලා ඉන්න ලැබෙන්නේ නෑ"

අත් මීට මොළොවාගෙන කරා කළ ඇගේ හිතේ කැකැරෙන වේරය මුහුණින් මනාව පිළිබිඹු විය.

"ඔබ ඉංග්‍රීසි ජාතික කාන්තාවක්, ඔබ කොහොමද මේ කල්ලියට සම්බන්ධ වුණේ?" හෝමස් ඇසීය.

"මම ඒකට සම්බන්ධ වුණේ යුක්තිය ඉටුකරන්න වෙන සාධාරණ විදියක් මේ ලෝකෙ-තිබුණේ නැති නිසා." ඇය කීවාය. "සැන්පෙට්‍රෝහි අවුරුදු ගණනාවකට කලින් ගලා ගිය රුධිර ගංගාවල් ගැන එංගලන්තයේ නීතියෙන් මොනවද කරන්න පුළුවන්? එහෙම නැත්නම් ඔහු අපේන් හොරකම් කළ වස්තු සම්භාරය ගැන? ඔබට ඒවා වෙනිං ලෝකෙක කළ අපරාධ වගේ නේද? නමුත් අපට? අපි මේවා දනගන්නේ අපා දුක් විදලා. අපට පුළුවන් මුරිලෝ විතර මේ ලෝකෙ වෙනත් සතුරෙක් නැහැ. ඔහු අතින් මැරුම් කෑ අහිංසක මිනිස්සු, ඔවුන්ගේ ලේවල පළිය ඉල්ලලා තවමත් කැහැනව්වා. ඒ නිසා මුරිලෝ අපායට යවන කං අපට කිසි සැනසීමක් නැහැ."

"ඔබ කීවා වගේ ඔහු ඉතාම කුරිරු අයෙක්. අපි ඒ ගැන දන්නවා. නමුත් ඔබ කොහොමද මේකට සම්බන්ධ වුණේ?"

"මම ඔබට ඒ ඔක්කොම කියන්නම්"

මොන යම් පුද්ගලයකු හෝ ජනප්‍රිය-ඉතිහාස ආච්ඡාදන නම්, නැත්නම් දක්ෂකම් පෙන්වා දියුණු වුණා නම් දෙන්න මුරිලෝ එම පුද්ගලයාට මරාදමුවා. අනාගතයේ ඔහු හා කරන කළ හැකි තරමට හිස එසෙව්වා නම්, මුරිලෝගේ විරුද්ධවාදියෙකු වේවි යයි බිය සැක සිතූණා නම් ඒ අහිංසකයන්ට කොහොම හරි භාගතය කළා. මේ සානනවල කිසිම සිමාවක් තිබුණේ නැහැ. මගේ ස්වාමි පුරුෂයා තමයි වික්ටර් ඩුරාන්ඩෝ. ඔහු එංගලන්තයේ සිටි සැන්පෙට්‍රෝග් භානාපතිවරයා. ඒ තරම් ශ්‍රේෂ්ට උතුම් මහත්මයෙක් මේ ලෝකෙ තවත් ජීවත්වෙලා නැහැ. අවාසනාවකට මගේ ඔහුගේ උතුම් ගතිගුණ ගැන දෙන්න මුරිලෝට අහන්න ලැබුණා. බොරු කාරණයක් වුව සැන්පෙට්‍රෝවට ගෙන්නල. මුරිලෝ මගේ ස්වාමි පුරුෂයාට, තුවක්කුකරුවන් ලවා වෙඩි තබා මරා දමීමෙව්වා. මගේ ස්වාමියාට කමාගේ ඉරණම ගැන ඉඩ වැටුණා වෙනත් ඇති. එද මාව ලන්ඩන් ඉඳලා සැන්පෙට්‍රෝවට කැඳවාගෙන යාම ඔහු ප්‍රතික්ෂේප කළා. මගේ ස්වාමියා සතු දේපොළ සියල්ල මුරිලෝ කොල්ල කෑවා. මට ඉතුරු වුණේ ඉතා සුළු මුදලකුත්. වේදනාවෙන් වැළපෙන හදවතකුත් පමණයි.

ඊට වික කලකට පස්සේ මුරිලෝ බලයෙන් පහවුණා. නමුත් ඔහුගෙන් මැරුම් කෑ අයගේ නැඟ හිතවතුන් ඔහුට එතනින් අමතක කරන්න සුදනම් වුණේ නැහැ. අප ඔක්කොම එකතුවෙලා සංගමයක් හැදුණා. මුරිලෝගේ ජීවිතය අවසන් කරන තෙක් මොනම හේතුවක් නිසාවත් සංගමය විසුරුවා නොහරින්න අපි තීරණය කළා. ඔහුට හෙන්ඩසන් හැටියට හොයා ගත්තට පස්සෙ, මටත් රාජකාරියක් පැවරුණා. ඒ මුරිලෝගේ කටයුතු ගැන විමසිල්ලෙන් ඉඳගෙන ඒක අතින් අයට දනුම්දීමයි. ඔහුගේ ළමයින්ගේ භාරකාරිය හැටියට පත්වෙලා මට ඒක පහසුවෙන් කරන්න පුළුවන් වුණා. ඔහු හිතෙකින්වත් නොහිතන්න ඇති, ඔහුට හැම කෑම වේලාවකදීම දකින්න ලැබෙන ගැනි, මුරිලෝ විසින් මරණ දඩුවම දීපු අහිංසක ඩුරාන්ඩෝගේ බිරිඳ කියල. මම ඔහුට සිතන මුහුණක් පෙන්නලා මගේ වේලාව එතකං හිටියා. පැරිසියෙදී එක් වතාවක් ඔහුට මරන්න උත්සාහ දරුවා. එය වැරදුණා. ලුහුබදින්නත් මග හදින්න ඔහු යුරෝපය පුරා කට්ටි පැතල අත්තිමට එංගලන්තයට ආවා.

නමුත් යුක්ති ධර්මයේ නියෝජිතවරු මෙහෙත් හිටියා. සැත්පෙට්ටුහි ඉතාම ඉහළ නිලධාරියෙක්ව සිටියෙකුගේ පුතෙක් ගාසියා.

ඔහු තවත් ඒ වගේම දෙදෙනෙක් එක්ක මෙහෙ බලාගෙන හිටියා. ගාසියාට දවල් කාලයේ කිසිම දෙයක් කරන්න ඉඩ ලැබුණේ නැහැ. ඇයි මුරිලෝ කනිසුම කොහෙවත් ගියේ නැහැ. ඔහු පිටිපස්සෙන් හෙවනැල්ලක් වගේ යුක්ත් භූතාහොත් ලෝපෙස් හැම තැනම ගියා. මුරිලෝ ඉතා පරීක්ෂාවෙන් සිටියේ. ඔහු හැමදම කාමරය මාරු කළා. කලින් යොදාගත් පරිදි එක හැන්දාවක මම ගාසියාට උපදෙස් යැව්වා. දෙරවල් විවෘතව තැබීම මට භාර වෙලා තිබුණා. අපේ වැඩේට අවස්ථාව හරි නම් කොළ පාටත්, කල් දම්ම වඩා පුදුසු නම් පුදු ආටක් සංඥාවක් ලෙස පත්ලයකින් පෙනෙන ඡේ තැබීමට අප කතා කරගෙන තිබුණා.

නමුත් හැමදේම වැරදුණා. ලෝපස් මා ගැන සැකකරල තියෙනවා. මම ලියුම් කැබැල්ල ලියල අවසන් වුණු ගමන් පිටිපස්සෙ ඉඳල පැනල ඔහු ලියුම් කැබැල්ල උදුරා ගත්තා. ඔවුන් ඒ මොහොතේම සිතුවමට මාව මරා දමනවා. නමුත් මගේ මරණය ගැන පස්සේ ප්‍රශ්නයක් මතු වෙදැ කියලා බොහෝ වෙලාවක් සාකච්ඡා කළා. ඒ පාර මාව මරණ එක අනතුරුදයකයි කියලා තීරණය කරල, ගාසියාගෙන් නිදහස් වෙන්න තීරණය කළා. ඔවුන් මගේ කට බැඳ දමලා ගාසියාගේ ලිපිනය දෙනතුරු මගේ අත ඇඟිල්ලට. මම දිවුරන්නම්. ගාසියාව මේකෙන් බේරලා යවන්න විදියක් දන හිටිය නම් මගේ අත් කැඩෙන කං අඟිරන්න අරිනවා.

ලෝපස් ලියුම් කැබැල්ලේ පිට ලිපිනය ලියලා ජෝසේ නම් සේවකයා අතේ ගාසියාට යැව්වා. ඔහුව කොහොම මැරුවද කියන්න මම තාම දන්නෙ නැහැ. නමුත් එය කළේ මුරිලෝ බව කියන්න පුළුවන්. ලෝපස් මාව මුර කළා.

මං හිතන්නෙ ඔහු පඳුරු අතරේ සැඟවිලා ඉඳලා ගාසියා යනකොට පහර දෙන්න ඇති. ඔවුන් මුලින් කතා කළා ගාසියාට ගෙට ඇතුළු වෙන්න ඉඩදීම, මරා දමන්න. හොරෙක් කියලා සැක කරලා එය සිදුවුණා කියලා පෙන්වන්න. නමුත් ඒ ගැන පරීක්ෂණයක් තිබුවොත් ඔවුන් ගැනත් ප්‍රසිද්ධ වෙන නිසා ඒ අදහස වෙනස් කළා. ගාසියාගේ මරණය දක්කම, ඊට පස්සෙ ඒ වගේ

උත්සාහයන් දරන්න අනික් අය බය වෙයි කියලත් ඔවුන් විශ්වාස කළා.

"මම උන් කළ දේවල් දැනගිටියේ නැත්නම්, හැමදෙයක්ම ඔවුන්ට පහසුවෙන් විසඳගන්න තිබුණා. එම නිසා මාව කාමරයකට දල දරුණු වධ හිංසා කළා. බලන්න මගේ උරහිසට පිහියෙන් ඇනපු කුඩාලය, ඔගේ අත් දෙකේ කියෙන-කැලුම් පාර්වල්. එක වරක් මම ජනේලයකින් කැගහන්න උත්සාහ කළ නිසා මගේ කටේ රෙදි පාන්කඩ එබුවා. මට නොමැරී යන්නමට ජීවත් වෙන්න ආහාර විකක් විතරක් දුන්නා. මේ විදියට දින සහක් මම හිරකාරියක් හැටියට හිටියා. අද දවල් මට හොඳ කැම වෙලක් දුන්නා. ඒක කාල ඉවර වුණු ගමන් මට තේරුණා කැමට දල මට මත් බෙහෙත් දීල බව. මට හිතෙකිං විශේෂ මතකයි, මාව බාගෙට උස්සල වගේ කරන්නෙකට දගන්නා. ඒ වගේම කෝටිටියට නැග්ගුවා මතකයි. කෝටිටිය පිටත් වෙන්න හදන කොට මට තේරුණා, මගේ ගැළැවීම තියෙන්නෙ මගේ අකේමයි කියල. මම මැදිරියෙන් එළියට පැන්නා. ඔවුන් මා ප්‍රාප්තු අදින්න හැදුවා. මේ මහත්මයා නොහිටින්න මට කවදවත් ඔවුන්ගෙන් භේරීමක් නැහැ. දෙවියන්ට ස්තූති වෙන්න මම සදහටම ඔවුන්ගෙන් භේරුණා."

අපි නිහඬව ඇගේ කතාවට සවන් දිගෙන සිටියෙමු.

"පොලිස් වැඩ කටයුතු එතනින් අවසන් වුණත් නීතිමය කටයුතු පටන්ගත්තෙ දැන්"

හෝම්ස් පැවසීය.

"ඇත්තෙන්ම ඔව්. ඔවුන් දහසක් අපුරාඩ කරල තිබුණත්, ඔප්පු කරන්න පුළුවන් වන මිනීමැරුමේ මේකයි. නමුත් දක්ෂ නීතිඥයකු මෙය ආත්මාරක්ෂාව සදහා කළ දෙයක් හැටියට තර්ක කරන්න පුළුවන්" මම කීවෙමි.

"නැහැ නැහැ. මට හිතෙන්නෙ නීතිය ඊට වඩා සාධාරණයි කියල." බෙන්ස් කීය. "ආත්මාරක්ෂාව එකක්. නමුත් මිනිහෙක් මේ වගේ අමු අමුවේ මරා දුමිම! ගිල්විගඩ මහාධිකරණයේ මිළඟ නඩුව හයිගේබල්හි පදිංචිව සිටි හෙන්ඩසන් හා ඔහුගේ සහචරයන්ට විරුද්ධව."

කෙසේ නමුත් සැන්ට්පට්‍රියෝ ව්‍යාප්‍රයාට සුදුසු ඉරණම අත්වීමට තවත් වික කාලයක් ගතවිය. මුලින්ම දුම්රිය පොළේ සිට ඔවුන්

"මාව බාගෙට උස්සල ඩිගේ කරන්නෙකට දගන්නා"

පසුපස ලුහුබැඳ ගියවුන් මඟ හැරීමට ඔව්හු සමත් වූහ. එඩ්මන්ටන් විටියේ නවාතැන් පොළකට ඇතුළු වූ ඔවුහු, එහි පසුපස දෙරටුවෙන් කර්සොන් වතුරග්‍රයට ඇතුළුවී පලාගියහ. එතැන සිට ඔවුන් ගැන කිසිවක් එංගලන්තයෙන් අසන්නට නොලැබිණ.

මාස හයකට පසු ස්පාඤ්ඤයේ මැඩ්රිඩ් හි එස්කිසුරියල් හෝටලයෙහි මොන්ටැල්වා ආදිපාදවරයා හා ලේකම් රුලි මහතා මරා දමන ලද බවත්, එය අත්තවාදීන් විසින් කරන ලද්දක් යයි සැක කරන බවත් පුවත්පත්වල පළ විය. ආදිපාද වරයාගේ හා ලේකම් වරයාගේ හැඩරුව පිළිබඳව විස්තරයක් රැගෙන බෙන්ස් අප හමුවීමට ආවේය. ප්‍රමාදවී හෝ යුක්තිය ඉටුවී ඇති බව අපට කහවුරු වූයේ ඒ හැඩරුව හෙත්තිසත්තේ හා ලෝපස්ගේ බව සැහැදිලිව විස්තර කර තිබූ හෙයිනි.

"හරිම අවුල් සහගත පරීක්ෂණයක් හේතු වොට්සන්?" එද සන්ධ්‍යා කාලයෙහි හෝම්ස් ඔහුගේ පයිප්පය දල්වමින් ඇසීය.

"ඔබට පැහැදිලි නොවූ කරුණු මොනවත් තියෙනවද?"

"අර කෝකියා ආපණු ආවේ ඇයි?"

"මට හිතෙන හැටියට අර වළුරෙක් වගේ සතෙක් හිටියෙ කුස්සියේ; අන්න උඹ නිසයි. ඒ මිනිහොසුන් පෙට්ටුහි වනවාරියෙක්. ඒක ඔහු ළග තබාගෙන පුදු පුජා පවත්වන පුජා භාණ්ඩයක් වගේ දෙයක්. ඔවුන් පළායද්දී අනෙක් සහකරුවා ඉඩ දෙන්න නැහැ මේක ගෙනයන්න. නමුත් කෝකියගේ හිතේ මේ ගැන ලොකු හක්කියක් තිබුණු නිසයි ආපණු ආවේ. පළවෙනි සැරේ චෝල්ටර්ස් හිටි නිසා ඔහුට මොකුත් කරන්න බැරිවුණා. ඊට පස්සෙ ඔහු ආයේ ආවා. වෙන මොනවද වොට්සන්?"

"එතකොට අර මරා දමා තිබුණු පුක්ෂියා? ලේ පිරුණු බාල්දිය? පූර්වසාපු ඇටකටු?"

හෝම්ස් සිනාසී ඔහුගේ සටහන් පොත අතට ගත්තේය.

"මම එක වරුවක්ම ගතකළා බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයේ, මය ගැන කියවමින්, මෙන්ත අහන්න. එකර්මාන් විසින් ලියා ඇති "නිග්‍රෝ ආගම් සහ මන්ත්‍ර ගුරුකම්" යන පොතෙන් මා ලියා ගත් සටහන:

"වැදගත් කාර්යයක් ඉටු කර ගැනීමේදී යකැදුරා ඔහුගේ දෙවියන් හා යක්ෂයින්ට බිලි පූජාවක් කරයි. සමහර විට එය තර බිල්ලකි.

එවිට මිනීමස් කැමෙන් පුජාව අවසන් කරනු ලැබේ. සාමාන්‍යයෙන් මේ සඳහා කළු පාට් ඵළුඩකු හෝ සුදු කුකුළෙකු ගනු ලැබේ. උගේ ගෙල කපා පුජාව පවත්වා, අවසානයේ මළසිරුර පුළුස්සා දමනු ලැබේ."

"කොහොමද අපේ මිත්‍රයා ඒ සිරිත් විරිත් නියම ආකාරයට ඉටු කරලා තියෙන හැටි"

හෝමස් ඔහුගේ සටහන් පොත වසමින් හැවසීය.

- විස්වේරියා මැදුරේ වික්‍රමය සමාප්තයි -

Reading Purpose Only.. Not For Print or Sale.

සසෙක්ස් ගි වැම්පයර් හිමණය

එදා උදේ ඔහු වෙත ලැබී තිබුණු ලිපියක් හෝම්ස්, ඉතා උනන්දුවෙන් කියවමින් සිටියේය. අනතුරුව ඔහු එය මා වෙත විසිකළේ මුව වසාගෙන සිනහු හඬක් ද නගමිනි. මම එය කියවා බැලිමි.

46 ඩල්ඩ් ස්ට්
නොවැම්බර් 16 ද

ලේ උරා බොන වැම්පයර්ගේ) හා බැඳේ.

මහත්මයාණෙනි,

අපේ ගනුදෙනුකරුවකු වන මින්සිං පටුමගේ ගර්ගියුසන් හා මියර්හෙඩ් තේ අලෙවි සමාගමේ රොබට් ගර්ගියුසන් මහතා, ලේ උරා බොන වැම්පයර්ගේ) පිළිබඳව අපෙන් විමසා සිටියි. අප වෙළඳ සමාගම යන්ත්‍ර සූත්‍ර භක්සේරු කිරීමේ කටයුතු සමාණක් කරන නිසා මේ පිළිබඳව ඔබෙන් විමසා බලන මෙන් ඔහුට දන්වා සිටියෙමු. මැට්ලඩා බ්‍රිග්ස් සම්බන්ධ පරීක්ෂණයේදී ඔබ ලද සාර්ථක භාවය මේ අවස්ථාවේ කෘතඥ පූර්වකව යළි සිහිපත් කරමු.

මෙයට

අවංක

මොරිසන්, මොරිසන් හා
ඩොඩ් සමාගම

"මැට්ලඩා බ්‍රිග්ස් කියන්නේ තරුණ කාන්තාවක් නෙමෙයි වොට්සන්. මැට්ලඩා බ්‍රිග්ස් කියන්නේ නොකාවක නම්. මේ නැවට අදාළ පරීක්ෂණයට තමයි සුමාත්‍රාවේ යෝධ මියා සම්බන්ධ වෙන්නේ. හැබැයි ඒ කුණාට් පිළිගන්න තරමට ලෝකයා තවමත් දනුවත් වෙලා මදි. ඒ කොහොම වෙතත් ලේ උරා බොන

"මෙක අහන්න වොටසන්"

වැම්පයර්ලා ගැන අපි මොනවද දන්නේ? මේක අපේ කෙසෙත්‍රයටත් අදාළ වෙන්නෙ නැහැ නේද?

කමක් නැහැ. නිකං ඉන්නවට වඩා මොනව හරි වැඩක යෙදෙන එක හොඳයි. ඒත් අපි මේ ආකර්ෂණය වෙන්නෙ පුරංගනා කතාවකටද? වොට්සන් මගේ පරීක්ෂණ සූචියේ V අකුර යටතේ තියෙන්නේ මොනවද කියලා බලන්න."

ඒරලොක් හෝම්ස් යේ පරීක්ෂණ අඩංගු පොත්, අකාරාදී අනු පිළිවෙළින් ගබඩා කොට තිබූ ජාත්‍යන්තර අවශ්‍ය ග්‍රන්ථය ලබා දුනිමි. ජීවිත කාලයක් තුළ ඔහු පැවැත්වූ පරීක්ෂණ සමහරක් පිළිබඳ සටහන් අඩංගු පොතේ පිටු, ඔහු සෙමින් පෙරළා බැලුවේ ඉතා ආශාවෙනි.

"ග්ලෝරියා ස්කොට් නැමේ මුහුදු ගමන - මං හිතන්නේ ඔබ ඒ ගැන යමක් ලියුව නේද? වොට්සන්? ඊළඟට තියෙනවා හොර නෝට්ටුකාරයා වික්ටර් ලින්ච්ගේ පරීක්ෂණය, විෂ සහිත කටුස්සාගේ සිද්ධිය, විටෝරියා නම් නළඟන ගේ කරාව, විගෝ නැමර්ස්මිත් අබිරහස, හ.....හා..... මේ සූචියේ ඒක නැතිවෙන්න බෑ. මේ තියෙන්නෙ..... හංගේරියානු වැම්පයර් හිෂ්ණය, ට්‍රාන්සිල් වෙනියාවේ වැම්පයර් හිෂ්ණය"

"එය මඳක් වෙලා කියවූ හෝම්ස්, පොත ඉවතට දමමේය. පට්ටපල් බොරු වොට්සන්! මහ අමුලික බොරු! ජීවත්වෙන අයගේ ලේ උරා බොමින් කැනින් කැන ඇවිත්න මළමිනි එක්ක අපට තියෙන රාජකාරිය මොකක්ද වොට්සන්? උංව මිනිවලේ කියන්න පුළුවන්, හෘදය පසාවෙන්න ලී උලක් යැව්වොත් විතරදු. පිස්සු විකාරි!"

"ඒ වුණත් වැම්පයර් කෙනෙක් කියන්නෙ මැරීවිට මිනිහෙක් වෙන්න ඕනෙම නෑ." මම කිවෙමි. "ඔං කියවලා තියෙනවා තරුණ භාවය ලබාගන්නා අදහසින්, තරුණ ලේ උරා බොන, වියස්ගත අය ගැන"

"එහෙම ජනකරා තියෙන බව ඇත්ත." හෝම්ස් කීය. "ඒත් ඒ කරාවල අපට පිළිගන්න පුළුවන් සත්‍යතාවයක් තියෙනවා කියලා ඔබ හිතනවද? ඔහුගේ පුශ්‍යය ගැන කියලා රොබට් ෆර්ගිසන් එව්වු ලියුමක් මෙන්න මේක"

මෙතෙක් විවෘත කර ඇති පොතේ ලියුමක්, හෝම්ස් කවරය කපා විවෘත කළේය. සිතහරුල්ලක් සමග එය කියවීමට පටන්ගත්තේ

හෝමස්ගේ, මුහුණෙන් පුදුම හැගීම් ඉතා ඉක්මනින් වෙනස් වීමට පටන්ගත් බව මම දුටුවෙමි. ලිපියේ ඉතිරි කොටස ඔහු කියාමුයේ ඉතා ආශාවෙනි.

"ලැම්බර්ලි තියෙන්නෙ කොහෙද වොට්සන්?"

"සසෙක්ස් ප්‍රාන්තයේ; හෝමාම්ටලට දකුණෙන්"

"එව්වර දුර නෑ එහෙත් ආසන්නතම වස්මන්ස්?"

"මං ඔය පැත්ත හොඳට දන්නවා හෝමස්" මම කීවෙමි. "ඔය පළාතෙ මහා පැරණි මන්දිර, විලව් හරියට තියෙනවා. ඒ හැම එකක්ම නම් කරල තියෙන්නෙ ඒවා හදුනා අයගෙ නම්වලින් - හාවිස්, කැරින්ටන්ස් ඔඩ්ලිස් ඔය විදියට"

"ඇත්තට? ඒක නෙමෙයි වොට්සන්. ෆර්ගියුසන් ඔබවත් අදහන බව මේ ලියුමෙ කියල තියෙන්නෙ"

"මාව?"

"ඔව්. ලියුම අරං කියවල බලන්න" හෝමස් ලිපිය මා අතට දුන්නේය.

"හිතවත් හෝමස් ඔබ්බාණෙනි.

ඔබට පැහැදිලි කරදීමට පවා ඉෂ්කර, ඉතා සියුම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් ඔබගේ උපදෙස් පතාමි. මා මෙසේ මැදිහත් වන්නේ ඔබේ හිතවත් මිත්‍රයෙකු වෙනුවෙනි.

නයිට්‍රේට් රසායනය ආනයනය කිරීමේදී ඇතිවූ හදුනා ගැනීමක් මත, මේ මහතා දකුණු ඇමරිකාවේ පිරු රටේ කාන්තාවක හා අවුරුදු පහකට පෙර විවාහ වුණා, ඇය ඉතාමත් රුමත් කාන්තාවක්. එහෙත් ආගමේ හා ඇදහීමවල වෙනස්කම් නිසාදෝ, දෙදෙනා අතර තිබූ ආදරය දුන් බොහෝ දුරට අඩුම් ඇති ස්වභාවයකට පත්වී තිබෙනවා. ඇගේ ජීවිතයේ සමහර දේවල් තමාට කිසිදිනක හේරුම් බව නොහැකි ඒවා බවයි ඔහු පවසන්නේ. මෙය ඉතාම සිත් වේදනා ගෙන දෙන කරුණක් බවට පත්වී ඇත්තේ, ඇය මුළු ජීවිතම සිය ස්වාමියාට ආදරය කරන කාන්තාවක් බව මා පැහැදිලිවම දන්නා නිසයි.

ඔබ හමුවීමට අවස්ථාවක් ලැබුණු පසු මේ ගැන සියලු විස්තර දන්වා සිටින්නෙමි. එදහන් වූ බව කරුණු කිහිපයක් කෙටියෙන් දන්වා සිටීමට කැමතියි.

මේ මහතාගේ පළමු විවාහයේ බිරිඳ මියගියා. එම විවාහයෙන් ඔහුට අවුරුදු පහළොවක් වයසැති පුතෙක් සිටිනවා. කුඩා කාලයේදී සිදුවූ අනතුරකින් අවාසනාවන්ත ලෙස ඔහු ආබාධිත තත්ත්වයකට පත්වුණත්, දැන් ඉතා ස්වේච්ඡාවන්ත දරුවෙක්. ඒ මහතාගේ දෙවැනි බිරිඳ - පිරු ජාතික කාන්තාව, අවස්ථා දෙකකදීම, පහළොස් හැපිටිදි ප්‍රමාණවත්වත් පහර දී, අධන්තේට්ටම් කර තිබෙනවා. එක් අවස්ථාවකදී ළමයාගේ අතක් රතු පැහැ වන තෙක් පහර දී ඇත්තේ කෝට්ටිකින්.

වයස අවුරුද්දකටත් වඩා අඩු ඇගේම පුත්‍රයාට, ඇය සලකා ඇත්තේ මීටත් වඩා දරුණු ලෙසයි. මීට මාසයකට පමණ ඉහතදී එක් දිනක් කුඩා දරුවා කාමරයේ සිටියදී සේවිකාව මදකට ඉවතට ගියා. ස්වල්ප වේලාවකින් දරුවා අවිද්‍යාවෙන් මරහඩ දෙනු ඇසි සේවිකාව කාමරයට දුව ආවා. ඇයට දකින්නට ලැබුණේ කුමක්ද? සිය ස්වාමියුව එනම් දරුවාගේ මව, කුඩා දරුවා වෙතට පහත්වී ඔහුගේ බෙල්ල හපාකන - ආකාරයක්, දරුවාගේ බෙල්ලේ කුටාලයකින් සැහෙන ප්‍රමණ අල් ගලා ගොස් තිබුණා. මෙයින් හිතියට පත් සේවිකාව දරුවාගේ පියා කැරවීමට සූදනම් වුණා. එහෙත් එසේ නොකරන ලෙස ආබාධිත කළ දරුවාගේ මව, නිහඩවීමට තැත්ගත් වශයෙන් සේවිකාවට පවුම් පහක් තැගි කළා. සිද්ධිය පිළිබඳ කරුණු පැහැදිලි කිරීමක් මව අතින් සිදුවුණේ නැහැ. එය එතැනින්ම අමතක කර දමුණා.

කෙසේ වුවත්, මේ සිද්ධියෙන් කැළැඹීමට පත් සේවිකාවගේ සිතේ නොමැකෙන කැළැලක් ඇතිවුණා. ඇය බොහෝ ආදරය කළ කුඩා දරුවා පණ මෙන් සුරැකීමට ඇ පියවර ගත්තා. ඒ අතරම සිය ස්වාමියුවගේ හැසිරීම් රටාව පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමට ඇය අමතක කළේ නැහැ. සේවිකාව දිවා රෑ දෙකේ දරුවා සුරකිද්දී, දරුවාගේ මව නිශ්ශබ්දව, දරුවා වෙත ළං වීමේ අපේක්ෂාවෙන් බලා සිටියේ බැවට පැටවකු බැහැරැනීමට සූදනම්ව සිටින වෘත්තයක පරිද්දෙන්.

මෙය කිසිසේත් විශ්වාස කළ නොහැකි දෙයකැයි ඔබ සිතන්නට පිළිවත්. එහෙත් කුඩා දරුවාගේ ජීවිතය විනාශ කිරීමට මෙන්ම මිනිසෙකුගේ සිහි විකල් කිරීමට හැකි මෙම කරුණ පිළිබඳව ඔබගේ දඩ අවධානය යොමු කරන මෙන් ඉල්ලා සිටිනවා.

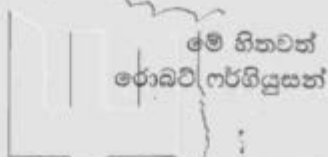
දරුවාගේ පියාගෙන් සහනය තවදුරටත් සභවාගෙන සිටිය නොහැකි දවසක් එළඹුණා. තමා මුහුණදුන් දේ තවදුරටත් සිතෙහි දරා සිටින්නට අපොහොසත් වූ සේවිකාව, සිය ස්වාමියාට සියල්ල හෙළි කළා. ඔහුට සිතූණේ මේ කර්ම විශ්වාස කළ නොහැකි පිස්සු විකාරයක් ලෙසයි. ඔහු දනහිටියා තම බිරිඳ ඉතාම ආදරවන්ත බිරිඳක් බව. පළමු විවාහයේ දරුවාට අඩන්නේට්ටම් කළත් තමාගේම පුංචි දරුවාවියාට ඇය හිරිහැරයක් කරයිද? "මේ නම් ඔබ දකුණු හීනයක්. මේ ආකාරයේ දේවල් හිතේ මවා ගැනීමට ඔබට පිස්සුද? මගේ බිරිඳට විරුද්ධව මෙවැනි අතුක වෝදනා මීට පස්සෙ නම් මගේ කන් දෙකට ඇහෙන්න 'කියන්න එපා' ඔහු සේවිකාවට පාවසුවා.

ඔවුන් මෙසේ කථා කරමින් සිටියදී කුඩා දරුවා වේදනාවෙන් කෑගසන හඩක් ළඳරු කාමරය තුළින් ඇහුණා. ඔවුන් දෙදෙනාම වහාම එහි දිවහියා. ඔබට සිතාපත් නැතිද හෝමස් මහත්මයා ඔහුට ඇතිවූ හැඟීම්? දරුවාගේ ඇඳ අසල දණහිසාගෙන සිටි ඇය, ඔවුන් එතු දක නැගිට්ටා. දරුවාගේ බෙල්ලේ සිදුවූ තුවාලයකින් ලේ ගලා යමින් තිබුණා. ගලා ගිය ලෙසින් ඇඳ රෙද්දුපවා තෙත්වී ඇති හැටි පැහැදිලිවම පෙනුණා.

අපමණ හිතියට පත්ව නැගැසූ ඔහු, බිරිඳගේ මුහුණ ආලෝකය දෙකට හරවා බැලුවා. ඇගේ දෙතොල් ලේවලින් වැසී තිබුණා. ඇය තමයි - කිසිම සැකයක් නැතුව ඇය තමයි දරුවාගේ ලේ උරා බි තියෙන්නේ.

දුන් ඇයව වෙනම කාමරයක රඳවා තිබෙනවා. සිද්ධිය පිළිබඳ විස්තරයක් කිරීමට හෝ නිදහසට කරුණු කීමට ඇය ඉදිරිපත් වූයේ නැහැ. ස්වාමීපුරුෂයාට දුන් බාහොට පිස්සු වැටිලා වගෙයි. මිනිස් ලේ උරා බොන වැම්පයර් වරුන් පිළිබඳව මම දන්නේ, ඔහු දන්නේ සුළු කරුණු කිහිපයක් පමණයි. අපහිතා හිරියේ එවැනි කරා විදේශ රටවල මර්ධන කරා කියලයි. නමුත් දුන් එංගලන්තයේ සසෙක්ස්වලටම වැම්පයරයන් ඇවිත්. ඔව් අපි හෙට උදේ හමුවූ විට ඒ ගැන වැඩිදුර කරාකරමු. ඔබ මා හමුවෙනවා නේද? අතිශයින් වේදනාවට පත් කෙනෙකුට පිහිටවීමට ඔබේ විශිෂ්ට හැකියාවන් යෙදීමට ඔබට හැකිද? එසේ නම් ෆර්ගිසන්, විස්මන්ස්, ලැම්බර්ට්,

යන ලිපිනයට විදුලි පුවතක් එවන්න. උදේ දහය වන විට මම ඔබ හමුවට එන්නම්.

ප.ලි

ඔබගේ හිතමිත්ත පෝන් වොට්සන්, ඔලැක්හින් කණ්ඩායම වෙනුවෙන් රගර් ක්‍රීඩා කළ බොට්සන් යයි මා විශ්වාස කරනවා. එවකට මා රිච්මන්ඩ් රගර් කණ්ඩායමේ ක්‍රික්වාටර් ලෙස ක්‍රීඩා කළා. මා ගැන දිය හැකි එකම හැඳින්වීම එපමණයි.

"මට ඔහුව හොඳට මතකයි," ලිපිය ඉවතට දමමින් මම කීවෙමි.

"අපි මිනිහට කිව්වේ දඬු ගර්ගිසුසන් කියල. රිච්මන්ඩ් කණ්ඩායමට කවදාත් 'ලැබෙන්' එකක් නෑ ඒ වගේ දක්ෂ ක්‍රීඩකයෙක්. ඔහු බොහොම හිත හොඳ කෙනෙක්. යාච්චෙක්ගෙ ප්‍රශ්නයට මේ විදියට ඔහුගේ හිත උණු වෙච්ච එක පුදුමයක් නෑ"

"එහෙනං විදුලි පණිවුඩයක් යවන්න වොට්සන් ඔබේ ප්‍රශ්නය විසඳීමට අපි සතුටින් ඉදිරිපත් වෙමු, කියලා"

"ඔබේ ප්‍රශ්නය?"

"මෙතන හිත දුර්වල මිනිසුන්ට පිහිටා වෙන්න තියෙන ආයතනයක් කියල ඔහුට හිතාගන්න අරින එක වැරදියි. ඒ ප්‍රශ්නෙට මැදිවෙලා ඉන්නෙ ඔහු. විදුලි පණිවුඩය යවන්න. ප්‍රශ්නය ගැන හෙට උදේ වෙන තෙක් අමතක කරමු."

පසුවද හරියටම උදේ දහයට ඔහු අප හමුවට පැමිණියේය. මට රොබට් ගර්ගිසුසන් ගැන මතක තිබුණේ මනාව වැඩුණු, උස මහත ශරීරයකින් හෙබි, ශක්තිමත්, තරුණයකු වශයෙනි. එහෙත් ඔහුගේ චක්මන් ස්වභාවය මගේ සිතට කණ්ඩායම ඉපදවීය. කහ පැහැති කෙස් හැලී ගොස් තට්ටය මඳක් පැදී ශරීරය කුඩු ගැහි තිබිණි.

"හලෝ වොට්සන්" ඔහුගේ කටහඬේ ගැඹුරු බවේ මෙන්ම සුහද කතාබහේ කිසිදු වෙනසක් වී නොතිබිණි.

"ඔබ හරියට වෙනස් වෙලා නේ. අර ඔල්ඩ් ඩයර් ක්‍රීඩා පිටියේ පැවැත් වූ තරඟයෙදී මං ඔබව උස්සා විසිකළා. ගිහිං වැටුණෙ සෙනග ගොඩ මැද්දට, මතකද? මේ, ඒ වොට්සන් නෙමෙයි නෙ. මාත් ටිකක් වෙනස් වෙලා ඇති ඒත් මං හුඟක්ම වයසට ගියේ මේ පත්‍රගිය දවස් කීපයෙදී. හෝමස් මහත්මයා ඔබේ විදුලි පණිවිඩය

බැලුවාම තේරෙනව් මේක වෙන කාගෙවත් ප්‍රශ්නයක් කියල බොරුවට පෙන්වල වැටක් නැහැ කියල"

"අපි කෙළින් කථා කරමු. ඒක වඩා පහසුයි" හෝමස් කීය.

"ඒක හැබැව." ෆර්ගිසන් කීය. "නමුත් මේ සාකච්ඡාව කරන්න සිද්ධවෙලා තියෙන්නේ, මං ආරක්ෂා කරගන්න ඕන ගැනිට විරුද්ධව තේද කියල හිතනකොට ඒක බොහොම අමාරු වැඩක්. මේ වගේ කතාවක් මං පොලිසියට කියන්න කොහොමද? ඒ වුණත් මගේ දරුවෝ දෙන්නව් මං පරෙස්සම් කරගන්න ඕනෙ. ඇයට පිස්සු හැදිලද හෝමස් මහත්මයා? එහෙමත් නැත්නම් ඇයගෙ ලේවල තිබෙන ස්වභාවයක්ද? මේ වගේ ගැටලුවකට ඔබට කවදවත් මුහුණ පාන්න වෙලා තියෙනවද? දෙයියංගෙ නාමෙන් මට මොකක් හදි විසඳමක් දෙන්න හෝමස් මහත්මයා. මට දන් පිස්සු හැදිලෙනයි එන්නේ"

"ඒකෙ පුදුමයක් නෑ ෆර්ගිසන් මහත්මයා." හෝමස් කීය. "දං මෙහෙං වාඩිවෙලා, සන්සුන්ව මේ ප්‍රශ්නවලට උත්තර දෙන්න. මට හොඳටම විශ්වාසයි අපට මේකට විසඳමක් හොයාගන්න පුළුවන් බවට. මුලින්ම කියන්න ඔබ මොනවද අමුතුවෙන් අරගෙන තිබෙන පියවර? දරුවෝ තවමත් ඔබේ ළඟද?"

"බිරිඳකට තමන්ගෙ ස්වාමීපුරුෂයාට ආදරය පුදකරන්න පුළුවන් ඉතාම ඉහළට විදියට, මුළු හදවතින්ම, මුළු ආත්මයෙන්ම, ඇය මට ආදරෙයි හෝමස් මහත්මයා. ඉතින් මේ හයානක රහස මම දනගන්නට පස්සෙ ඇය හිමි කම්පාවකට පත්වෙලා ඉන්නේ. මාත් එක්ක කතා කරන්නෙවත් නෑ. මං ඇයට තදින්ම දෙස් පැවරුවා. ඒත් ඒවට උත්තර දුන්නෙත් නෑ. මං දිහා බලාගෙන හිටියෙ බලාපොරොත්තු සම්පූර්ණයෙන්ම කඩවුණු ආකාරයෙන්.

ඊළඟට ඇගේ කාමරේට ගිහිං දොරවහල අගුළු දගන්න. ඊට පස්සෙ මටවත් ඇ බලන්න කාමරේට යන්න දෙන්නේ නෑ. විවාහ වෙන්න ඉස්සර කාලෙ ඉඳලම ඇය ළග ඉඳපු, පිරු ජාතික වැඩකාර කෙල්ලක් ඉන්නවා බොලරස් කියලා. සේවිකාවකට වඩා ඒකී මිතුරියක් වගෙයි. ඇ කමා කෑම ටික කාමරයට ගෙනිහිං දෙන්නේ"

"එහෙනම් දනට කුඩා දරුවාට අනතුරක් නෑ?"

"දරුවා පරිස්සම් කර ගන්න, සේවිකාව - මේසන් මහත්මිය දිවුරලා පොරොන්දු වුණා. ඒ දවල් දෙකේම ඇ දරුවා ළගින් නම්

හෙළවෙන්නෙ නෑ. මට ඇය ගැන සම්පූර්ණ විශ්වාසය තබන්න පුළුවනි. මට බය තියෙන්නෙ ජැක්ගේ ප්‍රවේශම ගැනයි. මං ඔබට ලියල එව්වෙ, දෙපාරක්ම ඇ ජැක්ට පහර දීල තියෙනවා."

"නමුත් තුවාල සිදුවුණේ නෑ?"

"නෑ. නමුත් පහරදීල තියෙන්නෙ ඉතාම දරුණු විදියට. ඔහු ආබාධිත ළමයෙක්. ඒ නිසයි ඒ අසුභම ඉහුට වඩාත් දරුණු විදියට බලපාන්නෙ. මගේ කොල්ල දක්කම ඔහු හෙතෙකුගෙ හිත උණු වෙනවා හෝමස් මහත්මයා. පුංචි කාලෙ වැටීල කොදු ඇටයේ ආබාධයක් සිදුවුණා. ආබාධිත වුණත් ඔහුගෙ හිතේ මං ගැන තියෙන්නෙ පුදුම ආදරයක්"

"ගර්භිසුසන් මහත්මයා, ඔබේ ගෙදර තවත් කවුද ඉන්නෙ?"

"මෑතකදී සේවයට ගැහිපු සේවිකාවන් දෙදෙනෙක් ඉන්නවා. ඉස්තාලයේ වැඩ කරන මිනිහෙක් ඉන්නවා. මයිකල් නම් නිවස තුළ වැඩකරන සේවකයෙක් ඉන්නවා. මගේ බිරිද, මම, ජැක් පුතා, පුංචි දරුවා, ඩොලරස්, මෙසන් මහත්මයා, එව්වරයි."

"විවාහය කරගන්න කාලෙ ඔබ බිරිද ගැන ඒ තරම් හොඳින් දන හඳුනාගෙන හිටියෙ නෑ?"

"මං ඇයව හඳුනාගෙන සති කීපයක් තමා ගතවෙලා තිබුණේ."

"ඩොලරස්, ඔබේ බිරිද ළඟ ඉන්නෙ කොච්චර කල් ඉඳලද?"

"අවුරුදු ගණනකට කලීම් ඉඳල"

"එහෙනං ඔබේ බිරිදගේ ස්වභාවය ඔබට වඩා හොඳින් ඩොලරස් දන්නව ඇති?"

"ඔව්. එහෙම කිව්වත් වැරද්දක් නෑ"

හෝමස් තම සටහන් පොතේ යමක් සටහන් කර ගත්තේය.

"මං හිතන්නෙ අපි ලැම්බර්ට්ටල ඔබේ ගෙදරටම ගිහිං පරීක්ෂා කළොත් වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් වෙයි. ඔබේ බිරිද ඉන්නේ කාමරේ ඇතුළට වෙලා නම්, අපේ යෑමෙන් ඇයට හිරිහැරයක් වෙන්නෙ නෑ. අපට තානායමේ නවතින්න පුළුවනි."

"මං බලාපොරොත්තු වුණේ ඒක තමයි හෝමස් මහත්මයා. වික්ටෝරියා දුම්පිපාලයාලෙන් හරියට දවල් දෙකට ප්‍රමාද නැති දුම්පිපාල පිටත් වෙනවා. ඔබට ඒකෙ යන්න ආ හැකි නම්....."

"සහතිකෙන්ම අපි එනවා. ඊට කලින් මගේ මේ ප්‍රශ්නවලටත් උත්තර දෙන්න."

"ඔව්?"

"ඔබේ බිරිඳ දරුවන් දෙදෙනාටම හිරිහැර කළා. නමුත් ඒවා දෙවිධියක හිරිහැර. එහෙම නේද? පුතාට-පහර දුන්නා?"

"ඔව්. එක් සැරයක් කෝට්ටිකින්. අනික් සැරේ බොහොම දරුණු විදියට අතෙන් ගහලා තිබුණා."

"ඇය ඒකට හේතුව මොකක් කියලද කිව්වේ?"

"හේතු මොකත් කිව්වේ නෑ. ඇය කිව්වේ "මං ඔහුට වෙර කරනවා මං ඔහුට වෙර කරනවා" ඒක තමයි නැවත නැවතත් කිව්වේ"

"ඒක නං ඉතිං කුඩම්මලා අපාර් දකින්න කියෙන දෙයක්. ඇය හුඟක් ඊර්ෂ්‍යාසහගතයි?"

"අපොයි ඔව්. හරිම ඊර්ෂ්‍යාසහගතයි"

"නමුත් ඔබේ පුතා අධුරුදු පහළොවක් වයසැති කෙනෙක්නෙ. සිරුරෙන්ම ආබාධිත නම් ඔහු වඩාත් බුද්ධිමත් ඇති. ඔහු කිව්වේ නැද්ද මේ පහර දීම්වලට හේතු මොනවද කියල?"

"නෑ. ඔහු කිව්වේ කිසිම හේතුවක් නෑනෑ කියල"

"ඊට කලින් ඔවුන් දෙදෙනා ආදරයෙන් හිටියද?"

"නෑ. කිසිම දවසක් ඒ දෙන්නා අතරේ ආදරයක් තිබුණේ නෑ"

"ඒ වුණත් ඔබ කියනවා ඔබේ පුතාට කියෙන්නේ ආදරයෙන් පිරුණු හදවතක් කියල?"

"ඇත්තෙන්ම ඔව්. තාත්තා වෙනුවෙන් ඒ තරං ආදරයෙන් කැපවෙව්ව පුතෙක් මේ ලෝකෙ කවදවත් ඉන්න නැතුව ඇති. පුතා තමයි මගේ ජීවිතය-හෝමිස්-මහත්තයා. මං කරන කියන හැම දෙයක්ම තමා පුතාගේ ලෝකය."

"ඔබගේ සටහන් පොතේ ලියා ගත් හෝමිස් මද වේලාවක් කල්පනා කළේය."

"එහෙනම් මේ දෙවැනි විචානයට කලිං ඔබත් පුතාත් අතරේ ලොකු කිට්ටු සබඳතාවක් තියෙන්න ඇති?"

"ඇත්තෙන්ම ඔව්"

"පුතා හුඟක්ම ස්නේහවන්ත අයෙක් නිසා, ඔහු මියගිය අම්මා නමටත් ආදරයෙන් ඇත්තෙ?"

"ඔව්"

"තව එක දෙයක්. ඔබේ බිරිඳ පුංචි දරුවාට කළ හිරිහැරයත් ඔබේ පුතාට කළ පහරදීමත් සිදුවුණේ එකම කාලෙද?"

"මුලින් නං එහෙමයි. ඇයට යම්කිසි භූතයෙක් වැහිල, ඔක්කොම නපුරුකම් දරුවන්ගෙ පිවිත් යැව්ව වගේ. පසුව නම් ජැක්ට තමයි පහර කන්න සිදුවුණේ. පුංචි දරුවට සිදුවුණු කරදරයක් ගැන මේසත් මහත්මිය මොකුත් සඳහනක් කළේ නෑ."

"ඒකෙන් ප්‍රශ්නය තවත් සංකීර්ණ වෙනවා"

"ඔබ කියන දේ මම තේරුම් ගන්න අමාරුයි, හෝමස් මහත්තයා"

"එහෙම වෙන්න පුළුවන්. කෙසේ වෙතත් මං හිතන්නෙ නෑ ඔබේ ප්‍රශ්නය විසඳන්න බැරි එකක් කියල, අපි එහෙනම් දෙකට විස්ටෝරියා දුම්රියපොළේදී හමුවෙමු."

නියම කරගත් පරිදි අපි දුම්රියෙන් පිටත්ව ගියෙමු. ලැම්බර්ලි කානායමේ අපේ ගමන්ඔහු ආදිය නබා ගර්බියුසන් නිවාසය වෙත යාමට පිටත්වුණෙමු. වංගු සහිත පවු මාර්ගවල සැහෙන දුරක් ගමන්කොට, අවසානයේ ඔහු වාසය කළ පැරණි ගෘහය වෙත පැමිණියෙමු.

එය ඉතා විශාල බිම් ප්‍රමාණයක විහිදී තිබුණු, පෞරාණික ගෘහයක් විය. මුතුන් මිත්තන් තැනූ පෞරාණික කොටසට සම්බන්ධ වන සේ, රොබට් ගර්බියුසන් ඉතා නවීන අංශයක් ගොඩනංවා තිබිණ. පැරණි කොටසේ පියගැට පෙළ මෙන්ම ගෙබිමේ සමහර කැන්ද ගෙව් ගොස් ඇතුළට ගිලා බැස, චක්‍රාකාර ස්වභාවයක් ගෙන තිබිණ. අබලන් වූ නිවසෙන් විහිදුණේ අවුරුදු සිය ගණනක් පැරණි, පාළුවට ගිය ගොඩනැගිල්ලකින් නිකුත්වන දුර්ගන්ධයයි.

විසිත්ත කාමරයේ පිහිටි පැරණි තාලයේ ගිනි උදුනට ඉහළින් ක්‍රි.ව. 1670 යනුවෙන් කැටයම් කර තිබිණ. විසිත්ත කාමරයේ බිත්තිවල පහළ කොටස අලංකාර කොට තිබුණේ නවීන දිය සායම් චිත්‍රවලිනි. බිත්තිවල ඉහළින් වටේටම එල්ලා තිබුණේ දකුණු ඇමරිකාවෙන් ගෙන එන ලද ගෘහ භා ආගමික උපකරණ ආදී සම්ප්‍රදයික අරුමෝසම් බඩු රාශියකි. නිසැකවම මේවා තරුණ ගර්බියුසන් මහත්මිය විසින් පිරු රටෙන් ගෙන ආ ඒවා විය යුතුය. දකුණු ඇමරිකානු කුඩා කිණිසි, දුනු, ඊතළ, කෙටේරි ආදී පාරම්පරික යුධ උපකරණ රාශියක් ද ඒ අතුර විය. හෝමස් ඒ සියල්ල නැරඹුවේ ඉතා උනන්දුවෙනි. ගැඹුරු කල්පනාවක වෙළි සිටි ඔහු අනතුරුව අප අතරට පැමිණ අසුන් ගත්තේය.

"අනේ මේ මොකද?"

ස්පැනියෙල් වර්ගයේ සුරතල් බල්ලෙකු වේවැල් කුඩයක දමා තිබුණු සැටි අපි දුටුවෙමු. එයින් එළියට ආ උතුරු, සිය ස්වාමියා වෙත ඇවිද ආවේ මහත් අපහසුවෙනි. උගේ පසුපස කකුල් වලනය වූයේ අක්‍රමවත්ව. බවත් වලිගය කඩා වැටී, බිම දිගේ ඇදී ගිය බවත් දකින්නට ලැබිණ. බල්ලා ගර්හිසුසත් වෙත පැමිණ ඔහුගේ අත ලෙව කැවේ ය.

"ඇයි හෝමස් මහත්මයා?" ගර්හිසුසත් ඇසීය.

"මේ බල්ලාට මොකද වෙලා තියෙන්නේ?"

"ඒක තමයි පඳු වෛද්‍යවරයාටත් තේරුම් ගන්න බැරි. අංශභාගයේ හැදිලා වගේ." ගර්හිසුසත් කීය. "සුක්‍රමිනාවේ පහළ කොටසේ ස්නායු ආවරණවල ඇතිවූ ප්‍රදාහයක් කියලයි වෛද්‍යවරයා හිතන්නේ. ඒක විකක් හොඳයි - උඹට ඉක්මනට හොඳ වේවි, නේද කාලෝ?"

උතුරු වලිගය සෙලවීමට උත්සාහ කළත්, අපට එහි දැකිය හැකිවූයේ සිහින් වෙවිලිමක් පමණි. අපි උතුරු ගැන සාකච්ඡා කරන බව බල්ලාට තේරුම් යන්නට ඇත. උතුරු අප දෙස බලා සිටියේ ගෝකය පිරි දෙනෙකිනි.

"මේ අමාරුව එකපාරටම වගේද ආවේ?" හෝමස් ඇසීය.

"එක රැයින්"

"කොච්චර කාලෙකට ඉස්සරද?"

"මාස හතරකට වගේ කලින්"

"හරිම වැදගත් කරුණක්"

"ඒකෙන් ඔබ මොනවද තේරුම් ගත්තේ හෝමස් මහත්මයා?"

"මං හිතාගනිපු දේ තවදුරටත් තහවුරු වෙනවා."

"හෝමස් මහත්මයා, දෙවියන්ගේ නාමෙන් කියන්න. මොකක්ද ඔබ හිතාගන්න දේ? ඔබට මේක බුද්ධි ප්‍රබෝධය ලබාදෙන ගැටලුවක් වෙන්න පුළුවනි. නමුත් මට මේක ජීවිතයත් මරණයත් අතර සටනක්!

මගේ බිරිඳ මිනීමැරීමට සූදානම් වන අකනෙක්ද? මගේ දරුවාගේ ජීවිතය අනතුරේ! මේක සෙල්ලමකට ගන්න එපා හෝමස් මහත්මයා. මෙතන ඇතිවෙලා තියෙන්නේ මහා භයානක ප්‍රශ්නයක්" රග්බි ක්‍රීඩකයා පැවසුවේ සියොළඟ වෙවුලමිනි.

හෝමස් ඔහුගේ පිටුපස තට්ටු කළේ සැතපුම් ස්වරයකින් ඔහු අමතමිනි.

“දෙසියන්දහස් නාමිකයන් මට මොකක් හරි
විසඳුමක් දෙන්න හෝමස් මහත්තයා”

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

"ඔබේ හිතට වේදනාවක් දෙන නිසිවීම ගැන මට කණගාටුයි
 ගර්ගියුසන් මහත්මයා. ගැටලුව විසඳුනාම එහි ප්‍රතිඵලය ඔබට
 මොන තරම් වේදනාසහගත වූණත්, එය අවම කරන්න මං උත්සාහ
 ගන්නම්."

දැනට නම් මට වැඩි දෙයක් කියන්න බැහැ. ඒත් අපි මේ ගෙදරින්
 පිටවෙලා යන්න කලින් ඔබේ කැමැත්ත විසඳමක් දෙන්න මං
 බලාපොරොත්තු වෙනවා."

"දෙයියන්ගේ පිහිටීම, ඔබ ඵ්වහම විස්තරයක් දුන්නොත් හොඳයි.
 මහත්වරුනි මට විකක් අවසර දෙන්න; මං උඩ තට්ටුවේ, බිරිඳගේ
 කාමරේ වෙත ගිහිං බලල එන්නම්, මොකක් හරි අලුත් දෙයක්
 සිදුවෙලාද කියලා"

මුහු මිනිත්තු කිහිපයකදී ඉවතට ගිය අතරේ හෝම්ස් යළිත් වරක්
 බිත්තියේ එල්ලා තිබූ ලේඛණයක් බඩු පරීක්ෂා කරමින් කාලය ගත
 කළේය. ගර්ගියුසන් ආපසු පැමිණියේ තරුණියක ද සමගයි. උස
 සිහින් සිරුරක් තිබූ ඇයගේ, හට්ටු වර්ණය දුඹුරුපැහැ විය. උද්ගතවී
 ඇති තත්ත්වයේ කිසිම ප්‍රශ්නයක් තවමත් නොමැති බව
 ගර්ගියුසන්ගේ මුහුණෙන්ම පෙනිණි.

"ඩොලරස්, තේ ලැස්තියි. නෝනට මුනා කරන්නෙ මොනවද, ඒ
 හැම දෙයක්ම ගෙනිහිං දෙන්න. ඒක අනපසු කරන්න එපා"

"ඇයට හොඳටම අසන්නියි." තරුණිය කීවාය. "කැම කිසිම
 දෙයක් කන්නෙ නැ. හොඳටම අසන්නියි. දෙස්තර කෙනෙකුට
 කියලා බෙහෙත් විකක් ගන්නයි මනා කරන්නෙ. බෙහෙත් කොඳී
 මට ඇය ළග ඉන්න බයයි."

ඩොලරස් පැවසුවේ මහත් කණගාටුවෙනි. ගර්ගියුසන් මා වෙත
 ආයාචනාත්මක බැල්මක් හෙළුවේය.

"ඔබ කියනව නම් මට පුළුවනි ඇයව පරීක්ෂා කර බලන්න" මම
 කීවෙමි.

"මේ වොට්සන් දෙස්තර මහත්තයා. නෝන කැමති වේවිද
 දෙස්තර මහත්තය ඇවිත් එයාගේ ලෙඩ බලනවට?"

"කැමති වේවි. ඒක අහන්න දෙයක් නැ. මං දෙස්තර මහත්තය
 එක්කරගෙන යන්නම්"

මම ඒ තරුණිය පිටුපසින් උඩුමහලට ගියෙමි. කාමරයේ දෙර
 සවිමත්ව සාද තිබුණේ සෙන මක් ලැලිවලිනි. එය අතුරු දෑම සඳහාද

ශක්තිමත් යකඩ පට්ටමක් සහිත යතුරු තහඩුවක් සවිකොට ඇත. ඇගේ සාක්කුවෙන් එළියට ගත් යතුරෙන්, ඩොලරස් කාමරයේ දෙර විවෘත කළාය. ඇය පිටුපසින් මම කාමරයට ඇතුළුවීමි.

ඇදේ වැහිර සිටී ගර්භිඤ්ඤාත් මහත්මිය අධික උණෙන් පෙළුණාය. අසනීප තත්ත්වය නිසා ඇය සිටියේ ක්ලාන්ත ගතියෙනි. එහෙත් මා කාමරයට ඇතුළු වූ විෂය, හිස මදක් එසවූ ඇය, හයින් කුස්ත වූ දෙනෙත් මා වෙත යොමු කළාය. අමුත්තකු දැකීම ඇයට සැනසීමක් වන්නට ඇත. සැකසුම් සුසුමක් හෙළි ඇය යළිත් කොට්ටයට බර වූවාය.

මම ඇය පරීක්ෂා කර බැලුවෙමි. ගර්භ උෂ්ණත්වය මෙන්ම හෘද ස්පන්දන වේගයද ඉහළ ගොස් තිබිණි. කෙසේ වෙතත් මෙය කායික හේතූන් නිසා වෙතම මානසික හේතූන් නිසා ඇතිවූ රෝගී තත්ත්වයක් බව නිශ්චය කළෙමි.

"දන් දවස් දෙකක් තිස්සෙමි ඇය මේ විදියට ඇදේ වැටිල ඉන්නේ. මට බයයි. නොන්න මෙහෙම ඉඳල මැරෙව්" ඩොලරස් පැවසුවාය.

"කෝ මගේ මහත්තය?" ඇගේ රුධිර චූෂණ මා දෙසට හැරවූ ගර්භිඤ්ඤාත් මහත්මිය විමසුවාය.

"පහළ තට්ටුවේ ඉන්නවා, ඔහු, ඔබව දකින්න කැමැති වේව්"
"ඒ උණට මං එයාව දකින්න කැමැති නෑ. මට ඕනේ නෑ එයාව දකින්න" පැවසූ ඇය ඊළඟට උණ විකාරයෙන් මෙන් දෙඩවන්නට පටන් ගත්තාය.

"යක්කෝ! යක්කෝ! දෙවියනේ මේ මළ යක්කෝ එක්ක මං මොකද කරන්නේ?"

"ගර්භිඤ්ඤාත් මහත්මිය, ඔබට උදව් කළ හැකි ක්‍රමයක් තිබෙනවා නං. මං කැමතියි ඔබට උදව් කරන්න.

"නෑ, නෑ. කාටවත් බෑ මට උදව් කරන්න. ඔක්කොම ඉවරයි! ඔක්කොම විනාසයි මොනව කරත් දන් වැඩක් නෑ. ඔක්කොම විනාසයි"

මේ කාන්තාව යම්කිසි මානසික විකෘතියකට පත්ව ඇතැයි මට සිතීම. රොබට් ගර්භිඤ්ඤාත් නම් කිසියෙක් ඇය පවසන තාලේ යක්ෂයකු නොවේ.

"අයුතු මම මහත්තය?"

"නෝනා, ඔබේ ස්වාමියා ඔබට හරි ආදරෙයි. මේ සිදුවෙන දේවල් ගැන ඔහු හරිම වේදනීචිත්තයෙන් හරිම කණගාටුවෙන් ඉන්නේ."

ඇගේ ශෝභා සම්පන්න දෙනෙත් නැවත වරක් මා දෙසට යොමු කළාය.

"ඔහු මට ආදරෙයි. ඔබ-නමුත්-මං-ඔහුට ආදරේ නැද්ද? ඔහුගේ හදවතට දරුණු වේදනාවක් ඇතිවෙන ඊක වළක්වන්න මං මගේ ජීවිතය කැපකළා. මං ඔහුට ආදරේ නැද්ද? අන්න ඒ විදියටයි මං ඔහුට ආදරය කළේ. ඒත් ඔහු කොහොමද? ඔහු මට සලකන්නෙ මේ විධියටයි"

"ඔහු ඉන්නෙ ලොකු හිත් වේදනාවකින්. ඔහුට මේ කිසි දෙයක් තේරුම් ගන්න බැ. මම කීවෙමි."

"ඇත්ත. ඔහුට තේරුම් ගන්න බැ. නමුත් ඔහු මා විශ්වාස කළ යුතුව තිබුණා"

"ඔබ කැමති නැද්ද ඔහු හමුවන්න?"

"නැ. නැ. ඔහුගේ මුහුණේ තිබුණු හැඟීම්. ඔහුගේ කවීන් පිටවෙව්ව වචන. ඒ කිසි එකක් මම අමතක කරන්න බැ. ඒ නිසා මම කැමති නැ ඔහුට දකින්න. දං ඉතිං යන්න. ගිහිං ඔහුට කියන්න ඊක දෙයක්. මට මගේ දරුව ඕනේ. මගේ දරුව ගැන මටත් අයිතියක් තියෙනවා. ඒ නිසා දරුව මට ඕන. අන්න එව්වරයි මට කියන්න තියෙන්නේ."

එය පවසා බිත්තිය දෙසට හැරුණු ඇය, කතාබහ අවසන් කළ බව මම තේරුම් ගතිමි.

මම තරජපුව බැස, හෝම්ස් හා ෆර්ගිසන් කතාබහේ යෙදී සිටි තැනට ගොස්, සියල්ල පැවසුවෙමි.

"මං කොහොමද දරුව ඇය ළඟට යවන්නෙ? මං කොහොමද දන්නෙ අර පිස්සුව, අර ලේ බොන්න තියෙන උවමනාව ආයෙත් නොඑයිද කියලා? තොල්වල ලේ ඔක්ක දරුවා හඩමින් සිටි තැනින් ඇ නැගිටපු හැටි! මං කොහොමද ඒක අමතක කරන්නෙ? සේවිකාව ළග දරුවා පරෙස්සමෙන් ඉන්නවා ඔහු එහෙම හිටියාවෙ."

සේවිකාවක් අප සඳහා හෝ ගෙන ආවාය. ඇය අපට සංග්‍රහ කරද්දී හදිසියේම දොරක් විවෘත විය. ඉන් ඇතුළු වූ ගැටවර පිරිමි

ළමයා ගර්භිඥයන්ගේ වැඩිමහල් පුත්‍රයා බව මම වටහා ගතිමි. ඔහුගේ පැහැය මඳක් සුදුමැලි වූ අතර, හිසකෙස් කහ පැහැයක් ගත්තේය. ඔහුගේ ලා නිල් පැහැති දෙනෙත් පියා දුටු විගසම ප්‍රීතියෙන් බබළන්නට විය. ඉදිරියට ආ පුතා, තම දැත් පියාගේ බෙල්ල දෙපසින් යවමින් ඔහුව ආදරයෙන් වැලැඳගත්තේය.

"තාත්තෝ! මං දන්නෙ නෑ නෙ තාත්ත ආව බවක්. තාත්ත මෙව්වර ඉක්මනට එන බව මං දන්නව නෑ. මං ගේ ඉස්සරහටම වෙලා ඉන්නව තාත්තව පිළිගන්න. මව කොච්චර සන්තෝසද තාත්ත ඉක්මනට ආව එකට."

ගර්භිඥයන් මඳක් ලජ්ජාවෙන් තම බෙල්ල වටා තිබූ දැත් ඉවත්කොට පුතාගේ ග්‍රහණයෙන් මිදුණේය.

"මගේ කොටු පැවෝ. මං ඉක්මනට ආවෙ මොකද දන්නවද? මට පුළුවන් වූණා මේ හෝමස් මහත්තයයි දෙස්තර වොටසනුයි, අපිත් එක්ක අද හැන්දෑව ගතකරන්න මෙතේ එක්ක එන්න"

"මේ අර රහස් පරීක්ෂක මර්ලොක් හෝමස් මහත්තය ද?"

"ඔව්"

ජැක් අප වෙත හෙළුවේ විනිවිද යන බැල්මකි. එයින් ප්‍රකාශ වූයේ ඒතරම් මිත්‍රශීලී හැඟුමක් නොවේ යයි මට සිතිණි.

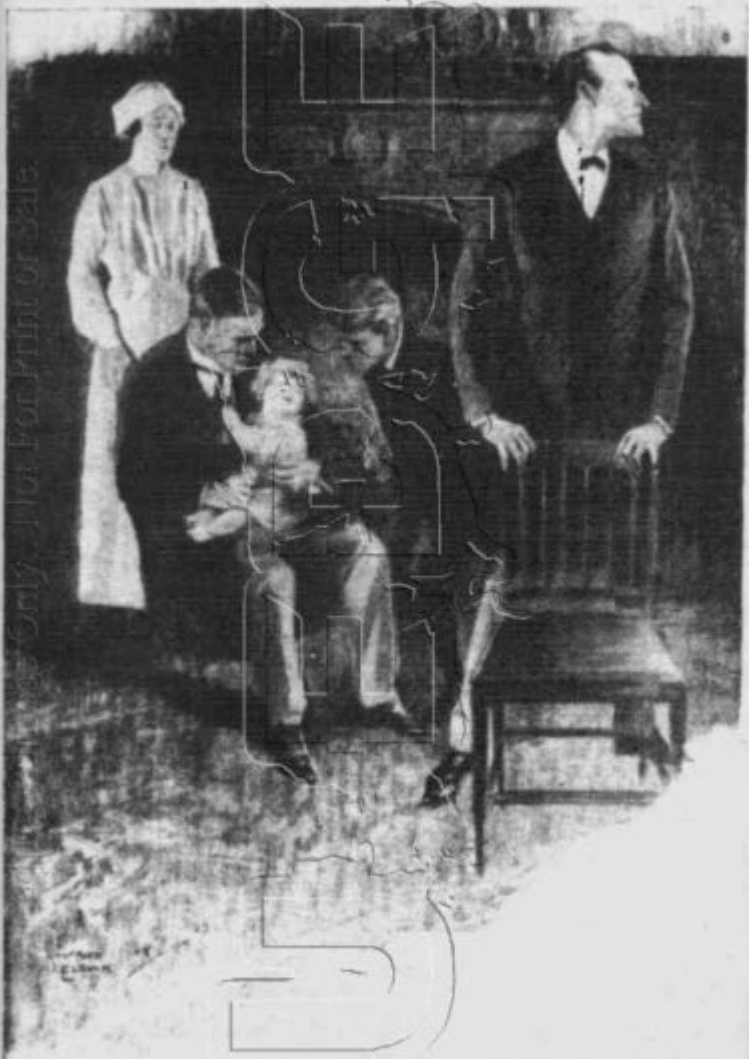
"කෝ ගර්භිඥයන් මහත්මයා ඔබේ අනිත් දරුවා? අපි ඒ දරු පැටියාවත් බලමු" හෝමස් ඉල්ලා සිටියේය.

"පුතා, මේසන් මහත්මියට කිසිත් බබාව මෙහාට ගේන්න කියලා" ගර්භිඥයන් කීය.

පිරිමි ළමයා එතැනින් ඉවතට ඇවිද ගියේ, අපහසුවෙන් දෙපතුල් බිම අද්දවමින් ඉතා විකෘති ආකාරයකටයි. මෙය සුළුමිනාවේ පහළ කොටසට සිදුවූ ආබාධයක් නිසා ඇතිවූවක් බව මගේ ශල්‍ය විද්‍යාත්මක දැනුමෙන් වටහා ගතිමි.

මේසන් මහත්මිය ගර්භිඥයන්ගේ කුඩා දරුවා රැගෙන ආවාය. දකුණු ඇමරිකානු හා යුරෝපීය සම්මිශ්‍රණය නිසා කුඩා දරුවා රත්වත් හිසකෙස් හා කළු ඇස් ඇති ඉතා ලක්ෂණ දරුපැටියෙකු බව අපි දුටුවෙමු. දරුවා ආදරයෙන් තුරුළු කරගත් ගර්භිඥයන් ඔහු සුරතල් කළේ ඉමහත් සෙනෙහසිනි.

"මේ පුංචි දරු පැටියට කෙතෙක් රිද්දවන්නෙ මොන හිතකින්ද හෝමස් මහත්මයා?" දරුවාගේ උතුරු ප්‍රදේශයේ රතුපැහැ ගැන්වී තිබුණු තුවාලය පරීක්ෂා කරමින් ගර්භිඥයන් කීය.

"මේ පුංචි දරුවාගේම කෙනෙක් ඊද්දවන්නෙ....."

<http://sherlockholmesinvestigations.blogspot.com>

මේ අවස්ථාවේ හෝම්ස්ගේ අවධානය යොමුවී තිබුණේ වෙනත් අතකට බව මට හදිසියේ දකින්නට ලැබිණ. ගර්හිසුසන් දරුවා පුරතල් කරන අයුරු මොහොතක් පමණක් බලාසිටි හෝම්ස්, දත් බලා සිටින්නේ කාමරයේ අනෙක් කෙළවර දෙසයි. ඔහු හිස වෙනත් පසෙකට හරවාගෙන ගල් පිළිමයක් මෙන් නිසලව සිටිනු දුටු මම පුදුමයට පත්විමි. අඩක් වැඩි තිබුණු ජනේලයේ පියන අඟවත් ඔහු බලා සිටියේ පාළු ගෙවත්ත අදහද? මද සිතාවක් පෑ හෝම්ස් යළිත් ළදරුවා වෙත 'තම අවධානය යොමු කළේය. හෝම්ස් නිහඬව දරුවාගේ බෙල්ලේ තුවාලය පරීක්ෂා කර බැලුවේ ය. අනතුරුව ඔහු ළපටි අතක් අල්ලා සොලවමින්

"ආයුබෝවන් පුංචි මහත්තයා. ඔයා ජීවිතේ පටන් ගන්නකොටම පුදුමාකාර අත්දැකීමකට මුහුණ දුන්න හේද?"

මේසත් මහත්මිය, මට ඔබත් එක්ක පොද්ගලිකව වචන කිහිපයක් කතාකරන්න ඕන"

මේසත් මහත්මිය, පසෙකට කැඳවාගෙන හිස හෝම්ස් ඇස සමග මිනිත්තු කිහිපයක්ම සාකච්ඡා කළේය. මට අසන්නට ලැබුණේ එහි අන්තිම වදන් කිහිපය පමණි.

"ඔබේ ඔය හිතේ තියෙන ප්‍රශ්න ඔක්කොම ඉක්මනින්ම අවසන් වේවි" හෝම්ස් කීය.

ඇය නිහඬව ළදරුවාද රැගෙන ඉවතට ගියාය.

"මේසත් මහත්මිය මොන වගේ කෙනෙක්ද?" හෝම්ස් ඇසුවේ ගර්හිසුසන් ගෙනි.

"ඒ තරම් ප්‍රිය මනාප බවක් පිටතට නොපෙන්නුවට පුංචි දරුවා වෙනුවෙන් ජීවිතය වුණත් දෙයි. ඒ තරම් කරුණාබර හදවතක් ඇයට තියෙන්නේ"

"ජැක්, ඔයත් කැමතිද ඇයට?" හෝම්ස් එක්වරම එහි පැමිණ සිටි ගර්හිසුසන් ප්‍රත්‍යයාගෙන් විමසීය. ඔහුගේ මුහුණේ ප්‍රසන්න හැඟීම් අඳුරු වළාවකින් වැසී ගියේය. තමා ඇයට අකමැති බව ජැක් පෙන්වූයේ හිස සෙලවීමෙනි.

"ජැක් බොහොම කැමති අයත් ඉන්නවා. ඒ වගේම අකමැති අයත් ඉන්නවා. වාස්තාවකට වගේ ම අයිති වෙන්න ජැක් කැමති අයගෙ ගොඩට" පැවසූ ගර්හිසුසන් තම ප්‍රත්‍යයා වටා දෑත් යැවීය. ඔහු පියාගේ පපුව මත හිස් තබමින් අපේක්ෂා කළේ ඔහු හා පුරතල් වීමටයි.

"දුටුම පුංචි කොල්ලු අතකට" කියූ ගර්භිඤ්ඤා, තම පුත්‍රයා එතැනින් ඉවතට දුටුගොස් නොපෙනී යන තෙක්ම බලා සිටියේ ආදරය පිරුණු දැසිනි.

"මං හිතන්නේ හෝමස් මහත්මයා, අපි ඔබට කරදර කරලා තියෙන්නේ නිස්කාරණය." ගර්භිඤ්ඤා කීවේ දෙමනස් ස්වරයෙනි. "මට කණගාටුව ප්‍රකාශ කරනවා ඇරෙන්න ඔබ මොනවා කරන්නද? ඔබට පෙනෙනවා ඇත්තේ මේක බොහොම සංකීර්ණ, ඒ වගේම සියුම් ප්‍රශ්නයක් විදියට වෙන්න ඇති?"

"මේක ඇත්තෙන්ම බොහොම සියුම් ප්‍රශ්නයක් තමයි." හෝමස් කීය. "ඒත් ඒකේ සංකීර්ණ බවක් නම් මට තවමත් දකින්න ලැබුණේ නැහැ. මේක, ඉතා බුද්ධිමත්ව, නිරීක්ෂණ හා නිගමන මගින් තර්කානුකූලව විසඳිය යුතු ප්‍රශ්නයක්. මං බේකර් විදියෙන් පිටවෙලා එන්න කලින්ම ගැටලුව විසඳලයි තිබුණේ. ඒත් මෙහෙ ඇවිත් කළ නිරීක්ෂණ මගින් ඒක ස්ථිර කරගන්න පුළුවන් වුණා."

"දෙයියංගෙ නාමෙන් හෝමස් මහත්මයා" ගර්භිඤ්ඤා කථාව පටන් ගත්තේ අත තළලේ කඬා ගනිමිනි. "ඔබ සත්‍යය දන්නව නම් මෙතන වෙලා තියෙන්නේ මොකක්ද කියලා ඇයි මට තේරුම් කරල දෙන්නෙ නැත්තේ? ඔබ ඒව හොයා ගත්තේ මොන ආකාරයටද කියන එක දනගන්න මට ඕන නෑ....."

"සත්තකින්ම මේ සියල්ල මං ඔබට පැහැදිලි කරලා දෙන්නම්. නමුත් මං පරීක්ෂණය සිදුකර අවසන් කිරීමට කැමති ආකාරයටම එය කිරීමට ඔබ මට ඉඩ දෙනවා නේද?"

වොට්සන්, අපට හිඟි-හමු වෙන්න තරම් සනීපයෙන්ද ගර්භිඤ්ඤා නෝනා ඉන්නේ?"

"ඇය අසනීපයෙන් ඉන්න බව ඇත්තයි. නමුත් සිහි කල්පනාවේ මොකුත් වැරද්දක් නැහැ."

"බොහොම හොඳයි. මේ ප්‍රශ්නය විසඳගන්න පුළුවන් ඇය ඉදිරිපිට පමණයි. අපි හිඟි ඇයව හමුවෙමු"

"ඇය කොහොමටවත් මා හමුවෙන්න කැමති නෑ"

"ගර්භිඤ්ඤා කීවේ උස් හඬිනි.

"ඇය ඔබව හමුවේවි." පැවසූ හෝමස් කඩදාසි කැබැල්ලක් ගෙන එහි යමක් ලිවේය.

"වොට්සන්, ඔබට අවසර තියෙනවා නෙ ඇය හමුවට යන්න. කරුණාකරලා ඇයට මේක ගෙනිහිං දෙන්න"

"මම ඒ කඩදසි කැබැල්ල ගෙන ගොස් ඩොලරස් අතට පත්කළෙමි. ආ එය කාමරය තුළට ගෙන යියාය. මිනිත්තුවකට පසු කාමරය තුළින් මට අසන්නට ලැබුණේ මහා කැහැසිමකි. එය ප්‍රීතිය මෙන්ම විස්මයද පළකළ කැහැසිමක් යයි මට සිතිණි.

දෙර විවෘත කළ ඩොලරස්, ගර්ගිසුසන් මහත්මිය අප දකිමට සුදුනම් බව පැවසුවාය. අපි කිදෙනා කාමරය තුළට පිවිසියෙමු.

"ගර්ගිසුසන් මහත්මිය," හෝමස් කීය. "මට මුලින්ම කියන්න තිබෙන්නේ ඔබේ හිත බොහොම සැහැල්ලුවට පත්කරගන්න පුළුවන් කාරණයක්. ඒ තමයි ඔබේ බිරිඳ ඉතාම හොඳ ගතිගුණ ඇති, ඉතාම සෙනෙහවත් කාන්තාවක්. නමුත්, වැරදි විදියට තේරුම් ගැනීමකට ලක්වූ තැනැත්තියක්" හෝමස් කීය.

ගර්ගිසුසන් උස් තඹින් තම ප්‍රීතිය ප්‍රකාශ කළේය.

"ඒක මට ඔප්පු කරලා පෙන්වන්න හෝමස් මහත්මිය. ඒක පෙන්වල දෙන්න. මං ඔබට ඒ විභාකෘතලටම ණයගැනියි."

"ඔව් මං ඒක කරන්නමි, ඒත් වෙනත් පැත්තකින් ඔබේ හිත පිදවන්න මට සිදුවෙයි."

"ඔබට මගේ බිරිඳ නිර්දෝෂ බව පෙන්වලා දෙන්න පුළුවන් නම් තව මොනව වුණත් කමක් නෑ. මේ ලෝකෙ තියන වෙනත් කිසිම දෙයක් මට ඒ තරං වටින්නෙ නෑ"

"බේකර් විදියෙදිම මේ කාරණා එකින් එක විසඳෙමින් ආ හැටි මං, ඔබට කියන්නද?" හෝමස් කීය. "ලේ උරා බොන වැම්පයර් හිමිකරු කියන කරාව මට නං පිස්සු විකාර කරාවක්. එංගලන්තයෙ ඇත්ත වශයෙන්ම එහෙම අයක් නෑනෑ. ඒ වුණත් ඔබ දකල තිබුණු දේ සම්පූර්ණයෙන්ම නිවැරදියි. ඔබ දක්කෙ ඔබේ බිරිඳගේ කවෙ කොල්වල ලේ සමග ඇය දරුවාගේ කොටු ඇඳ අසලින් නැගිටිනවා?"

"ඔව් මං ඒක දක්කා"

"හරි. නමුත් ඔබට හිතුවේ නැද්ද, ලේ ගලන තුවාලයකින් ලේ උරා බොනවා හැරෙන්න වෙනත් කාරණයක් සඳහා කට තියල උරන්න ඇති කියල? එංගලන්ත ඉතිහාසයෙහි අපට අහන්න ලැබිල නැද්ද, තුවාලයකට කට තියල උරල, විෂ අරං දුටු රැහිනක් ගැන?" විෂ?"

"ඔව්, දකුණු ඇමරිකාවෙදි එදිනෙදා කිරීමට සිදුවන ප්‍රථමාධාරයක්. බේකර් විදියෙදිම මට ඉවෙන් වගේ වැටහුණා.

ගෙදර ආසුධ ඵල්ලො ඇති කිසිල අරුමෝසම් බඩු හැටියට. ඊළඟට අර කුඩා කුරුලු දුන්න අසල වැටිලා තිබුණු හිස්වෙව්ව ඊතල කොපුව, මං දකින්න බලාපොරොත්තු වුණු දෙයක්. ඊතලවල තුඩේ සාමාන්‍යයෙන් කුරාරි හෝ වෙනත් උග්‍ර විෂ වර්ග ගල්වා තිබෙන්න ඉඩ තියෙනවා. පුංචි දරුවාගෙ ඇඟට කිසිවකු එවැනි ඊතලයකින් ඇත්නොත්, ඒ විෂ වහාම උරා දමිය යුතුයි. නැත්නම් දරුවා මරණයට පත්වෙනවා.

ඊළඟට අර බල්ලා ඊතලවල ගැල්වු විෂ තවමත් සක්‍රියව තිබෙනවද බලන්න කෙනෙක් ඒ වගේ සතෙකුට ඊතලේකින් ඇතලා පරීක්ෂණයක් කරලා බලන්න පුළුවන්. බල්ලෙක් ඉන්න බව මං දනගෙන හිටියෙ නෑ. ඒත් එවැනි දෙයක්, සිද්ධිය කල්පිතයක් ලෙස යළි ගොඩනගාදී ඇතුළත් වුණා.

දත් ඔබට තේරෙන්නවද? ඔබේ කීරිද ඒ වගේ අනතුරක් වේවි කියල හයෙන් හිටියෙ. ඒ අනතුර එක් වරක් සිදු කරනවා ඇය දක්කා. ඇය වහාම විෂ උරා දල දරා පැටියව බේරා ගත්තා. නමුත් සත්‍යය ඔබට පවසන්න ඇය මැළිවුණා. ඒ මොකද ඔබේ වැඩිමහල් පුතාට ඔබ ආදරය කරන හැටියට, සත්‍යය දනගන්නා නම් ඒක ඔබට බලවත් කම්පනයක් වෙන්න ඉඩ තිබුණු නිසා."

"ජැකී?"

"ඔබ පුංචි දරුවා සුරතල් කරද්දි මං ජැකීගේ මුහුණේ හැගීම් නිරීක්ෂණය කරමින් හිටියෙ. ජනෙල් විදුරුවෙන් ඔහුගේ මුහුණේ ප්‍රතිබිම්බය කැඩපතකින් වගේ පෙනුණා. මිනිස් මුහුණක කලාතුරකින් දක්නට ලැබෙන කාලේ ඊර්ෂ්‍යාවක්, වෛරයක් මං දුටුවා."

"මගේ ජැකී?"

"ඔබට සත්‍යයට මුහුණ දීමට සිදුවෙන්නවා ෆර්ගිසන් මහත්මයා." හෝම්ස් කීය. "ජැකීගේ මව මියගිහිත් නිසා, ඔහු ඔබ කෙරෙහි දක්වන්නේ මව්ටත් පියාටත් දෙදෙනාටම දක්විය යුතු, කිසි නොහැකි තරම් විශාල ආදරයක්. නමුත් ඔබේ ආදරයෙන් කොටසක් උදුරාගෙන සිටින පුංචි දරුවා වෙත ඔහුගේ හිමි තිබෙන්නේ බලවත් ඊර්ෂ්‍යාවක්, වෛරයක්. තමන් කායික විකෘති භාවයකට පත්වෙලා ඉදිද්දි, ඔබේ ආදරය උදුරාගන්නා දරුවා වියා විකෘති භාවයක් නොමැති, ලක්ෂණ, නිරෝගි අයෙක් බව දක්කම, ජැකීගේ මුළු ආත්මයම වෛරයෙන් හා ක්‍රෝධයෙන් පිරුණා."

"දෙයියනේ! මේක විශ්වාස කරන්නත් අමාරුයි"

"නෝනා මං කියන දේ ඇත්තද?" හෝමස් ඇසීය.

ගර්ගියසන් මහත්මිය මුහුණ කොට්ටයේ ඔබාගෙන ඉකිගසා හඬමින් සිටියාය. අන්තිමේදී ඇ සිය ස්වාමිපුරුෂයා ඇමතුවාය.

"මං කොහොමද රොබට් ඔයාට ඒක කියන්නේ? මං දැනගෙන හිටියා මේකෙන් ඔබට ඉවසිය නොහැකි තරම් දරුණු වේදනාවක් ඇතිවෙන්න ඉඩ තිබෙන බව. ඒ නිසා මගේ කට්ටි නෙමෙයි, වෙන කෙනෙකුගේ කට්ටි මේක කියවෙන හේක් මං බලා හිටියා. ඉතින් මේ මහත්තයා මැරීක් බලයෙන් වගේ සියල්ල තේරුම් අරගෙන, ඒ බව මට ලියා එව්වාම තමයි මට සතුටක් දුනුණේ."

"මං හිතන්නේ ජැක්ට් අවුරුද්දක පමණ කාලයක් මුහුදු ගමනක යොදවන එක තමයි හොඳම ප්‍රතිකාරය." හෝමස් කීය. "අපට තවම පැහැදිලි නැත්තෙ එක දෙයයි ගර්ගියසන් නෝනා. ඔබ ජැක්ට් පහර දීපු එක අපට තේරුම් ගන්න පුළුවන්. ඒ මොකද කොයි අම්මටත් ඉවසීමේ සීමාවක් කියෙනවා. මට පුදුම ඔබ කොහොමද මේ දවස් දෙක තුනේ පුංචි දරුවාගෙන් ඇත්වෙලා හිටියෙ කියන එකයි?"

"මං මේසන් මහත්මියට ඔක්කොම කියලා තිබුණේ. ඇය සත්‍යය දන හිටියා" ගර්ගියසන් මහත්මිය කීවාය.

ගර්ගියසන් තම බිරිඳ දෙසට දෑත් දිගු කළේය.

"වොට්සන්, දං අපට මෙතනින් පිටවෙන්න වෙලාව හරි. ඔය ඩොලර්ස්ගේ එක අතකින් ඔබ අල්ල ගන්න. මං අල්ලගන්නම් අනෙක් අතෙන්. අපි යවු එළියට. පුශ්නගේ ඉතුරු ටික විසඳගන්න එක ඒ ගොල්ලන්ටම භාරකරමු."

මෙම පරීක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් මා ළඟ ඉතිරිව ඇති තවත් එක් සටහනකි. ඒ, හෝමස් මොරියන් සමාගමට යැවූ පිළිතුරු ලිපියයි.

බේකර් විදිය,

නොවැම්බර් 21 ද

ලේ උරා බොන වැම්පයරයන් සම්බන්ධයෙනි.

මහත්මයාණෙනි,

නොවැම්බර් 16 දිනය දරන ඔබේ ලිපිය හා බැඳේ. ඔබගේ අනුග්‍රාහකයා වන මින්සි පටුමගේ ගර්ගියසන් මියර්හෙඩ් සමාගමේ

රොබට් ගර්ගියුසන් මහතාගේ ප්‍රශ්නය පිළිබඳව මගේ අවධානය යොමු කළෙමි. එයට සාර්ථක විසඳීමක් ලබා දුන් බව සතුටින් දන්වා සිටිමි.

ඔබේ අනුග්‍රාහකයාව, මගේ සේවාව පිළිබඳ රෙකමදරු කිරීම ගැන කෘතඥ වෙමි.

මේ දිනවත්
අර්ලොක් හෝම්ස්

හතර ගානෙන් ඇවිද ගිය මිනිසා

අවුරුදු විස්සකට පමණ ඉහතදී, මහත් ආන්දෝලනයකට ලක්වූ එක් සිද්ධියක් ගැන මම මතක ඇතුළු නිසැකය. ඒ, විශ්ව විද්‍යාලයේ කායික වෛද්‍ය විද්‍යා අංශයේ මහාචාර්ය ප්‍රෙස්බරි මහතා සම්බන්ධ සිදුවීමයි. එකල මෙම සිදුවීම ගැන අසත්‍ය කතා රැසක් පැතිර ගිය අතර එයින් කැමිෆඩ් විශ්වවිද්‍යාලයම මහත් කැළඹීමට පත්විණි. විද්වත් සමාජයේ ද ධර්ම පිළිඳව දුන් මෙම සුවිශේෂ සිද්ධිය ගැන සත්‍යය හෙළි කිරීමෙන් ඇත්ත නැත්ත කුමක්දැයි කවුරුත් තේරුම් ගනු ඇත. ෂර්ලොක් හෝම්ස් රහස් පරීක්ෂක වෘත්තියෙන් විශ්‍රාම ගැනීමට ආසන්න කාලයේ විසඳූ අභිරහස් කීපයෙන් එකක් වන මෙය ප්‍රසිද්ධියට පත්කිරීමට, දන් මට අවසර ලැබී තිබේ.

1903 සැප්තැම්බර් මාසයේ එක් ඉරිදිවක මා වෙත ලැබුණු එක් විදුලි පණිවුඩයකි.

"හැකිනම් වහාම එන්න. අපහසු නම් ඒ වුණත් එන්න.
එස්. එච්."

ශර්ලොක් හෝම්ස්ගෙන් මේ අසාමාන්‍ය විදුලි පුවත ලැබූ මම බේකර් විදියේ අපේ සුපුරුදු නිමහන කරා ගියෙමි. මා එහි ළඟාවන විට හෝම්ස් හාත්පසි පුටුවට වී කකුල් දෙකද උඩට ගෙන පයිපය උරමින් සිටියේය. කල්පනාවක වෙළී නළල රැළී කරගෙන සිටි ඔහු, අසල වූ පුටුවක වාඩිවෙන මෙන් මට සිඳි කළේය. එහෙත් පැය භාගයක් පමණ ගතවන තුරුම ඔහු තොවේ මා හා වචනයක්වත් කරා කළේ.

"අසිහියෙන් වගේ සිටීම ගැන මට සමාවෙන්න වොට්සන්. පසුගිය විසිහතර පැය ඇතුළත හරිම පුද්ගලිකාර කාරණා කිහිපයක් මා වෙත ඉදිරිපත් කෙරුණා. ඒකෙන් තවත් දෙයක් මගේ හිතට ආවා. රහස් පරීක්ෂණ කාර්යය සඳහා සුනඛයන් ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි ආකාරය ගැන ආප්පත් පිළිබඳ ලියන්න, දන් මම බොහොම දුරට හිතලයි කියෙන්න."

"ඒ වුණාට හෝමිස් ඒක මීට කලින් පර්යේෂණ පවත්වලා, කාරණා සොයාගනිපු, කවුරුත් දන්නා කෙනෙක් නෙ. බලවිහවුන්ඩි සුනඛයන් යොදවල, ඉව් මගින් අපරාධකාරයන් සොයා ගැනීම....."

"..... නෑ නෑ වොට්සන්. ඒ විදියට බල්ලන් යොද ගැනීම නං කවුරුත් දන්නවා. ඒක හරි. නමුත් සුනඛයින් යොද ගන්න පුළුවන් තවත් ඉප්ත අංශයක් තිබෙනවා.

මබට මතක ඇති අර කොර්බේට්ස් රහස් පරීක්ෂණය. ඒකෙදි මම පුංචි ළමයෙකුගෙ මනස ක්‍රියාකරන හැටි නිරීක්ෂණය කළා. ඒකෙන් මට පුළුවන් වුණා, බොහොම වැදගත් මහත්මයෙක් හැටියට රටට පෙන්වපු, ඒ ළමයගෙ තාත්තා අපරාධකාරයෙක් බව හෙළි කරන්න"

"ඔව්. මට ඒක හොඳට මතකයි"

"බල්ලන්ට යොදවා ගැනීමට මං අදහස් කරන්නෙන් බොහොම දුරට එයට සමාන ආකාරයකට. ගෙදරක ඇතිකරන බල්ලෙකුගෙන්, ඒ ගෙදර සාමාජිකයන්ගේ, පවුලේ, ස්වභාවය හෙළිදරව් වෙනවා. බොහොම කණගාටුවෙන්, ශෝකයෙන් බෙළි ජීවත්වෙන පවුලක ඔබ දකල තියෙනවද ප්‍රීතිමත්ව හැසිරෙන බල්ලෙක්? එහෙමත් නැත්නං සතුටෙන් විනෝදයෙන් ජීවත්වෙන පවුලක, දුකෙන් ඉන්න බල්ලෙක්? දරුණු මිනිස්සු ඇතිකරන බල්ලොක් දරුණුයි. දත් විලිස්සාගෙන ගොරවන බල්ලො ඉන්නෙ, ඒ විදියටම ගොරවන, කඩාපනින මිනිස්සුන්ට. හාමිපුතුන්ගේ චෛතසික ස්වභාවය තමා බල්ලන්ගෙන් පිළිබිඹු වෙන්නෙ"

"හෝමිස්, මට නං හිතෙන්නේ ඔබ මය සංකල්පය දුරදිග ගෙනියනව බොහොම වැඩියි කියල"

මගේ ප්‍රකාශය ගැන - කැල්කිමික් නොකළ හෝමිස් සිය පයිප්පයේ කෝට් යළිත් දුම්කොළවලින් පුරවමින් කතාව පටන් ගත්තේය.

"මම දං විසඳන්න උත්සාහ කරන ගැටලුව විසදීමටත් මය සංකල්පය ප්‍රයෝජනයට ගන්න පුළුවන්. මේ ගැටලුව සම්පූර්ණයෙන්ම පැටර්ණු තුල් බෝලයක් වගෙයි. මං ඒ තුලෙ කෙළවරක් හොයාගන්නයි මේ මහත්සි වෙන්නෙ.

ඔබ දන්නවද වොට්සන්, ඕනෑවාර්ග ප්‍රෙස්බරිගෙ වුල්ෆ්වුන්ඩ් වර්ගයේ බල්ලා, 'රෝයි', තම ස්වාමියා හපාකන්න බලවත්

උත්සාහයක් දරනවා. ඒ ඇයි? මං හොයන තුල් කෙළවර තියෙන්නේ ඒකට පිළිතුර ලග වෙන්නක් පුළුවනි."

බලාපොරොත්තු සුන්වූ හැඟීමෙන් මම හාන්සි පුටුවට බරවිමි. මගේ වැඩකටයුතු සියල්ල අතපසු කර දමා, මා මෙහි කැඳවූයේ මෙවැනි සුළු ප්‍රශ්නයන් නිරාකරණය කර ගැනීමටද?

"වොට්සන්, ඔබ නං තැවමත් ඉස්සර වගේමයි. බොහොම බරපතල, ගැඹුරු දෙයකට හේතු පාදක වෙන්නේ ඉතාම සුළු දෙයක් කියන එක ඔබ කඩදවත් වටහා ගන්නෙ නැද්ද? ඔබ දන්නවද මහාචාර්ය ප්‍රෙස්බරි, කැම්බ්‍රි ඩිස්විඩ්‍යාලයේ කායික වෛද්‍ය විද්‍යාව පිළිබඳ මහාචාර්යවරයා? සුප්‍රසිද්ධ පුද්ගලයෙක්. ඔහු කාලයක් තිස්සේ ආදරයෙන් ඇතිදඩි කළ බල්ලා, දත් දෙවරක්ම කෝපයෙන් කුඩා පැනල මහාචාර්යතුමාව හපන්න උත්සාහ කරල තියෙනවා. ඔබට මොකක්ද ඒකෙන් හේරුම් ගන්න පුළුවනි?"

"බල්ලට මොකක් හරි අසනිපයක් ඇති?"

"ඔව්. අපට ඒකත් හිතන්න පුළුවනි." හෝමස් කීය. "ඒ වූණත් උග්‍ර වෙනත් කිසිම කෙනෙකුට මේ විදියට හපන්න උත්සාහ කරන්න නෑ. ඒ විතරක් නෙමෙයි. උග්‍ර මහාචාර්යතුමාටත් හිරිහැර කරන්න හදල තියෙන්නෙ යම් විශේෂ අවස්ථා කීපයකදී පමණයි. අන්න ඒකයි පුද්ගලයා - හරිම පුද්ගලයි නේද වොට්සන්?"

මය සිනුව නාද වෙනවා ඇහෙන්නේ තරුණ බෙනට් මහත්මයා එනවා වෙන්න ඇති. ඔහු චෙලාට්ටත් කලින් ඇවිත්. මං හිතාගෙන හිටියා ඔහු එන්න ඉස්සර වෙලාව මේ ඥාණාව ගැන ඔබත් එක්ක දිගු කතාබහක යෙදෙන්න."

ඉතා ඉක්මනින් තරප්පුව කැබ් එන්නකුගේ පියවර හඬ අපට ඇසිණ. දෙරට තට්ටු කළ ඔහු තනිවම, කාමරය තුළට පිවිසියේය. අවුරුදු තිහක් පමණ වයස් වූ ඔහු, උස, කඩවසම් තරුණයෙකි. ජේන්තුටට හැඳ පැළඳ සිටි ඔහුගෙන් දිස්වූයේ ලජ්ජාහිළි සරසවි සිසුවකුගේ පෙනුම මිස, සරසවි ඇදුරකුගේ ගාමිහිරත්වය නොවේ. හෝමස්ට අතට අතදී ආචාර කළ ඔහු, මා දෙස බැලුවේ පුද්ගලයෙකි.

"මේක හුඟක්ම පෞද්ගලික ප්‍රශ්නයක් හෝමස් මහත්මයා. මහාචාර්ය ප්‍රෙස්බරිගේත් මගේත් ඇති පෞද්ගලික සබඳතාවයත්, වෘත්තීය වශයෙන් ඇති සබඳතාවයත් දෙකම ගැන කල්පනා කරල

බලන්න. පිට කෙනෙක් මෙතැන ඉදිද්දී මං මේ පොද්ගලික විස්තර කතාකරන එක වැරදියි නේද?"

"ඒ ගැන බයක් වෙන්න එපා බෙනට් මහත්මයා." හෝම්ස් කීය. "මේ දෙස්තර වොට්සන් බුද්ධියෙන් අනුකූලත්වයක් කෙනෙක්. මේ ප්‍රශ්නය නං මට කොහොමටවත් තනියොං විසඳගන්න පුළුවන් වෙත එකක් නෙමෙයි. මේකෙදි කවක් කෙනෙකුගේ උපකාරය මට අවශ්‍ය වෙනවා සහතිකයි"

"ඔබ කැමති පිළිවෙලක් හෝම්ස් මහත්මයා. මං මේ විදියට රහස්‍ය භාවයක් බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ ඇයි කියල ඔබට තේරෙනව නේ"

"වොට්සන්, ඔබ කැමැති වේවි දැන හඳුනාගන්න මේ ප්‍රෙවෝ බෙනට් මහත්මයා. ඔහු මහාචාර්ය ප්‍රෙස්බරිගේ පර්යේෂණ සහකාරයා. පදිංචිවෙලා ඉන්නෙත් මහාචාර්යතුමා සමග. එකම විභල යට. ඒ වගේම මහාචාර්යතුමාගේ එකම දියණිය සමග විවාහ ගිවිසගෙන ඉන්නෙත් මේ මහත්මයා. ඔහු හැම අතින්ම මහාචාර්ය තුමාට සමීප, පක්ෂපාත කෙනෙක්. එතුමාගෙ ගෞරවය ආරක්ෂා කරල දෙන්න කැපවුණු කෙනෙක්. ඉතින් මේ අහිරහස විසඳල දීමත් ඔහුට ඉටු කරන්න පුළුවන් යුතුකමක්"

"ඇත්තෙන්ම ඔව් හෝම්ස් මහත්මයා. මගේ අරමුණත් ඒකයි. වොට්සන් මහත්තයා දන්නවද සිද්ධ වෙව්ව දේවල්?"

"හැ. මට ඒව කියල දෙන්න ඉඩක් ලැබුණෙත් නෑ" හෝම්ස් කීය. "එහෙනම් මම සිද්ධීන් මුල ඉඳලම විස්තර කළොත් හොඳයි. අලුත් දේවල් ගැන කියන්න ඉස්සර වෙලා" අමුත්තා පැවසුවේය.

"ඒ වැඩේ මං කරන්නම් බෙනට් මහත්මයා. කාරණා ටික මමත් නිසි පිළිවෙළින් ග්‍රහණය කරගෙන තිබෙනවාද බලමු." කී හෝම්ස් කථාව ඇරඹීය. "මේ මහාචාර්යතුමා බ්‍රිස් පුරෝපය පුරාම කීර්තියට පත්වුණු කෙනෙක්. මහාචාර්ය ප්‍රෙස්බරි වෛද්‍ය විද්‍යාව වෙනුවෙන් ජීවිතයම කැපකළ කෙනෙක් කිව්වොත් නිවැරදියි. කිසිම දවසක, කිසිම අපකීර්තිමත්, නින්දා සහගත සිද්ධියකට, අපචාරයකට තමන්ගේ නම ගාවගත් කෙනෙක් නොවෙයි. ඔහුගේ බිරිඳ මියගියිත්. ඊළිත් නම් එකම දූව පමණයි ඔහුට ඉන්නේ. ප්‍රෙස්බරි ගත්තිමත් නිරෝග පුද්ගලයෙක්. ඔහුගේ වයස අවුරුදු හැට එකයි. ඔහු ස්වභාවයෙන්ම තරමක් සටන්කාමී කෙනෙක්. මෑතක් වන තුරුම ඔහුගේ ජීවිතය ගතවුණේ ඒ විදියට.

මාස කිහිපයකට කලින් ඒ ජීවන රටාව වෙනස් වුණා. වයස හැට එකක් වුණත් ඔහු තරුණියක සමග විවාහ ගිවිස ගත්තා. ප්‍රෙස්බරි සමග එකට විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්ය මණ්ඩලයේ සේවය කරන සංසන්දනාත්මක ව්‍යුහ විද්‍යා අංශයේ මහාචාර්ය මර්ගිගේ දියණිය සමගයි ඔහු විවාහ ගිවිස ගත්තේ. ඇලිස් මර්ගි රූපශ්‍රීයෙන් මෙන්ම බුද්ධිමත් බවෙන් ද සුපිරුණු කෙනෙක්. ඒ නිසා මහාචාර්ය වරයාගේ තීරණය ගැන ඒ හැටි පුදුම චේතන දෙයකුත් නැහැ. එහෙත් මේ පියවර ගැන ඔහුගේ හවුලෙන් නම් සම්පූර්ණ අනුමැතියක් ලැබුණේ නැහැ.

මහාචාර්ය ප්‍රෙස්බරි සැහෙන්න ධනවත් කෙනෙක්. තරුණියගේ පියාගෙන් මේ විවාහ ගිවිස ගැනීමට විරෝධතාවයක් ඉදිරිපත් වූයේ නැහැ. ඇලිස් මර්ගිගේ අතගන්න සම වයසේ තරුණියන් කිහිපදෙනෙකුගෙන්ම විවාහ යෝජනා ඉදිරිපත් වෙලා තිබුණා. මහාචාර්යවරයාගේ චරිතයේ තරමක් අස්වාභාවික ගතියක් තිබුණත් තරුණිය කැමැති වුණේ ඔහුටයි. ඉදදෙනා අතර නොගැළීම්කට තිබුණේ වයස් පරතරය පමණයි.

මෙන්න මේ කාලය අපේ මහාචාර්යතුමාගේ ඵදිනෙදා ජීවිතයේ යම්කිසි වෙනස් වීමක් ඇතිවෙන්නට පටන්ගත්තා. ඔහු වටා ගොඩනැගුණේ මහා අධිරාජ්‍යයක්. ඔහු දිනක් හදිසියේම ගෙදරින් පිටවෙලා ගියේ, යන්නෙ කොහෙටද කියලා ගෙදර කිසිම කෙනෙකුට දනුම් දෙන්නෙ නැතුව. ආපහු ගෙදර ආවේ සති දෙකකට පස්සෙ. බොහොම දුර ගමනක් ගිය කෙනෙකුගේ වගේ ඔහුගේ ගමන් විඩාවකුත් දකින්න ලැබුණා.

මහාචාර්යතුමා ස්වභාවයෙන්ම බොහොම අවංක, විවෘත කෙනෙක්. එහෙත් මෙද සැරේ නම් ඔහු ගිහිං ආවේ කොහේටද කියලා ඉගියකින් වත් පෙන්නුවේ නැ. මේ අතරේ අහම්බෙන් වගේ මේ ට්‍රේවෝ බෙන්ට් මතත්තයට, ඔහු සමග එකට ඉගෙන ගතිපු මිත්‍රයෙකුගෙන් ඕස්ට්‍රියාවෙන් ලිපියක් ලැබුණා. ඔහු කියලා තිබුණා, බොහිමියාවේ ප්‍රාග් නුවරදී ඔහුට අහම්බෙන් මහාචාර්ය ප්‍රෙස්බරි දකින්න ලැබුණු බවත්, ඒත් කතාබහ කරන්න නම් ඉඩක් ලැබුණේ නැති බව කියලා. මහාචාර්ය තුමා ගිහිං තියෙන්නේ කොහේටද කියලා ගෙදර අය දනගත්තේ ඔන්න මය විදියටයි.

දත් තමයි අපි කාරණයට එන්නෙ. මය දිනවල ඉඳලම මහාචාර්ය තුමාගේ ස්වභාවයේ පුදුමාකාර වෙනස්වීමක් දකින්න ලැබුණා.

වැඩ කටයුතු හැම එකක්ම ඔහු භූමියෙන්ම කරන්න පටන් ගත්තා. ඒ වගේම ඒවල දකින්න ලැබුණේ ප්‍රයෝගිකාරී තත්කඩ ස්වභාවයක්. ඔහු ආශ්‍රය කළ හැම දෙනෙකුටම හිතුවේ, මේ නම් අපි වෙනද දන්නා හඳුනානා මහාචාර්ය ප්‍රෙස්බරි තොමෙයි කියන එකයි. ඒත් ඔහුගේ බුද්ධිමත් භාවයේ අඩුවක් නම් දකින්න ලැබුණේ නැහැ. විශ්වවිද්‍යාලයේ පවත්වනු ලබන වෙනද වගේම ඉතාම සාරවත්. මහාචාර්යතුමාගේ දියණිය, ඊඩ්ලි, කාන්තා අප්‍රමාණ ආදරයෙන් ඉන්න කෙනෙක්. කාන්තා දෙනෙ ඉන්න මේ වෙස්මුහුණ වෙනස් කරල ඔහුව නියම ස්වභාවයට ඇයව උවමනා වුණා. ඔහුගේ නියම ගතිය, ආදරය, යළි ඇති කරවන්න ඇය නැවත නැවතත් මහත්සි ආත්තා. මේ බෙනට් මහත්මියත් අප්‍රමාණ උත්සාහයක් දරුවා. නමුත් ඒ එකකින්වත් කිසිම වැඩක් උණේ නැහැ. දන් බෙනට් මහත්මිය අර ලියුම් පිළිබඳ විස්තරය ඔබේ ඉවතයෙන්ම කියන්න."

"වොට්සන් මහත්තයට කියන්න, මහාචාර්ය තුමා මට නොකියු රහස්‍යක් නැ. මා ඔහුගේ මල්ලි ලෝ පුතා වුණා නම් නොතියෙන ආකාරයේ පුදුම විශ්වාසයක්, හිතවත් කමක් අප දෙන්නා අතරේ තිබුණා." බෙනට් මහතා කිය, "ඔහුගේ පොද්ගලික ලේකම් හැටියට, ඔහු වෙනට ආ ලියකියවිලි සියල්ලක්ම විවෘත කරලා පරීක්ෂා කළේ මමයි. ඒත්..... ඒත් ඔහු අර රහස් ගමන ගිහිං ආවට පස්සේ ඒ ඔක්කොම වෙනස් වුණා. මට විශේෂ උපදෙසක් ලැබුණා."

"ට්‍රෙවෝ, මා නමට ලිපි වගයක් ලැබෙව්, ලන්ඩන් තැපැල් මුද්‍රාව සහිතව. ඒ ලිපිවල තැපැල් මුද්දරයට පහළින් කතිරයක සලකුණක් ඇති. ඒව ඔබ විවෘත කරන්න යන්න එපා. මේවා වෙන්කරලා තියලා මට දෙන්න." මහාචාර්ය තුමා කීවා.

මේ වගේ ලිපි සැහෙන ගණනක් මා අතට ලැබිලා, මං ඔහුට හාර දුන්නා. ඒවායේ ලිපිනය ලියා තිබුණේ, නුගහකුගේ යයි සිතිය හැකි රළු අත් අකුරින්. ඒ වගේම තැපැල් මුද්‍රාව, මධ්‍යම ලන්ඩනයේ නැගෙනහිර කොටසින්. ඔහු ඒවාට පිළිතුරු සැපයුවාද නැද්ද මම දන්නේ නැ. ඒ මොකද අපි තැපැලට දන්න තියෙන ලිපි එකතු කරන බඳුනට කවදවත් ඔහු එවැනි ලිපියක් දමමේ නැ. මගේ අතට ඒව දුන්නෙත් නැ."

"ඊළඟට පෙට්ටිය?" හෝම්ස් මතක් කළේය.

"ආ..... මව්. පෙට්ටිය ගැනත් කියන්න ඕන. මහාචාර්යතුමාගෙ සංචාරය ඉවරවෙලා එද්දී, ලිව්ලින් තැනූ කුඩා පෙට්ටියක් අරගෙන ආවා. ඔහු යුරෝපා මහාද්වීපයට සංචාරය කරල තිබෙන බවත් ඒකෙන් තවත් තහවුරු වුණා. ඒ මොකද ඒ වගේ ලී පෙට්ටි බොහොම වෙලාවට ජර්මනියේ තමා පාවිච්චි වෙන්නේ. ඔහු ඒක පරෙස්සමට තැබුවේ ශල්‍ය උපකරණ දමන අල්මාරියේ. එක දවසක් මං ඉන්ජෙක්ෂන් කටුවක් සොයද්දී ඒම මේ පෙට්ටිය දකින්න ලැබුණා. මං ඒක නිකමට අතට ගත්තා පමණයි. ඔහුට බොහොම තදින් කේන්ති ගියා. ඊළඟට අන්තිම තරක විදියට, තරක චිචනයෙන් මට බැණ වැදුණා. එහෙම දෙයකට මගේ ජීවිතේට මට මුහුණ දෙන්න සිදුවුණු පළමුවෙනි වතාව. ඒ නිසා ඒකෙන් මට ලොකු හිත් වේදනාවක් ඇතිවුණා. මං ඒ පෙට්ටිය අතට ගත්තෙ වැරදීමකින් බව ඔහුට තේරුම් කරල දෙන්න මං උත්සාහ ගත්තා. නමුත් ඒකෙන් වැඩක් වුණේ නෑ. එද හිටප් වරුවෙම ඔහු සිටියෙ හරිම සැක සහිත විදියට මා දිහා බලමින්."

බෙනට් මහතා තම සාක්ෂිවෙන් කුඩා දිනපොතක් එළියට ගෙන, පරීක්ෂා කර බලා.

"ඒ සිද්ධිය වුණේ ජුලි මාසේ දෙවැනිදා."

"ඔබ තම හරිම වටිනා සාක්ෂිකාරයෙක්. ඔය සටහන් කර ගනිපු දින, වකවානු මටත් ප්‍රයෝජනවත් වෙන්න ඉඩ තියෙනවා" හෝම්ස් කීය.

"මගේ ඒ ශ්‍රේෂ්ඨ ගුරුතුමාගෙන් තමයි මං මේ සියලු දෙයම ඉගෙන ගත්තේ. ඔහුගේ භූසිරිම් රටාව වෙනස් වෙන්න පටන් ගත්තාම, මං තේරුම් ගත්තා ඔහු ගැන සොදිසියෙන් ඉදිම මගේ වගකීමක් බව.

ඊළඟට මගේ දිනපොතේ සටහන් වේ. තිබෙනවා, එද ජුලි 2 වැනිදම තමයි මුලින්ම 'රෝයි', මහාචාර්යතුමාව හඳුනාගත්ත පැත්තෙන්. එද ඔහුගේ පරීක්ෂණාගාරයේ ඉඳලා සාලේට එද්දි තමයි එය සිදුවුණේ. ඊළඟට ජුලි මාසේ 11 වැනිදත් ඒ සිදුවීම යළිත් වුණා. ආයෙමත් ජුලි මාසෙ 20 වැනිදා 'රෝයි' මහාචාර්යතුමාගෙ ඇඟට බුරාගෙන පැත්තා. ඊට පස්සෙ අපි තීරණය කළා 'රෝයි' ව දම්වැලකින් ඉස්තාලයේ බැඳල තියන්න. ෭෦ හරිම හිතවත් කිකරා බල්ලෙක්. නමුත්..... මං දන්නෙ නෑ මගේ කථාවෙන් ඔබ වෙහෙසට පත්වෙනවාද කියල?"

බෙනට් මහතා එසේ පැවසීමට හේතුව කුමක්දැයි සිතා ගැනීමට නොහැකිව මම හෝම්ස් දෙස බැලුවෙමි. හෝම්ස්, බෙනට්ගේ කතාව ඇසීම පසෙක තබා අසිහියෙන් මෙන් සිව්ලිම දෙස බලාගෙන සිටින ආකාරය අපි දුටුවෙමු.

"හරිම වැදගත්, හරිම වැදගත්, මේ දේවල් ඔක්කොම මට අලුත් දේවල් බෙනට් මහත්මයා." හෝම්ස් කියා, "දන් අපි සැහෙන තරම් දුරට පරණ සිදුවීම් ගැන කථා කළා නේ, ඊළඟට කියන්න බලන්න ඔබ්බ කිව් අලුත් සිදුවීම් මොනවාද කියලා."

පැවසීමට තිබූ කරුණේ අනුසන්න කාවය නිසාදෝ අපේ අනුග්‍රාහකයාගේ මුහුණ අඳුරු විය.

"මේ දේ සිද්ධවුණේ පෙරේද්දි ය. පාන්දර දෙකටත් මට තීන්දු ගිහිත් තිබුණේ නැ. මං අවදියෙන් නිව්ලේ. මට ඇහුණා පැසේරය දෙසින් නොපැහැදිලි ශබ්දයක්. මහාචාර්යතුමාගෙ නිදන කාමරය සියෙන්තෙන් මේ පැසේරය කෙළවරේ. ශබ්දය ඇහුණාම මම දෙර ඇරලා එබ් බැලුවා."

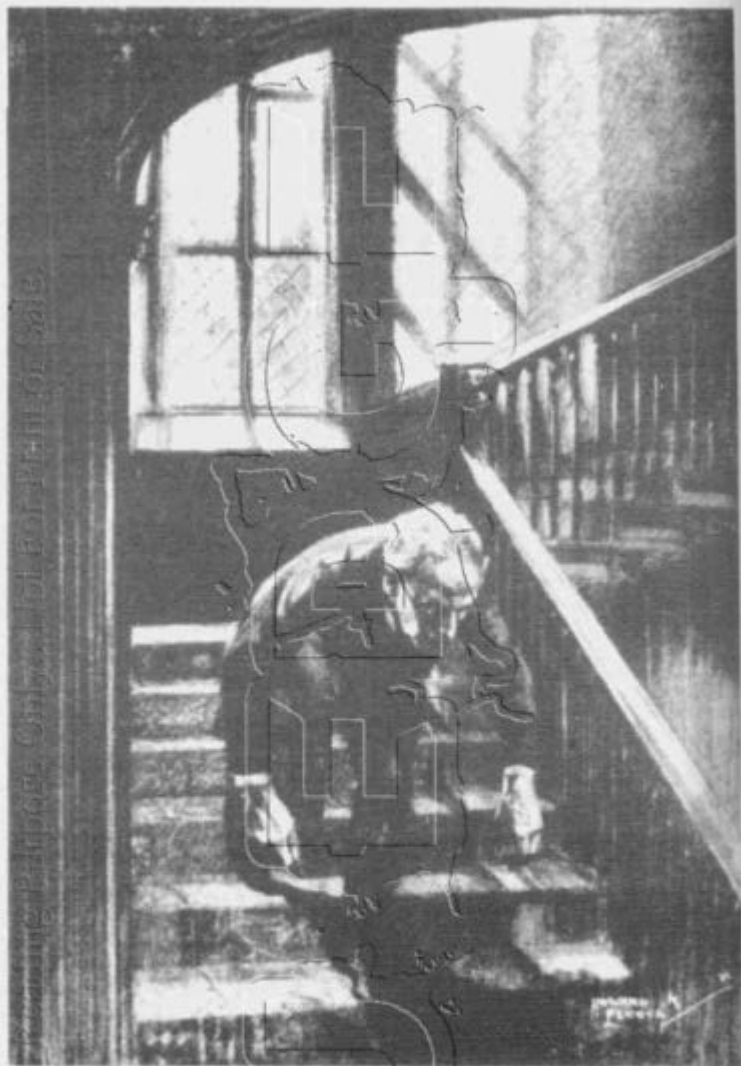
"කවදද දිනය?"

"මං කලින් කිව්වේ මහත්මයා - පෙරේද්දි ය. ඒ කියන්නේ ඇප්තැම්බර් 4 වැනිද."

"හොඳයි, දිනටම කථාව කියන්න"

"පැසේරය කෙළවරේ ඔහුගේ නිදන කාමරයේ ඉඳලා තරජු පෙළ ලඟට යෑමට නම් මගේ කාමරය පහකරගෙන යා යුතුයි.

ඒක මහා හයානක අත්දැකීමක් හෝම්ස් මහත්මයා. පැසේරය අඳුරු තැනක් වුණත් එක් ජනේලයකින් වැටුණු එළියෙන් එය තරමක් දුරට ආලෝකමත් වී තිබුණා. මට පෙනුණා පැසේරය දිගේ මොකක් හෝ ඇවිදගෙන ඒවා බඩ. අඳුරු පැහැති යම් සතෙක් හතර ගාතෙන් එනවා වගේ මං දක්කා. ඔහොම ඇවිත් හොඳින් එළිය වැටී තිබුණු තැනට ආවමයි මං හරි හැටි දක්කේ. ඒ ඔහු! හෝම්ස් මහත්මයා, අපේ මහාචාර්යතුමා සිව්පාවෙන් වගේ හතර ගාතෙන් ඇවිදිනවා ඔහු සිටියේ පොඩි ළමයෙක් වගේ දණ ගාමින් නොවෙයි. දෑත්වල ඇඟිලි හා කකුල්වල ඇඟිලි බිම වදින සේ ඇවිදිනවා. ඔහුගේ මුහුණ අත්දෙක අතර හිරවී බිමට එල්ලී තිබුණා. කොහොම වුණත් ඔහු ඒවිදියට ඇවිද ගියේ කොහොම පහසුවෙන්. ඒ දර්ශනයෙන් මගේ ඇඟ හිරිවැටිගෙන ගියා. මහාචාර්යතුමා මගේ

"බොහෝම වෙලාවට නවී වායුව, නැත්නම්
තුනටිය රැදව වගේ දෙයක් වෙන්න ඇති....."

කාමරයේ දෙර ළඟට රිහිතුරු කළ යුත්තේ මොකක් දැයි මට හිතාගන්න බැරිවුණා.

ඔහු දෙර ළගින් යඳි මං ගිහින් ඇහුවා

"ඔබතුමාට මගෙන් උදව් උපකාර අවශ්‍යද?" කියලා

ඊට ඔහුගෙන් ලැබුණේ පුද්ගලිකාර පිළිතුරක්. එක්වරම කෙළින් හිටගනිපු ඔහු, දරුණු පිදිපටුමට පත්වෙමින් බිහිවෙමින් ගියා. ඊට පස්සේ සාමාන්‍ය විදියට ඉදිරියට ඇවිදගෙන ගිහිං, තරප්පුවෙන් පහළට බැහැලා, ගෙයින් එළියට යන්න ගියා. මං පායක් පමණ බලා හිටියත් ඔහු ආපහු ආවේ නැ. ඔහු ආපහු එන්න ඇත්තේ එළිය වැටුණට පස්සෙ වෙන්න ඇති."

"හොඳයි වොට්සන්, ඔබට මොකක්ද හිතෙන්නේ මේ ගැන?"

"බොහොම වෙලාවට ඔබ විසින්ම නැත්නම් තුනටය රුදුව වගේ දෙයක් වෙන්න ඇති. මං දකිල තියෙනවා මිය අසනිප තත්ත්වයට දරුණු ලෙස ගොදුරු වෙව්ව රෝගියෙක්, ඔය කිව් විදියට ඇවිදගෙන යනවා අනිත් එක මේ අසනිපයේ අධික වේදනාව නිසා කේන්ති යන එකේ සුදුමයක් නැ."

"බොහොම හොඳයි වොට්සන්." හෝම්ස් කීය. "ඔය තරං අමාරු කව් වායුව නං, ඔහු කොහොමද එක මොහොතින් කෙළින් හිටගෙන ඊට පස්සෙ සාමාන්‍ය විදියට ඇවිද්දේ?"

"ඔහු සිටියේ ඉතාම හොඳ යටි සනිපයෙන්" බෙනට් මහතා කතාව යළි ඇරඹීය. "මට හිතෙන හැටිට ඇත්තෙන්ම ඔහු දත් ඉන්නේ අවුරුදු ගණනකින් ඉතාමදා විදියේ බොහොම ශක්තිමත් නිරෝග තත්ත්වයෙන්."

මෙතන අපට පොලීසි යන්න තරං දෙයක් සිදුවෙලා නැ. ඒ වුණත් අපි දත් ඉන්නේ කළ යුතුවේ මොකක්ද කියලා හිතාගන්න බැරුව. ඊයින්ට - ප්‍රෙස්බර් මෙනෙව්සන්, මටත් හිතෙන්නේ අපි දවසින් දවස මහා විනාශයක් කරා ඇදී යනව කියලයි. ඉතින් මේ ගැන මොකුත් නොකර අපි තවත් බලා ඉන්නේ කොහොමද?"

"මේක මහ පුද්ගලිකාර සිද්ධීන් පෙළක්. ඒත් ඒකෙ යම්කිසි දෙයක් හැඟවෙන කරුණු ගැබ්වෙලා තිබෙනවා. ඔබට මොකක්ද හිතෙන්නේ වොට්සන්?"

"වෛද්‍යවරයෙක් හැටියට මට කියන්න පුළුවන්, ඔහු මානසික රෝග පිළිබඳ වෛද්‍යවරයෙකුට යොමුකළ යුතුයි." මම කීවෙමි.

"වියසක මහත්මියයාගේ බුද්ධිමත් ක්‍රියාදාමය, ප්‍රේම සම්බන්ධය නිසා විශාල තත්ත්වයකට පත්වුණා. ඔහුගේ මේ ආකාරය තුනී කරගන්න, හිතේ කලබල ගතියෙන් මිදෙන්න, ඔහු විදේශ සංචාරයකට ගියා. ඔහුගේ ලිපි සහ අර පෙට්ටිය සමහර විට පොද්ගලික මුදල් ගනුදෙනුවක්, ණයක් සම්බන්ධ දේවල් වෙන්න පුළුවන්. සමහර විට අර පෙට්ටියේ ඇත්තෙන් ඒ වගේ මුදල් ආයෝජන සහතික පත්‍ර ආදිය වෙන්න පුළුවන්"

"ඒ කියන්නේ, ඒ මුදල් ආයෝජනය හෝ ණය ගැනීම ඔහුගේ ඔල්ලා වත් අනුමත කරන්නේ නැ? ඒක හේ බුරාගෙන පැන්නේ? නැහැ වොට්සන් නැහැ, මේක ඊට වඩා බොහොම ගැඹුරු දේයක්. මට දෙන්න පුළුවන් එකම පැහැදිලි කිරීම....."

"ඔර්ලොක් හෝම්ස් සතු එකම පැහැදිලි කිරීම අපට කිසි දිනෙක දන්නාගන්නට නොලැබෙනු ඇත. අපේ කරාට බාධා කරමින් තරුණ කාන්තාවක් අපේ කාමරය තුළට පිම්පියාය. ඇය දුටු විහාම කලබලයට පත්වූ බෙනට් මහතා දැන් දිගු කරගෙන ඉදිරියට පැන්නේය.

"ඊයින්, මොකුත් කරදරයක් නැහැ නේද ඊයින්?"

"මට ගෙදරට වෙලා තනියම ඉන්න බය නිකුණා ජැක්. මං ඒකයි ආවෙ ඔයා හොයාගෙන"

"හෝම්ස් මහත්මිය, මේ මගේ පෙම්වතිය"

"අපිත් එහෙම වෙන්නැති කියලා හිතුවා, නේද වොට්සන්" හෝම්ස් පිළිතුරු දුන්නේ සිනාසෙමිනි.

"ප්‍රෙස්බරි මෙනෙවිය, මබ් හිතෙනවා අලුතෙන් යමක් සිදුවෙලා ඇති කියලා. ඒක අපි දන්නාතොත් හොඳයි කියලා ඔබට හිතෙන්න ඇති"

අපේ අලුත් අමුත්තා - රාමන්, කාන්තාව, හෝම්ස් වෙත සිනහවක් පා, බෙනට් මහතා අසලින් හිඳගත්තාය.

"බෙනට් මහත්මිය, මට කිව්වා මබ් හමුවෙන්න එන බව. හෝම්ස් මහත්මිය, මගේ අහිංසක ආත්මා වෙනුවෙන් ඔබට මොනවද කරන්න පුළුවන්?"

"මං විශ්වාස කරනවා මට යමක් කරන්න හැකි වෙව් කියලා. නමුත් මේ පටලැවිල්ල තවමත් නොපැහැදිලියි. නමුත් ඔබට කියන්න තිබෙන දෙයින් මේ ගැටලුව ලිහාගන්න මොකක් හරි ප්‍රයෝජනයක් වෙන්න ඉඩ තියෙනවා."

"මේක සිදුවුණේ ඊළඟ රාත්‍රි හෝමස් මහත්තයා." තරුණිය කීවාය. "ඊයේ දවස පුරාම මගේ නින්තා හැසුරුණේ හරිම අමුතු විදියට. මට හොඳටම විශ්වාසයි, කරන සමහරක් දේවල් ඔහු කරන්නේ සිහි කල්පනාවෙන් නෙමෙයි. ඔහු ඉන්නේ හරියට සිහින ලෝකෙක පවත්වෙනවා වගේ. ඊයෙන් ඒ වගේ දවසක්, ඒ හිටියේ අපේ තාත්තු නම් නොවෙයි. ප්‍රීතිවත් ඔහුගේ ශරීරය. ඒත් ඇතුළතින් ඔහු නෙමෙයි."

"අපට කියන්න මොකද වුණේ කියල්"

"ඊයේ රැ. මැදියම් රැ පමණ බේල්ලා දිගින් දිගටම බොහොම සැරට බුරනවා. ඒකෙන් තමා මට ඇහැරුණේ. රෝයිව දත් යකඩ දම්වැලකින් ඉස්තාලයේ බැදලයි තියෙන්නේ. මොකක් හරි හයානක අනතුරක් සහම එනවා කියන හැගීමෙන් තමයි දත් අපි ජීවත් වෙන්නේ. ඒ නිසාම මං මගේ කාමරේ දොර, ඇතුළතින් යතුරු දගෙනයි නිදාගන්නේ."

මගේ කාමරය තියෙන්නේ දෙබැති කට්ටුවේ. වීදුරු ජනේලය එහල අගුළුදල තිබුණත්, තිර රෙද්ද පැත්තකට කරලයි තිබුණේ. පිටත හොඳට හඳ එළිය වැටිලා තිබුණා. හඳ එළිය ජනෙල් වීදුරුව මතට වැටිලා තියෙන හැටි බලමින්, මං බේල්ලා බුරන හඬට කන්දිගෙන හිටියා. එක් වරම තාත්තගේ මුහුණ ජනෙල් වීදුරුවෙන් දකලා මං පුදුමයෙන් පුදුමයට පත්වුණා. තාත්තා හිටියේ වීදුරුව තුළින් මං දිහා බලාගෙන මගේ හිතේ ඇතිවුණේ පුදුම හයක්. මුහුණ වීදුරුවට හඳ වෙලා තිබුණු හැටි මට හොඳට පෙනුණා. එක අතක් ඉහළට එසවිලා තිබුණේ උඩ ජනෙල් පියන ඉහළට තල්ලු කරන්න හඳනවා වගේ. දෙවියනේ! ඒ ජනෙල් පියන ඇරුණා නම් මට පිස්සු වැටෙනවා සහතිකයි! හෝමස් මහත්තයා, හිතන්න එපා මේක මං දකිපු මායාවක් කියලා. මං අඩ ඔහියෙන් තත්පර විස්සක් විතර ඒ මුහුණ දිහා බලාගෙන ඉන්න ඇති. ඒ පාර ඔහු අතුරුදන් වුණා. ඇදෙන් නැගිටලා හිඟින් මොකද වුණේ කියල බලන්න මට ගත්තියක් තිබුණේ නැ. මුළු ඇඟම සිතල වුණා. උදේ වන තෙක් මං හිටියේ පණ බයෙන් වෙවුලමින්. උදේ තේ මේසයේදී ඔහුගේ බොහොම සැර පරුෂ බවක් පෙනුණා. ඒත් රාත්‍රියේ සිද්ධියක් ගැන මොකුත් සඳහනක් කළේ නැහැ. මං ඒ ගැන ඇහුවෙත් නැහැ. නගරයට එන්න අවශ්‍යතාවයක් ගැන බොරුවක් කියලා, මං ගෙදරින් පිටවෙලා කෙළින්ම ආවේ මෙහෙට."

"ප්‍රෙස්බරි මෙනෙවියස් ක්‍රිස්තියානි සභාවේ දී සිටි හෝමස් ඉමහත් පුද්ගලයෙකුට පත්ව සිටි බව මම දන්නෙමි.

"හෝනා, ඔබ කියනවා ඔබේ කාමරය තියෙන්නේ උඩ තට්ටුවේ කියලා. ගෙවත්තේ දිග ඉණමගක් හෙම තියෙනවද?"

"නෑ හෝමස් මහත්මයා. ඒක තමයි පුද්ගලයා කියන්නේ. ඔහුට ජනේලය වෙත නැගීමට එවැනි යමක් නෑ. ඒ වුණත් ඔහු එතැන හිටියා."

"දවස සැප්තැම්බර් 5 වැනිදා තේද? මේකෙන් ප්‍රශ්නය තවත් කැඩීරිණ වෙනවා" හෝමස් කීය.

"හෝමස් මහත්මයා, දිනයේ වැදගත්කම ගැන මේ ඔබ සඳහන් කරන දෙවැනි වතාව. මේ සිද්ධියට, දිනවල මොකුත් විශේෂ සම්බන්ධයක් තියෙනවාද?"

"ඔව් තියෙන්න පුළුවන්. වැදගත් සම්බන්ධයක් තියෙන්න බොහොම දුරට ඉඩ තියෙනවා. ඒ වුණත් නිගමනයකට එන්න තරම් මට අවශ්‍ය කරුණු තවමත් සම්පූර්ණයෙන් ලැබිල නැහැ."

"ඔබ හිතනවා ඇත්තේ හදේ වෙනස්වීම සමග පිස්සු අඩුවැඩි වෙන හැටි ගැන වෙනත් ඇති? බෙනට්, ඔහුගේ ඇසිය.

"නැහැ. සත්තකින්ම නැහැ." හෝමස් කීය. "මං මේ ගැන හිතන්නේ වෙනත් පැත්තකින්. ඔබේ දින සිටින පොත මට දීල යන්න පුළුවන්ද බෙනට් මහත්මයා? හෙට නං අපි කැමිගඩ් වෙත එනවා. මට මතක හැටියට වෙකර්ස් කියලා හොඳ තානායමක් තියෙනවා එහේ"

සඳුදා උදෑසන අපි, සුප්‍රසිද්ධ ජික්ට්ට්ට්ට්ට්ට් නගරය වූ කැමිගඩ් වෙත පිටත්ව ගියෙමු.

"මං හිතන්නේ වොට්සන් දවල් කෑමට කලින් අපට මහාචාර්යතුමා අල්ලගන්න පුළුවන්. ඔව්ව්. ඔහුට දේශනයක් තියෙන්නෙ එකොළහට. දං ගෙදර විවේකෙන් ඉන්නව ඇති"

"අපි ඔහුට හමුවෙන්නෙ මොකක් නිසා කියලද කියන්නෙ?"

හෝමස් බෙනට්ගේ දින සිටින පොත ගෙන පරීක්ෂා කර බැලුවේය.

"අගෝස්තු 26 වැනිදා ඔහු කලබලකාරී තත්ත්වයෙන් ඉඳලා තියෙනවා. අපි හිතමු ඒ වගේ වෙලාවට කරන වැඩ ගැන ඔහුට පැහැදිලි මතකයක් නැහැ කියලා. අපි ඔහුගෙන් වෙලාවක් වෙන්කර ගෙන, ආවා කියමු. එහෙම නොවෙයි කියලා ඔහු කියන එකක් නෑ.

ඔබ හිතන්නෙ අපට පුළුබුන් වේවිද පැකිළීමක් නැතුව මේ විදියට බොරු ඇදබන්න?"

"උත්සාහ කරල බලමු. වෙන කරන්න දෙයක් නෑ"

පැරණි විශ්වවිද්‍යාල භෞතිකාගාර රාශියක් පසුකොට, උස ගස්වලින් සෙවණ වූ මාවතක් දිගේ අපි ගමන් ගත්තෙමු. විශාල ගෙවත්තක් මැද පිහිටි ඔහුගේ අලංකාර මෙන්ම නවීන ගෘහයෙන් මහාචාර්ය ප්‍රෙස්බරි සුබෝපහෝගි දිව්‍යවේතක් භාකරන්නකු බව අපට අවබෝධ විය.

අප එහි ළඟාවන විටම, පැසුණු හිසක් ඉදිරිපස ජනේලය වෙත පැමිණි අයුරු අපි දුටුවෙමු. ඒ සමගම උපැස් යුගලක් පිටුපස පිහිටි සුපරික්ෂාකාරී දෑස්, අප පරීක්ෂාවට ලක් කරන අයුරු ඉවෙන් මෙන් ධ්‍රැවභාවයෙන්, මොහොතකදී පසු ඒ සුප්‍රසිද්ධ විද්‍යාඥයා අප ඉදිරියේ පෙනී සිටියේය.

ඔහුගේ බාහිර පෙනුමෙන් හෝ හැසිරීමෙන් කිසිම අස්වාභාවික ගතියක් අපට දකගැනීමට නොහැකි විය. විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරයෙකුට උරුම ග්‍රාමිණී පෙනුමෙන් යුත් ප්‍රෙස්බරි, උසින් මහතින් පරිපූර්ණ දවැත්ත පුරුෂයෙකු විය. ඔහුගේ සුවිශේෂම අංගය වූයේ තෙත් යුවළයි. සෑම දිනාවකටම වේගයෙන් හැරුණු, ප්‍රක්ෂේපණය වුණු, ක්‍රියාශීලී, උකුසු ඇස් දෙකේ, කෙරොටික බවක් ද දිස්වූයේ යයි මට සිතිණි.

ඔහු අපේ ආගන්තුක පත්‍රය පරීක්ෂා කර බැලීය.

"කරුණාකර වාඩිවෙන්න මහත්වරුනි. මොනවද මගෙන් කෙරෙන්න ඔනෑ?"

හෝම්ස් සුහද සිනාවක් පෑවේය.

"මමත් ඒක අහන්නයි සුද්ධම් වුණේ, මහාචාර්යතුමාගෙන්"

"මගෙන්?"

"ඔව්. එහෙනම් මොකුත් වැරදීමක්වත් වෙලාද? තව මකනෙකුගේ මාර්ගයෙන් ඔබ දැනගන්න ලැබුණා කැමිලඩිහි මහාචාර්ය ප්‍රෙස්බරි-මගේ සේවය අවශ්‍ය වී ඇති බවට"

"හැබැට?" ප්‍රෙස්බරිගේ දෑස් කෝපයට පත් නපුරෙකුගේ සේයාවක් ඇතැයි මට සිතිණි.

"ඔබට දැනගන්න ලැබුණා ජීපලද මහත්මයා කිව්වේ? හොඳයි, ඒ කියපු එක්කෙනාගෙ නම විකක් කියන්න බලන්න?"

"මට කණගාටුයි මහාචාර්යතුමා. ඒක බොහොම රහසිගතයි. අපට යම්කිසි වැරදීමක් වෙලා නම් කමක් නෑ. කණගාටුයි ඔබට කරදර කරන්න සිදුවීම ගැන"

"ආ..... ප්‍රශ්නයක් නෑ. ඒ වුණත් මං කැමතියි මේ කාරණය ගැන තවදුරටත් හොඳල බලන්න. ඔබට ඔය රාජකාරිය භාරදුන්න ඔබ ඔප්පු කරන්න, මොකුත් ලියුම් කැබලිලත්, විදුලි පණිවුඩයක් හෝ වෙනත් කිසිවක් තිබෙනවද?"

"නෑ. මොකුත් නෑ"

"ඔබට මෙහි කැඳවුවේ මමයි කියලත් ඔබ කියන්නෙ නෑ?"

"ඔය ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු දීම මං ප්‍රතික්ෂේප කරනවා" හෝමස් කීය.

"එහෙමද? ඒ උණත් තුළුසෙයු උදව්ව නැතුව මට බොහොම පකුසුවෙන් ඒ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු නොසාගන්න පුළුවන්"

"ඔහු සිනුව නාදකොට බෙනටි මහතා එහි කැඳවුවේය.

"බෙනටි මෙහාම එන්න. ඔහුගේ මේ මහත්තුරු දෙන්නෙක් ඇවිත් ඉන්නවා ලන්ඩනයෙන්. එයාලා හිතාගෙන ඉන්නෙ ඒ දෙන්නාව මෙහාට කැඳවලා තියලයි. ඔබ හේද මගේ ලියුම් අනුදෙහුව භාරව ඉන්නෙ? හෝමස් කියලා කෙනෙකුට ලියුමක් ලේම යැව්වද?"

"නෑ මහත්මයා" බෙනටි පිළිතුරු දුන්නේ ලැජ්ජාවෙන් මුහුණ රතු කරගනිමිනි.

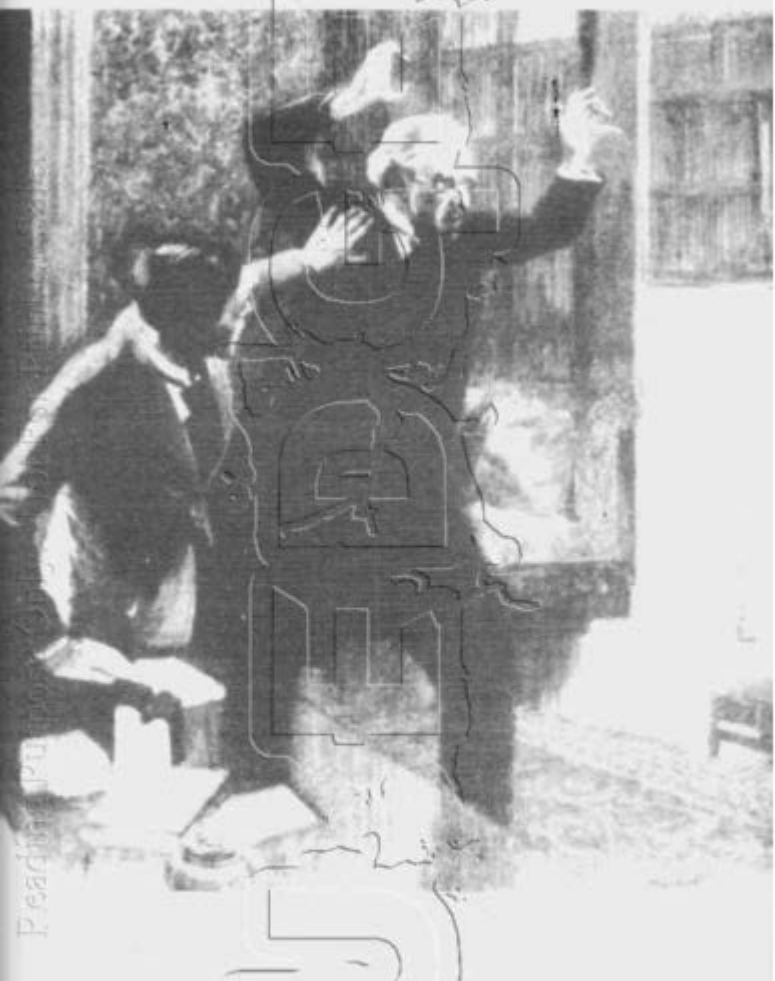
"ඔන්න, සැකයක් තිබුණ නම් ඒකත් ඉවරයි දං. "මහාචාර්යවරයා හෝමස් වෙත හෙළවේ කෝපාවිෂ්ට වූ බැල්මකි.

"ඉතිං මහත්තයෝ..... ඔහුලගේ මේ පැමිණීම මට නං බොහොම සැක සහිතයි"

"තමාට මේ කිසි දෙයක් පෙනුණේ ගත් නොහැකි ආකාරයක් පෙන්වමින් හෝමස් දෙවුර හකුළා, මහාචාර්යවරයා ඇමතීය.

"මම ආයෙමත් කියන්නෙ, ඔබේ රාජකාරිවලට බාධාවක් වුණා නම් මේ විදියට අපේ පැමිණීම ගැන අපට කණගාටුයි"

"උඹේ කණගාටුවෙන් මට වැඩක් නෑ හෝමස් මහත්තයා" මහාචාර්යවරයා මහ හසින් කැගැසුවේය. අනතුරුව ටේබල් කැකැරෙන දෙනෙත්වලින් අප දෙස බලමින්, ඔහු අපට පිටව යාමට තිබූ මඟ අවහිර කළේය.

"උබලා ඒ තරම් ලේසියෙන් බේරිලා
යන්න හම්බ වෙන්නෙ නෑ"

"උසිලට ඒ තරං ලේසියෙන් බේරිලා යන්න හම්බවෙන්නෙ නෑ" කෝපයෙන් සර්පතා කළ ඔහු, ඉන්පසු වියරුවෙන් මෙන් දෙඩවන්නට පටන් ගත්තේය.

බෙනට් මහතා මේ අවස්ථාවේ මැදිහත් නොවන්නට, ලොකු සණ්ඩුවක් ආරම්භවීමට ඉඩ තිබිණි.

"අනේ මහාචාර්යතුමා." බෙනට් මහතා කීය. "ඔබේ තනතුර ගැන කල්පනා කරල බලන්න. විශ්වවිද්‍යාලයේ ඇතිවෙන අපකීර්තිය ගැන හිතල බලන්න. හෝමස් මහත්මයා රටේ ප්‍රසිද්ධ කෙනෙක්. ඔහුට මේ විදියට සලකන එක වැරදියි."

මහාචාර්යතුමා බුම්මාගෙන පැත්තකට වූයේ බලවත් අකමැත්තෙනි. අපට සිටින්නාට ඉඩ ලැබිණි. මෙම සිද්ධියෙන් හෝමස් නම් අපමණ ප්‍රීතියට පත්ව සිටියේය.

"අපේ උගත් මිත්‍රයාගෙ ස්නායු නම් සැහෙන තරං දුරට දුර්වල වෙලා. අපි හවුටුණු ආකාරය ඕකක් රච වුණත්, මට උවමනා වෙලා තිබුණු විදියට ඔහුට ළඟින්ම බලාගන්න ඉඩ ලැබුණා....."

"..... අපි ගබ්දයක් ඇඟවෙන්නේ. හුදුරා අප පස්සෙන් එළඬාගෙන එනවද දන්නෙ නෑ වොටසන්?"

අප පිටුපසින් වේගයෙන් දුව එන්නෙකුගේ අඩි ගබ්දය ඇසිණ. ඒ මහාචාර්යවරයා නොව බෙනට් මහතා බව දැනීම සැතපුමට කැරුණක් විය. ඔහු හති දමමින් අප ඉදිරියට දිව ආවේය.

"මට හරිම කණගාටුයි හෝමස් මහත්මයා වෙච්චදේට. මං මේ ආවේ ඔබෙන් සමාව ඉල්ලන්න"——

"හිතවත් මහත්මයා, සමාව ඉල්ලන්න තරං දෙයක් මෙතන සිදුවුණේ නෑ. මේක අපේ වෘත්තියේදී අප ලබාගන්නා අත්දැකීමක්"

"මං කවදවත් දකල නෑ මහාචාර්යතුමා, ඔය තරම් දරුණු වෙලා ඉන්නවා. ඔහුගේ දුෂ්ඨ ස්වභාවය දං ඒන්න එන්නම වැඩිවෙනවා. ඔහුගෙ දුවත් මමත් මේ තරං බයවෙලා ඉන්නෙ ඇයි කියලා දත් ඔබට හිතාගන්න පුළුවන් කේද? ඒ කොහොම වුණත් ඔහුට පැහැදිලි මතකයක් තිබෙනවා"

"ඉතාම පැහැදිලියි!" හෝමස් කීය. "එතන තමයි මට වැරදුණේ. මං හිතුවට වඩා ඔහුගෙ මතකය ඉතාම හොඳයි. ඒක නොවෙයි. අපි යන්න ඉස්සර වෙලා ප්‍රස්ථාර මෙනෙවියගේ කාමරේ ජනේලය පිහිටලා තිබෙන හැටි අපට බලන්න පුළුවන්ද?"

බෙනටි මහතා මල් පුරු කිහිපයක් පසෙකට තල්ලු කරමින් අප කැඳවාගෙන ගියේය. එහි සිට අපට නිවසේ එක් පාර්ශවයක්ම දකුණින් ලැබිණි.

"අර තියෙන්නෙ. එහි පැත්තෙ ඉඳගෙන දෙවැනි එක තමයි ඊඩින්ගෙ කාමරේ ජනේලෙ."

"හරි පුදුමයි." හෝමස් කීය. "ඔහු ඒ තැනට ගියේ කොහොමද කියන එකයි පුදුමෙ. ඒ වුණත් ඔබට පෙනෙන්නවා ඇති අර මල්වැල් වහයක් තිබෙනවා ජනේලය අසලින්. සහළුන් වතුර පයිප්පයකුත් තිබෙනවා යන්නමට අඩිය තියන්න පුළුවන්"

"ඒ වුණට මට තං ඔතනට නගින්නවත් බෑ"

බෙනටි මහතා පැවසුවේය.

"ඔව්. ඒක හැබැව්. සාමාන්‍ය කිත්තවයේ ඔන මිනිහෙකුට ඒක හරි අවදනම් ගමනක්"

"තවත් එක් කාරණයක් ඔබට දනුම්දීමට තිබෙනවා හෝමස් මහත්මයා. අර ලන්ඩනයේ මිනිහෙක් මහාචාර්යතුමා එක්ක රහස් ලියුම් ගනුදෙනුවක් කරන්නෙ? ඔහුගේ ලිපිනය මට ලැබුණා.

මහාචාර්යතුමා අද උදේ ලියුමක් ලියලා වෙන්න ඇති. තීන්ත පොවන කඩදසියේ ඒක සටහන් වෙලා තිබුණා. විශ්වාසවන්ත ලේකම් වරයෙකු විසින් කිරීමට සුදුසු ක්‍රියාවක් නෙමෙයි. නමුත් මට කරන්න දෙයක් නෑ" එය පිටපත් කරගත් කඩදසිය බෙනටි මහතා අතට ගත්තේය.

ලිපිනය ලියූ කඩදසිය දෙස බැල්මක් හෙළා හෝමස්, එය රැගෙන සාක්කුවේ දමාගත්තේය.

"ඩෝරැක් - අමුතු විදියේ නමක්. මං හිතන්නේ ස්ලොවේකියන් ජාතිකයෙක් වෙන්න ඇති. මේක මේ සිදුවීම් දම්වැලේ ඉතා වැදගත් පුරුකක් කියන්න පුළුවනි.

අපි අද හවසම පිටත්වෙලා යනවා ලන්ඩනයට. මහාචාර්යතුමා මොකුත්ම අපරාධයක් කරල නැහැනේ. ඒ නිසා ඔහුව අත් අඩංගුවට ගන්න බැහැ. ඔහුගේ වැඩකටයුතුවලට අවහිර වෙන විදියට දඩ රැකවරණ යටතේ තියන්නත් බැහැ. ඒ මොකද ඔහුට පිස්සු හැදිලා කියල ඔප්පු කරන්නත් බැහැ. අපට ක්‍රියාත්මක වෙන්න කිසිම පිළිවෙළක් නෑ."

"ඉතින් අපි මොකද දැ කිරින්නේ?"

"අපි තව ටිකක් ඉඩසමු බෙනට මහත්මයා." හෝමස් කීවේය. "වැඩි ප්‍රමාදයක් නැතිව අපුත් අපුත් දේවල් ඔබට දකින්න ලැබේවි. මා නිවැරදි නම් ලබන අඟහරුවාදට කලබල ටිකක් ඇතිවෙන්න ඉඩ තියෙනවා. එදට අපි ආපහු කැමිඳිවලට එනවා. ප්‍රෙස්බරි මෙනෙවිය තව ටික දවසක් ලෙන්සන්ගේ රැදි සිටිය යුතුයි."

"එකෙ අපහසුවක් නෑ" බෙනට් මහතා කිය. 11

"එහෙනම්, අන්තරාදයක තත්ත්වයක් නැහැ කියලා, අපි දැනුම් දෙන තුරු, ඇයට එහේ ඉන්න හරින්න. මහාචාර්යතුමාට කැමති විදියකට හැසිරෙන්න ඉඩ දෙන්න. කිසිම දේකදී ඔහුට විරුද්ධ වෙන්න එපා. ඔහු විනෝදයෙන් ඉන්න කං මොකුත් ප්‍රශ්නයක් ඇති වෙන්නෙ නෑ"

"අන්න ඔහු එනවා" බෙනට් මහතා අපට කොඳුරා කීවේය. හෙයින් මිදුලට බැස්ස මහාචාර්යවරයා හිස කරකවමින් සෑම දෙසකටම පරීක්ෂාකාරී බැලුම් හෙළන්නට පටන් ගත්තේය. මඳක් ඉදිරියට නැමී සිටගත් ඔහුගේ දෑත්, දෙපසින් ඉදිරියට හා පිටුපසට පැද්දුණේය.

බෙනට් මහතා අපෙන් සමුගෙන, මල් පෙරු හා ගස් අතරින් ගිහා ගොස් නිවස දෙසට ඇදිණි. බෙනට්ව කැඳවාගත් මහාචාර්ය තුමා අත් ඒ මේ අතට දිගු කරමින්, සාකච්ඡාවක යෙදුනේ කලබල වූ අයුරෙනි. පසුව ඔවුන් ගෙතුළට පියා නගනු අපි දුටුවෙමු.

"මං හිතන්නේ වයසක මනුෂ්‍යයෙක් අපි ගැන ඉව වැටිල වගෙයි. ඔහු නිරීක්ෂණය කළ පුළුල් වෙලාවෙම මට ඒක තේරුණා." හෝමස් කිය. "ඔහුගේ තර්කානුකූලව සිතීමේ හැකියාවෙවත්, නික්ෂණ බුද්ධියෙවත් කිසිම පසුබැමක් නැහැ." ඔහු අධික කෝපයෙන් පිපිරෙන්නට තමයි. නමුත් ගෙදර ඉන්න මිනිස්සුම ඔහුගෙ පොද්ගලික කටයුතුවලට ඇහිලි ගහන්න රහස් පරීක්ෂකයො යොදවලා නං? ඔහුගෙ ඇත්තෙන් බැලුවාම කේන්තියෙන් පිපිරීමේ වැරද්දක් නැහැ. මට හිතෙන්නේ අපේ යාළුවා, බෙනට්ට, ඉස්සරහට බොහොම කරදර හිටිවි.

අප එන අතරමගදී නැපැල්හලකට ගොඩවුණු හෝමස් වීදුලි පුවතක් යැව්වේය. එද හවස් වරුවේ එයට පිළිතුරු ලැබිණි.

"කොමර්ෂල් විවිද්‍යා ඩොරිස්ස් හමුවීමට ගියෙමි. බොහෝ ප්‍රියමනාප පුද්ගලයෙක්. සාමාන්‍ය වෙළෙඳ භාණ්ඩ අලෙවිසලක් පවත්වාගෙන යයි.

මර්සර්

ඔබ විවාහ වෙලා මගෙන් දැන්වුණාට පූස්සෙ මගේ වැඩකටයුතුවලට උදව්වෙන්න හොයා ගනිපු අයුත් කෙනෙක්, මර්සර්. අපේ මහාචාර්යතුමා අතිශය රහසිගත ලියුම් ගනුදෙනුවල බෙදෙන්නෙ කා සමගද කියල භොයල-බලන එක වැදගත්. ඔහු රහසිගතව සංචාරය කළේ ප්‍රාන්තවලට. ඩොරිස්ස් එම ප්‍රදේශයෙන් එංගලන්තයට ආපු කෙනෙක්. ඒ කාරණා දෙක කදිමට ගැළපෙනවා. නේද-ඩොරිස්ස්?

"මොනව හරි කාරණාමක්, තවත් එකකට ඒ විදියට ගැළපෙන එකක් ලොකු සතුටක්." මම කීවෙමි. "මේ වෙන කොට අපට දකින්න ලැබිල තියෙන්නෙ, එකකට එකක් කිසිම සම්බන්ධකමක් නැති සිද්ධීන් ගොඩක් නෙ. උදාහරණයක් වශයෙන් කෝපයෙන් විසරා වැටී ඉන්න බල්ලගෙන්, බොහිම්යාවට කළ සංචාරයෙන් සම්බන්ධය මොකක්ද? ඒ දෙකම මොන විධියටද මිනිහෙක් හතර ගාතෙන් පැයේජයක් දිගේ ගිය එකිනෙකම බුද්ධ වෙන්නෙ? මේ හැම එකකටම වඩා ලොකුම අහිරහස තමයි ඔබට දකින්න ලැබිල තියෙන විශේෂ දිනයන්වල වැදගත්කම.

හෝම්ස් ඉමහත් සතුටින් දැන් පිරිමැද්දේ, සිතහවකින් මුව සරසාගනිමිනි.

"හොඳයි. අපි ඉස්සර වෙලා ඔබ අර විශේෂිත දිනයන් කියල හඳුන්වා දීපුව සලකා බලමු." හෝම්ස් කීය. "බෙනට් මහත්මියගෙ දින පොතෙන් පෙනෙනවා-ජූලි 2 වැනිදා ඉඳල දවස් නවයෙන් නවයට තමයි මේ කලබල ඔක්කොම ඇතිවෙලා තිබෙන්නේ, එක් දවස්ථාවකදී හැර. ජූලි 2, ජූලි 11, ජූලි 20, ඒ විදියට ගිහින් අගෝස්තු 26, ඊට පස්සේ සැප්තැම්බර් 3 වැනිදාත් දින නවයේ ශ්‍රේණි ගත කිරීමට ගැළපෙනවා. මේක නම් අහම්බෙන් සිදුවූ දෙයක් නෙමෙයි." .

මම එයට එකඟ වූයෙමි.

"ඒ නිසා අපට උපක්‍රමපතිසා කරන්න පුළුවන්, මහාචාර්යතුමා හැම දවස් නවයෙන් නවයටම බොහොම ප්‍රබල ඖෂධයක් භාවිතා

කරන බව. ඒකෙ ප්‍රබලතාවය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් අඩුවෙලා ගියත්, ඒක ගරීරයට වීෂ සහිතයි. ඔහුගේ කොමනාමටත් තිබෙන සැර පරුෂ භාවය මේ බෙහෙතෙන් උද්දීපනය වෙන බවයි මට නම් පෙනෙන්නේ. ඔහු බොහිමියාවේ ප්‍රාග් කුටුර්දී තමයි මේ මාෂයා පාවිච්චි කරන්න පටන් ගන්න ඇත්තෙ. ඉන් ඔහුට ඒක සපයන්නේ ලන්ඩන් කුටුර ඉන්න බොහිමියන් අතරමැදියෙක්. මේව ඔක්කොම එක්කට එක්ක හොඳින් ගැළපෙනව නේද භාවයන්?"

"එතකොට බල්ලාට මොක්ද වුණේ? ජනෙල් වීදුරුවෙන් පෙනුණු ඔහුණ? හතර ගාතෙන් ගමන් කළ එක?"

"හරි, හරි. අපි තවම පටන්ගන්න විතරයි නේ. ඊළඟට බලා ඉදිවු අගහරුවාද, වෙනකුරු. ඔතෙක් අලුත් යමක් සිදුවෙච්ච කියල මං හිතන්නෙ නෑ"

පසුවද උදයේ බෙනටි මහතා අලුත් තොරතුරු අප වෙත වාර්තා කිරීම සඳහා පැමිණියේය.

"ඔබ දෙදෙනා එහි ආ එක ගැන ඔහු හොඳටම කේන්ති අරගෙන ඉන්නේ." බෙනටි මහතා කීය. "ඒක මං කළා කියල මට කෙළින්ම දෙස් කිව්වෙ නෑ. ඒ වුණට මට ඇහෙන්න කැගැහුවේ බොහොම නපුරු වීදියට. අද උදේ වෙනකොට ඒව ඔක්කොම සංසිදිලා තිබුණා. ශිෂ්‍යයන් කණ්ඩායමකට අද උදේ වරුවේ බොහොම අතර්ඝ දේශනයක් පැවැත්වුවා."

මේ වරින්වර දකින්න ලැබෙන, හදිසි, අස්වාභාවික හැසිරීම් ඇරුණම, ඔහු ඉන්නේ කවදවත් නොහිටි තරම් හොඳ ගරීර සනීපයෙන්, උදෙසාගයෙන්. ඔහුගේ දත් තරම් පැහැදිලි, ක්‍රියාශීලී බුද්ධිමත් බවක් මම දන්න කාලෙක තිබුණෙ නෑ. ඒ වුණත් මේ අපි දැනගෙන හිටිය මහාචාර්ය ප්‍රෙස්බරි තෙමෙයි"

"තව සතියක පමණ-කාලයක් ශතකුරු ඔබට බයවෙන්න දෙයක් නෑ." හෝමස් කීවේය. "මමත් බොහොම අවිචේකී මිනිසෙක්. ටොට්සන් දෙස්තර මහත්මයාණන් ඔහුගේ රෝගීන් ගැන බලන්න තියෙනවා. එහෙනම් අපි ලබන අගහරුවාද මේ වෙලාවට මේ තානායමේදීම හමුවෙමු. එදාට අපි ඔබෙන් සම්මුගන්න කලින් මේ කරදර ඉවරයක් කරලා දන්න නැතිවෙච්ච කියල මම විශ්වාස කරනවා. ඒ අතරතුරේදී ඇතිවෙන සිදුවීම් ගැන අපට වහාම වාර්තා කරන්න."

මිලිග සහ ද වනතුරු මට හොඳින් හමුවීම සඳහා යාමට ඉඩක් නොලැබිණ. ඔහුගෙන් ලිපියක් සිද්දි මා වෙත ලැබිණ.

"කැමිෆඩ් බලායන හමනට අඟහරුවාද දුම්රියේදී හමුවෙමු"

යොදගත් පරිදි අපි දුම්රියෙන් පිටත්ව ගියෙමු. බෙනට් මහතා අප හමුවීම සඳහා වෙතර්ස් තානායමට පැමිණ සිටියේය.

"අද වෙන කුං මහාචාර්යතුමාගෙන් කැසිට් බොහොම සාමකාමීව පැවතුණා. මොකත් කලබලයක් වූණේ නෑ. ලන්ඩන්වල ඉදං ලියුම් එවන මිත්‍රයාගෙන් ඔහුට අද ලියුමක් ලැබුණා. ඒ සමගම කුඩා පැකට්ටුවකින් තැපැලෙන් ලැබුණා. ඒ දෙකේම මුද්දරයට යටින් කතිර් ලකුණු තිබුණු නිසා මං ඒව ඇල්ලුවෙමින් නෑ. එපමණයි."

"ඒ හොඳටම ඇති. හොඳින් කිය. "අද රාත්‍රිය වෙනකොට මොකක් හරි අවසන් නිශ්මිතයකට එන්න පුළුවන් වේව් බෙනට් මහත්මයා. මගේ නිශ්මිතයන්ට එළැඹීම නිබැරදි නම්, අද ධ්ව අපට මේක කෙළවරක් දකින්න පුළුවනි."

ඒක කරන්න නම් ඔබ—මහාචාර්යතුමා ගැන බොහොම සෝදිසියෙන් ඉන්න ඔන. ඒ හින්දා ධ්ව නිදගන්නේ නැතුව, කාමරේට වෙලා සවන්දීගෙන, හොඳ කල්පනාවෙන් ඉන්න. ඔබේ දෙර ළගින් ඔහු ගමන් කරන හඩ ඇහුණොත් ඔහුට බාධා කරන්න එපා. ඔහුට නොහේරෙන විදියට බොහොම පරෙස්සමෙන් පිටිපස්සෙන් යන්න. මායි වොට්සනයි. ඔය කිට්ටුවෙන්ම ඉදිව්. කෝ අර ඔබ කිව්ව ලී පෙට්ටියේ යතුර?"

"ඒක ඔහුගේ ඔරලෝසු දම්වැලේ ගැටගහගෙන ඉන්නේ"

"අපේ පරීක්ෂණය යොමුවෙලා තියෙන්නේ ඒ පැත්තටයි. මං හිතන්නේ නෑ පෙට්ටියේ අගුළු ඒ තරම්ම ශක්තිමත් එකක් වේව් කියලා. ඔබේ ගෙදර හොඳට ශබ්ද ශක්තිය තිබෙන වෙන පිරිමියෙක් කවුරු හරි ඉන්නවද?"

"අශ්ව කරත්තය පදවන මැක්ගේල් ඉන්නවා"

"ඔහු නිදගන්නේ කොහේද?"

"ඉස්තාලයට ඉහළින් සොල්දරේ උඩ"

"අපට සමහර විට ඔහුව ඕනෑවෙන්න ඉඩ තියෙනවා. දැනට ඉතින් අපට වෙන කළ හැකි දෙයක් නෑ. හොඳයි එහෙනම් ආයුබෝවන්. මට හිතෙන්නවා හොට් පාන්දර වෙන්න කලිං අපට ඔබ මුණ ගැහේව් කියල"

එද මධ්‍යම රාත්‍රියේ ඩෙක්ෂරිස් නානායමෙන් පිටත්ව ගිය අපි, මහාචාර්ය ප්‍රෙස්බරිගේ ගෙවත්තට ඇතුළුවීමු. නිවසේ ඉදිරිපස දෙරටුව කෙළින්ම, ගෙවත්තේ පිහිටි පදුරු අතරට ගොස් අපි සැඟවුණෙමු.

"හමා එන්නෙ සිතල සුළඟක් වොටසත්. අපි හොඳ වෙලාවට ලෝම කබා ඇදගෙන ආවෙ. හෝමිස් කිය.

වේගයෙන් සුළං හමන්නට පටන්ගෙන ඇත. අඩ සඳේ ආලෝකය, වේගයෙන් පාවී එන අදුරු පැහැති වලාකුළුවලින් වරින්වර වැසී යයි. කෙතරම් වේලාවක් ඒ අන්දමින් අපට සිටීමට සිදුවෙදයි මගේ සිතේ සැකයක් ඇතිවී තිබිණි.

"ඔබ හිතන්නේ හෝමිස් අද මේ සිද්ධිය සම්පූර්ණයෙන්ම කෙළවරක් කරන්න අපට හැකිවෙයි කියලද?"

"මට සැහෙන විශ්වාසයක් තියෙනවා. අද මේක දෙකෙන් එකක් වෙයි කියලා. දවස් නවයේ වක්‍රය නිවැරදි නම්, මහාචාර්ය කුමා අද රාත්‍රියට තමා දරුණුම විදියට හැසිරෙන්නෙ" හෝමිස් කථාව පටන් ගත්තේය.

"මේ අරුම පුදුම රෝග ලක්ෂණ ඔක්කොම පටන්ගත්තෙ, ඔහු ප්‍රාග්වලට කළ සංචාරයට පස්සේ. ඔහුට ප්‍රාග්වල ඉන්න යම් කෙනෙකුගේ බොහිමියන් නියෝජිතයෙක් ඉන්නවා ලත්ඩන්වල. ඒ නියෝජිතයා සමග මහාචාර්යකුමාගෙ බොහොම රහසිගත ලියුම් ගනුදෙනුවක් තිබෙනවා. අද උදේ ඒ නියෝජිතයාගෙන් මහාචාර්ය කුමාට යම් පැකට්ටුවක් පැමිණිණ. මේ හැම දෙයක්ම යොමුවෙන්තෙ එකම ඉලක්කයකට.

"මොකක්ද ඔහු ගන්න ඖෂධය? මොන හේතුවක් නිසාද ඒක ඔහු අරගන්නෙ? ඒව අපට තවමත් කියන්න බැහැ. ඒක ප්‍රාග්වලින් එන එකක් බව නම් පැහැදිලියි. ඔහු මේක ක්‍රාගේ හරි විශේෂ උපදෙස් පිට ගත්තේ දවස් නවයෙන් නවයටයි. අන්න ඒක තමයි මගේ අවධානය යොමු වෙච්ච පළමුවෙනි කාරණය. ඔහුගේ ඇතිවී තිබෙන වෙනස්කම් නම් හරිම පුද්ගලිකයි. ඔබ දක්කද වොටසත් ඔහුගෙ අතේ ඇඟිලි කරුවල පිටපැත්ත?"

"නැහැ"

"ඒ තැන්වල හම මතුපිට බොහොම ගොරෝසු වෙලා, ඒ වගේම සනකමෙන් වැඩිවෙලා. ඒක මටත් අලුත් අත්දැකීමක්. වොටසත්

ඉස්සර වෙලාම බලන්න! මම කෙනෙකුගේ අත් දෙක දිනා, ඊළඟට කඩා අතේ කෙළවර, කලිස්මේ දණිස් පෙදෙස, සපත්තු, ඇඟිලිවල සම මේ ආකාරයට රළු වීමට හේතුව අපට පහදල දෙන්න පුළුවන්....."

හෝමස් කථාව මඳකට නවත්වා කල්පනා කළේය. ඉන්පසු නළලට දැතිත්ම තට්ටුකර ගත් ඔහු,

"අයියෝ චොටසන්! මම මේ තරම් දෙයක් තේරුම් ගන්න බැරි මෝඩයෙක්ද? ඒක විශ්වාස කරන්න නම් අමාරුයි. ඒත් ඒක තමා සත්‍යය, හැම කරුණක්ම යොමු වන්නේ එකම තැනකට. මේ අදහස් එකිනෙකට සම්බන්ධ වෙන ආකාරය දැක්වෙන්නේ නැතුව මට මග හැරුණේ කොහොමද? අර ඇඟිලි? එතකොට බල්ලා! ඇයි අයිව් මල් පදුරු! අර බලන්න බ්‍රොටසන්, අන්න ඔහු එතවා! දන් අපට අපේ දැතිත්ම බලාගන්න පුළුවනි."

නිවසේ දෙර ඉතා සෙමින් විවෘත විය. පහන්වල එළියෙන් අපි දැකැලිලිවම මහාචාර්යතුමාට දුටුවෙමු. ඔහු රාත්‍රී ඇදුමට අමතරව ගෙදරට අදින දිග කඩායකින් සැරසී සිටියේය. සිරුර තරමක් ඉදිරියට නැමෙන සේ සිටගෙන සිටි ඔහුගේ දෑත්, දෙපසින් එල්ලා වැටී නිදහසේ චලනය විය.

මිදුලට බැස්ස පසු ඔහුගේ ඉරියව්වේ පුද්ගලිකාර වෙනසක් සිදුවිය. ශරීරයේ ඉදිරි කෙළවර බිමට පහත් කළ ඔහු, අත් දෙකෙන් හා කකුල් දෙකෙන් ඇවිද යන්නට පටන් ගත්තේය! ශක්තිය ඔහුගේ සිරුරෙන් පිරී ඉතිරි යන්නට තරම් නිබන්දාත්මක මෙන්, ඔහු ඉදිරියට ඇවිද ගියේ වරින්වර උඩ පනිමිනි. මිදුලේ ඇවිද ගිය ඔහු, ගොලයනෙන් හැරී නිවසේ එක් පාර්ශ්වයක් දෙසට ගමන් ගත්තේය. විවෘත වූ දෙවින් එළියට ආ ඔබ්බේ, කිහිපම මහාචාර්යතුමා පසුපස යන හැටි අපි දුටුවෙමු.

"යමු චොටසන් යමු!"

ශබ්ද නොනගා පදුරු අතරින් වැගා අවුත්, ඔහු ගමන් කළ දෙසට පා නැගුවෙමු. නිවසේ එම පාර්ශ්වයම අඩ සඳේ එළියෙන් ආලෝකමත් වී තිබිණි. විශාල අයිව් වැල්වලින් වැසී තිබුණු බිත්තිය පාමුල, මහාචාර්යවරයා පහත් වී සිටියේය. අප බලා සිටියදීම, එක්වරම ඔහු වැල්වල වැල්ලී ඉහළට නගින්නට පටන් ගත්තේය. සැහෙන තරම් ඉහළට නැගී ඔහු, මිළඟට එක් අත්තකින් තවත්

අත්තකට පැත්තේය, ඔබගේ මුත් පදුරකින් තවත් පදුරකට ඔහු පැත්තේ, තම පය වැටීමක් ගැන මතකයක් සැකයක් නොමැතිවය. පිම්ම හා දෙපයේ ග්‍රහණය ගැන ඔහුට ඉමහත් විශ්වාසයක් තිබූ බවක් පෙනේ. පිම්මක් සමගම සිසට ඉහළින් පිහිටි අතු අල්ලා ගැනීම ද කිසිදු අපහසුමකින් තොරව, නිර්දායකයෙන්ම සිදු කළ බව අපි දුටුවෙමු. මහාචාර්යතුමා වැල්වල අල්ලෙමින් පදුරෙන් පදුරට පැත්තේ යම්කිසි අරමුණක් ඇතිව නොවේ. ඔහු ලබා ඇති නවීකරණ හා ශක්තිය ගැන ඇතිවූ ඉමහත් ප්‍රීතියෙන් එසේ කළ බව දකගත හැකිවිය. ඔහුගේ දිගු කඩාය විශාල අත්තටුදෙකක් මෙන් දෙපසට වැනෙමින් තිබිණ. බිත්තියේ එල්ලී සිටි මහාචාර්යතුමා හඳුන්වන්නේ දිස්වූයේ යෝධ වටුලෙකු ලෙසය.

මඳ වේලාවකට පසු අම්ම විනෝද ක්‍රීඩාවෙන් වෙහෙසට පත් ඔහු අත්තෙන් අත්තට පත්වීම් බිමට බැසියේය. ගාත්‍රා සතරෙන්ම බිම සිටගත් ඔහු, මිළඟට ඉස්තාරය දෙසට ගමන් කරන්නට පටන් ගත්තේ ද එම ඉරියව්වෙනි.

ඉස්තාරයේ ගැටහඬා සිටි සුනාබයා මහ හඬින් බුරන්නට පටන් ගත්තේය. තම ස්වාමියා උග්‍ර දෙසට ගමන් කළ අස්වාභාවික ආකාරය දුටු පසු 'රෝයි' වඩාත් තදින් බුරන්නට විය. යකඩ දම්වැල කැඩියන තරම් වේගයෙන් අදිමින් උග්‍ර කළ තීරුම වඩාත් දරුණු ස්වභාවයකට පත්වීමට වැඩි වේලාවක් ගතවූයේ නැත. මහාචාර්යතුමා ද බල්ලාට අසුනොවන තරම් දුරින් බිම ඇත තබාගෙන හිඳ ගත්තේය.

මිළඟට ඔහු, බිම අතගා-බොරළු කැට අහුරු පිටින් ගෙන බල්ලාගේ මුහුණට දමා ගැසුවේය. බල්ලාට උසුළු විසුළු කරන්නට පටන් ගත්තේය. බිම තිබුණු කෝටුවක් අහුලාගත් ඔහු වරින්වර එයින් බල්ලාගේ මුහුණට ඇතිමුට පුටන්ගත්තේය. කොහොමටත් කෝපවී සිටි බල්ලා දඩලෙස කෝපාච්ඡය වී වියරු වැටුණාක් මෙන් බුරාගෙන පැත්තේය. බල්ලා කොතරම් දරුණු වී සිටියත් මහාචාර්යවරයා නොවේ ඔහුගේ විකාර ක්‍රියා මොහොතකට වත් නැවැත්වූයේ.

මිළඟට නිමේෂයකින් එය සිදුවිය! සිදුවූයේ දම්වැල කැඩියාම නොවේ, හම් කරපටිය බෙල්ලෙන් ගැළැවී යාමයි. විශාල බල්ලකු සඳහා තනා තිබූ කරපටිය, තරමක් හිරවී තිබුණත්, නොනවත්වා කළ ඇදීම නිසා එය ගැළැවී ගියේය. බල්ලා නිදහස් වී දම්වැල බිම

වැටෙන හඩක් සමගම අපට දකින්නට ලැබුණේ වියරු වැටී සිටි බල්ලා මහාචාර්යවරයාගේ ඇඟට කඩාපැත්ත ආකාරයයි.

දෙදෙනා එක පොදියට බිම පෙරළී ගියෝය. එකෙකු කෝපයෙන් බිරු අතර අනෙකා හිතියෙන් විළාප නගන්නට පටන්ගත්තේය. කෝපයෙන් වියරුව සිටී බල්ලා, සිය ස්වාමියාගේ බෙල්ල. උගේ තියුණු, දිගු දණ්ඩලින් සපා කා, ඉරා දුම්මට මදකුණු පමා නොවීය. වේදනාවෙන් විළාප නැගූ මහාචාර්යතුමා බල්ලාගේ ග්‍රහණයෙන් බේරා ගැනීමට අපට බලවත් උත්සාහයක් දැරීමට සිදුවිය. ඒ වන විට ඔහු සිහි විසඟා වී සිටියේය. ශබ්දය ඇසී අප වෙත දුව ආවේ ඉස්තාලයේ නිද සිටි අශ්වකරන්න රියාදුරාය.

"මට නං පුදුමයක් නෑ" රියාදුරා කීය. "මං මීට ඉස්සර කීප විතාවක්ම දකල තියෙනවා ඔහු මේ වැඩේ කරනවා. මං දනගන්නා වැඩි දවස් යන්න කලින් ඔහු බල්ලාට අනුවෙන බව" මැක්ලේල් පැවසීය.

බෙනව්ගේ කටහඬ ඇසී නිහඬ වූ බල්ලා යළිත් දම්වැලෙන් බැඳ දමන ලදී. අපි මහාචාර්යවරයා, ඔහුගේම කාමරයට ඔසවා ගෙන ගියෙමු. ඔහුගේ කුමාරයා ඔප්පි පට්ටලින් එහිමට, වෛද්‍ය උපාධිධරයකු වූ බෙනට් ද මට හපුල් විය. හිසට ලේ ගෙන යන ප්‍රධාන ධමනිය බල්ලාගේ තියුණු දත් පහරින් යන්තමින් බේරී තිබිණි. එකම මස් ගොඩක් බවට පත්ව තිබූ බෙල්ලෙන්, අධික වශයෙන් රුධිරය වහනය වීම නිසා තත්ත්වය ඉතා බරපතල විය. වේදනා නාශක මෝරින් නික්මෙන්නයක් ලබාදීමෙන් මද වේලාවකට පසු ඔහුගේ තත්ත්වය තරමක් යහපත් අතට හැරිණි.

"මං හිතන්නේ ඉතාම දක්ෂ ශල්‍ය වෛද්‍යවරයෙකු ලවා, හැකි විහාම ඔහුට ප්‍රතිකාර ලබාදිය යුතුයි" මම කීවෙමි.

"දෙවියන්ගේ නාමයෙන් එපා" බෙනට් කීවේ උස් හඬින්.

"මේ අපකීර්තිමත් නින්දසහගත සිද්ධිය දනට දන්නේ මේ ගෙදර අය විතරයි. ඒත් ඒක මේ බිත්ති හතරෙන් එළියට ගියොත් කවදවත් ඉවරයක් වෙන්නෙ නෑහැ. ඔහුට විශ්වවිද්‍යාලයේ තිබෙන තනතුර ගැන කල්පනා කරන්න. මුළු යුරෝපය පුරාම ඔහුට ඇති විශිෂ්ට පිළිගැනීම, කීර්තිය ගැන හිතල බලන්න. ඔහුගේ දුවට ලැජ්ජාව ඉවසා දරාගන්න බැරි අච්චි."

"ඒකත් හරි තමා" හෝම්ස් එකඟ විය.

“මේ සිද්ධිය අපි රහස්‍යක් හැටියට තබා ගනිමු. ආයෙන් සැරයක් මෙවැනි දෙයක් මතු වෙන්න ගියොත්, ඒක නවත්වන්න දුන් අපට බලය තිබෙනවා. ඔරලෝසු දම්වැලේ තිබෙන යතුර අරගන්න බෙනටි මහත්මයා.

මැක්ලේල් ඔබ මහාචාර්යතුමාට බලාගන්න. තත්ත්වයේ මොනව හරි වෙනසක් ඇති වුණොත් අපට ඉක්මනට දනුම් දෙන්න. දුන් අපි ගිහිං බලමු. මහාචාර්යතුමාගේ අබිරහස් පෙට්ටියේ මොනවද කියෙන්නේ කියලා”

එන්නතක් වැනි දියරයක් අඩංගු කුඩා වීදුරු බෝතලයක් ද, එයම අඩංගුව තිබේ හිස්වූ බෝතලයක් ද පෙට්ටියේ තිබේ අපට හමුවිය. ඊට අමතරව ඉන්ජෙක්ෂන් සීරීම්, ගන්නා සිරිත්පයක් හා ඉදිකටු, විදේශික අන්අකුරින් ලියැවුණු ලිපි කිහිපයක්ද එහි විය. මහාචාර්ය ප්‍රෙස්බරි වෙත අලුතෙන් බෝතල් එවීම ගැන ඉන්වොයිස් හා මුදල් භාරගත් බවට කුවිතාන්සිද් එහි තිබිණි. ඒවා අත්සන් කොට තිබුණේ ‘ඒ. ඩෝර්ස්’ යනුවෙනි.

“මෙන්න තියෙනවා අපට ඔහු කරන දේ” ප්‍රාග්ධි තැපැල් මුද්‍රාව සහිතව, ඔස්ට්‍රියානු මුද්දරයක් ඇලවූ ලිපියක් හෝම්ස් විවෘත කළේය.

හිත මිත්‍ර මහාචාර්යතුමා අවතටයි, ඔබ අප ආයතනයට පැමිණ ගිය පසු, ඔබගේ ඉල්ලීම පිළිබඳව මම වැඩිදුරටත් කල්පනා කර බැලුවෙමි. උද්ගතවී ඇති තත්ත්වය අනුව, ඔබට මෙම ප්‍රතිකාරය ලබාදීම සඳහා විශේෂ හේතූන් ඇති බැව් මම පිළිගනිමි. කෙසේ වෙතත් මෙම ප්‍රතිකාරයේ යම් ආකාරයක අන්තරායකාරී ආබාධ ඇතිවිය හැකි බැව් මට පෙනීගොස් ඇත. එහෙයින් ඒ පිළිබඳව ඔබේ අවධානය යොමු කොට, විශේෂයෙන් පරෙස්සම් විසි යුතු බව මතක් කරනු කැමැත්තෙමි.

ඇන්ත්‍රපොයිඩ් වාතරයාගේ රුධිර ප්ලාස්මාව වඩාත් සුදුසු විය හැකි බව සත්‍යයකි. මා ඔබට මීට පෙර ද විස්තර කළ පරිදි මව්සින් මෙහිදී භාවිත කර ඇත්තේ, කළු මුත්‍රණක් සහිත ලැංගූර් වාතරයාගේ රුධිර ප්ලාස්මාවයි. ලැංගූර් වාතරයෙක් අපේ පරීක්ෂණාගාරයේ සිටි බැවින් එසේ ආශ්‍රය ගැනිණි. කෙසේ වුවද ලැංගූර් බීම ඇවිදීමේදී පා සතරෙන්ම ගමන් කරන, ගස් උඩ ජීවත්වන වඳුරෙකි.

මනුෂ්‍යයාට වඩාත් සමීප, ආදි භෞමික තබාගෙන දෙපසින් ඇවිදින ඇත්තුවොයිවි වාතරයක යොදා ගැනීම වඩාත් යෝග්‍ය විය හැක.

හැකි සෑම අයුරකින්ම පරෙස්සම් වන මෙන් මම යළිත් වරක් ආයාචනය කර සිටිමි. නියමිත කාලයට පෙර මෙය හෙළිදරව්වීම එමගින් වළක්වා ගත හැකිවනු ඇත. මගේ තවත් අනුග්‍රාහකයෙක් එංගලන්තයේ වාසය කරයි. ඔබ දෙදෙනාගේම සැපයුම්කරු ලෙස ඩෝර්ස් කටයුතු කරනු ඇත.

ප්‍රතිඵල පිළිබඳ වාර්තා සකිප්තා එවන්නේ නම් කෘතඥ වෙමි.

ඔබ වෙත ගෞරවයෙන්

එච්. ලොවන්ස්ටයින්,

"ලොවන්ස්ටයින්! ඔහු තමා කාලයකට පෙර මිනිසා තිරිහන් කිරීමේ රහස හොයා ගත් බව ලොවට ප්‍රකාශ කළ විද්‍යාඥයා" මම කීවෙමි.

"ඔබ දන්නවාද වොට්සන් ඔහු ගැන?"

"ඔහු ගැනත් ඔහුගේ සොයා ගැනීම ගැනත් පුවත්පත්වල හා වෛද්‍ය සඟරාවල පළවී තිබුණු ලිපි කිහිපයක් මා කියෙව්වා." මම කීවෙමි. "ප්‍රාග් තඟරයේ ලොවන්ස්ටයින් එතරම් සුප්‍රසිද්ධ විද්‍යාඥයෙක් නොවෙයි. ඔහු ප්‍රකාශයට පත්කළා, තමන් විස්මයජනක ඖෂධයක් සොයාගත් බව, ඔහු ඇවසුවේ මහල්ලන්, තරුණයන් බවට තිරිහන් කළ හැකි මේ පුද්ගලිකාර ඖෂධයෙන් ජීවශක්තිය ලබාදෙන බව. නමුත් එය ලබාගත් ආකාරය ලොවට හෙළිකිරීම ඔහු ප්‍රතික්ෂේප කළා. ඒ හේතුව නිසාම ඔහු ගැන සැක සිතූ වෛද්‍ය විශේෂඥයින් ලොවන්ස්ටයින් හා ඔහුගේ ඖෂධ වෛද්‍ය ක්ෂේත්‍රයෙන් තහනම් කළා."

"අපි බලමු මේ පොතේ ලැංගූර් වාතරයා ගැන කියන්නේ මොනවද කියලා" බෙනට්-පොත් රාක්කයෙන් සත්ත්ව විද්‍යා ග්‍රන්ථයක් අතට ගත්තේය.

"ලැංගූර් නම් වදුරා - හිමාල වන ප්‍රදේශයේ කඳු බෑවුම්වල වාසය කරයි. මුහුණ කළු පැහැති වන අතර, ශරීරය ප්‍රමාණයෙන් විශාලය. ගස් උඩ ජීවත්වන වදුරන් අතරින් මිනිසාට වඩාත්ම සමීප බවක් දක්වන්නේ මේ වදුරා ය....."

"තව විස්තර හුඟක් තියෙනවා. ඉතින් බොහොම ස්තුතියි හෝම්ස් මහත්මයා. විභාගයට හේතුව මොකක්ද කියලා දං අපට තේරෙනවා" බෙනට් පැවසීය.

"විනාශයට නියම හේතුව නම් ඔහුගේ වයසට නොගැළපෙන ප්‍රේම සම්බන්ධයක් ඇති කර ගැනීමයි." හෝමස් කීය. "මේ අනිඛාවනකාරී මහාචාර්යතුමා හිතුවා, හරුණයකු බවට පත්වීමෙන් ප්‍රශ්නයෙන් ජයගන්න පුළුවන් කියලා. ස්වභාව ධර්මයා පරදවලා, ඉහළ යන්න කවුරුවත් උත්සාහ කළොත් ඔහු පහතට ඇද වැටෙන එක වළක්වන්න බෑ.

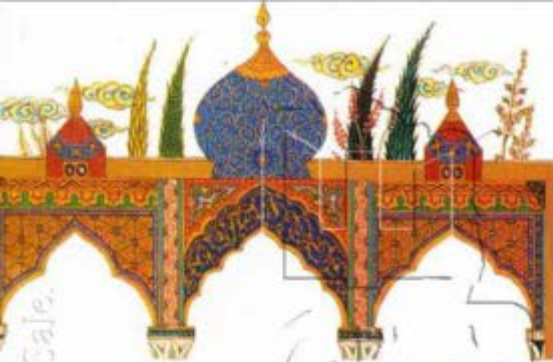
මං මේ මිනිසා ලෝචන්ස්ටයින්ට ලියමක් ලියනවා. ඔහු මේ දෙබදුහරින විෂ වර්ගය ගැන අපරාධ නීතිය යටතේ ඔහුට විරුද්ධව ක්‍රියා කරනවා කියලා. ඊට පස්සේ ඔහුගෙන් කරදරයක් වෙන්නෙ නෑ. ඒ උණත් ඒකෙන් සියල්ලම කෙළවර වෙන්නේ නෑ. තවත් අය මීට වඩා හොඳ ක්‍රම සොයා ගනිවි. මේක මනුෂ්‍ය වර්ගයාටම මහත් අන්තරායකාරී දෙයක්.

ඉතිං බෙනට් මහත්මයා අනෙක් දේවල් වුණත් දං ඔබට පැහැදිලි ඇති. බල්ලා මහාචාර්යවරයාගේ වෙනස දනගත්තේ ඔබට කලින්. උදා ඒක ඉවෙන් කේරුම් ගන්න ඇති. රෝයි හපාකන්න පැන්නෙ චානරයාව මිස මහාචාර්යතුමාව නෙමෙයි. ඒ වගේම බල්ලට උසුළු විසුළු හිරිහැර කළෙන් ඔහුගේ ඇඟේ ඉඳපු හිඳුණා. ගස්වැල්වල එල්ලී එල්ලී ගමන් කළේ ඒකෙන් ඔහුට විනෝදයක් ලැබෙන්න ඇති. ප්‍රෙස්බරි මෙනෙවියගේ ජනේලය ළඟට යන්න ඇත්තෙන් ඒ විනෝදංශයේ යෙදෙද්දී වෙන්න ඇති.

ඉතිං වොට්සන්, උදේ පාන්දරින්ම ලන්ඩන් බලා යන දුම්රියක් නම් තියෙනවා. නමුත් මං හිතන්නේ ඒක අල්ලගන්න කලිං තානායමට ගොඩ වෙලා තේ කෝප්පයක් බොන්න වෙලා තියෙවි."

නිමි.

Print or Sale

සිව් රහස් සලකුණ

මේ මෝසල් දියමන්තය ඇතුළු දියමන්ති
විවිධ ආකාරයේ තුනක් මෙරතන මැණික් අනුපාතයේ අන්තර්ගත
මාණික්යයෙහි පැහැයේ වෙනස් වෙනස්වේ

මේ අතිශය ආකර්ෂණීය දුර්ලබ විය යුතු මාණික්ය
නිධානයට මොනද දුන්නේ ?

තනතුර භාගෙන් ඇවිද ගිය මිනිසා

මේ කණ්ඩායමෙන් මෙම වැට්ටක් තුළ නොවිත් තෙත්තලය
දක්වා සෙවීමට සිදු වූ අතර අනෙක්
තනතුරේ ලබාදිය යුතුයි

සෙවීමෙන් තොරව යාම !

මුල් උරා බොන විමර්ශකර්

නොවිත් මෙත්තලය, දෙවියන්ගේ භාගෙන් නිකුත් කළ
දණ්ඩයක ද්විතීය අනුපාතය ! මෙම මිනිසා පරිතලයක් මෙරතන
තනතුර සිටුවීමේ

විශ්වවිද්‍යා මැදුරේ විමර්ශක

යන්නා සිටිය යන්නා ! උල් දත් විය
විලිසුණකට මා දිනා බලා බිටියෙ බිටිකින්නෙ අත්ත සලකුණ
පෙන්වන්නේ මෙත්තලයේ වතුර දුන්නා ! මෙම ප්‍රශ්න සත්‍යයක්
අනෙක දුන්නා

**සිව් රහස් සලකුණ සහ
මර්ලොක් හෝම්ස් කථා**

<http://sherlockholmesin.com> වත්දන මෙන්ඩිස්.com